

၈၁၃၈

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ ပါဠိနယူပဒေသကျောင်း

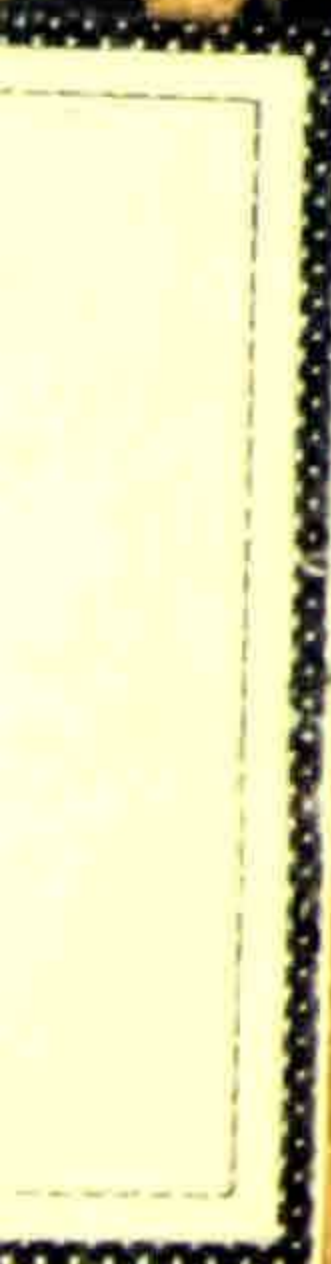
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-ပဌာန်းဆရာတော်

ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ

ဟောကြား ပြသ၊ ရေးသား စီစဉ်အပ်သော

ဗုဒ္ဓ၏အရေခံဝိပဿနာ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၄၊

ကောဇာ ၁၃၃၂။

ဇွန်လ-၁၉၇၀။

၁၁၄၃၂

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ ပါဠိနယူပဒေသကျောင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-မဋ္ဌာန်းဆရာတော်

ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ

ဟောကြား ပြသ ရေးသားစီစဉ်အပ်သော

မဋ္ဌာန်းအခြေခံ ဝိပဿနာ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပံ့ပိုးတိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၄၊

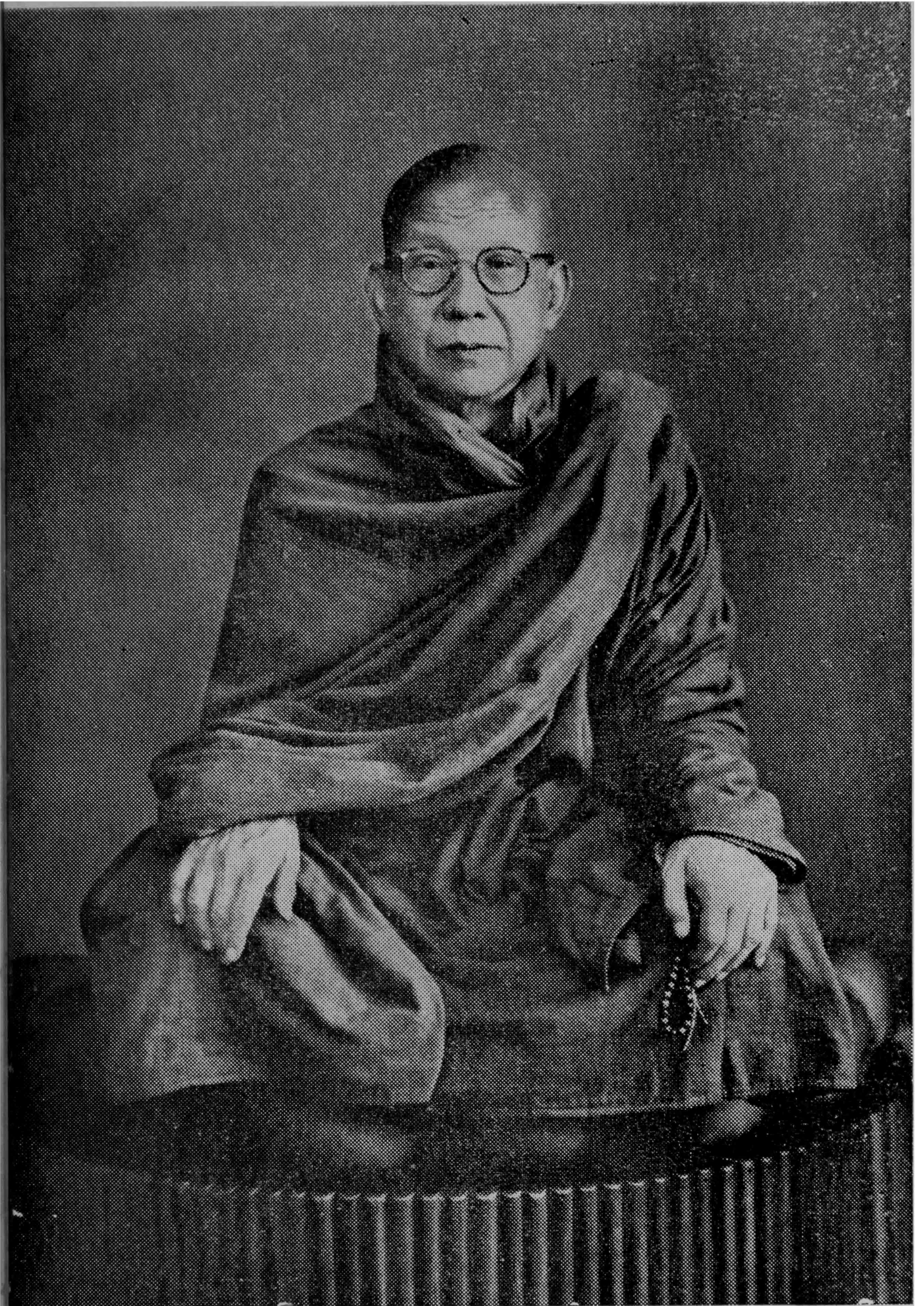
ကောဇာ ၁၃၃၂။

ဇွန်လ ၁၉၇၀။

ထုတ်ဝေသူ။ ။ ဦးမောင်မောင်ဌေး၊ အမှတ်-၅၊ ဦးဘိုးစိန်လမ်း၊
ကန်တော်ကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။ (ကင်းလွတ်ခွင့်
အမှတ် ၀၁၂၂၁။)

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ်(၃၉၉၈)

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉)က ပုံနှိပ်သည်။

ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ-အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဌာန်းဆရာတော်
မစိုးရိမ်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

အကြောင်းပြန်ခါနီး

ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌ
ကြီး ဦးကြင်သည် ၉-၁၀-၆၈ နေ့စွဲဖြင့် ယခုအခါ မိုးလေဝသ
ကင်းရှင်းပြီဖြစ်ပါသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏ
ယုဝအသင်းတိုက်သို့ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ တရားတော်မြတ်ကို
ကြွရောက် ဟောကြားချီးမြှင့်တော် မူပါမည့်အကြောင်း
လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရ ဆရာတော်ဘုရား
သည် ၁၃၃၀-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်(၈)ရက်
နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူလာခဲ့ပြီးလျှင်....

- (၁) ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်း (ဝိုင် အမ်
ဘီ အေ) တိုက်၌ တလတိတိ၎င်း၊
- (၂) ရန်ကုန်မြို့ အလုံလမ်း ဓမ္မာရုံအမှုဆောင်အဖွဲ့၏
လျှောက်ထားချက်အရ အလုံဓမ္မာရုံ၌၎င်း၊
- (၃) ရန်ကုန်မြို့ အဘိဓမ္မာ ပြန့်ပွားရေး အသင်း
သို့ အသင်းသားတို့၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ
ဆူးလေစေတီတော်ယင်ပြင်ရှိ အဘိဓမ္မာ ပြန့်
ပွားရေးအသင်းတိုက်၌ ၁၅-ည တိတိ၎င်း၊
- (၄) ကျားကူးဓမ္မဗိမာန်အုပ်ချုပ်မှုကော်မီတီလူကြီး
များ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရား
လမ်း ကျားကူးဓမ္မဗိမာန်၌ တလတိတိ၎င်း၊

(၅) ရွှေကျင် ဓမ္မဗိမာန် ဝိပဿနာ ပြန့်ပွားရေး အသင်းသူ အသင်းသားတို့၏ ပင့်လျှောက်ချက် အရ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားလမ်း ရွှေကျင်ဓမ္မဗိမာန်၌ ၎င်း၊

(၆) ရွှေဘုန်းပွင့်စေတီတော် ဂေါပက ဘဏ္ဍာတော် ထိန်း လူကြီးများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ ရေကျော်ရပ် ရွှေဘုန်းပွင့်စေတီတော် ယင်ပြင်ရှိ ဓမ္မသာလာ ဓမ္မဗိမာန်၌၎င်း၊

(၇) ရန်ကုန်မြို့ ဒေါ်ဉာဏစာရီ သီလဝတီဓမ္မဗိမာန် ၌၎င်း၊

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပဌာန်း ပါဠိတော် ပဉ္စာဝါရပဌာန်း ပါဠိတော်တို့ကို မူထား၍ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ အလုပ် သဘောတို့ဖြင့် အပါယ်ဘေးမှ စိတ်ချရသော အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာရေးကို လွယ်လွယ်ကူကူ သိစေလိုသော စေတနာဖြင့် ပဌာန်းသင်တန်းနှင့်တကွ ဝိပဿနာ ရှုပုံ ရှုနည်းများကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပဌာန်းကျမ်းနှင့် ပရိယတ္တိသာသနာ။ ။ ပရိယတ္တိ သာသနာ ကွယ်ပတော့မည်ဆိုလျှင် ရှေးဦးစွာ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်မှစ၍ ကွယ်ပလိမ့်မည်၊ အဘိဓမ္မာ (၇) ကျမ်းတွင် လည်း ပဌာန်းကျမ်းသည် ရှေးဦးစွာ ကွယ်ပလိမ့်မည်ဟု ပညာရှိအဆက်ဆက်တို့ မိန့်တော်မူခဲ့ကြသဖြင့် ပဌာန်း

ကျမ်းကြီး မကွယ်ပရန်အရေးမှာ ဆရာတော်ဘုရား၏ နံပါတ် (၁) အချက်ပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရား။ ။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် အခြား အခြားသော ပရိယတ္တိစာပေကျမ်းဂန်များကို ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်တို့အား နေ့စဉ် ညစဉ် သင်ကြားပို့ချ ပေးသော်လည်း များသောအားဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကိုသာ အသားပေး ပဓာနထားကာ လွန်လွန်ကဲကဲ ပို့ချသင်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ လူဝတ်ကြောင် တကာတကာမတို့အားလည်း ပဋ္ဌာန်းသင်တန်းတခုအနေဖြင့် အမြို့မြို့ အရွာရွာလှည့်လည်၍ သင်ကြား ပို့ချတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ ဆွမ်းတရားပွဲ ရှင်ပြုရဟန်းခံစသော အလှူ မင်္ဂလာပွဲတို့၌ပင် ရိုးရိုးဆွမ်း အနုမောဒနာတရားမျိုးသာ မဟုတ်ဘဲ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီးကို အကွက်ဆိုက်လျှင် ဆိုက်သလို သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက်ထည့်သွင်းကာ ဟောကြားပြသတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတရားတော်မြတ်ကို အသားပေး ပဓာနထားကာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပို့ချသင်ကြား ဟောပြောတော်မူသဖြင့် တကာတကာမအပေါင်းတို့က “ပဋ္ဌာန်းဆရာတော်” ဟုပင် ဘွဲ့ထူး နာမ ဂုဏ်ဝိသေသတခုအနေဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ကြပါသည်။

ပဋ္ဌာန်းဆရာတော်နှင့် ပဋိပတ္တိသာသနာ။ ။ဆရာတော်ဘုရားသည် ပရိယတ္တိသာသနာတခုတည်း မကွယ်ပရေးကိုသာ မနေမနား ကြိုးစားတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်ပါ။ ပဋိပတ္တိသာသနာ မကွယ်ပရေးကိုလည်း အထူးသတိထားကာ ဆောင်ရွက်ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ မှန်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ပဉ္စင်းပျို့ ရဟန်းငယ်ဘဝမှာပင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များကို အလွန်လေးစားတော်မူသဖြင့် ကျေးဇူးရှင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်က အသိအမှတ်ပြုမှုကို ခံယူရရှိတော်မူခဲ့သည့်အပြင် သီတင်းသုံးဘော် ရဟန်းသံဃာတော်ငါးရာကျော်တို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကိုပါ ခံယူရရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ကိုယ်တိုင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များကို ရိုသေလေးစားရုံမျှမက အတူနု တပည့်ဖြစ်ကြသော ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်တို့အားလည်း ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းများ မကွယ်ပမပျက်စီးရန် အထူးပင် ညွှန်ကြားဆုံးမဩဝါဒ ပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပရမတ်နှင့်ပညတ်။ ။ဆရာတော်ဘုရားသည် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သင်ကြားနာယူပြီးကြသော တကာတကာမတို့အား ပရမတ်နှင့်ပညတ်ကဲ့စေလိုသည်။ ပရိယတ္တိအနေဖြင့် ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ်နှင့်နာမ်မှတစ်ပါး ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါးမရှိဟု သိနိုင်ကြပေမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ

သင်္ခါရ ဝိညာဏ်မှတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ယောက်ျား မိန်းမ
 ငါ သူတစ်ပါးမရှိဟု သိနိုင်ကြပေမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍
 ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ အတွင်းအာယတန ၆-ပါး၊ အပြင် အာ
 ယတန ၆-ပါး၊ ပေါင်း အာယတန ၁၂-ပါးမှ တစ်ပါး
 ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး မရှိဟု
 သိနိုင်ကြပေမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ
 အတိုက်ခတ် ၆-ပါး၊ အခံခတ် ၆-ပါး၊ အပွင့်ခတ် ၆-ပါး၊
 ပေါင်း ခတ် ၁၈-ပါးမှတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ယောက်ျား
 မိန်းမ ငါ သူတစ်ပါးမရှိနိုင်ဟု သိနိုင်ကြပေမည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ယင်းသို့ ပရိယတ္တိအသိမျိုးဖြင့်
 သိပုံမျိုးကို ကြေနပ်တော်မမူသေးပဲ ပရမတ်နှင့်ပညတ်ကို
 ကိုယ်တိုင်သိ ဉာဏ်သိ အသိမျိုးဖြင့် ကွဲပြားစွာ သိရှိကြ
 စေရန် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ဖြင့်ပင် ဝိပဿနာရှုနည်း
 များကို တစ်ဆင့်တက်၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဝိပဿနာနှင့်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ။ဝိပဿနာလုပ်ငန်း ဆို
 သည်မှာလည်း ပထမဆုံး သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရန် အရေး
 ကြီးလှပါသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရေးမှာလည်း တိမ်မလို့
 နှင့် နက်၊ လွယ်မလို့နှင့်ခက် ဆိုသကဲ့သို့ အလွန်အလွန်
 နက်နဲလှပါတော့သည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင် ၄၅-ဝါ ပတ်
 လုံး ဟောကြားတော်မူသမျှ တရားတော်အားလုံးမှာ
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရေးသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါက လွဲနိုင်မည်
 မထင်ပါ။ သို့ပါသော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားသည် ပဋ္ဌာန်း

ကျမ်းကြီး မကွယ်ပရေးကို အစဉ်နှလုံးပြုတော်မူသဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဖြင့်ပင်လျှင် နေတံ မမ=ငါပိုင် မရှိပုံ၊ နေသောဟမသ္မိ=ငါမရှိပုံ၊ န မေသော အတ္တာ=ခံစားသူ မရှိပုံများကို နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

နေတံ မမ။ ။လူရယ်လို့ ဖြစ်လာလျှင် ငါ့အဖေ ငါ့အမေ ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့ပစ္စည်းစသည်ဖြင့် ထင်မှတ် စွဲလမ်းကြမည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ယင်းသို့ လက်ခံသိမ်းပိုက်ထားခြင်းမှာလည်း သမုတိသစ္စာအနေ ဖြင့် အမှန်တရားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ အမှန်တရား ဖြစ်ပါသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ပင် မိဘလုပ်ကျွေးမှုသည် မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနမင်္ဂလာ၊ သား မယား ထောက်ပံ့မှုသည် ပုတ္တဒါရသင်္ဂဟမင်္ဂလာ၊ ကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်းဥစ္စာများကို စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုသည် ဒါန မင်္ဂလာ စသည်ဖြင့် အမှန်မြတ်ဆုံး မင်္ဂလာများအနေဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ အမှန် အမြတ်ဆုံး မင်္ဂလာများအနေဖြင့် လက်ခံထားကြသော ပညတ်နယ် သား လူဆိုသည့်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများကို—

“ယောကျ်ား မိန်းမဆိုတာ ပညတ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ပရမတ္ထအားဖြင့် ယောကျ်ားဟူ၍မရှိ၊ မိန်းမဟူ၍မရှိ၊ ရုပ်နာမ်မျှသာရှိသည်”

ဟု သညာသိမျိုး မဟုတ်ဘဲ ပညာသိမျိုး ဖြစ်အောင်

ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမရန်အရေးမှာ မည်မျှ ခက်ခဲလှပေမည်၊ မည်မျှ နက်နဲလှပေမည်ဆိုသည်ကို တွေးတောကြံစီရုံမျှပင် စိတ်မောဘွယ်ရာ ကောင်းလှပါတော့သည်။ ယင်းသို့ပင် နက်နဲလှငြားသော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားသည်—

“ယောကျ်ား မိန်းမဆိုတာ သဏ္ဌာနပညတ် သမ္မဟပညတ်၊ ယင်း ပညတ် တရားတွေသည် တကယ်ရှိတရားများမဟုတ်ကြ၊ တကယ်ရှိတရားများမဟုတ်ကြ၍ ယောကျ်ား မိန်းမဆိုတဲ့ ပညတ်ကို ပရမတ်မျက်စိစိတ်က မမြင်နိုင်ပုံ၊ အဆင်း ဓာတ်ရူပါရုံကိုသာ မြင်နိုင်ပုံ၊ တကယ်ရှိ ဆိုသည့် စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ပရမတ်တရားသည်လည်း ခုဖြစ် ခုပျက် အနိစ္စ၊ တပြောင်းလဲလဲ ပြောင်းလဲနေရသောကြောင့် ဒုက္ခ၊ ကောင်းလဲမြင် မကောင်းလဲမြင်နေရသောကြောင့် အနတ္တ”

စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ဖြင့် တွဲဖက်၍ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

နေသောဟမသ္မိ။ ။လူဆိုသည့် သတ္တဝါတွေမှာ မွေးစကလေးကပင် ငါ့ကိုမထိနှင့် ထိလျှင်ငိုမှာပဲဆိုသည့် သဘောမျိုးတွေပါလာကြပါသည်။ ကြီးပြင်းလာတော့လဲ ငါ့ကိုမထိနှင့် မီးပွင့်သွားမည်၊ တိုင်းကြီး ပြည်ကြီး ရာထူးကြီး အာဏာကြီး ရလာပြန်တော့လဲ ငါ့ကိုမထိနှင့် ထိလျှင်

ကမ္ဘာကြီးပျက်သွားမည် စသည်ဖြင့် “ငါ” ကို မည်မျှ အသိအမှတ်ပြုထားသည်၊ “ငါ” ဆိုသည့် “ငါ” ဟာ လောကကြီး၌ မည်မျှအရေးပါ အရာရောက်နေပုံကို လွယ်လွယ်ပင် သိနိုင်ကြပါသည်။ ဤမျှလောက်အရေးကြီး လှသည့် “ငါ” ကို ပယ်ဖျက်ဖို့ အရေးသည်လည်း “ငါ” တလုံးကိုဖျက်က “ငါ” နှစ်လုံးပေါ်လာမည်၊ “ငါ” နှစ်လုံး ဖျက်က လေးလုံးပေါ်လာမည်ဆိုသကဲ့သို့ အလွန်မလွယ်ကူ သော ပြဿနာတရပ်ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ဤမျှလောက် ခက်ခဲစေကာမူ ဆရာတော်ဘုရားသည်....

“ငါဆိုတာ ပညတ်ဖြစ်သည်။ ပညတ်တရား ဆိုတာ တကယ်ရှိသောတရားမဟုတ်၊ တကယ်မရှိ ၍သာ “ငါကြားသည်” ဆိုရာ၌ ငါဆိုသည့် ပညတ် က မကြားနိုင်ပုံ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ် ပရမတ် တရားကသာ ကြားနိုင်ပုံ၊ တကယ်ရှိတဲ့ ကြားစိတ် ပရမတ်သည်လည်း ခုဖြစ်ခုပျက် အနိစ္စ၊ တပြောင်း လဲလဲ ပြောင်းလဲနေရသောကြောင့် ဒုက္ခ၊ ကောင်း လဲကြား မကောင်းလဲကြားနေရသောကြောင့် အနတ္တ”

စသည်ဖြင့် ပညတ်တရားများမှ ပရမတ်တရားများကို ဆွဲထုတ်ဖော်ပြ၍ ကိုယ်တိုင်သိ ဉာဏ်သိ အသိမျိုးသို့ မရောက်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ရှင်းလင်းတော် မူခဲ့ ပါသည်။

န မေသော အတ္တာ။ ။ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူတိုင်းလူတိုင်း
၏ ပန်းတိုင်မှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ မခံရရေးနှင့် ချမ်းသာသုခ
ခံစားရရေးတို့သာဖြစ်ပါသည်။ လူတိုင်း လူတိုင်း နေ့စဉ်
ကြံစည်ပြောဆို လုပ်ကိုင်နေကြသည်မှာလည်း တဆင့်ထက်
တဆင့်တက်၍ ချမ်းသာသုခရရေးတို့သာ ဖြစ်ပါသည်။
ဤမျှလောက်ခံစားမှုကို လိုလားနေကြသည့် တောင့်တ
နေကြသည့် သတ္တဝါများကို ပြုလုပ်စီမံ ဖန်တီးတတ်သူ
ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာမရှိ၊ ခံစား စံစားတတ်သူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာမရှိဟု
ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမရန်အရေးမှာလည်း အခက်အခဲ
တကာတို့တွင် အခက်ခဲဆုံးပြဿနာတရပ် ဖြစ်နေပါသည်။
ယင်းသို့ပင် ခက်ခဲငြားသော်လည်း ဆရာတော်ဘုရား
သည်—

“ခံစားသူဆိုတာ ပုဂ္ဂလပညတ် သဏ္ဌာနပညတ်
သမ္မဟပညတ် ဖြစ်သည်။ ပညတ်တရားဆိုတာ
တကယ်ရှိတဲ့တရားမဟုတ်၊ တကယ်မရှိ၍သာ “ငါ
ခံစားသည်”ဆိုရာ၌ ငါဆိုတဲ့ ပညတ်က မခံစားနိုင်
ပုံ၊ ဝေဒနာစေတသိက်ဆိုတဲ့ ပရမတ်တရားကသာ
ခံစားနိုင်ပုံ၊ တကယ်ရှိတဲ့ ခံစားမှုပရမတ်စေတ
သိက်သည်လည်း ခုဖြစ်ခုပျက် အနိစ္စ၊ တပြောင်း
လဲလဲ ပြောင်းလဲရသောကြောင့် ဒုက္ခ၊ မကောင်း
လဲခံ ကောင်းလဲခံရသောကြောင့် အနတ္တ”

စသည်ဖြင့် အထပ်ထပ် အလွှာလွှာ ဖုံးအုပ်၍နေသော

ပညတ်တရားများ၌ အကောင်အထည် အစိုင်းအခဲ ထင်မြင်
နေသော အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုးကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပယ်
ချိုးကာ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါလမ်းရိုးကို ညွှန်ကြားပြသတော်မူခဲ့
ပါသည်။

ပဌာန်းကျမ်းနှင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ။ ။ ဆရာတော်ဘုရား
သည် ပဌာန်းဒေသနာကို သင်ကြားနာယူသူတို့အား
ပရမတ် ဆန်လွန်းသော အစွန်းတဖက် ပညတ်ဆန်လွန်း
သော အစွန်းတဖက် အစွန်းနှစ်ဖက်မှလွတ်သော မဇ္ဈိမ
ပဋိပဒါလမ်းကိုလည်း တရားပဲ့တိုင်း၌ ညွှန်ကြားပြသတော်
မူခဲ့ပါသည်။ မှန်ပါသည်။ ပရမတ်ဆန်လွန်းသော သူတို့
သည် ပရမတ်သာ အရေးကြီးသည်။ ရုပ်နှင့်နာမ်ကဲ့မှ
အတ္တဒိဋ္ဌိကလွတ်မည်။ ပညတ်တရားတွေဆိုတာ အရှိတရား
တွေမဟုတ်။ ယောကျ်ား မိန်းမစတဲ့ ပညတ်တရားတွေ
မြင်နေလျှင် ကိလေသာတွေဝင်လာမည်။ ပညတ်တရား
တွေကို ကျော်လွှားပြီး ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေ တဖွဲ့ဖွဲ့
ဖြစ်ပေါ်ပုံကိုမြင်မှသာ ဝိပဿနာလမ်းသို့ရောက်နိုင်မည်ဟု
ပညတ်တရားတွေကို လုံးဝအသိအမှတ်မပြုတော့ပဲ တဖက်
အစွန်းသို့ရောက်သွားတတ်ကြပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရား
သည် အစွန်းနှစ်ဖက်မှ လွတ်စေရန်—

“ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုမိလျှင်
ကျန်းမာပါစေ ချမ်းသာပါစေဟု မေတ္တာပို့ကြ၊
မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရမတ်မေတ္တာ

စေတသိက်သည်လည်း ခုဖြစ် ခုပျက် အနိစ္စ၊
တပြောင်းလဲလဲ ပြောင်းလဲနေသောကြောင့် ဒုက္ခ၊
ကြာရှည်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေရန် အစိုးမရသော
ကြောင့် အနတ္တ”

စသည်ဖြင့် ပညတ်ကိုလည်း မပယ် ပရမတ်ကိုလည်း
မတုယ်ပဲ အလယ်တည့်တည့်ဖြစ်သည့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းကို
ညွှန်ကြားပြသ ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

အပါယ်ဘေးနှင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ။ ။ ဆရာတော်ဘုရားသည်
ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို သင်ကြား နာယူသူတို့အား
အပါယ်ဘေးမှ လုံးဝလွတ်ကင်းစေလိုသည်။ အပါယ်ဘေးနှင့်
သေခန်း ရှင်ခန်း ဖြတ်ရန်မှလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိမကွာပဲမဖြတ်
နိုင်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရေး ဆိုသည်မှလည်း အပြောလွယ်
သလောက် အလုပ်စခန်းတွင် ဉာဏ်အမြင်ပေါက်ရန်မလွယ်
ကူကြောင်း သိရှိတော်မူသည်။ ယင်းသို့သိရှိတော်မူသဖြင့်
တရားပွဲတိုင်းမှာပင် —

နေတံ မမ=န တေံ မမ။

နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ။

န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ။

ဟု အတ္တဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ရေးအလုပ်စခန်းကို အကြိမ်ပေါင်း
ရာ ထောင်မက ထည့်သွင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁-သာဓကကို နိဒါန်းအဆုံးတွင် သီးသန့်ပြထားသည်။

ယင်းသို့ ဟောကြားပေးသနားတော်မူခဲ့သော တရား
တော်များကို ထပ်ပွား နာယူနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ကာ
တရားပွဲတိုင်း၌ အသံသွင်းကြိုးခွေဖြင့် ဖမ်းယူထားရှိခဲ့ကြ
ပါသည်။

ပဌာန်းအခြေခံ ဝိပဿနာကျမ်း။ ။ ယင်းသို့အသံ
သွင်းကြိုးခွေဖြင့် ဖမ်းယူထားရှိခဲ့သော်လည်း မပြတ်မသား
မရှင်းမလင်းပဲ ရှိနေသဖြင့် ဟောကြားပြီးသော တရား
တော်များကို စုပေါင်းရေးသား ပြင်ဆင်ပေးတော်မူပါရန်
ဆရာတော်အား လျှောက်ထားတောင်းပန်၍ ကျမ်းစာ
အုပ် တအုပ်အနေဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရပါက အကြောင်း
အမျိုးမျိုးကြောင့် တရားပွဲသို့ မလာမရောက်နိုင်ကြသည့်
သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်လည်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာဝေး၍
အပါယ်ဘေးနှင့် သေခန်းရှင်ခန်း ဖြတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု
ယုံကြည်လျက် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကြီးစောင်း ဦးဖိုးစိန်
လမ်း အမှတ် (၅) နေ ဆရာတော်၏ စတုပစ္စယ ဒါယကာ
ဒါယိကာမများ ဖြစ်ကြသော ဦးမောင်မောင်ဌေး
ဒေါ်ညွန့်ညွန့်နှင့် သားသမီးများက ဆရာတော်ဘုရား၏
ခွင့်ပြုချက်အရ “ပဌာန်းအခြေခံဝိပဿနာကျမ်း” ဟူသော
အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မှာထားချက်။ ။ ဤ ကျမ်းစာအုပ်ကို စီစဉ်ရေးသား
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရခြင်းမှာ ဟောကြား

ပြီးသော တရားတော်များကို စုပေါင်း ထုတ်ဝေရခြင်းဖြစ်သဖြင့် တရားအစီအစဉ်ရှေ့နောက် မညီညွတ်ခြင်း၊ တနေရာတွင် ပါပြီး ဖြစ်ပါလျက် အခြားတနေရာ၌ ပြန်ပါခြင်း စသောကျမ်းစာအုပ်ရေးနည်း ဥပဒေသများနှင့် မညီညွတ်သော အချက် အလက်များကို ဖတ်ရှုသူများ တွေ့ရှိကောင်း တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ ယင်းသို့တွေ့ရှိရပါလျှင် တရားပဲ့တပဲ့ပြီးဆုံးသွားပြီး နောက်တရားပဲ့တခု ထပ်မံဟောကြား နေသကဲ့သို့ သဘောထားကာ ရှိသေစွာ နာယူကြစေလိုပါကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် မှာထားအပ်ပါသည်။

မောင်မောင်ဌေး

၁၃၃၁-ခု၊ မြန်မာနှစ်ဆန်း (၁) ရက်၊ ကဆုန်လဆန်း (၁) ရက်။
၁၆-၄-၆၉။

စာမျက်နှာ ၄-၁-မှတ်ချက်

ပညတ်ကိုလည်းမပယ်၊ ပရမတ်ကိုလည်းမတုယ် အလယ် အလတ် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ လမ်းပြ သာဓကကား—

ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် မြန်မာပြန်(ဆဋ္ဌမူ) စာမျက်နှာ ၃၈၁-ဒေဝတာဝဂ် အတ္တကာရီသုတ် ပဒအမှတ်-၃၈၅—

ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားတယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို၏ (ပ) “အရှင်ဂေါတမ၊ အကျွန်ုပ် သည်ကား မိမိပြုအပ်သောအမှုကိစ္စသည် မရှိ၊ သူတပါးတို့ ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စသည် မရှိဟု ဤသို့ ဆိုလေ့ ရှိပါ သည်၊ ဤသို့ ယူလေ့ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

အို-ပုဏ္ဏား၊ ငါဘုရားသည် ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိသူ၊ ဤသို့ ယူလေ့ရှိသူကို မြင်လည်း မမြင်ဘူး၊ ကြားလည်း မကြား ဘူး။ မိမိသည် (ဝါ) ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ရှေ့သို့ တက်ပါ လျက်၊ မိမိသည် (ဝါ) ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် နောက်သို့ ဆုတ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် မိမိပြုသော အမှုကိစ္စသည် မရှိ၊ သူတပါးပြုသော အမှုကိစ္စသည် မရှိဟု ဤသို့ ဆိုဘိ သနည်း။

အို-ပုဏ္ဏား၊ ထိုအရာကို သင်-အဘယ်သို့ မှတ်ထင် သနည်း၊ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှုသဘော(အာရဗ္ဗဇာတ်) သည် ရှိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ ။ အရှင်ဘုရား

ရှိပါ၏။ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်သောသဘော (အာရဗ္ဗ
ဓာတ်)ရှိလျှင် ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှုသဘော အာရဗ္ဗ
ဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်
သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ ။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏။
အို-ပုဏ္ဏား၊ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှုသဘော (အာရဗ္ဗ
ဓာတ်)ရှိလျှင် ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှုသဘော (အာရဗ္ဗ
ဓာတ်)နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထင်ရှား
ရှိကုန်၏။ (ပါဠိတော်၌ ပညာယန္တိ၊ ရှိ၏။ ပညတ်အပ်
ကုန်၏ဟု မြန်မာပြန်နိုင်သည်)။ ဤသည်လျှင် သတ္တဝါ
တို့၏ မိမိပြုသော အမှုကိစ္စတည်း၊ ဤသည်လျှင် သူတပါး
တို့ပြုသော အမှုကိစ္စတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

(အယံ ခေါ်သတ္တာနံ အတ္တကာရော ပရကာရော)။ပ။
အရှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည် အလွန် နှစ်သက်ဘွယ်
ရှိပါပေ၏)။

မှာထားချက်။ ။ ဤကား “နတ္ထိအတ္တကာရ၊ နတ္ထိ-
ပရကာရ” အယူကို ဘုရားသခင် ကျေးဇူးရှင်က “အာရဗ္ဗ-
ဝန္ဓော”အရ အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာ ပညတ်ကို
လည်း မပယ်။ ။ ‘အာရဗ္ဗဓာတု’အရ တရားသဘော
အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာ ပရမတ်တရားတို့ကိုလည်း မတွယ်
(ဝါ)မပယ်၊ အလယ်အလတ် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ(မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး)
အသိနှင့် အကျင့်တရားကို ဟောတော်မူပုံ သာဓက ပါဠိ
တော် ဖြစ်ပေသည်။

ပဌာန်းအခြေခံ ဝိပဿနာကျမ်း

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပဏာမ	၁
၁။ အပူဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၂၄
၂။ စားရင်းသောက်ရင်း ဝိပဿနာရှုပုံ	၂၆
၃။ မြေလျင်လှုပ်မှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၄၆
၄။ ရင်ခန့်မှု နှလုံးခန့်မှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၄၇
၅။ ကြားမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၆၃
၆။ မြင်သိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၆၉
၇။ ကြားသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၇၂
၈။ နံသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၇၄
၉။ အရသာသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၇၈
၁၀။ အတွေ့အထိသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ	၇၈
၁၁။ ပုညကြိယာဆယ်ပါး ပြုလုပ်သော အခါ အတ္တဒိဋ္ဌိ ပယ်ပုံ	၈၁
၁၂။ အတ္တ ရှိ-မရှိ စိစစ်ပြပုံ	၉၉
၁၃။ စားရင်း-သောက်ရင်း ဝိပဿနာရှုပုံ	၁၀၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၄။	ဟေတုပစ္စည်း၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၂၁	၁၃၂
၁၅။	လောဘစေတသိက်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၃၂	၁၃၉
၁၆။	စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ရူပုံ	၁၄၀	၁၄၂
၁၇။	ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ရူပုံ	၁၄၂	၁၄၉
၁၈။	ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ....	၁၅၀	၁၉၀
၁၉။	လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓာတ်ဝိပဿနာရူပုံ	၁၉၁	၁၉၄
၂၀။	အာပေါဓာတ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၉၅	
၂၁။	တေဇောဓာတ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၉၆	၁၉၈
၂၂။	ဝါယောဓာတ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၉၈	
၂၃။	ဇရတာရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၁၉၉	၂၀၅
၂၄။	ဓာတ်ဝိပဿနာရူနည်း ပဋ္ဌာန်းဆိုရိုး	၂၀၅	၂၀၆
၂၅။	အတိုက်ဓာတ် ရူပါရုံ၌ ဝိပဿနာ ရူပုံ	၂၀၆	၂၀၇
၂၆။	အခံဓာတ်စက္ခုပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၂၀၇	၂၀၉
၂၇။	အပွင့်ဓာတ် စက္ခုဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာ ရူပုံ	၂၀၉	၂၁၁
၂၈။	အတိုက်ဓာတ်သဒ္ဓါရုံ၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၂၁၁	၂၁၂
၂၉။	အခံဓာတ် သောတပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ	၂၁၂	၂၁၄

[၁] ပဌာန်းအခြေခံ ဝိပဿနာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၃၀။	အပွင့်ဓာတ် သောတဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၁၄	၂၁၅
၃၁။	အတိုက်ဓာတ်ဂန္ဓာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၁၆	၂၁၇
၃၂။	အခံဓာတ် ဃာနပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၁၇	၂၁၉
၃၃။	အပွင့်ဓာတ် ဃာနဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၁၉	၂၂၀
၃၄။	အတိုက်ဓာတ်ရသာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၂၀	၂၂၂
၃၅။	အခံဓာတ် ဇိဝှါပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၂၂	၂၂၃
၃၆။	အပွင့်ဓာတ် ဇိဝှါဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၂၃	၂၂၅
၃၇။	အတိုက်ဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၂၅	၂၂၈
၃၈။	အတိုက်ဓာတ်ဓမ္မာရုံ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိခါပုံ		၂၂၈	
၃၉။	အခံဓာတ် မနောဘဝင်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၂၈	၂၂၉
၄၀။	အပွင့်ဓာတ် မနောဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၃၀	၂၃၁
၄၁။	အကုသိုလ် အပူဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ		၂၃၁	၂၄၅

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၄၂။	လယ်တီ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆောင်ပုဒ်	၂၄၅	၂၄၇
၄၃။	ပထဝီ အာပေါ ဓာတ်နှစ်ပါးတွဲစပ်ပုံ	၂၄၇	၂၄၉
၄၄။	ဆံပင်၌ ဓာတ်ရှစ်ပါးခွဲပုံ	၂၄၉	၂၅၀
၄၅။	ကြင်းကောဋ္ဌာသတို့၌ ဓာတ်ရှစ်ပါး ခွဲပုံ	၂၅၁	၂၅၂
၄၆။	နိဂုံးနှင့် ဆုတောင်း	၂၅၃	၂၅၄

မဏ္ဍာန်နိးအခြေခံ ဝိပဿနာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

ဉာဏဉာဏဝိလာသဂ္ဂ-
ဉာဏစိန္တေယျသံယုတ္တံ။
ဝန္တေ သာရဂုဏောပေတံ၊
သသဒ္ဓမ္မဂဏ္ဌတ္တမံ။
အဘိဓဇလဒ္ဓလဉ္စံ၊
နမာမိ မမ အာစေရံ။

မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် ပရိယတ္တိဟု ဆိုအပ်သော တရားတော်၊ အရိယာသံဃာတော်နှင့်တကွ သော ပကတိသောဉာဏ် အတုမရှိသောဉာဏ် အလွန် တင့်တယ်သောဉာဏ် မကြံစည်နိုင်သော ဉာဏ်တော်မြတ် နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပြီးလျှင် အတုမရှိသော သီလဂုဏ်တော် အနှစ် အတုမရှိသော သမာဓိဂုဏ်တော်အနှစ် အတုမရှိ သော ပညာဂုဏ်တော် အနှစ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူပေ သော ကျေးဇူးတော်သခင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးကို ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော် မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏အရှင်ဘုရား။

သက်တော်ရာကျော်ရှည်တော်မူလတုံ့သော ကျေးဇူး ရှင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏အရှင်ဘုရား။

၁။ အပူဇာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ” စသည် ဖြင့် ဟောတော်မူထားသည့် သတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော် အရ သောကဆိုတဲ့စကားကို စဉ်းစားကြစို့။

“သောက”ဆိုတာ ပါဠိတော်စကားပါ။ မြန်မာလိုပြန် တော့ “ပူသည်” “ဆွေးသည်” “ဝမ်းနည်းသည်” “ငိုချင်သည်” ဉာတိဘောဂ စသည်သင်းပင်း ကွေ့ကွင်း ခြင်းကြောင့် မကင်းစသာ ကြုံကြိုက်ပါသော် ပူဆာ သောက-ဟူ၍ ဆိုသည့်အတွက်ကြောင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများ ပျက်စီးသည့် အတွက်ကြောင့် ပူပင်သောက ဖြစ်ကြရပါ သည်။ အဲဒီလိုဖြစ်တတ်သည့် ပူပင်ကြရသည်ဆိုတာမျိုး ကိုတော့ အများဘဲ သိကြပါသည်။ နားလည်ကြပါသည်။ ပူပင်သောကဖြစ်ကြတဲ့အခါ ကြုံကြတဲ့အခါမှာ ပူမှုသည် ငါ့ဥစ္စာ၊ “ဧတံ မမ”ဆိုတာ ဒါပါတဲ့။

ငါ့မို့လို့ ပူပင်သောက ဖြစ်ရတာ၊ တခြား သူတွေ ငါလောက် မပူပင်ကြရပါဘူး။ လောကမှာ ငါအပူဆုံး ပါတဲ့ ဒီအပူသောက ငါ့မှာ ဘယ်တော့မှ ပျောက်မှာ

မဟုတ်ပါဘူး၊ သေတောင်ပျောက်မှာ မဟုတ်ပါဘူးရယ်လို့ တချို့များ သနားစရာ စိတ်နောက်သွားတတ်ကြ ပါသည်။ ရူးသွားတတ်ကြပါသည်။ တချို့များ ဘယ်လောက် သနားစရာ ကောင်းလိုက်သလဲ၊ အဆိပ်များတောင် သောက်သေတတ်ကြပါသည်။ ရေထဲဆင်းသေ မီးထဲဆင်းသေ စသည်ဖြင့် သေသည်အထိ ဒုက္ခဖြစ်ရှာကြပါသည်။ ရှေးရှေး နိပါတ်တော်ရာဇဝင်များမှာလဲ ဒီအဖြစ်အပျက်မျိုး တွေတွေဘူးကြပါလိမ့်မည်။ ယခုအခါသတင်းစာ မဂ္ဂဇင်း ဂျာနယ် စသည်များမှာလည်း မကြာခဏ ပူပင်မှု စိတ်သောကကြောင့် ဒုက္ခရောက်ကြပုံများကို တွေ့မြင်ဖတ်ရှုကြရလျက်ပါ။ “ဧသောဟမသ္မိ”ဆိုတာ ဒါပါ။

အပူသောကသည် ငါပါ။ ငါသည် အပူသောကဘဲ၊ အပူသောကပေါ်မှာ ငါမှီသည်။ ငါပေါ်မှာ အပူသောကမှီသည်။ ပူမှုနှင့်ငါ ငါနှင့်ပူမှု ခွဲခြားလို့ကို မရတော့ဘူး။ “ဧသော မေ အတ္တာ”ဆိုတာ ဒါပါ။

အဲ အဲဒီ အချက်အတွက် ရှင်းလင်း ဟောပြောဖို့ အကွက်ဆိုက်လာပါပြီ။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ “ငါပူသည်”ဆိုတဲ့ အချက်ကို ရှင်းလင်းရန် လိုလာပါပြီ။

(၁) ငါရယ်၊ ပူမူရယ်။

(၂) ပူမူရယ်၊ ငါရယ်+၂-မျိုး ၂-စား ရှိပါလျက်နှင့် တမျိုးတည်း တပေါင်းတည်းပြု၍ “ငါ ပူသည်၊ ငါပူလှ ချည့်ရဲ့”လို့ ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင်လဲ ထင်မြင် ကြပါသည်။ မှတ်သားလဲ မှတ်သားကြပါသည်။ သည်ဟာ တွေဟာ အထင်မှားမှု အမြင်မှားမှု အမှတ်မှားမှု စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်။

ဒီအမြင်မှားမှုကို (ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိကို အကြောင်း အကျိုးနှင့်တကွ အမြင်မှန်မှု သမ္မာဒိဋ္ဌိကမှ ပယ်ရှား သုတ်သင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစေနိုင်ပါသည်။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေ အကြောင်းအား လျော်စွာ စုပေါင်း၍နေမှုကို ငါကောင် သူကောင် ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ အမည်ပေးထားကြ ပါသည်။ သမုတ်၍ထားကြပါသည်။ ပညတ်၍ထားကြ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ငါ”ဆိုတာက သဏ္ဌာနပညတ် သမူဟပညတ် ပုဂ္ဂလပညတ် ပုရိသပညတ် ဣတ္ထိယပညတ် ဖြစ်ပါသည်။ အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာအမှန်ပါတဲ့၊ မူလတန်းအသိ ခလေးသိ သိတဲ့ အသိလို့ ဆိုလိုပါသည်။ ဤပူမူသောကသည်ကား ဒေါမနဿဝေဒနာ စေတသိက် ပရမတ်အစစ်ပါတဲ့။ (ဓာတုကထာပါဠိတော် စာမျက်နှာ ၁၃၊

၎င်း အရကောက်ကျမ်း စာမျက်နှာ ၄၅၇၊ ပဒ အမှတ် ၇၂-မှာ ရှုလေ။)

တရားသဘောအမှန် ပရမတ္ထသစ္စာတရားပါ။ ဥပမာ- အလယ်တန်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများရဲ့ အသိမျိုး အလိမ္မာမျိုးပါ။ နောက်ပြီး ဥပမာ- အထက်တန်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများရဲ့ အသိမျိုး (ဝါ) အတန်း ပိုင်ဆရာ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးများရဲ့ အသိအလိမ္မာမျိုး ကတော့ အရိယသစ္စာဘဲ။ ဘုရားသခင်စသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိဉာဏ်မျိုးပါ။ ဒီနေရာမှာတော့ အရိယာ သစ္စာကို ရှင်းလင်းဘို့မလိုသေးပါ။ အများပြော အမှန် သမုတိသစ္စာနှင့် တရားသဘောအမှန် ပရမတ္ထသစ္စာတို့ကို သာ ခွဲခြားရှင်းလင်းပြဘို့လိုပါသည်။

အဲဒါကြောင့် “ငါပူသည်”၌ ငါကလူ ပုဂ္ဂလပညတ် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိလို့ သဏ္ဌာနပညတ် ရုပ်တွေနာမ်တွေ စုပေါင်း နေလို့ သမူဟပညတ် ယောက်ျားဆိုလျှင် ပုရိသပညတ် မိန်းမဆိုလျှင် ဣတ္ထိယပညတ်။

ပူမှုက ဒေါမနဿဝေဒနာစေတသိက်ပရမတ်၊ ငါက ပညတ်တရားဖြစ်၍ သင်္ခတအသင်္ခတဟု မဆိုရပါ။ မဆို နိုင်ပါ။

ပူမှုက ဒေါမနဿဝေဒနာစေတသိက် ဓမ္မဓာတ် သင်္ခတ ဓာတ် ပရမတ်မှန်ခြင်းကြောင့် ခတ်မြန်မြန် ဖြစ်၍ပြပါ

သည်၊ ပျက်၍ပြုပါသည်။ ပူမူသောက၏ အသက်တမ်းက
အလွန်တရာ တိုတောင်းလှပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ပရမတ်အလုပ်၊ ပညတ်ပြုတ်၊ ခွဲထုတ်
မြင်သိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်
ကောင်းတို့၊ ဆိုကြပါစို့-အမိအဖ အဘိုးအဖွား ဆွေမျိုး
ဉာတကာ ပျက်စီးဆုံးပါးမှု ဉာတိဗျသနကြောင့် ဖြစ်စေ
ရှေ့ ငွေ ဥစ္စာ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ပျက်စီးဆုံးပါးမှု ဘောဂ
ဗျသနကြောင့်ဖြစ်စေ ပူပင်သောက ဖြစ်ဘူးကြပါသည်။
အဲဒီ ပူမူသောက အပူအလောင် ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မ
ဇာတ် သဘာဝကြီးသည် ယခုအချိန်ဝယ် မိမိတို့ ကိုယ်ခန္ဓာ
၌ ရှိကြသေးရဲ့လား၊ သတိထားပြီး အသိတရား ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် ယခုကြည့်လိုက်ကြစမ်းပါ။ ကြည့်တော့ သိပါသည်။
မြင်ပါသည်။ ပူမူသောက အပူအလောင် ဇာတ်ကြီး
(ဒေါမနဿ) ဝေဒနာ ဓမ္မဇာတ်ကြီးဟာ အနုမြူမျှ မရှိ
တော့ပါ။ အနိစ္စရောက်သွားပါပြီ၊ ပျက်သွားပါပြီ၊ သေ
ဆုံးသွားပါပြီ။

ဆောင်ရန် ။ ။အပူသောကဇာတ်ကိုပင်၊ လူမထင်၊ ဖြူစင်
အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်၏။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်
ကောင်းတို့၊ သောကခေါ်တဲ့ အပူသည် လူမဟုတ်ပါ။

ငါကောင်မဟုတ်ပါ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ သောကဓာတ်ပူမူ
ကို လှူလှူထင်မြင်ပါလျှင် အကောင်အထည်ကြီးလို့ ထင်မြင်
ပါလျှင် ထိုထင်မြင်မှုဟာ အတ္တဝါဒပါတဲ့၊ အတ္တဒိဋ္ဌိပါတဲ့။

ပူမူသောကကို ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်သဘာဝ
တခုဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိမြင်ပါလျှင် အနတ္တဝါဒ
ပါတဲ့၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန်အစစ်ပါတဲ့၊ အမြင်မှန်ပေါ်လျှင်
အမြင်မှား ပျောက်ပါတော့သည်၊ ကင်းပါတော့သည်၊
သုတေသ်ကောင်းအပေါင်းတို့။

တဖန် မိမိကိုယ်မှာ ဆံပင် မွေးညှင်း ခြေသည်း လက်
သည်းအစရှိတဲ့ ပထဝီဓာတ်က ၂၀-ရှိပါသည် (တခုစီ တခုစီ
ရေတွက်ပါလေ)၊ တဖန် သည်းခြေ သလိပ် ပြည် ချွေး
သွေး အစရှိတဲ့ အာပေါရေဓာတ်က (၁၂) ပါးရှိပါသည်၊
တဖန် အထက်သို့ဆန်တက်တဲ့လေ အစရှိသော ဝါယော
လေဓာတ်က (၆) ပါးရှိပါသည်၊ တဖန် ပါစက တေဇော
အစရှိတဲ့ တေဇောမီးဓာတ်က (၄) ပါးရှိပါသည်၊
အဲဒါတွေ စုပေါင်းတော့ ၃၂-ကောဠာသ ၄၂-ကောဠာသ
ခေါ်ပါသည်၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး
ရုပ်ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး မဟာဘုတ်ကြီး ၄-ပါးပါတဲ့။

သောကလို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ပူလောင်မှုသည် မဟာ
ဘုတ်လေးပါးဟူသော ရုပ်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါဘူး၊
ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဒေါမနဿဝေဒနာနာမ်ဓာတ်၏ အလုပ်

ကိစ္စပါတကားဟု ရုပ်အလုပ် နာမ်အလုပ်တို့ကို ဟုတ်မှန် သည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍သိသောဉာဏ်ကို “နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်” လို့ မှတ်သား နားလည်ရပါသည်။

အဲဒါကို ငါပူသည် ငါစိတ်ပျက်သည်ဆိုတဲ့စကားကို စနစ်တကျ ဤကား ပညတ် ဤကား ပရမတ်၊ ဤကား အတ္တ ဤကား အနတ္တ၊ ဤကား ရုပ်အလုပ်ကိစ္စ ဤကား စိတ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု သိရှိနား လည်မှုရရှိစေပြီးလျှင် ယခုကဲ့သို့ အလုပ်စခန်းဖွင့်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါးသို့ အစဉ်အတိုင်းရောက်အောင် အားထုတ်ကြရပါသည်။ ယောဂီအပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့။

စိတ်သောကရောက်လျှင် ရောက်မှုအမှန်သိ၊ စိတ်ပူ လျှင် ပူမှုအမှန်သိ။

ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်သဘာဝ၏ အလုပ်ကိစ္စ ပါတကားဟု အမြင်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက် စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

အတ္တဒိဋ္ဌိထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

စိတ်ပျက်မှု စိတ်ပူမှု ဒေါမနဿဝေဒနာဓမ္မဓာတ်သဘာ ဝသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း တပြောင်းလဲထဲ

ပြောင်းလဲ၍ နေသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါကောင်
 ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့
 မလိုက် အနတ္တ၊ အနှစ်သာရ ဘာမျှရှာမရ အနတ္တ၊
 လူမဟုတ် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။
 (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ဤပုပ္ဖသည ငါဥစ္စာ
 မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့်ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါတကား၊
 ဆွေမျိုးညွတ်ပျက်စီးမှု ဥစ္စာစည်းစိမ်ပျက်စီးမှု အာရုံ
 ပျက်ခြင်းကြောင့် စိတ်ပျက်ရတာပါတကား၊ စိတ်ပူရတာ
 ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
 ပူတာမဟုတ်ပါတကား၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်မို့
 ပူတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”
 ပူလောင်မှုသည် လူမဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်
 မဟုတ်ပါတကား၊ လူသည် ပူလောင်မှုမဟုတ်ပါတကား၊
 ပူလောင်မှုပေါ်မှာ လူကမမှီပါတကား၊ လူပေါ်မှာ
 ပူလောင်မှုက မမှီပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ပူလောင်မှု ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်သဘောသည်
 လူပေါ်မှာမမှီလျှင် ငါကောင်ပေါ်မှာမမှီလျှင် ဘယ်မှာ

မှီပါသလဲဟု မေးခဲ့လျှင် ပူလောင်မှုဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်သည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာမှာ မှီပါတကား၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှာ မှီပါတကား၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် မိမိကလာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မှီပါတကား၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်း မဟာဘုတ် လေးပါးကို မှီပါတကားဟူ၍ ဉာဏ်ပညာမျက်စိဖြင့် တဖြည်းဖြည်း တစတစ ကြည့်ရှုရပေသည်။ သူတော် ကောင်းအပေါင်းတို့၊ ကြည့်ရှုကြပါကုန်လော့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ပညတ် ပရမတ် ခဲ့ပါလေ၊
အတ္တ အနတ္တ ကဲ့ပါစေ၊
ရုပ် နာမ် ကြောင်းကျိုး ရှင်းပါစေ၊
ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ် သွင်းပါလေ။

ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ဟူသည် နေတံ မမ၊ နေသောဟ မသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ-ကို ဆိုလိုသည်။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့၊ ဝမ်းနည်းသည် စိတ်ပျက်သည် ငိုချင်သည် စိတ်ပူသည် စိတ်မချမ်းသာဘူး သေချင်သည် စသည်ဖြင့် စကားပရိယာယ် ခေါ်ဝေါ်ပုံ ဘယ်လိုများသော်လည်း ပရမတ္ထသစ္စာ သဘောတရားကိုယ်အားဖြင့် ဒေါမနဿ ဝေဒနာ စေတသိက်ပရမတ်တရား ဓမ္မဓာတ်တခုပါတကား

ဟု ဘုရားသခင် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဟောဖော် ညွှန်ပြ သည့်အတိုင်း ယုံယုံကြည်ကြည် မှတ်သားကြစေလိုသည်။

အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သင်္ခတပရမတ်မှန်လျှင် သင်္ခတဓာတ်မှန်လျှင် ခတ်မြန်မြန်ဖြစ်၍လဲ ပြပါသည်၊ ပျက်၍လဲ ပြပါသည်၊ ပြောင်းလဲ၍လဲ ပြပါသည်။

စိတ်ပူလောင်မှုသောကကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဓမ္မဓာတ် ဟူ၍ အဘိဓမ္မာဓာတုကထာ ပါဠိတော်မှာ ဟောတော် မူသည့်အတိုင်း “ခန္ဓာ”ဆိုသည့် ပါဠိတော်စကားကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်နှင့် တွဲဖက်၍ကြည့်ရသည်၊ တွဲဖက်၍ ကြည့်မှ နားလည်သည်၊ နားရှင်းသည်၊ တစ်ဆွဲတစ်ခုသော ဝေဒနာတို့ကို စုပေါင်းပြီး ဝိပဿနာရှုမှုကို “ခန္ဓာ”ဟူ၍ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်မှာ ဟောတော်မူသည်၊ အဘိ ဓမ္မာ ခန္ဓဝိဘင်း ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူသည်၊ မြန်မာလိုဆိုတော့ “ယခု ရှေး နောင်လျှင် အတွင်း အပြင် အကြမ်း အနု နှစ်ခု ယုတ် မြတ် နီးကပ် ဝေးကွာ ဆွဲ တစ်ဖြာ” ဆိုသည့်အတိုင်း—

ယခုဖြစ်ဆဲ ပူမှု

ရှေးရှေးက ပူမှု

လာလတုံသော ပူမှု

ကိုယ့်သန္တာန်အတွင်း ပူမှု

သူတပါးတို့သန္တာန်၌ အပြင်ပူမှု

ခတ်ကြမ်းကြမ်း ပူမူ

ခတ်နုနု ပူမူ

ယုတ်ညံ့သော ပူမူ

မြင့်မြတ်သော ပူမူ

နီးသော ပူမူ

ဝေးသော ပူမူ

ဆိုတဲ့ ဤတစ်ဆွဲတစ်ခုသော ပူမူတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အကောင်အထည် မဟုတ်ကြကုန်၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်တရားတို့သာ မှန်ကန်သောကြောင့် ထိုဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်တို့သည် အမြဲမရှိကြကုန်သော အနိစ္စဓာတ်တရား ပရမတ်တရားတွေ့ပါတကား၊ အသစ်အဟောင်း တပြောင်း လဲထဲ ပြောင်းလဲ၍နေကြကုန်သော ဝိပရိဏာမဒုက္ခဓာတ် တရားတို့ပါတကား၊ ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တတရား တို့ပါတကား၊ အစိုးမရ အနတ္တတရားတို့ပါတကား၊ အလို သို့မလိုက်သော အနတ္တတရားတို့ပါတကား၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်သော အနတ္တတရားတို့ပါတကား၊ ထိုပူမူ အားလုံး သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါတကား၊ ပူစရာ အာရုံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတာ ပါတကား၊ ငါ့မို့လို့ ပူပန်တာမဟုတ်ပါတကား၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာ ဓာတ်တရား ပရမတ်တရားမို့ ပူပန်တာပါ

တကား၊ ပုပ္ဖသညံ ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသညံ ပုပ္ဖ
မဟုတ်ပါတကား၊ ပုပ္ဖပေါ်မှာ ငါမမှီပါတကား၊ ငါပေါ်
မှာ ပုပ္ဖ မမှီပါတကား။ (ဝေ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)

အဲသည်လို တစ်ဆွဲတဖြာ စုပေါင်း၍ ရှုမှုကို ပါဠိတော်
စကားအားဖြင့် “ခန္ဓာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။
ခန္ဓာဆိုတာ တစ်ဆွဲတစ်ခု စုပေါင်း၍ ရှုမှုကို “ခန္ဓာ” ပါ
တကားဟု မှတ်သား နားလည်ကြရမည်။ သူတော်ကောင်း
အပေါင်းတို့။

အပူဓာတ်ကို အကောင်အထည် ထင်မှတ်၍ ငါအမြင်
မှား၍ တွယ်တာစွဲလမ်းမှု တဏှာနုသယ၊ ချစ်ခင်၍ အထင်
ကြီးမှု မာနာနုသယ၊ အမြင်မှားမှု ဒိဋ္ဌိအနုသယတို့ကို
မျိုးစေ့နှင့်တကွ အမြစ်အရင်းပြုတ်သွားစေရန် ပြတ်သွား
စေရန် တစ်ဆွဲတစ်ချက် စုပေါင်းပြီး ကောင်းမြတ်သော
ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့် အခါခါ ပွားများ ကြည့်ရှုရပါ
သည်။ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့၊ အခါခါ ပွားများ
ကြည့်ရှုကြပါကုန်လော့။

ဒီအချက်စုကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ-စသော အဋ္ဌ
ကထာများနှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်မှာ လာသည့်
အတိုင်း ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ပရမတ္ထသံခိပ်ကျမ်းမှာ—

“ခန္ဓာဒိနည်း၊ ဘွဲ့စည်းပြီးခါ၊ သုံးဖြာလက္ခဏာ၊
သုံးသပ်ရာ၊ သမ္မသနဉာဏ်” —
ဟူ၍ ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တဖန် ဝမ်းနည်းမှု စိတ်ပျက်မှု ငိုချင်မှု စိတ်ပူမှု
စိတ်မချမ်းသာမှု သေချင်မှု ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်
ဆိုး ဓာတ်ဝါး ပရမတ်တရားသည် ဖြစ်ဘို့ရန်အကြောင်း
တိုက်ဆိုင်တိုင်း ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ပြီးလျှင် တာမရှည်
ရုတ်တရက် ချုပ်ပျက်၍ သွားပါတကားဟူ၍ အကြိမ်
ပေါင်း ရာပေါင်းများစွာ ထောင်ပေါင်းများစွာ သတိ
အသိဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ထိထိမိမိ ရှုကြည့်ပွားများကြပါကုန်၊
သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဖြစ်ပွားပျက်မှု၊ အစုံရှု၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

တဖန် ထိုသောကအပူသည် လူမဟုတ် ငါမဟုတ်
သူမဟုတ် ဘယ်သူမှမဟုတ်၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓာတ်
သဘာဝ သက်သက်သာလျှင် ဟုတ်မှန်၏၊ ဤခန္ဓာမှာ
ယခုအခါလဲ မရှိတော့ပြီ ပျက်သွားပြီ၊ အပူဓာတ်ကြီး မရှိ
တော့ဘူး-ပျက်သွားပြီ၊ အပူလောင်ဓာတ် သောကဓာတ်
ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါး ပျက်၍သွားပြီဟု
အပူဓာတ်၏ အပျက်ကိုသာ အာရုံပြု၍ အကြိမ်ကြိမ်
ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာ ဝိပဿနာမျက်စိဖြင့်

ကြည့်ရှုကြကုန်ရာ၏။ ကြည့်ရှုကြပါလေ။ သူတော်ကောင်း
အပေါင်းတို့။ (ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါပျက် အကောင်အထည်
ပျက်ကို မကြည့်ရ မရှုရ။ အပူဓာတ်၏အပျက် ဒေါမနဿ
ဝေဒနာဓာတ်၏ အပျက်ကိုသာ ကြည့်ရမည် ရှုရမည်။
သတိထား အသိပွားကြရမည်) ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အပျက်ကိုသာ၊ ရှုတုံပါ၊ သညာဘဂ်
ဉာဏ်။ (ပရမတ္ထသံခိပ်)

တဖန် ထိုသောကအပူဓာတ် ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မ
ဓာတ် သဘာဝကိုပင် အပျက်ဘေးကြီး အပြီးကပ်၍
ပါသောကြောင့် အပူဓာတ်ကြီး ပျက်သွားပြီ (ဘယဌေန
ဒုက္ခံ ဘယဌေန ဒုက္ခံ) လို့ အကြိမ် ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်း
များစွာ သတိ အသိ ဝီရိယ သမာဓိ ဘယဉာဏ်တို့ဖြင့်
ကြည့်ရှုပွားများကြကုန်။ (ဘယဉာဏ်)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အပျက်မြင်က၊ ဘယမစ္စု၊ ပျက်မှုခပင်း၊
ဘေးသေမင်းဟု၊ ကြောက်ခင်းထွေထွေ၊
ရှုတုံပေ၊ မှတ်လေ ဘယဉာဏ်။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

တဖန် ပူလောင်ခဲ့သမျှ စိတ်ပျက်ခဲ့သမျှ အားငယ်ခဲ့
သမျှ အပူသောကဓာတ်တို့သည် ဤ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း
ဝယ် ဘယ်နေရာမှာမှ ခိုကပ်မနေနိုင်၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်

စေ့စပ်သေချာစွာ ကြည့်ရှုလိုက်ပါလျှင် ခိုကိုးစရာ မရှိ
လောက်အောင် ပျက်၍သွားသော အပူသောကဓာတ်
ပရမတ်တရားပါတကားဟု အကြိမ် ရာပေါင်း ထောင်
ပေါင်းများစွာ အာဒိနဝညဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုပွားများကုန်
ရာ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကြောက်ဘွယ်ခပင်း၊ မြင်တုံလျှင်းက၊
ဘေးဘယမျိုး၊ ရုပ်နာမ်ဆိုး၌၊ ကိုးရာ
မရှိ၊ ခက်မှန်းသိ၊ အာဒိနဝညဏ်။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

တဖန် အပူသောကဓာတ်ကို အာရုံပြုပြီးလျှင် အော်
မသိမလိမ္မာ အဝိဇ္ဇာမှုကြောင့် လူမဟုတ်သောအပူဓာတ်ကို
လူဟူ၍ အမြင်မှားပြီးလျှင် အကောင်အထည်ကြီးဟု
အမြင်မှားပြီးလျှင် “တေံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော
မေ အတ္တာ” ပူမှုသည် ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့မို့ပူရတာ၊ သူများတွေ
ငါလိုမပူကြပါ၊ လောကမှာ ငါဟာအပူဆုံးပါတဲ့၊ ပူမှုဟာ
ငါ့၊ ငါပူမဲ့၊ ပူမှုပေါ်မှာ ငါတည်နေတယ်ဟု ငါနဲ့အပူ
လူနဲ့အပူ အတူတူ တပေါင်းတည်း တခုတည်းဟူ၍ မသဲ
မကွဲ အပူထုပ်နှင့် လူလုပ်လာရခြင်းသည် အော် ငြီးငွေ့
စရာ စက်ဆုပ်စရာ ရှက်စရာကြီးပါတကားဟူ၍ အကြိမ်
ပေါင်းများစွာ နိဗ္ဗိဒ္ဓညဏ်ဖြင့် ပွားများကြကုန်ရာ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုးရာမထင်၊ ခက်ပုံမြင်က၊ မရှင်မလန်း၊
စိတ်ကုန်ခန်း၍၊ မချမ်းမမြေ့၊ ပြီးငွေ
သောထွေ၊ စိတ်အနေ၊ မှတ်လေ နိဗ္ဗိန္ဒ။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

အို ဒါယကာ ဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊
ဉာတိ ဘောဂ စသည်ခပင်း ကွေ့ကွင်းခြင်းကြောင့်
မကင်းစသာ ကြုံကြိုက်လာသော် ပူဆာသောက ဒေါမ-
နဿဝေဒနာ ဓာတ်ဆိုးကြီးကို (ဝါ) အပူဓာတ်ကို လူမ
မှတ်ကြနှင့်၊ အပူသည် လူမဟုတ်ဆိုတဲ့အသိကို မိမိရရ
သိရှိစေပြီးလျှင် “နေတံ မမ=န တေံ မမ” သာမည အပူ
ဖြစ်ဖြစ်၊ အလယ်အလတ်အပူဖြစ်ဖြစ်၊ လူးလှိမ့်ရအောင်
ရှူးလောက် နှမ်းလောက်အောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရန်ရှာ
လှူပြည်မှာမနေချင် သေချင်လောက်အောင် ပူလောင်
တဲ့ အပူသောကဖြစ်ဖြစ်၊ အပူဓာတ်သည် ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်
ပါတကား၊ အာရုံပူသောကြောင့် ခဏမျှစိတ်ပူလောင်ရ
ခြင်း ပါတကား၊ “နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ
အသ္မိ” ငါ့မှီ ပူလောင်တာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဒေါမနဿ
ဝေဒနာအပူဓာတ်မှီ ပူလောင်တာပါတကား၊ “န မေ-
သော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” အပူသည် လူမဟုတ်
ပါတကား၊ ငါ ကိုယ်ကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကိုယ်
ကောင်သည် အပူမဟုတ်ပါတကား၊ အပူဓာတ်ပေါ်မှာ

ငါက မမှီပါတကား၊ ငါ့ပေါ်မှာ အပူဇာတ်က မမှီပါ
တကားလို့ အမြင်မှန်ရ၍ အမြင်မှားမှု အတ္တဝါဒဘေးကြီး
အတ္တဒိဋ္ဌိ ဘေးကြီးမှ တစတစ လွတ်ကင်း သွားအောင်
မရပ်မနား အထပ်ထပ် ပွားများကြပါကုန်၊ သူတော်
ကောင်း အပေါင်းတို့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပြီးငွေ့အားသန်၊ စိတ်ပူပန်က၊ လျင်မြန်
တစိ၊ လွတ်လိုဘိ၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ဤနည်းလမ်းအရ လွတ်လို
ကျွတ်လိုလှသောကြောင့် ပူလောင်မှုသောက ဒေါမနဿ
ဝေဒနာကို “အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော၊ အနတ္တတော၊
ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော” စသော “တော” လေးဆယ်တို့
ဖြင့် (သို့မဟုတ်) စိတ်အပူဇာတ်ကြီးသည် ပင်ကိုယ်ကလဲ
အမြဲမရှိလို့ အနိစ္စ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင်ပျက် အသစ်နှင့်အဟောင်း
ပြောင်းလဲနေသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်
မဟုတ်လို့ အနတ္တ၊ လူမဟုတ်လို့ အနတ္တဟူ၍ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်
ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများ အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လွတ်လိုလှ၍၊ လွတ်ရရန်ငှါ၊ ဘာဝနာ
လေးဆယ်၊ အကျယ်ဖြန့်ချိ၊ အားတိုက်သိ၊
ပဋိသင်္ခါဉာဏ်။ (ပရမတ္ထသံခိပ်)

သူတော်ကောင်းတို့၊ သို့ကလို့ အပ္ပသောကဓာတ်ကို (ဝါ) ဒေါမနဿဝေဒနာဓာတ်ကို အမြဲမရှိသောဓာတ် ခဏ ဖြစ်ပြီး ခဏနှင့်ပျက်သော စေတသိက် ပရမတ်ဓာတ်တရား ပါတကားဟူ၍ ကြိုးစားအားထုတ် ပွားများလိုက်သော အခါ ပုပ္ဖသောက ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်ကို ချစ်လဲ မချစ် မုန်းလဲမမုန်း (သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်) ဥပေက္ခာ သဘောထားပြီးလျှင် “အပ္ပသောကဓာတ် ဒေါမနဿ ဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်တရားရယ်၊ သင့်ဓာတ် သင့်အကြောင်း ငါသိပြီ၊ အာရုံကအပူတိုက်လျှင် သင်အပူဓာတ်ဆိုက်ရောက် လာတတ်သည်၊ ပူသော်လဲ တခဏမျှပဲ၊ သင်အပူဓာတ်သည် ငါလဲမဟုတ်၊ သူလဲမဟုတ်၊ လူလဲမဟုတ်၊ သတ္တဝါအကောင် အထည်လဲမဟုတ်၊ အသင်အပူဓာတ်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ် အာဂန္တုကဓာတ် ဧည့်သည်ဓာတ်၊ အကြောင်းရှိ၍ အကျိုးဖြစ်ပေါ်လာရသော သင်္ခတဓာတ်ပါပဲ၊ သင်အပူ ဓာတ်ကို ဂရုမစိုက်တော့ပြီ၊ အချစ်အမုန်း လုံးဝမပြု ဥပေက္ခာရှုလိုက်ပြီ” ဟု သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဖြင့် အမှန် အတိုင်း ကြည့်မြင်သိရှိပြီးလျှင် အဘယ်အကြောင်းကမှ မပြုပြင် အစဉ်ထာဝရ အေးမြချမ်းသာလှစွာသော အသင်္ခတဓာတ် မြတ်သောနိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ သက်ဝင်ရလေ တော့သည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အားတိုက်ရှု၍၊ လွတ်မှုလွတ်ရန်၊ အမြင် သန်က၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရဝယ်၊

မတုယ်သမ္မာ၊ လျစ်လျူရှု၊ သင်္ခါရပေက္ခာ
ဉာဏ်။ (ပရမတ္ထသံခိပ်)

အို သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ “သမ္မုတိ” ဌပေက္ခာ
နိဗ္ဗတ္တိတပရမတ္ထဝသေန” ငါရယ်၊ ပူမ္မရယ် ပူမ္မရယ်၊ ငါရယ်
နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါလျက် ငါပူသည်ဟူ၍ တမျိုးထဲပြု၍
အကောင်အထည် သမ္မုတိပညတ်ကို ချန်လှပ်၍ ပူမ္မ
ဒေါမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်ကို အာရုံစိုက်ပြီးလျှင် (ဝါ)
ပူလောင်မှု အကုသိုလ်ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြုပြီးလျှင် အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တတရားပါတကားဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ဟုတ်မှန်
သည့်အတိုင်း ရှုမ္မပွားမှုကိုပင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားများ
သည်ဟု မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဟောကြားတော်မူလေ
သည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်း ပဉ္စာဝါရပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမ)
စာမျက်နှာ (၁၃၄၀) ပဒအမှတ် (၄၀၈)၌-

“အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ
ပုထုဇ္ဇေန ဝါ အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စ-
ယော” ဟူ၍ ဟောတော်မူခဲ့သည်။

အကုသိုလ် မနောဝိညာဏ စိတ်ဓာတ်တရား အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တ။ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော
အတ္တာ။”

အကုသိုလ် စေတသိက် တဆယ့်လေး ဓမ္မဓာတ်တရား အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”

အို သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပန်းလှူလျှင် ပန်းကြောင့် ဒါနကုသိုလ်ရသလို ဆွမ်းလှူလျှင် ဆွမ်းကြောင့် ဒါနကုသိုလ်ရသလို သင်္ကန်းလှူလျှင် သင်္ကန်းကြောင့် ဒါနကုသိုလ်ရသလို ကျောင်းလှူလျှင် ကျောင်းကြောင့် ဒါနကုသိုလ်ရသလို အဲဒီလို ကုသိုလ်မှု ပြုလျှင် ကုသိုလ်တွေရသလို စိတ်ပူမှု စိတ်မချမ်းသာမှု ငြီးငြူမှု အပူဓာတ်တခုကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်ရလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်ကုသိုလ်တွေ အားထုတ်တိုင်း ရနိုင်ကြပေသည်၊ ယူနိုင်ကြပေသည်၊ ရအောင် ယူလိုက်ကြပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့၊ သမ္မာဝါစာ ကုသိုလ်လဲဖြစ်စေရန် အောက်ပါ လင်္ကာကလေး တွေကို နှုတ်တိုက်ဆောင် ရှုတ်ဆိုကြလျက် သဘော အဓိပ္ပါယ်ကို သိမြင်နားလည်ကြရမည်။

၁။ ပန်းကိုလှူလျှင်၊ ပန်းကြောင့်ပင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။

၂။ ရေကိုလှူလျှင်၊ ရေကြောင့်ပင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။

- ၃။ ဆွမ်းကိုလှူလျှင်၊ ဆွမ်းကြောင့်ပင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။
- ၄။ သင်္ကန်းကိုလှူလျှင်၊ သင်္ကန်းကြောင့်ပင်၊ ဖြူစင်
အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၏။
- ၅။ ကျောင်းကိုလှူလျှင်၊ ကျောင်းကြောင့်ပင်၊ ဖြူစင်
အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၏။
- ၆။ အပူသောကကိုပင်၊ မမြဲဟုမြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။
- ၇။ အပူသောကကိုပင်၊ ပြောင်းလဲမြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။
- ၈။ အပူသောကကိုပင်၊ ကိုယ်မဟုတ်ဟုမြင်၊ ဖြူစင်
အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၏။
- ၉။ အပူသောကကိုပင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။
- ၁၀။ အပူသောကကိုပင်၊ အပျက်မြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။ (ဘင်္ဂဉာဏ်)
- ၁၁။ အပူသောကကိုပင်၊ ဘေးဟုမြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။ (ဘယဉာဏ်)
- ၁၂။ အပူသောကကိုပင်၊ ခိုစရာမရှိအောင် အပျက်ကိုမြင်၊
ကိုးစရာမရှိအောင် အပျက်ကိုမြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ
ကုသိုလ်ရ၏။ (အာဒိနဝဉာဏ်)

- ၁၃။ အပ္ပဓာတ်ကိုပင်၊ ငြီးငွေ့စရာမြင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။ (နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်)
- ၁၄။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ မရှိလုံးလုံး၊ လွတ်အောင်ရုန်း၍၊ အပ္ပ
ဓာတ်ကိုပင်၊ ကိုယ်ကောင်မဟုတ်ပုံမြင်၊ ဖြူစင်
အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၏။ (မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာညဏ်)
- ၁၅။ လွတ်လိုလှ၍၊ လွတ်ရန်လိုငှါ၊ ထက်သန်စွာဖြင့်၊
အပ္ပဓာတ်ကိုပင်၊ ဝိပဿနာတင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။ (ပဋိသင်္ခါညဏ်)
- ၁၆။ ပူပန်သောက၊ နာမ်ဓမ္မဝယ်၊ မတူယသမှု၊ လျစ်လျူ
ရှုလျက်၊ ပူမှုကိုပင်၊ လူမထင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊
ကုသိုလ်ရ၏။ (သင်္ခါရပေက္ခာညဏ်)

အပ္ပဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ပြီး၏။

၂။ စားရင်းသောက်ရင်း ဝိပဿနာရှုပုံ

မဟာအောင်မြေဘုံစံ အုတ်ကျောင်းတော်ကြီး၌
သီတင်းသုံးနေတော်မူသော စက္ကိန္ဒာဘိသီရိ သဒ္ဓမ္မဓဇ
မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ရေးသားတော်
မူသော မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် နိဿယ “စားသောက်လို့

သောစိတ် ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် ပျံ့သဖြင့် ထမင်းခွက်ကို ခံယူခြင်းဖြစ်၏” (မူအတိုင်း) ဟူသော စကားရပ်သည် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသ သဟဇာတပစ္စည်း၌ “စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိတော်စကားနှင့် အတူတူ ဖြစ်ပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ဝိပဿနာရှုလိုသော ယောဂီသူတော်ကောင်းတို့သည် ဤသို့ ရှုကြကုန်ရာ၏။ ထမင်းခွက်ကိုယူလျှင် ယူမှန်းသိ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အမှန်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ထင်မြင်သလို လက်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ် မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

ငါ့ကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် တရားသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲနေသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လက်မဟုတ် အနတ္တ၊ လူမဟုတ် အနတ္တ၊ ကိုယ်မဟုတ် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အနှစ်သာရမဟုတ် အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” စိတ္တဇ လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ လက် ၏ ဥစ္စာ ပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” လက်မှို့ လှုပ်ရှားသည် မဟုတ်ပါတကား၊ လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်မှို့ ထမင်းပန်းကန်ကို လှမ်း၍ ယူတာပါတကား၊
(ဝါ) ကိုယ်ကောင်မှို့ လှမ်း၍ယူတာ မဟုတ်ပါတကား၊ လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်မှို့ လှမ်း၍ ယူတာပါတကား။

လှမ်း၍ယူရာ၌ လက်က လှမ်းယူသည်ဟု အမြင်မှားမှု အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၍နေသောကြောင့် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိရရှိကြစေရန် ဟောတော်မူသော တရားဒေသနာ တော် ဖြစ်သည်။ ဤ ဒေသနာတော်သည် သုတ္တန္တပိဋက နှင့် အဘိဓမ္မပိဋက ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်မှာ ဟော တော်မူသည်။

ထမင်း ပန်းကန်ကို လက်ကယူရာ၌ လက်ရယ်၊ ယူမှု
ရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခြားနားပါလျက် တစုတည်း
တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ “လက်ကယူတာ”ဟု ပြောလဲ ပြော
ကြပါသည်။ ထင်မြင်မှတ်သားလဲ ထင်မြင်မှတ်သားကြ
ပါသည်။ ဒါကြောင့် အမြင်မှားမှု အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိ
ဖြစ်၍နေပါသည်။

လက်က သဏ္ဌာနပညတ် သမူဟပညတ်၊ ပညတ်က
ရှိသော တရားမဟုတ်၊ ယူမှုက လှုပ်ရှားဝါယောလေဓာတ်
ရုပ်ပရမတ် အရှိတရား ဖြစ်သည်။ ထင်ရှားရှိတဲ့ ဝါယော
ဓာတ်တရားသည် ယူမှုလှုပ်ရှားမှု ရပ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်
နက် ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်သွားကြလေကုန်၏။

လှုပ်ရှား လေဓာတ် အနိစ္စကို သတိထားပြီးလျှင်
အသိတရား ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုကြပါကုန်၊ သူတော်
ကောင်းတို့။

ဆက်လက်၍ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော် နိဿယပါ စား
သောက်မှုတို့ကို ပညတ် ပရမတ်၊ အတ္တ အနတ္တ၊ ရုပ်အလုပ်
နာမ်အလုပ်၊ အကြောင်း အကျိုးခွဲ၍ ဝိပဿနာ ရှုကြ
ပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

ထမင်းလုပ်ကို လက်ဖြင့် ပြုခြင်း (ပြင်ဆင်ခြင်း)

ထမင်းလုပ်ကို ချီယူခြင်း

ခံတွင်းကို ဖွင့်ခြင်း

ခံတွင်းဝသို့ ထည့်ခြင်း
 သွားဖြင့် ကြိတ်ချေခြင်း
 လျှာဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း

ဟူသော စကားရပ်များ၌ လက် ခံတွင်း သွား လျှာတို့ သည် သဏ္ဌာနပညတ် သမ္မဟပညတ်များ ဖြစ်ကြလေသည်။ ပြုမှု ချီယူမှု ဖွင့်မှု ထည့်မှု ကြိတ်ချေ ဝါးမျှမှု ပြင်ဆင်မှုတို့သည်ကား စင်စစ်အားဖြင့် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ်တို့သာလျှင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသည်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဝိပဿနာ ရှုကြကုန်လော့။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ၌ ဆက်လက်ဖော်ပြသည်မှာ— စားသောက်လိုသောစိတ် ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောလေဓာတ် ပျံ့သဖြင့် ထမင်းခွက်ကို ခံယူခြင်းဖြစ်၏။ ဝါယောလေဓာတ် ပျံ့သဖြင့် ထမင်းခွက်၌ လက်ချခြင်းဖြစ်၏။ ထမင်းလုပ်ကို ပြင်ဆင်ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထမင်းလုပ်ကို ချီယူခြင်း ဖြစ်၏။ ခံတွင်းဝကို ဖွင့်ခြင်းဖြစ်၏။

တစုံတယောက်သောသူက (ဝါ) ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သတ္တဝါကမျှ သံကောက် ယန္တရားဖြင့် မေးကိုဖွင့်လှစ်ရသည်မရှိ၊ ဝါယောလေဓာတ် ပျံ့သဖြင့် ထမင်းလုပ်ကို ခံတွင်းဝ၌ထည့်ခြင်း အထက်သွားတို့၏ ကျည်ပွေ့ကိစ္စကို

ပြီးစေခြင်း အောက်သွားတို့၏ ဆုံကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း လျှာ၏ လက်ကိစ္စကို ပြီးစေခြင်းဖြစ်၏။

ဝင်သမျှကိုလည်း တစုံတယောက်မျှ ကောက်ရိုးနှိုးဖြင့် ခံသူမရှိ၊ “ထောက်ခံ” ဝါယော လေဓာတ်၏အစွမ်းဖြင့် သာလျှင် တည်လေ၏။

တည်သမျှကိုလည်း တစုံတယောက်မျှ ခုံလောက် ထောက်ပြီးလျှင် မီးညှိ၍ ချက်ပြုတ်သူမရှိ၊ တေဇောဓာတ် ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ကျက်လေ၏။

ကျက်သမျှကိုလည်း တစုံတယောက်မျှ သံကောက် လှင်ကန်ဖြင့် ထုတ်သူမရှိ၊ “တုန်းကန်” ဝါယော လေ ဓာတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ထွက်လေ၏။

ဤသို့လျှင် ပထဝီဓာတ်သည် (အမာခံ) တည်ခြင်း ကိစ္စ၊ အာပေါဓာတ်သည် စွတ်စိုစေခြင်းကိစ္စ၊ တေဇော ဓာတ်သည် ကျက်စေခြင်း (ရင့်ကျက်စေခြင်း) ကိစ္စ၊ ဝါယောဓာတ်သည် ဆောင်စေခြင်း ထောက်ကန်လှုပ်ရှား ပြေးသွားတုန်းကန်ခြင်း ကိစ္စ၊ စိတ်ဝိညာဏဓာတ်သည် ထိုထိုပယောဂ၌ နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စ (ဝါ) ထိုထိုအာရုံ တို့ကို သိခြင်းကိစ္စကို အသီးအသီး အသက အသက ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ကြသဖြင့် စားသောက်ခြင်း စသည် ဖြစ်လေ၏။

အထက်ပါ စကားရပ်တို့ကို ဝိပဿနာရှုကြည့်ပုံကား—

ထမင်းလုပ်ကို ပြုပြင်လျှင် ပြုပြင်မှန်းကိုသိ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယောလေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၊ လက်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား၊ လူ၏အလုပ် ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ သတိပြုကြပါလေ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ခံတွင်းဝသို့ ထမင်းလုပ်ကို ချီယူလျှင် ချီယူမှန်းကိုသိ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက်ထင်မြင်သလို လက်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား၊ လူ၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်၏ ရုပ်ပရမတ်သည် အမြဲ မရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍ နေသော

ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ၊ လက်မဟုတ် အနတ္တ၊ လူမဟုတ် အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ်သည် “နေတံ မမ၊
နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ထမင်းကို ဝါးလျှင် ဝါးမှန်းသိ။

သွားဖြင့် ချေလျှင် ချေမှန်းသိ။

လျှာဖြင့်ပြင်လျှင် ပြင်မှန်းသိ။

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်၏
အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ထင်မြင်သလို နှုတ်ခမ်း
၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား၊ သွား၏ အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်ပါတကား၊ လျှာ၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ထမင်းမျိုလျှင် မျိုမှန်းသိ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောတုန်း
ပွိုလှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား
ဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ထင်မြင်သလို လည်
ချောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား၊ လူ၏အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်ပါတကား၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

တုန်းပို့လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ခံတွင်းဝမှ ဝင်သမျှ အစာအာဟာရတို့သည် အစာ
သစ်အိမ်၌ ရပ်တည်လျှင် ရပ်တည်မှန်းကိုသိ၊ ထောက်ခံ
ဝါယော လေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာ
ဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ ငါ့အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ထောက်ခံဝါယော လေဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

ထောက်ခံဝါယော လေဓာတ် “နေတံ မမ၊ နေ-
သောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ကျင်ကြီးစွန့် စွန့်မှန်းသိ။
ကျင်ငယ်စွန့် စွန့်မှန်းသိ။

တုန်းကန်လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင် အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

တုန်းကန်လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

တုန်းကန်လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ် “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။” (ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

ငါရယ်, စွန့်မှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါလျက် ၄ မျိုးထဲ ပြု၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကို ငါစွန့်၏ ပြောလဲပြောကြသည်၊ ထင်မြင်မှတ်သားလဲ ထင်မြင်မှတ်သားကြသည်၊ ထိုသို့ ထင်မြင်မှုသည် အမြင်မှားမှု အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လေ သည်။

ငါဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့က ကျင်ကြီးကျင်ငယ် တို့ကို စွန့်၍မရ၊ တုန်းကန်ဝါယော လေဓာတ်ကသာလျှင် ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တို့ကို ခန္ဓာကိုယ်မှ အပြင်အပသို့ စွန့်နိုင် ကြကုန်၏၊ ထိုတုန်းကန်ဝါယော လေဓာတ်သည်လည်း ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဖက် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ်တို့နှင့် အပေးအယူညီမျှ၍ ထိုမြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် တို့၏သဟဇာတ အကူအညီကိုရမှသာလျှင် တုန်းကန်မှု လုပ်ဆောင်မှု အလုပ်ကိစ္စကို ချောမောအောင် လုပ်နိုင်

ပေသည်။ အကူအညီကိုမရလျှင် အလုပ်မလုပ်နိုင်၊ မတုန်း
မထုတ်နိုင်တော့ပြီ။ ထိုအခါ ကျင်ကြီးမသွားနိုင်ဘူး၊
ကျင်ငယ်မသွားနိုင်ဘူးဟူ၍ ပြောဆိုပြီးတော့ ကြရလေ
ကုန်၏။

စင်စစ်အားဖြင့် တုန်းကန်လှုပ်ရှား ဝါယောဓာတ်၏
အလုပ်ကို ငါ့အလုပ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏အလုပ်ဟု မြင်လျှင်
ထိုထင်မြင်မှုသည် မှားလေ၏။ အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်
လေ၏။ ဝါယော လေဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စကို ဝါယော
လေဓာတ်၏ အလုပ်ပါတကားဟု အကြောင်းအကျိုးနှင့်
တကွ သိမြင်လျှင် နားလည်လျှင် အနတ္တဝါဒ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဖြစ်၍ ကျင်ကြီးစွန့်ရင်း ကျင်ငယ်စွန့်ရင်း ပညာပါရမီ
ကုသိုလ်ရနိုင်ပုံများကို သတိထားပြီး ပွားများနိုင်အောင်
ပွားများလိုက်ကြစေလိုသည်။ သူတော်ကောင်း အပေါင်း
တို့။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်
ကောင်းတို့၊ အိမ်သုံးစကား ရွာသုံးစကား ရပ်သုံးစကား
အဖြစ်ဖြင့် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြတဲ့စကားထဲ
မှာ ရွှေတိုးလေ နောက်ဆုတ်လေ ရွှေကြည့်လေ နောက်
ကြည့်လေ တဲ့တဲ့ကြည့်လေ ပုဆိုး ထမီကိုကိုင်းလေ ယူလေ
စားလေ ဝါးလေ သောက်လေ သစ်သီးကိုကိုက်လေ
ခဲလေ ကျင်ကြီးစွန့်လေ ကျင်ငယ်စွန့်လေ စကားပြောလေ
ဆိတ်ဆိတ်နေလေ စသည်ဖြင့် လေကို အဆုံးသတ်၍

မပြတ်ပြောမှုတို့သည် အပြောမှန်ပါသည်။ သို့သော် သဘော ကျန်၍ နေသောကြောင့် လေအရ စိတ္တဇဝါယောဓာတ် အလုပ်ပါတကားဟု အမှန်ကိုသတိထားပြီး အသိတရားနှင့် ကြည့်ရှုလိုက်ပါက ဝိပဿနာကုသိုလ်အစစ် လွယ်ကူစွာနှင့် ဖြစ်နိုင်ကြပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့၊ အသိကတော့ မှန်ပေပြီ၊ သတိရှိဘို့လိုပါသည်။

“ငါပြောသည်”၌ ငါရယ်၊ ပြောမှုရယ် ပြောမှုရယ်၊ ငါရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါလျက် တပေါင်းတည်းပြု၍ “ငါ ပြောသည်”ဟု ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင်မှတ်သား လဲ ထင်မြင်မှတ်သားကြပါသည်။ ငါက လူဆိုတော့ ပုဂ္ဂလ ပညတ် ယောကျ်ားဆိုတော့ ပုရိသပညတ် မိန်းမဆိုတော့ ဣတ္ထိယပညတ် ဤကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးရှိနေကြသည့် သဏ္ဌာနပညတ် ရုပ်နာမ် အစုအဝေးတွေဆိုတော့ သမူဟ ပညတ်၊ ပြောမှုက စိတ္တဇ ဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်၊ လူက ပုဂ္ဂလပညတ်ဆိုတော့ အရှိတရားမဟုတ်၍ ဝိပဿနာ မရှုရ၊ စကားပြောမှု စိတ္တဇဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် က တခါပြော တခါပျက်၊ ဤအသံ ဤဝါယော လေဓာတ် နှင့် တကြိမ်သာ ပြောဆိုလို့ရသည်။ နောက်တကြိမ် ဤ အသံ ဤဝါယော လေဓာတ်နှင့် ပြောလို့မရတော့ပေ၊ ဒါကြောင့် အောက်ပါ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုပြီး “ဝါယောကာယာနုပဿနာ” အလုပ်စခန်း စကြပေတော့၊ ဝင်ကြပေတော့။

ဆောင်ပုဒ်။ ။တခါပြောလေ၊ တခါသေ၊ နှစ်ထွေပြော
မဖြစ်။

စင်စစ်ရုပ်သက်၊ တို့တောင်းပျက်၊ စုံ
လျက် ဉာဏ်မြင်သစ်။

မှာထားချက်။ ။လေ၌ လေအရ စိတ္တဇဝါယော လေ
ဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ကို ယူပါလေ။

၃။ မြေလျင်လှုပ်မှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

၁၃၃၀-ခု၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁)ရက် (၉-၂-၆၉)
တနင်္ဂနွေနေ့ည ၇-နာရီမှ ၈-နာရီအထိ ရန်ကုန်မြို့ ကျား
ကူး ဓမ္မဗိမာန်၌ ပဋ္ဌာန်းတရားဟောစဉ် မြေလျင်လှုပ်
၏၊ လှုပ်၍အပြီးတွင် ၎င်းမြေလျင်လှုပ်မှုကို အာရုံပြု၍
အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အမြင်မှန်မှု သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံတို့ကို
ဟောကြားချက်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။မြေကြီးလှုပ်မှု၊ စွဲ၍ရှု၊ နှစ်ခုပညတ် ပရ
မတ်။

မြေကြီးလှုပ်၏၊ ပေါင်း၍သိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ
မှတ်။

ကြောင်းကျိုးခွဲသိ၊ မှား၊မှန်သိ၊ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ မှတ်။

မှာထားချက်။ ။မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါး
တို့၏ အကြောင်းကို ဟောကြားနေစဉ်

မြေလျင်လှုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် တရား
နာ ပရိသတ်တို့ လှုပ်လှုပ်ရှုရှုဖြစ်ချိန်တွင်
ဤမြေလျင်လှုပ်ခြင်းကို ဆက်၍ဟော
သည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ယခုဘာဖြစ်သွားသလဲ မေး
လျှင် မြေလျင်လှုပ်သည်၊ မြေကြီးလှုပ်သည်ဟူ၍ ပြော
ကြသည်။ အများပြောဆိုတာ “သမုတိသစ္စာ” အမှန်ပါ
ဘဲလို့ ပြောနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ ပြောဆိုနိုင်ပါသော်လည်း ဤမဟာပထဝီ မြေ
ကြီးသည် တုန်လှုပ်မှု၏ လက်သည်အစစ် ဟုတ်-မဟုတ်
တရားခံအစစ် ဟုတ်-မဟုတ်ကို စိစစ်ဘို့ ကြုံကြိုက်လာခဲ့
ပေသည်။ ဒီသဘောကို ဗောဓိပက္ခိယတရားရောက်တော့
“ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်” ဟူသော အမည်ထူးဖြင့် အသိ
အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို ယူရပါသည်။

အို သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့၊ လောကလူသား
လူအများတို့က မြေကြီးနဲ့ပတ်သက်၍ ကောင်းမှုဆိုးမှုကို
မြေကြီးလို့သာ မြင်ကြပါသည်။ သိနားလည်ကြပါသည်။
မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း ဒီအတိုင်းပါဘဲ၊ ကောင်းတာကို
လုပ်လည်း ဒီခန္ဓာကိုယ်ပါဘဲ၊ မကောင်းတာကို လုပ်လျှင်
လည်း ဒီခန္ဓာကိုယ်ပါဘဲရယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်
စွပ်စွဲကြသည့်အတွက် အောက်ဆုံး အပါယ်သံသရာထဲက
ပင် မလွတ်နိုင်ဘဲ ရှိကြသည်။ မကျွတ်နိုင်ဘဲ ရှိကြသည်။

ဤအတ္တဒိဋ္ဌိမှ ကျွတ်အောင် လွှတ်အောင် ကြည့်ပုံ ရှုပုံကို အခြေခံ သင်ပုန်းကြီးကစ၍ ဟောပြောရပေလိမ့် မည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် “သေယျထာပိ တေလ-
ပဒီပဿ ယာ အစ္စိံ သော ဝဏ္ဏော၊ ယော ဝဏ္ဏော သာ
အစ္စိံ၊ အစ္စိံ စ ဝဏ္ဏဉ္စ အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ” စသည်ဖြင့်
ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် ဆဋ္ဌမူ စာမျက်နှာ (၁၃၇) ပဒ
အမှတ် (၁၃၁) မှာ ဥပမာအမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့
ပါသည်။

တဖန် “မီးရောင်” ဆိုတဲ့စကား အသုံးအနှုန်းမှာ မီးလျှံ
ရယ်၊ မီး၏အရောင်ရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်
နေပါလျက် အဝိဇ္ဇာဖြင့် “မီးရောင်” ရယ်လို့ တခုတည်း
ကဲ့သို့ ပြောလဲပြောကြသည်။ ထင်မြင်မှတ်သား မှားကြ
သည်။ ဤလိုပြောဆိုမှု ထင်မြင်မှတ်သားမှုမျိုးသည် သညာ
ဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ရဲ့ သဘော
တွေ ဖြစ်လေသည်။ ဒါပေမဲ့လဲ ဒီနေရာ ဒီမီးရောင်
အကြောင်းကို မဟောလိုပါ။ လှုပ် မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး
မူလတန်းအခြေခံမှစပြီး အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိမြင်ပုံ ကင်း
ကွာစေရန် သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်သန်နိုင်ရန် ဟောလိုပါသည်။
အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုသည့် ပါဠိတော်စကားကို “အမြင်
မှား” ဟု မြန်မာလိုပြန်ဆိုနိုင်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပါဠိ
တော် စကားကို “အမြင်မှန်” လို့ မြန်မာလို ပြန်ဆိုနိုင်
ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ ယခုလှုပ်သွားတာကို မြေကြီးလှုပ်သည်လို့ ပြောကြပါသည်။ တခုတည်းကဲ့သို့ တခွန်းထဲပြောကြပါသည်။ သမုတိသစ္စာအားဖြင့် မှန်ပါသည်။ ပြောနိုင်ကြပါသည်။ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် မြေကြီးရယ်၊ လှုပ်ရှားခြင်းရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိနေသည်။ ထို့နှစ်ပါးထဲက မြေကြီးဆိုတာ နာမည်ပညတ်ပါဘဲ။ စိတ်ပရမတ်စေတသိက်ပရမတ် ရုပ်ပရမတ် နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ဟူ၍ ပရမတ္ထတရား လေးပါးသာရှိပါသည်။ ဒီလေးပါးထဲမှာ “မြေကြီး” ရယ်လို့ မရှိပါ။ ပရမတ်ထဲမှာ မပါလျှင် ပရမတ်မဟုတ်ပါ။ ပရမတ်မဟုတ်လျှင် ပညတ်ပါဘဲလို့ အကြမ်းအားဖြင့် မှတ်သားကြစေလိုသည်။

မြေကြီးကပညတ် အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေအာကာသခြားခြားပြီး စုပေါင်းတည်ဆောက်နေလို့မို့ သမူဟပညတ် အဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ လှုပ်မှုက ဝါယောလေဓာတ် ရုပ် ပရမတ်ပါ။ ပညတ်ဖြစ်တဲ့မြေကြီးဆိုတာ အရှိတရား မဟုတ်လို့ လှုပ်ရှားမှုမဖြစ်နိုင်ပါ။ လှုပ်ရှားလို့မရပါ။ ဟောခဲ့နင်က လှုပ်ရှားမှု ဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ကတော့ သင်္ခတပရမတ်ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ခတဓာတ် ပရမတ်မှန် ခတ်မြန်မြန် ကေန်မုချ ဖြစ်ပျက်ပြ၏”။ ကဲ ခုလိုဆိုတော့ မြေကြီးလှုပ်တယ်ဆိုတာ လှုပ်မှုရှိကြပါသေးသလား။

မရှိတော့ပါဘုရား။

အေး၊ လှုပ်မှုဆိုတာ ဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်၊
ဘာဖြစ်သွားသလဲ။

အနိစ္စဖြစ်သွားပါသည်ဘုရား။

လှုပ်ရှားဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် အနိစ္စ ဖြစ်
သွားတာကို မြင်ကြရဲ့လား၊ သိကြရဲ့လား။

မြင်ကြပါသည်ဘုရား။

မြင်နေကျ မံသမျက်စိနဲ့မြင်တာလား၊ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့
မြင်တာလား”။

ဉာဏ်မျက်စိနှင့် မြင်ပါသည်ဘုရား။

အမြင်မှန်လား၊ အမြင်မှားလား။

အမြင်မှန်ပါဘုရား။

မှန်ပါသည်၊ အမြင်မှန်ကို ပါဠိတော်မှာ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”
လို့ ခေါ်ပါသည်။ အို သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ “မြေ
ကြီးလှုပ်သည်”ဆိုသည့်စကားကို ပညတ်ပရမတ် ခွဲလိုက်
တော့ ဘယ်နှစ်မျိုးဖြစ်သွားသလဲ။

နှစ်မျိုးဖြစ်သွားပါသည်ဘုရား။

မြေကြီးက သမူဟပညတ်၊ လှုပ်ရှားမှုက ဝါယော
လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် သင်္ခတပရမတ် မှန်ခြင်းကြောင့်
လှုပ်ပြီး ပျက်သွားပါသည်။ မဟာပထဝီမြေကြီးကတော့
သမူဟပညတ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာမျှမရှိသော တရားဖြစ်
သည့်အတွက် ဖြစ်စရာမလို၊ ပျက်စရာမလို။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မြေကြီးလို့ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲနိုင်လောက်အောင် မြေဓာတ် ရေဓာတ် လေဓာတ် မီးဓာတ် အဆင်းဝဏ္ဏဓာတ် အနံ့ဓာတ် အရသာဓာတ် ရုပ်ဆီဩဇာဓာတ်ရယ်လို့ ရုပ်ပေါင်းရှစ်ခု အဋ္ဌကလာပ်စုပေါင်းဖွဲ့စည်းလျက် ရှိရသည်။ အပိုင်းအခြား အာကာသခြားခြားပြီး မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် အဋ္ဌကလာပ်တွေစုပေါင်းနေမှုကိုပင် မြန်မာလို “မြေကြီး”ရယ်လို့ မှည့်ခေါ်ကြပါသည်။ ပညတ်ကြပါသည်။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် “မဟာပထဝီ”ရယ်လို့ မှည့်ခေါ်ကြသည်။ ပညတ်ကြသည်။ ဘယ်လိုပင် အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် နာမည်ပေးကြပါသော်လည်း မှည့်ခေါ်ပညတ်ကြသော်လည်း အပြောဘဲ ရှိပါသည်။ ဓာတ်သဘောအားဖြင့်တော့ မြေဓာတ် ရေဓာတ် လေဓာတ် မီးဓာတ် အဆင်းဓာတ် အနံ့ဓာတ် အရသာဓာတ် ရုပ်ဆီဩဇာဓာတ်၊ ဒီရုပ်ဓာတ် ပရမတ်ရှစ်ခုသာ အမှန်တကယ်ရှိပါသည်။

မှာထားချက်။ ။ပရမတ် မြေဓာတ်သည်လည်း လှုပ်ရှားမှု မပြုနိုင်ပေ။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မြေကြီးလို့ခေါ်ဝေါ်ပညတ်၍ ဤရုပ်ဓာတ်ရှစ်ခု ပရမတ်အစုအဝေးတို့ကိုဘဲ ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဒီရုပ်ဓာတ်ရှစ်ခုထဲက ဝါယော လေဓာတ်တခုသာလျှင် လှုပ်ရှားမှုပြုနိုင်ပေသည်။ မြေဓာတ်

သည် အမာခံသဘောတရားမျှသာ ဖြစ်သည်။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ ရေဓာတ်သည် ဖွဲ့စည်းမှု ယိုစီးမှု သဘောတရားတည်းသာ။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ မီးဓာတ်သည် ရင့်ကျက်မှု ပူလောင်မှု သဘောတရားတည်းသာ။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ အဆင်းဓာတ်သည် မျက်စိစိတ်၏ အမြင်ခံမှု အလုပ်တရားမျှသာ။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ အရသာဓာတ်သည် လျှာစိတ်၏ အာရုံခံမှု အလုပ်တရားမျှသာ။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ အဆီဩဇာဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ်တို့ကလဲ မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အာရုံခံမှု အလုပ်တရားမျှသာ။ မလှုပ်ရှားတတ်ပါ။ အဲဒါကြောင့် လှုပ်သည်ဆိုလျှင် ဝါယော လေဓာတ်၏ အလုပ်အစစ်အမှန်ဘဲဟူ၍ ဘုရားသခင်က ဓာတ်သဘာဝတို့၏ အလုပ်တွေကို ဖော်ထုတ် ဟောပြောတော်မူပါသည်။ အဲဒါကြောင့် “တုန်း၊ ကန်၊ လှုပ်ရှား၊ ပြေးလွင့်သွား၊ ဓာတ်သား ဝါယောလေ” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို နှုတ်တက် အရကျက်ပြီး ဉာဏ်အမြင်ဘက်သို့ ကူးပြောင်းနားလည်ကြစေလိုသည်။ ကဲကဲ ခုနစ်က မြေလျှင်လှုပ်မှုကို အာရုံပြုကြ၊ အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိ အမြင်မှားမှုကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ဖြင့် ပယ်လှန်နှင်ထုတ်ကြပါစို့။

မြေလှုပ်လျှင် လှုပ်မှန်းသိ

မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် သုံးပါးကြောင့်ဖြစ်သော (ဝါ)အပြင် ဗဟိဒ္ဓတေဇော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော (ဝါ)

အပူဓာတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် တရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ် အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက်ထင်မြင်သလို မဟာပထဝီမြေကြီး၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ (ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်) ဒီအတိုင်း မြင်လိုက်တော့ လှုပ်မှု ယခုရှိကြသေးရဲ့လား၊ ယခု လှုပ်ကြ သေးရဲ့လား။

မလှုပ်တော့ပါဘုရား၊ လှုပ်မှုမရှိတော့ပါဘုရား။
လှုပ်မှု ဘာဖြစ်သွားပြီလဲ။

လှုပ်မှု အနိစ္စရောက်သွားပါပြီဘုရား၊ ဒုက္ခရောက်သွား ပါပြီဘုရား၊ လှုပ်မှုဆိုတာ အကောင်သတ္တဝါကြီး မဟုတ် မြေကြီးမဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘောပါ အရှင်ဘုရား။

မဟာပထဝီမြေကြီး အနိစ္စရောက်သွားသလား။

မဟာပထဝီမြေကြီးသည် သမုတိပညတ် သမူဟပညတ် တကယ်ရှိသော တရားမဟုတ်၍ အနိစ္စ၊ နိစ္စဆိုလို့ မရပါ ဘုရား။

ဤကဲ့သို့ ကိုယ်တွေ့ အထင်အမြင်တွေကို ဉာဏ်တွေ့ ဉာဏ်မြင် မြင်လေအောင် ပရိယတ္တိသာသနာဘက်က ယခုလိုသင်ကြားသင့်သမျှ သင်ကြား နားလည်ကြစေပြီး ပဋိပတ္တိသာသနာဘက်က ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ကြစေလို

ပါသည်။ ညီညီညာညာ လိုက်လို့ဆိုကြ၊ ပရိယတ်ဉာဏ် မျက်စိကလည်း မြင်အောင်ကြည့်ကြ။

တုန်လှုပ်မှု ဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်တရားသည် အော် အမြဲမရှိတဲ့ဓာတ်တရား ပရမတ်တရားပါတကား၊ အသစ်အဟောင်း တပြောင်းထဲပြောင်းပြီး ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်နေသောကြောင့် အော် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ဓာတ် တရားပါတကား၊ လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ်ရုပ်ပရမတ် တရားသည် အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ ဘယ်သူတစုံ တယောက်မျှ အစိုးမရ အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” တုန်လှုပ်မှုသည် မြေကြီး၏ ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ဥတုဇ တေဇောမီးဓာတ်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” မြေကြီးမှို တုန်လှုပ်တာ မဟုတ်ပါတကား၊ လှုပ်ရှားဝါယောဓာတ်မှို တုန်လှုပ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” တုန် လှုပ်မှုသည် မဟာပထဝီမြေကြီး မဟုတ်ပါတကား၊ မဟာ ပထဝီမြေကြီးသည် တုန်လှုပ်မှု မဟုတ်ပါတကား၊ တုန်လှုပ် မှုပေါ်မှာ မြေကြီးက မမှီပါတကား၊ မြေကြီးပေါ်မှာ တုန်လှုပ်မှုက မမှီပါတကား၊ တုန်လှုပ်မှု လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်သည် ကျန် မဟာဘုတ်သုံးပါးကို

မှီ၍နေပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ဤသဘာဝမျိုးကို ဘုရားသခင်က—

“အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ (ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်)သဟဇာတပစ္စယာ နိဿယ-
ပစ္စယာ အတ္ထိပစ္စယာ အဝိဂတပစ္စယာ အညမည-
ပစ္စယာ။ (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်)

ဥတုသမုဋ္ဌာနံ တယော မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ
ဧကော မဟာဘူတော။

ဟူ၍ ပဋိစ္စဝါရမှာ ဟောတော်မူပါသည်။

ဤလို ခန္ဓာကိုယ်မှ အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်တဲ့ မြေကြီး
လှုပ်မှုကို ပညတ်နှင့် ပရမတ်ခွဲ၍ ဥတုဇ လှုပ်ရှား ဝါယော
လေဓာတ်၏ အလုပ် သက်သက်ပါတကားဟု ပိုင်းပိုင်း
ခြားခြား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရှိ၍ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် မြေ
ကြီးလှုပ်သည် မဟုတ်၊ လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်က
သာလျှင် လှုပ်ခြင်းပါတကား၊ ထိုတုန်လှုပ်မှုဝါယော လေ
ဓာတ် ခုလှုပ် ခုပျက် အနိစ္စဓာတ် အစစ် အမှန်ပါတကား
ဟု အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိက အမြင်မှားမှုကို ပယ်နိုင်ခြင်း
သည် လိုရင်းအချက်ဖြစ်ပုံကို—

အဗျာကတော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ
ဝါ (ဝါယော) ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော

အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော-
ဟု ပဉ္စာဝါရ၌ ဟောပြု နည်းပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤကား မြေလျင်လှုပ်မှုကို ကြည့်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ ပယ်ပုံ
ဖြစ်လေသည်။ ဤသဘာဝမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က

“အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ သဟဇာတပစ္စယာ နိဿယပစ္စယာ အတ္တိ-
ပစ္စယာ အဝိဂတပစ္စယာ အညမညပစ္စယာ” —
လှိုဟောတော်မူပါသည်။

၄။ ရင်ခုန်မှု နှလုံးခုန်မှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၉-ရက်
(၁၀-၂-၆၉) တနင်းလာနေ့ညတွင် ဟောပြောချက်

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ လွန်ခဲ့သောညက မြေကြီး
လှုပ်သည် ဝါယောလေဓာတ်လှုပ်သည်ဆိုသည့် အချက်ကို
သမုတိသစ္စာနှင့် ပရမတ္ထသစ္စာ၊ ပညတ်နှင့်ပရမတ်၊ ရုပ်၏
အလုပ်နှင့် နာမ်၏အလုပ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး ခွဲခြား
ဝေဖန်၍ စံနစ်တကျ ကြည့်လိုက်တော့ အတ္တဒိဋ္ဌိ အတ္တ
ဝါဒ ကင်းလွတ်နိုင်သည့် အတတ်ပညာရရှိပုံကို ပဋ္ဌာန်း
ဒေသနာတော်နည်းဖြင့် ပြောခဲ့ပါပြီ။

မြေကြီးလှုပ်မှုဆိုတဲ့ အပြင်ဗဟိဒ္ဓအာရုံကို ကြည့်ပြီး
ဉာဏ်မျက်စိ ပွင့်လင်းလာပြီးလျှင် မီးခိုးကြွက်လျှောက်
ဆိုသလို မိမိတို့အတွင်း အဇ္ဈတ္တ ကိုယ်ခန္ဓာဘက်ကို ဉာဏ်
မျက်စိ လှည့်၍ပေးကြရမည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ လွန်ခဲ့သောညက မဟာ
ပထဝီ မြေငလျင် လှုပ်လိုက်သောအခါ သင်သူတော်
ကောင်းတို့သည် နှလုံးမတုန် ရင်မခုန်မိကြဘူးလား။

မှန်လှပါ။ နှလုံးတုန် ရင်ခုန်မိကြပါသည်ဘုရား။

နှလုံးတုန်သည်၊ ရင်ခုန်သည်ဟု အများက ပြောကြ
ပါသည်။ အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာ ဖြစ်ပါသည်။

တရားသဘော အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာက ရှိပြန်သည်။ နောက်
တဆင့် ဘုရားဟောလိုရင်း အမှန် အရိယသစ္စာကလည်း
ရှိသေးသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ခုန်မှုတုန်မှု၊ ယပ်ခပ်မှု၊ ငြိမ်မှုခါမှု၊ ကဲ့
အောင်ရှု။ (သုံးခေါက်ဆို)

အို သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့၊ ဒီလင်္ကာထဲ ပါရှိ
ပါသည်။

ခုန်မှုအရ=ရင်ခုန်သည်။ နှလုံးခုန်သည်။ သွေးခုန်
သည်။

တုန်မှုအရ=ရင်တုန်သည်။ နှလုံးတုန်သည်။ သွေးတုန်
သည်။ ဒူးတုန်သည်။ ခြေတုန်သည်။ လက်တုန်သည်။
ဦးခေါင်းတုန်သည်။

ယပ်မှုအရ=လက်ယပ်ခေါ်သည်။ လက်ယပ်ပြသည်။

ခပ်မှုအရ=မျက်တောင်ခပ်သည်။ ခြင်းခပ်သည်။

ငြိမ်မှုအရ=ဥက္ခောင်းငြိမ်သည်။ လည်ငြိမ်သည်။

ခါမှုအရ=ဥက္ခောင်းခါသည်။ လက်ခါသည်။ ခြေခါ
သည်။

ဤလို စကားမျိုးတွေကို တပေါင်းတည်း တစုတည်း
ကဲ့သို့ သုံးစွဲနေကြပါသည်။ အများပြော အမှန် သမုတိ
သစ္စာစကားတွေပါ။ တရားသဘော အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာ
ကလည်း ရှိလေတော့ ခုန်မှုအရ ရင်တွေ နှလုံးတွေ
သွေးတွေဆိုတဲ့စကားက အများပြော အမှန် သမုတိသစ္စာ

တွေ့ဖြစ်ပါသည်။ ခုန်မှုကတော့ လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်တရား အစစ်အမှန်တွေ ဖြစ်ပါသည်။ သင်္ခတ ပရမတ် မှန်သောကြောင့် မြန်မြန်ဖြစ်ပြီး မြန်မြန်ပျက်လို့ ပြပါသည်။ ဟုတ်မဟုတ် မှန်မမှန် ပြန်၍ကြည့်ကြ။

လွန်ခဲ့တဲ့ညက ရင်ခုန်ခဲ့ကြသည်။ နှလုံးခုန်ကြသည်။ ယခုခုန်ကြသေးရဲ့လား။

မခုန်ကြပါဘုရား။

ခုန်မှုရဲ့တရားကိုယ်ပရမတ်က ဘာကိုကောက်ရမလဲ။

လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်ကို ကောက်ရပါသည် ဘုရား။

မခုန်ကြတော့ဘူး ဆိုကတဲက လှုပ်ရှားဝါယော လေ ဓာတ် ရုပ်ပရမတ် မရှိတော့ဘူး၊ အနိစ္စရောက်သွားပြီ ဆိုတာ နားလည်ကြပြီလား။

မှန်လှပါ၊ နားလည်ကြပါပြီဘုရား။

ရင်ပတ်တွေ နှလုံးသားတွေကော မရှိကြဘူးလား၊ အနိစ္စရောက်ကုန်ကြပြီလား။

ပညတ်တရားတွေမို့ တကယ်ရှိတဲ့ အရှိတရားမဟုတ်လို့ အနိစ္စရောက်ရန်မလိုပါ။ ခုန်မှု ဝါယော လေဓာတ်တွေသာ အနိစ္စရောက်ကုန်ကြပါသည်ဘုရား။

ဒီလိုဆိုယင် ရင်ခုန် နှလုံးခုန်ဆိုတဲ့ စကားထဲမှာ ဘယ်ဟာပညတ် ဘယ်ဟာပရမတ်တွေပါလိမ့်။

စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထတရား
လေးပါးထဲမှာ ရင်ပတ်ရယ်၊ နှလုံးသားရယ်လို့မပါဝင်လို့မို့
ရင်၊ နှလုံးသားတို့သည် သမူဟပညတ် သဏ္ဌာနပညတ်
တွေပါဘုရား။

ပရမတ်အနေနဲ့ကတော့ ဘာတွေပါလိမ့်။

ခုနိမ့် ဝါယော လေဓာတ်မှာ တဏှာအတွင်းလှုပ်ပြီး
နောက် တဏှာခြင်း ချုပ်ပျောက်သွားခြင်းကြောင့်
လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ်၏ သက်တန်းသည် လွန်စွာ
တိုတောင်းလှပါသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် “ရင်ပတ်”
ဆိုသည့် ပညတ်နှင့် ခုနိမ့်ပရမတ်တို့သည်၎င်း “နှလုံးသား”
ဆိုသည့် ပညတ်နှင့် ခုနိမ့် လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ်
ရုပ်ပရမတ်တို့သည်၎င်း အလွန်ကွဲပြားကြပါသည်။ သမုတိ-
သစ္စာနှင့် ပရမတ္ထသစ္စာတို့က သဘောအားဖြင့် ခွဲခြား
ပြသလျက်ရှိသောကြောင့် သိစရာ မြင်စရာ အလွန်
ကောင်းလှပါသော်လည်း မမြင်နိုင်ဘဲ “ရင်ခုန်သည်၊ နှလုံး
တုန်သည်” ဟု တပေါင်းတည်းကဲ့သို့သာ အထင်အမြင်
မှားနေကြပါသည်။

ယခု မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဓာတုကထာပါဠိတော်
ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်နှင့် ရှင်းပြတော့ ရိပ်မိကြပြီလား၊
နားလည်ကြပြီလား။

မှန်လှပါ။ နည်းနည်းတော့ ရိပ်မိကြပါပြီ၊ နားလည်ကြ
ပါပြီဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရင်ခွန်စရာရှိလျှင် ခွန်ကြရမည်၊ နှလုံးတုန်စရာရှိလျှင် တုန်ကြရမည်၊ ဒီ ရင်ခွန်မှု နှလုံးတုန်မှုအတွက် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်စေတတ်သည့် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ရှင်းလင်းလို့မရတဲ့ အတ္တဝါဒဘေးကြီး အတ္တဒိဋ္ဌိဘေးကြီး ပါဝင်နေသည့်အတွက် ဒီအတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်စေတသိက်ဓာတ်ဆိုးကို ပယ်ရှား စွန့်ပစ်ဘို့ အရေးသည် ဥက္ခေသင်းမီးစွဲသည်ထက် အရေးကြီးသည်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်။ “ဒယုမာနောဝမတ္ထကေ” တဲ့။

ရင်ပတ်ရယ်၊ ခွန်မှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားထင်ရှားရှိလျက် တမျိုးတည်း တပေါင်းတည်း တခုတည်းပြု၍ “ရင်ခွန်တယ်” လို့ ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင်မှတ်သားခြင်းလဲ ရှိကြပါသည်။ ရင်ပတ်လဲ ရင်ပတ်ပဲ၊ ခွန်မှုလဲ ရင်ပတ်ပဲ ထင်ကြသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းရလျှင် “ခွန်” မှ ဝါယောလေဓာတ်ကွယ်ပျောက်ပြီး ရင်ပတ်လို့ ဖြစ်နေသည်။ ရင်ပတ်က သဏ္ဌာနပညတ် သမ္မဟပညတ်၊ ပညတ်ဆိုတော့ ဘာမျှမရှိသောတရားဖြစ်သည်။ ဒါပေမဲ့ “ခွန်မှု” လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ကတော့ တခဏမျှ ခွန်တခဏမျှလှုပ်ပြီးတော့ တခဏအတွင်းမှာဘဲ အနိစ္စရောက်ချုပ်ပျောက်သွား လေသည်။ လွန်ခဲ့တဲ့ညက လျင်လှုပ်လို့ ရင်ခွန်သည်၊ နှလုံးခွန်သည်၊ ဒီညကျတော့ မခွန်တော့၊ ငြိမ်နေကြပြီ၊ ဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ဆိုတာ အနိစ္စ

အမြဲတည်မနေဘူး၊ ရင်ပတ်တို့ နှလုံးတို့ကတော့ ပညတ်
တရားတွေမို့ အနိစ္စလို့ ရှုလို့မရဘူး။

ရင်တုန်မှု နှလုံးတုန်မှုတို့မှလဲ ဒီနည်းအတိုင်းခွဲခြား
ပြီး မြင်အောင်ကြည့်ဖို့ လိုပါသည်။ ဒါဟာ ဝိပဿနာ
အစစ်အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ တကိုယ်လုံး အနိစ္စလို့ ရှုလို့မရပါ။
ပညတ်ကို အနိစ္စမရှုရပါ။ နားလည်ကြပါ။

ခုန်မှု တုန်မှု လှုပ်ရှား ဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်
ကိုသာလျှင် “အနိစ္စ အနိစ္စ”လို့ အကြိမ်ပေါင်း ထောင်
သောင်းများစွာ ပွားများကြရပါမည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်
စေတသိက်၏ ထင်မြင်ချက်က “ရင်ခုန် နှလုံးခုန်” ဟု
တခုထဲလို့ အတူတူလို့ ထင်တာ မြင်တာကို ပြောကြ
ပါသည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဉာဏ်အမြင်
ကတော့ဖြင့် “ရင်ပတ်” က တခြား “ခုန်မှု” က တခြား
“နှလုံး” က တခြား “ခုန်မှု” က တခြား မြင်ကြပါသည်။
ရင်ခုန်မှု နှလုံးခုန်မှုတို့ကို ပညတ် ပရမတ်၊ အတ္တနှင့် အနတ္တ-
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီးသကာလ ခုန်မှုသည် လှုပ်ရှားဝါယော
လေဓာတ် အလုပ်ပါတကား၊ စိတ်တုန်လှုပ်လို့ စိတ္တဇ
ဝါယော ခုန်တာပါတကား၊ တုန်လှုပ်တာပါတကားလို့
အကြောင်းနှင့်အကျိုး ခွဲပြီး ဝိပဿနာအလုပ်နှင့် တွဲ၍
အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သတ်ကြပါစို့။

အမြင်မှားမှုကို အမြင်မှန်မှုဖြင့် နှင်ထုတ်ကြပါစို့။
ကဲကဲ လိုက်ဆိုကြ လိုက်ဆိုကြ။

ရင်ခွန်လျှင် ခွန်မှန်းသိ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော
လှုပ်ရှား ဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါ
တကားဟု အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်တရားသည်
အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသော
ကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ရင်ပတ်မဟုတ် အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ခွန်မှု တုန်မှု လှုပ်ရှား
ဝါယောလေဓာတ်သည် ရင်ပတ်၏ ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်
ပါတကား၊ ရင်ပတ်ကြောင့် ခွန်သည် တုန်သည် မဟုတ်
ပါတကား၊ စိတ်ကြောင့် ခွန်မှုတုန်မှု ဖြစ်သောကြောင့်
စိတ်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
ရင်ပတ်မို့လို့ နှလုံးမို့လို့ ခွန်တာ တုန်တာ မဟုတ်ပါ
တကား၊ စိတ္တဇဝါယော လှုပ်ရှားလေဓာတ်မို့ ခွန်တာတုန်
တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” ခွန်မှု
တုန်မှုသည် ရင်ပတ်မဟုတ်ပါတကား၊ နှလုံးသားမဟုတ်

ပါတကား၊ ရင်ပတ်နှင့် နှလုံးသားသည် ခုန်မှု တုန်မှု မဟုတ်ပါတကား၊ ခုန်မှု တုန်မှုပေါ်မှာ ရင်ပတ်နှင့် နှလုံးသားတို့ မတည်ပါတကား၊ ရင်ပတ်နှင့် နှလုံးသားတို့ အပေါ်မှာ ခုန်မှု တုန်မှု မတည်ပါတကား။

(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်) (ကိစ္စပြီးစီးအောင်ရှုကြည့် ရမည့်ဉာဏ်ဟု မှတ်ရန်)။

ခုန်မှု တုန်မှု ဝါယောလေဓာတ်သည် ဘယ်မှာ တည် ပါသနည်းဆိုလျှင် အတူတကွဖြစ်သော မြေဓာတ်ရေဓာတ် မီးဓာတ်ပေါ်မှာ မှီပါသည်၊ တည်ပါသည်။

“တယော မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ ဧကော မဟာ-
ဘူတော စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ”။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရင်ခုန်မှု နှလုံးခုန်မှုတို့ကို ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း စံနစ်တကျ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ ခုန်မှု တုန်မှု စိတ္တဇဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအဖြစ် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဝိပဿနာ ရှုသောကြောင့် ဉာဏ်ကုသိုလ်တွေ ရတော့သည်၊ ဉာဏ် ကုသိုလ်က လူရပ် နတ်ဌာန နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ကောင်း မြတ် တင့်တယ်သော အကျိုးပေးရုံမျှမက “အကုသလ ဝိဒ္ဓိသနရသ” ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးသည့်အလုပ်ကိုလည်း လုပ်သေးသည်၊ ဘယ်ဓာတ် ဆိုးကို ဖျက်ဆီးပါသလဲဆိုလျှင် အပါယ်လေးပါးသို့

တဟုန်တည်း ပျံ့နေသော မဂ္ဂသတ္တိရှိသော အတ္တဒိဋ္ဌိ
အကုသိုလ်စေတသိက်ကို ဖျက်ဆီး၍ပစ်လေသည် (ဝါ)
အမြင်မှန် “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”က အမြင်မှားမှု “အတ္တဒိဋ္ဌိ”ကို
သတ်လေသည်။ ဓာတ်ချင်းမှ နိုင်သည်။ ပရမတ်ချင်းမှ
နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပညာဝါရ ပါဠိတော်မှာ

“အဗျာကတော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ
ဝါ (ဝါယော) ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အနိစ္စိတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”
လို့ ဟောတော်မူပါသည်။

ယခုလို နှလုံးတုန်ရင်ခုန်ပြီးသည့်နောက် ပရိယတ္တိနှင့်
ပဋိပတ္တိကိုယ်တွေ့ရော ဉာဏ်တွေ့ပါ ဝိပဿနာအလုပ်ဖြင့်
အလုပ်စခန်းဝင်၍ အမြတ်ရအောင်ယူသည့်ပညာကို မြတ်
စွာဘုရားသခင်က ပေးတော်မူပါသည်။ ပေးတော်မူသည့်
အတိုင်း ရိုရိုသေသေရယူပြီးတဲ့အချိန်မှာ....

ရင်ခုန်လို့ ကုသိုလ်တွေ့ရသည်။

ရင်တုန်လို့ ကုသိုလ်တွေ့ရသည်။

နှလုံးခုန်လို့ ကုသိုလ်တွေ့ရသည်။

နှလုံးတုန်လို့ ကုသိုလ်တွေ့ရသည်။

မြေငလျင်လှုပ်လို့ ကုသိုလ်တွေ့ရသည်။

အဲဒီကုသိုလ်မျိုးကို ဝိပဿနာနည်းနဲ့မှ ရနိုင်သည်။ ဝိပဿနာကုသိုလ်ရနိုင်တဲ့ပညာကို တတ်ကြပေပြီ။ မပယ်စွန့်ဘူးသော အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာကို ပယ်စွန့်နိုင်ပြီ။ မဖြစ်ဘူးသေးသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကုသိုလ်ထူး ဖြစ်ရပေပြီဟု ပီတိပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ရပေသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ အမြင်မှားတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သတ်၍ အပါယ်လေးပါးနှင့် သေခန်းရှင်ခန်းဖြတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အမတဓာတ် စခန်းသို့ တန်းတန်းမတ်မတ်ဆိုက်ရောက်ရပေတော့မည်ဟု ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကာ မမေ့မလျော့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြသဖြင့် ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြပါစေသတည်း။

လက်ဦးအစတွင် ဆောင်ပုဒ်နှင့်ပြခဲ့သည့် “ခုန်မှုတုန်မှု ယပ်ခပ်မှု ငြိမ်မှု ခါမှု ကဲ့အောင်ရှု”ဟူသော ဆောင်ပုဒ်အရ ဟောပြောခဲ့သည့်အတိုင်း-

သွေးခုန်သည်၊ သွေးတုန်သည်။

ဒူးတုန်သည်၊ ခြေတုန်သည်၊ လက်တုန်သည်၊ ဥက္ခေမာင်းတုန်သည်။

လက်ယပ်ခေါ်သည်၊ လက်ယပ်ပြသည်။

မျက်တောင်ခပ်သည်၊ ခြင်းလုံးခပ်သည်။

ဥက္ခေမာင်းငြိမ်သည်၊ လည်ငြိမ်သည်။

ဥက္ခေမာင်းခါသည်၊ လက်ခါသည်၊ ခြေခါသည် စသည် များကိုလည်း....

ပညတ် ပရမတ် ခွဲပါလေ။
 အတ္တ အနတ္တ ကွဲပါစေ။
 ရုပ်အလုပ် နာမ်အလုပ် ရှင်းပါစေ။
 အကြောင်း အကျိုး လင်းပါစေ။
 ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ် သွင်းပါလေ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”
 တို့ဖြင့် ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏
 အလုပ်မဟုတ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့၏ အလုပ်တွေပါတကားဟု
 အနည်းငယ် အနည်းငယ် တခုစီ တခုစီ ကြေကြေညက်
 ညက်ရှိစေရန် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း (ဝါ) မျက်တောင်ခပ်တွဲ
 အခါ ဥက္ခေောင်းခါပြတဲ့အခါ ဥက္ခေောင်းငြိမ်ပြတဲ့အခါ
 စသည်တို့၌ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ
 သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပ
 ဿနာသတိပဋ္ဌာန် တို့ကို အခြေခံမူလတန်းမှ စပြီး
 သတိပြုကြည့်ရှုပွားများလျက် ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။
 ပွားများနိုင်ကြသည့် ဝိပဿနာပညာကို မြတ်စွာဘုရား
 သခင်က ပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

လှုပ်ရှားမှု (ဝါယောဓာတ်)၌ ဝိပဿနာရှုပုံကို

ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။

၅။ ကြားမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

- (၁) ကြားမှုဖြစ်ခါ၊ ငါရောက်လာ၊ ထိုငါပါမှု၊ ထိုကြားမှု၊ နှစ်ခုအစွန်းငြိတော့သည်။ (သဘောကျ လောဘ သောမနဿဝေဒနာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ တဖက်စွန်းငြိ၊ သဘောမကျ ဒေါသ ဒေါမနဿဝေဒနာ တဖက်အစွန်းငြိ)
- (၂) ကြားမှုဖြစ်ခါ၊ ဉာဏ်လိုက်လာ၊ ငါမပါမှု၊ ဓာတ်ဟူ၍၊ ရှုရင်းရှုရင်း ကျွတ်တော့သည်၊ လွှတ်တော့သည်။
- (၃) ဓာတ်ကိုထိ မိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာတော့သည်။
- (၄) ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ ကွာသောခါ၊ ပယ်ရှာရောက်မှု အေးတော့သည်။
- (၅) မကောင်းလဲကြား၊ ကောင်းလဲကြား၊ ကြားတဲ့အခါ၊ ငါမပါနှင့်၊ ကြားတဲ့အခိုက်၊ ဉာဏ်နှင့်လိုက်။

ဝိပဿနာဉာဏ် လိုက်ရန်မှာ—

မကောင်းလဲကြား၊ ကောင်းလဲကြား၊ ကြားလျှင် ကြားမှန်းသိ။

သောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ ပါတကားဟု အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုးဟုမြင်သလို ငါကိုယ်

ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာ ဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

(က) အကောင်းကိုသာ၊ ကြားလိုပါ၊ သတ္တဝါမှန်သမျှ၊
ကေန္တ။

(ခ) မကောင်းလဲကြား ကောင်းလဲကြား ကြားမှု
သောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်
ကိစ္စပါတကား၊ လူ၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား။

မကောင်းလဲကြား ကောင်းလဲကြား ကြားမှုသောတ
ဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်သည် နားတွင်းမှာအမြဲရှိ၍
မနေသောကြောင့် အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်၍
သွားသောကြောင့် အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ
၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ကြားမှုသည် ကိုယ်
ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ
အနတ္တ၊ အနှစ်သာရ ရှာလို့မရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

အလုပ်လုပ်ကြပါ။

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” မကောင်းလဲကြား
ကောင်းလဲကြား ကြားမှု သောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်
ဓာတ်သည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မဟုတ်ပါတကား။ သောတပသာဒ
ဝတ္ထုရုပ်ကြောင့်၎င်း အသံ သဒ္ဒါရုပ်ကြောင့်၎င်းထိုဝတ္ထု

အာရုံ နှစ်ပါးဆုံကြသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
တည်ရှိ၍ နေပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ငါမှို့
လို့ ကြားသည်မဟုတ်ပါတကား၊ သောတဝိညာဏဓာတ်
နားစိတ်ဓာတ်မှို့ ကြားတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” ကြားမှု
သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် ကြားမှုမဟုတ်ပါ
တကား၊ ကြားမှုပေါ်မှာ ငါက မမှီပါတကား၊ ငါပေါ်မှာ
ကြားမှုက မမှီပါတကား။

(တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ် ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

(၁) အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ကြားမှုသောတဝိညာ
ဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်သည် ငါကောင် လူကောင်ကို မမှီ
ဘူးဆိုပါလျှင် ဘယ်အရာကိုမှီပါသနည်း၊ သောတဝိညာဏ်
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အချင်းချင်းကို မှီပါသည်။

(၂) ဒီကြားမှု သောတဝိညာဏ် နာမက္ခန္ဓာလေး
ပါးတို့က ဘယ်ကိုမှီပါသလဲဆိုလျှင် သောတပသာဒဝတ္ထု
အကြည်အလင် ရုပ်ကိုမှီပါသည်။

(၃) တဖန် ဒီ သောတပသာဒ အကြည်အလင်ဝတ္ထု
ရုပ်က ဘယ်ကိုမှီပါသလဲဆိုလျှင် သောတဒသကဝတ္ထုထဲ
မှာ ပါဝင်တဲ့ မြေ ရေ လေ မီး ရုပ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို
မှီပါသည်။

(၄) တဖန် ဒီ မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါး တို့က ဘယ်ကို မှီပါသလဲဆိုလျှင် တပါးက သုံးပါးကို သုံးပါးက တပါးကို နှစ်ပါးက နှစ်ပါးကို အချင်းချင်းမှီကြ ပါသည်။

ဤလို အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ်ကြီးတို့သည် တေဇောမီး ဓာတ်က အဓိက အရင်းခံဖြစ်သည့်အတိုင်း တေဇော မီးဓာတ်၊ တွင်းပြင်ညှပ်၊ ကပ်၍လောင်တော့ကာ၊ ချုပ်ပျက်ပျောက်သွား သောတနားခေါ်သည့် သောတ ပသာဒဝတ္ထု ကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးပျောက်ကွယ် ကြရပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

အမှတ်စဉ်အတိုင်း ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကို မိမိတို့ နှုတ်ပေါ်တွင် အရကျက်၍ တင်ထားကြရပါမည်။

အမှတ် (၁) ပါဠိတော်က “နိဿယပစ္စယောတိ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော”။

အမှတ် (၂) ပါဠိတော်က “နိဿယပစ္စယောတိ သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော”။

အမှတ် (၃) ပါဠိတော်က “နိဿယပစ္စယောတိ မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပိနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော”။

အမှတ် (၄) ပါဠိတော်က “နိဿယပစ္စယောတိ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော”။

ဤပါဠိတော်အတိုင်း ညီညီညာညာ ရှုတ်ဆိုကြရ ပါမည်။

နား သောတပသာဒဝတ္ထုရုပ်ကို ကမ္ဘာလောကတမျိုး ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ပါဠိတော်ကတော့ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် ဆဋ္ဌမူ ပဒ အမှတ် (၆၀၁) မှာ—

“သောတဓာတုပေသာ၊ သောတိန္ဒြိယံပေတံ၊ လောကောပေသော” ဟူ၍ ဟောတော်မူပါသည်။

ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် လေဓာတ် မီးဓာတ် အဆင်းအရောင်ဓာတ် အနံ့ဓာတ် အရသာဓာတ် ရုပ်ဆီဩဇာဓာတ် အသက်ဓာတ် သောတ ပသာဒဝတ္ထု အကြည်အလင်ဓာတ်ရယ်လို့ ဓာတ် ၁၀-မျိုး အစုအပေါင်း ပါဠိအသုံးအနှုန်းအားဖြင့် (ဝါ) တဇ္ဇာပညတ် အားဖြင့် သောတဒသက ကလာပ်ပါပဲ၊ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

ဆောင်ပုဒ်။

။မြေမှဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်ဆီမီးစက်၊ မီးက ချက်၍၊ ရေပွက်လှိုက်ဆူ၊ လှိုက်ဆူလှုပ်ရှား၊ လှုပ်ရှားရင့်ကျက်၊ ရင့်ကျက်ရသာ၊ အစုံ ပါသည်၊ ရောင်ဝါမီးဓာတ် အဆင်းတည်း။

ဇီဝိတဓာတ်၊ သောတဓာတ်ကို၊ ထပ်၍
ထည့်ကာ၊ ရုပ်ဆယ်ဖြာ၊ မြန်မာ “နား” ဟု
ခေါ်သတည်း။ ကမ္ဘာသောတ လောက
တည်း။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ “ငါတို့ကြားသည်၊ ငါကြား
သည်” ပြောဆိုကြသည့် စကားတရပ်၌ ပညတ်နှင့် ပရမတ်
ကို ကွဲပြားအောင် ခွဲခြားပြီးသကာလ စုံစုံလင်လင် ဟော
ပြခဲ့သည့်အတိုင်း “ပညတ်ကိုမြင် ဗြဟ္မစိုရ်ဝင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို
မြင် ဗြဟ္မစိုရ်ဝင်၊ သတ္တဝါကိုမြင် ဗြဟ္မစိုရ်ဝင်၊ ဉာဏ်မြင်
ဆတ်ဆတ် ပရမတ်” ရယ်လို့ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ
ပွားကြရာသည်။

ဤသည်ကား “ငါတို့ကြားသည်၊ ငါကြားသည်” ဟု
သော စကားရပ်၌ တခုထဲ တမျိုးထဲဟု အထင်အမြင်
မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်ကို အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်
ကုသိုလ်ဖြင့် ဆေးကြောသုတ်သင်သည့် အလုပ်ကို လုပ်
ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်မှလည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိနှင့်ဉာဏ်၊ နှစ်တန်အာသယည်း၊
ပွား၊ ပယ်နည်းကို၊ နိဿရည်းရရာ၊ ကြိုးလုံ့လ၍၊ မချရံခါ၊
စဉ်မကွာပဲ၊ နတ်ရွာခြောက်တန်၊ ဗြဟ္မာဆန်သည်၊ နိဗ္ဗာန်
ရောက်စေ ဆင့်ကဲတည်း” ဟူသည်နှင့်အညီ နိဗ္ဗာန်ရောက်
အောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

အာရုံငါးပါး၌ ဝိပဿနာရှုပုံကို ဟောကြားခန်း

၆။ မြင်သိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ရှုပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုံသဏ္ဌာန် အဆင်းအရောင် အသွင်ဟု ဆိုအပ်သော
ရှုပါရုံ ရှုပဓာတ်သည် စက္ခုပသာဒဝတ္ထု မျက်စိအကြည်
ရုပ်ကို ထိခိုက်ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ပွားလာသော စက္ခုဝိညာဏ
ဓာတ် မျက်စိစိတ်ဓာတ်အား၎င်း ဖဿ ဝေဒနာ သညာ
စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတ မနသိကာရ စေတသိက်
ပရမတ်တို့အား၎င်း အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု
ပေ၏။

“အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ” ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ-
ပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၁၃၈) ပဒအမှတ် ၁၃၁-အရ
ရှင်းလင်းဝေဖန်၍ ပြပါဦးမည်။

မျက်စိရယ်၊ မြင်မှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပါလျက်
တမျိုးတည်းပြု၍ တခုတည်း တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ “မျက်စိ
ကမြင်သည်” ဟု ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင်မှတ်
သားခြင်းလဲ ရှိကြပါသည်။ ဤသို့ အထင်အမြင်မှားမှုကို
အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ်တရားက ပြုလုပ်

ပါသည်။ ဒိဋ္ဌိစေတသိက် ပရမတ်တရားက အထင်အမြင် မှားမှုအလုပ်ကိုသာ လုပ်ပါသည်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၂၀၈) ပဒအမှတ် (၁၀၀၇) စာကြောင်းရေ (၁၃) မှာ ကြည့်ကြပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

အို သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့— မျက်စိ ဆိုတာက-စက္ခုပသာဒ ရုပ်ပရမတ္ထ၊ မြင်မှုက-စက္ခုဝိညာဏစိတ် ပရမတ္ထ။

တနည်း — မျက်စိက-ရုပ်၊ မြင်မှုက-နာမ် ။

ဒီရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်နှစ်မျိုးတို့အနက် အကောင်း အဆိုးမရွေး အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ ရူပဓာတ်တို့ကို မျက်စိ စိတ်ဓာတ် စိတ်ပရမတ်တရားကသာလျှင် မြင်နိုင်သည်၊ သိနိုင်သည်၊ မြင်မှုအလုပ်ကိစ္စကို လုပ်နိုင်သည်၊ မျက်စိ ခေါ်သည့် စက္ခုပသာဒရုပ်က မမြင်တတ်၊ မသိတတ်၊ မြင်ရိုးထုံးစံမရှိ၊ ဤကဲ့သို့ မြင်ဆိုသောအလုပ်ကို မျက်စိ စိတ်ဓာတ်ကသာလျှင် မြင်နိုင်သည်၊ လုပ်နိုင်သည်၊ မျက်စိ ခေါ်တဲ့ ရုပ်ပရမတ်က မလုပ်နိုင် မမြင်နိုင်ဟု ခွဲခြား၍ ဉာဏ်ဖြင့်သိမှုကို နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဒီနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကုသိုလ်သည် အပြစ်မရှိ ကောင်း မြတ်သောအကျိုးကို ပေးပါသည်။ ဒီမျှတွင်မက “အကု-သလဝိဒ္ဓံသနရသ” ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာကို ပယ်သတ်တဲ့ အလုပ်ကိုလဲ လုပ်ပါ

သည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်လေသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟု ခေါ်ဝေါ်နားလည်ကြရပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မျက်စိက မြင်သည်ဟူ၍ “မျက်စိ” နှင့် “မြင်မှု” ကို တခုတည်းကဲ့သို့ အထင်အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာကို “မျက်စိ” ကတခြား “မြင်မှု” ကတခြားရယ်လို့ အမြင်မှန် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က သုတ်သင်ဖယ်ရှားလိုက်ပါသည်။

ဤ မျက်စိ စိတ် ပရမတ် (စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်) ကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာရှုပုံမှာ ဓာတ် (၁၈) ပါး ဝိပဿနာဆိုရိုးကို ကြည့်ရှု၍ ပွားများကြကုန်ရာ၏။

“ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ” စသည်ဖြင့် မျက်စိစိတ်ပရမတ်ကသာလျှင် အဆင်း ရုပ်ပုံ ရူပါရုံ ရုပ်ပရမတ်တို့ကို မြင်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူရပါသနည်း၊ ဤကဲ့သို့ မေးခဲ့ပါလျှင် အဖြေမှာ လူအရပ်ရပ် နတ်အထွေထွေ ရေသတ္တဝါ ကုန်းသတ္တဝါအနန္တ ကောင်းကင်နေသတ္တဝါ အစားစားတို့သည် “ငါမြင်သည်၊ မျက်စိဖြင့် မြင်သည်” စသည်ဖြင့် “မြင်မှု” နှင့် သတ္တဝါပညတ်၊ “မြင်မှု” နှင့် စက္ခုပဿာဒ ရုပ်ပရမတ်နှစ်ခုကွဲပြား ခြားနားပါလျက် တခုထဲ တမျိုးထဲပြုလုပ်၍ “ငါမြင်သည်၊ မျက်စိဖြင့်

မြင်သည်” ဟု အထင်အမြင်မှား ပြောမှား ဆိုမှားနေကြသဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်နေကြပါသည်။

ထိုအမြင်မှား ပြောမှား ဆိုမှား အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွယ်ပျောက်၍ အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ရရှိကြစေခြင်းငှါ “ရူပါယတနံ စိက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အဖြေပေးကြရပါလိမ့်မည်။ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

“ငါ”က ပုဂ္ဂလပညတ် ပုရိသပညတ် ဣတ္ထိယပညတ် သတ္တဝါပညတ် သဏ္ဌာနပညတ် သမူဟပညတ် အမည်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် မမြင်တတ်ပါ။ “မြင်မှု”က စိက္ခုဝိညာဏဓာတ် စိတ်ပရမတ်ဖြစ်၍ မြင်တတ်ပါသည်။ မြင်ခြင်းသည် စိက္ခုဝိညာဏဓာတ် စိတ်ပရမတ်၏ မူပိုင်အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ပညတ်နှင့် ပရမတ်ခွဲခြားလျက် ကွဲပြားအောင် ပညာမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုရပါသည်။ ဒီပညာမျက်စိကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ရူပါယတနံ စိက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ” စသည်ဖြင့် လမ်းညွှန်ပေးတော်မူပါသည်။

တဖန် “စိက္ခုမျက်စိ” က ရုပ်ပရမတ်, “မြင်မှု” က စိတ်ပရမတ် ရုပ်နှင့်စိတ်ပရမတ်နှစ်မျိုး ကွဲပြားခြားနားပါလျက် တခုတည်းကဲ့သို့ ပေါင်း၍ “မျက်စိက မြင်သည်” ဟု ထင်မြင်မှုမှား ပြောမှား ဆိုမှားကြခြင်းသည်လည်း

အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမြင်မှား၍ နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

စက္ခုပသာဒ ရုပ်မျက်စိက မမြင်တတ်၊ မျက်စိ စိတ် ပရမတ် ဝိညာဏဓာတ်ကသာလျှင် မြင်တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် “သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန်” ရစေခြင်းငှါ “စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်ယာ” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒီလိုဆိုလျှင် လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မြင်စိတ်တို့ ဘယ်နည်းနှင့် မျှ မစပ်ဆိုင်တော့ဘူးလားဟု မေးစရာရှိပါသည်။ စပ်ဆိုင် မှုကို ဆိုပါမည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်စိတ်ဓာတ်၏ အင်အား ကောင်းသော မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။ ဒါကြောင့် “ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟု ဟောတော်မူပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ လူပုဂ္ဂိုလ်က မြင်စိတ်ကို အကြောင်းအထောက်အပံ့ အကူအညီမျှကို သာ ပေးသည်။ လူကတော့ မမြင်နိုင်ဟု မှတ်သားနား လည်ကြရပါလိမ့်မည်။

ဤစကား၏ သဘောသွားကို အကြိမ်များစွာထပ်ပွား ရှုမြင်ကြကုန်ရာသည်။ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

ဤနည်းအတိုင်းပင်လျှင် မျက်စိရုပ်ပရမတ်သည် မြင် မှုစိတ် ပရမတ်ကို အမှီအခိုခံမှု နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပါသည်။ မျက်စိက မမြင်တတ်ပါ။ ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပါယ် မှာ လူပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်စိတ် ပရမတ်အား ပကတူပ

နိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ မျက်စိရုပ် ပရမတ် သည် မြင်စိတ်ပရမတ်အား နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု ပါသည်။

၇။ ကြားသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

မှတ်ချက်။ ။တရားပွဲတပွဲစီ ဖြစ်၍ ထပ်၍ ထပ်၍ပါနေ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဝိပဿနာအလုပ်လုပ်ပုံ။

မကောင်းလဲကြား၊ ကောင်းလဲကြား၊ ကြားလျှင် ကြားမှု၊ အမှန်ရှု၊ အသိတခု၊ သတိပြု၊ (ကြားမှန်းသိ) သောတ ဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ ပါတကားဟု အမှန်ကိုသိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအနေဖြင့် မြင်သလို ငါ့အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏ်ပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းလဲကြား ကောင်းလဲကြား ကြားမှုသောတ ဝိညာဏဓာတ် နာမ်စိတ်ဓာတ်သည် ရှေးကလဲ အမြဲမရှိ၊ ယခုလဲ အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍

နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ (ဒုက္ခ ဒုက္ခမဟုတ်)၊
 ကိုယ်မဟုတ် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အနှစ်သာရ မရှိ
 အနတ္တ၊ လူမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ ။ (တိရဏ
 ပရိညာဉ်၊ ကိစ္စညဏ်)

ဤနည်းကို မှတ်သား၍ အထပ်ထပ် အခါခါ ပွားများ
 ကာ အလုပ်လုပ်ကြပါလေ။

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” မကောင်းလဲကြား
 ကောင်းလဲကြား ကြားမှုသောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်
 ဓာတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဒါကြောင့် ဖြစ်
 ပေါ်လာခြင်း မဟုတ်ပါတကား၊ သောတ ဝတ္ထုရုပ်နှင့်
 အသံသဒ္ဓါရုံ နှစ်ပါးဆုံသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း
 ပါတကား။ (တဏှာကို ပယ်သည်)

“နေသောဟသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
 ကြားတာမဟုတ်ပါတကား၊ သောတဝိညာဏဓာတ် နား
 စိတ်ဓာတ်မို့ ကြားရခြင်းပါတကား။ (မာနကို ပယ်သည်)

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” ကြားမှု
 သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် ကြားမှုမဟုတ်ပါ
 တကား၊ ကြားမှုပေါ်မှာ ငါမမှီပါတကား၊ ငါ့ပေါ်မှာ
 ကြားမှုက မမှီပါတကား။ (အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သည်)

မှာထားချက်။ ။ မကောင်းလဲကြား ကောင်းလဲကြား
 ကြားမှု သောတဝိညာဏဓာတ် နား
 စိတ်ဓာတ်သည်—

- (က) အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါးကိုမှီသည်။
- (ခ) ထို နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့
သည် သောတပသာဒဝတ္ထု
ရုပ်ကို မှီကြပါသည်။
- (ဂ) ထို သောတပသာဒဝတ္ထုရုပ်
သည် မိမိတို့ ကလာပ်၌ရှိ
သော မြေ ရေ လေ မီး
ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မှီပါ
သည်။
- (ဃ) ထိုမြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်
ကြီး လေး ပါး တို့ သည်
အချင်းချင်း မဟာဘုတ်
လေးပါးကို မှီကြပါသည်၊
(ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို မမှီ)
ပဋ္ဌာန်း ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါ
ဠိတော်ကို ကြည့်ပါလေ။

ဤသို့ သိမှုမြင်မှုက ဉာဏ်၊ အသိခံ အမြင်ခံမှုက သောတ
ဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ် နား
စိတ်ဓာတ်ကသာ ကြားသည်၊ သောတပသာဒ ဝတ္ထုရုပ်က
မကြား၊ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါက

မကြားဟူ၍ ပညတ်နှင့် ပရမတ် ရုပ်နှင့်နာမ်ခွဲ၍ နာမ် စိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်အမှန် အဟုတ်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသောကြောင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ခေါ်ပါသည်။ ၎င်းဉာဏ်က အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိ-ဝိသုဒ္ဓိ=အယူဝါဒ စင်ကြယ်သွားတော့သည်။

ဂ။ နံသိမှု၌ ဝိပဿနာရူပုံ

“ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”
မကောင်းလဲနံ ကောင်းလဲနံ နံလျင်နံမူ အမှန်ကိုသိ။

ဃာနဝိညာဏဓာတ် နှာစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ အမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ထင်မြင်သလို ငါ့အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ် မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းလဲနံ ကောင်းလဲနံ နံမူ ဃာနဝိညာဏဓာတ် နှာစိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိလေသောကြောင့် အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အနှစ်သာရမရှိ အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န တေံ မမ” နံစိတ်သည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်ပါ တကား၊ သာနပဿာဒ ဝတ္ထုရုပ်နှင့် အနံ ဂန္ဓာရုံ နှစ်ပါး ဆုံသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပါ တကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မိလို့ အနံကို သိတာ မဟုတ်ပါတကား၊ သာနဝိညာဏဓာတ် နှာစိတ်ဓာတ်မို့ အနံကို နံတာပါတကား၊ သိတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” နှာစိတ် သည် ငါကောင် မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကောင်သည် နှာ စိတ် မဟုတ်ပါတကား၊ နှာစိတ်ပေါ်မှာ ငါကောင် မမှီ ပါတကား၊ ငါကောင်ပေါ်မှာ နှာစိတ်က မမှီပါတကား။
(ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

နံမူ နှာစိတ်ရယ်၊ ငါရယ်လို့ နှစ်မျိုးနှစ်စား ခြားနား ပါလျက် တပေါင်းတည်းတခုတည်းကဲ့သို့ပြု၍ “ငါနံသည်၊ နှာခေါင်းကနံသည် သိသည်” ဟု ထင်မြင် မှတ်မှား ပြောဆိုကြပါသည်။ ဤ ထင်မြင်မှတ်မှား ပြောကြား ခြင်းသည်ပင် “အတ္တဒိဋ္ဌိ” ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

အထက်ပါအတိုင်း “ငါနံမူ၊ နှာခေါင်းက နံမူ” တို့ကို ပညတ် ပရမတ်၊ အတ္တ အနတ္တ၊ ရုပ်အလုပ် နာမ်အလုပ် စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာကြည့်ရှုလိုက်ပါလျှင် ငါကောင်ကလည်း မနံတတ်၊ မသိတတ်၊ နှာ ပဿာဒ ရုပ်

ဓာတ်ကလည်း မနံတတ် မသိတတ်၊ သာနဝိညာဏ် ဓာတ် နှာခေါင်း စိတ် နှာစိတ်ဓာတ်ကသာလျှင် နံတတ်သိတတ် ကြောင်းကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်ကြည့်၍ အမှန်မြင်မှုကို “သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်” ဟု ဟောတော်မူပါသည်။ “ယထာဘူတ ဉာဏ်” ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူပါသည်။ မြန်မာလို ရှင်း ရှင်းဆိုရလျှင် “ငါနံသည်၊ နှာခေါင်းကနံသည်” ဟု အမြင် မှားမှုကို နှာခေါင်းစိတ်ကသာလျှင် နံပါတကားဟု အမြင်မှန်မှု ဉာဏ်ကပယ်စွန့်သည်ဟု ပြန်ဆိုရပါမည် (ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိကို နာမရူပပရိစ္ဆေဒ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဉာဏ်ဓာတ်က ပယ်သည်ဟု သိရှိနားလည်ရပေလိမ့်မည်။

၉။ အရသာသိမှု၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”

မြန်မာလိုအဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အချိုအချဉ် အစပ်အဖန် အခါး အငန့် အဆိမ့် အအိမ့် ကောင်း မကောင်းသော အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တခုကိုသာလျှင် ဇိဝှိ ဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်က သိသည်။ (နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်) ထို ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ် သည် ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်းဟု မေးပါလျှင် အရသာဓာတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဟု ဖြေရပါလိမ့်မည်။ အရသာဓာတ်၏ အာရမ္မဏအစွမ်း
သတ္တိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဖြေရပါလိမ့်မည်။
(ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်)

ဗီဝါပသာဒဝတ္ထုနှင့်ရသာရုံနှစ်ပါးဆုံသောအကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟုလည်း ဖြေဆိုနိုင်ပါသည်။
(ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်)

ဤကား ပရမတ်တရား ဓာတ်တရားတို့၏ အကြောင်း
အကျိုး ဆက်စပ်၍ အလုပ်လုပ်ပုံမှန်သောကြောင့် ပရမတ္ထ
သစ္စာ အမှန်တရားဟု ဟောတော်မူပါသည်။

ဤသို့ အဘယ်ကြောင့် တိကျပြတ်သားစွာဟောကြား
တော်မူပါသနည်းဟု မေးလျှင် သတ္တဝါအများတို့သည်
သမုတိသစ္စာစကား၌သာလျှင် အမှန်ဟုနားလည်၍နေကြ
လေသောကြောင့် ဤပရမတ္ထသစ္စာသာလျှင် အမှန်တရား
ဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူရပါသည်။

သမုတိသစ္စာပိုင်းမှာ ဘယ်လိုသုံးနှုန်းနားလည်နေကြ
ပါသနည်း၊ “အရသာကို ငါသိသည်၊ အရသာကို လျှာက
သိသည်” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသုံးနှုန်းနေကြလေရာ အများ
ပြော၍ မှန်သော သမုတိသစ္စာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘုရား
သခင်က မပယ်ပါ။ သမုတိသစ္စာနယ်၌ သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။
ဒါပေမဲ့ တရားသဘောအမှန် ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့်
ဃာနဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်ကသာလျှင် အရသာ
ရသာဓာတ်ကို သိသည်၊ ငါကောင်က မသိ၊ လူကမသိ၊

သတ္တဝါကမသိ၊ ဇိဝှိပသာဒရုပ်ဓာတ်ကလဲ မသိကြောင်းကို ချစ်သားချစ်သမီးတို့၊ မယုံလျှင် ဧဟိပဿ = လာကြည့်ကြ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်ကြည့်ကြလေ၊ “ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟု ပဋ္ဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ ဟောတော်မူပါသည်။

သံယုတ် သုတ္တန် ဒေသနာတော်များမှာလဲ “ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှိဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် များပြားစွာ ဟောတော်မူပါသည်။ ဒါပေမဲ့လဲ သဘောကတော့ အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်ဟု မှတ်သားကြပါကုန်၊ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ဆိုလိုရင်းကိုပြောရလျှင် “အရသာကို ငါသိသည်၊ လျှာကသိသည်” ဟု အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာအားဖြင့် ပြောနိုင်ကြပါသည်။ သုံးနှုန်းနိုင်ကြပါသည်။ ဒါပေမဲ့ “ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ” တရားသဘောအမှန် ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် လျှာစိတ်ဓာတ်သာလျှင် မုချကေန် အမှန်သိတာပါတကားဟု ပညာမျက်စိဖြင့်လည်း သိကြပါကုန်၊ မြင်ကြပါကုန်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာ အလုပ်စခန်းဖွင့်၍ ဉာဏ်ပညာအသိဖြင့် အလုပ်လုပ်ပုံမှာ မကောင်းတဲ့အရသာ ကောင်းတဲ့အရသာ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့ကို အရသာ အရသာ

မှန်းသိ၊ ထိုအရသာဓာတ်ကြောင့် အသစ်စက်စက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ်ထင်မြင်သလို ငါ၏အလုပ် အကောင်အထည်၏အလုပ် မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

သို့သော်လဲ အရသာနှင့် အရသာကိုသိသောလျှာစိတ် ဇိဝှိဝိညာဏ်စိတ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဓာတ်တို့သည်ကား အနိစ္စရောက် ချုပ်ပျောက်သွားကြသည်ကို သတိပြုကြည့်ရှုလျက် ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်တို့သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အစဉ်မပြတ် ပြောင်းလဲ၍ နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ (ဒုက္ခဒုက္ခ မဟုတ်)၊ ကိုယ်ကောင်မဟုတ်အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ၊ အနှစ်သာရ ရှာမရလေသောကြောင့် အနတ္တပါတကား။ (တိရုဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ = န တေံ မမ” လျှာစိတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်း မဟုတ်ပါတကား၊ ဇိဝှိပဿဒဝတ္ထုရုပ်ဓာတ်နှင့် အရသာဓာတ်တို့ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါမှို့လို့ အရသာကို သိတာမဟုတ်ပါတကား၊ လူမဟုတ်ပါတကား၊ လျှာစိတ်မှို့ အရသာကို သိခြင်းပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”လျှာ စိတ်သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ လူမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် လျှာစိတ်မဟုတ်ပါတကား၊ လျှာစိတ်ပေါ်မှာ ငါမမှီပါတကား၊ ငါပေါ်မှာ လျှာစိတ်မမှီပါတကား၊ အချင်းချင်း ဇီဝှါဝိညာဉ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးကို မှီ၍ နေကြခြင်းပါတကား။

၁၀။ အတွေ့အထိသိမှု၌ဝိပဿနာရှုပုံ

“ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ-
သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စ-
ယော။”

မာ ပျော့ ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊
ပူ အေး တေဇောဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊
ထောက်ကန် လှုပ်ရှား ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊

ဤဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်သုံးပါးသည် ကာယ ပဿာဒရုပ်ဓာတ်ကို ထိခိုက်ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ဖွားလာသော ကာယဝိညာဏ်စိတ်ဓာတ်အား၎င်း ထိုစိတ်နှင့် ယှဉ်ဖော်

ယှဉ်ဖက် စေတသိက်ဓမ္မတို့အား၎င်း အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပါသည်။

မာတာကို မာမှန်းသိ၊ ပျော့တာကို ပျော့မှန်းသိ၊
ပူတာကို ပူမှန်းသိ၊ ထောက်ကန်လှုပ်ရှားတာကို ထောက်
ကန်လှုပ်ရှားမှန်းသိ၊ ဤသို့ သိခြင်းသည် ကာယဝိညာဏ်
စိတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်
သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကု
သိုလ် စေတသိက်ထင်မြင်သလို ငါ၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်
မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းတွေထိ ကောင်းတွေထိ တွေ့ထိ၍သိမှု
ကာယဝိညာဏ်စိတ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။ (တိရဏပရိ
ညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န တေံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ=န
သော အဟံ အသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ=န မေ သော
အတ္တာ။” (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

မြေဓာတ် ရေဓာတ် လေဓာတ် မီးဓာတ် အဆင်း
အရောင်ဓာတ် အနံ့ဓာတ် အရသာဓာတ် ရုပ်ဆီဩဇာ
ဓာတ် ဤဓာတ်ရှစ်ခုကို “အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်”ဟု ခေါ်သည်။
အာကာသခြား၍ မရေမတွက်နိုင်အောင် စုပေါင်း၍နေ

သည်ကို “ထမင်း” တလုံးဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သမုတ် အပ်၏။

သို့ကလို့ ရုပ်ဓာတ်အစုအဝေးကို ရုပ်ဓာတ်အစုအဝေး ဟု မသိနားမလည်ခြင်းကြောင့် နာမည်ပညတ်အားဖြင့် “ထမင်း”ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထမင်းသည် သမူဟပညတ်၊ လုံးလုံး ရှည်ရှည် ဝိုင်းဝိုင်း ပုံသဏ္ဌာန်ရှိနေလို့မို့ သဏ္ဌာနပညတ်၊ အကယ်၍ ထမင်းပူပူဆိုပါလျှင် ယခင်ရှိရင်းစွဲ ဓာတ်ရှစ်ပါးတို့အတွင်း မှ ဥဏှတေဇော မီးဓာတ်တခုကသာလျှင် ပူသည်ဟု သိ ထားရပါမည်။

ထို့ကြောင့် ထမင်းရယ်၊ ပူမှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခြားနားပါလျက် တခုတည်း တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ပြု၍ “ထမင်းပူသည်” ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင် မှတ်သား မှားကြပါသည်။ ဤသို့ထင်မြင် မှတ်သား မှား ခြင်းသည် အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိပါတည်း။

ထမင်းက သမူဟပညတ် သဏ္ဌာနပညတ် ဖြစ်ပါ သည်။ ပညတ်ဆိုတာ အရှိတရားမဟုတ်ပါ။ ပူမှုက ဥဏှ တေဇော ရုပ်ပရမတ်ဖြစ်သည်။ ခဏကြာလျှင် အပူဓာတ် ပျောက်၍ အအေးဓာတ်ရောက်လာမည်။ ဥဏှ တေဇော အပူဓာတ် အနိစ္စဖြစ်သွားကြောင်းကို တေဇောရုပ်ဓာတ် ပရမတ်က ပျက်၍ပြုလေသည်။ အနိစ္စရောက်၍ပြုမှုကို

ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ ပူမှု ဥဏှ တေဇော
ရုပ်ဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပုံစံများကို ပညတ်နှင့်
ပရမတ်၊ အတ္တနှင့်အနတ္တ၊ ရုပ်အလုပ်နှင့် နာမ်အလုပ်တို့ကို
ပြတ်သား ရှင်းလင်းအောင် ခွဲခြား ရှုပွားကြပါကုန်၊
သုတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

ထမင်း ပူသည် အေးသည် မာသည် ပျော့သည်
လှုပ်သည် မလှုပ်သည်။

ထမင်း ဖြူသည် နီသည် ဝါသည်။

ထမင်း မွေးသည် နံသည် သိုးသည် ပုပ်သည်။

ထမင်း ချိုသည် ဆိမ့်သည် မဆိမ့်သည်။

ထမင်း အဆီများသည် မများသည်။

၁၁။ ပုညကြိယာဆယ်ပါးပြုလုပ်သောအခါ

အတ္တဒိဋ္ဌိပယ်ပုံ

“သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ ကုသလံ အနိစ္စတော
ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ” ဟူသော ပါဠိတော်
ဖြင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အနာဂါမ်-
ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ ကလျာဏ
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကာမာဝစရကုသိုလ် ရူပါဝစရ
ကုသိုလ် အရူပါဝစရ ကုသိုလ်တည်းဟူသော လောကီ

ကုသိုလ်တို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ဝိပဿနာ
ဘာဝနာ ပွားများပုံတို့ကို ဟောပြောတော်မူပါသည်။

ထိုလောကီကုသိုလ်တို့ကို သမ္မသနဉာဏ် စသည်ဖြင့်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ဝိပဿနာဘာဝနာဉာဏ်
မပွားများမှီ ရှေးဦးစွာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြင့် အတ္တ-
ဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားလျက် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအယူဝါဒ စင်ကြယ်အောင်
အားထုတ်ဘို့ လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်လာ
ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကိုသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့်
ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာကို ပယ်ရှားလျက် ကင်္ခါဝိတရဏ-
ဝိသုဒ္ဓိခေါ် ယုံမှားသံသယကင်းရှင်း စင်ကြယ်အောင်
အားထုတ်ဘို့ လိုပါသည်။

ဒါန သီလ စသော ကာမာဝစရ ပုညကြိယာမျိုးကို
ပြုလုပ်ကြသောအခါ “ငါလှူသည်၊ ငါသီလစောင့်သည်”
စသောအားဖြင့် ငါတည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် အကောင်
အထည်များ ရောနှောပေါင်းစပ်လျက် အထင် အမြင်
မှားယွင်းပါဝင်၍ နေတတ်ကြပေသည်။ ထို အထင်အမြင်
မှားယွင်းမှုကင်းရှင်းစေရန်—

လှူလျှင် လှူမှန်းသိ။

သီလစောင့်လျှင် စောင့်မှန်းသိ။

ဘာဝနာပွားလျှင်ပွားမှန်းသိ(စေတနာအရကောင်း)။

အရိုအသေပြုလျှင် ပြုမှန်းသိ။

ဝေယျာဝစ္စပြုလျှင် ပြုမှန်းသိ။
အမျှဝေလျှင် ဝေမှန်းသိ။
သာဓုခေါ်လျှင် ခေါ်မှန်းသိ။
တရားနာလျှင် နာမှန်းသိ။
တရားဟောလျှင် ဟောမှန်းသိ။
အယူဖြောင့်လျှင် ဖြောင့်မှန်းသိ။

မဟာကုသိုလ် စေတနာဓမ္မဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါ
တကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်
စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက်
ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ
မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မဟာကုသိုလ် စေတနာဓမ္မဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။
“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
ဆောင်ပုဒ်။ ။ပုဗ္ဗမုဉ္ဇ၊ ပရကြည်စွာ၊ သုံးဖြာသီးသီး၊
ဖန်တီးစေတနာ။

ဤနေရာ၌ ပုညကြိယာ (၁၀) ပါးကို စေတနာ
စေတသိက် ပရမတ်တရားကို အရကောက်ယူရသည်။

ပညတ်မြင်လျှင် ဗြဟ္မစိုရ်ဝင်၊
ဉာဏ်မြင်ဆတ်ဆတ် ပရမတ်၊
ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားကြရာသတည်း။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အဘိဓမ္မာပိဋက၌ စိတ်စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ်တရားလေးပါးတို့ကို အကျယ်အားဖြင့် ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ ဟောတော်မူသည့်ကျမ်းကို “ဓာတုကထာ” ကျမ်းဟု ခေါ်သည်။

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာစိတ် စေတသိက်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်မှုအခိုက်အတန့်ကို စွဲ၍ အကောင်အထည် ပုံသဏ္ဌာန်အဖြစ်ဖြင့် ပညတ်တင်၍ နာမည်ပေး၍ ဟောတော်မူသောကျမ်းကို “ပုဂ္ဂလပညတ်” ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလပညတ်ဆိုတာပါးစပ်အပြောဖြစ်ပါသည်။ ဓာတ်သဘောအမှန်ကို ကောက်ယူလို့မရနိုင်ပါ။ ပရမတ်ဓာတ်သဘောကို မမြင်၊ နာမည်ပညတ်တွင်သာ သောင်တင်၍ နေသောကြောင့် (ဝါ) အကောင်အထည် ဖြစ်သဏ္ဌာန်ကြီးကိုသာ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်မြင်၊ သညာအသိဖြင့်သိ၊ ဒိဋ္ဌိအမြင် မြင်မှား၍ နေသောကြောင့် လောဘဖြစ်စရာရှိလျှင် နှားငတ်ရေကျ ပမာဏသို့ ဆွဲမရ ဆီးမနိုင်အောင် ထိတ်လန့်စရာဖြစ်ပေါ်ကြရပေသည်။ ဒေါသဖြစ်စရာရှိပြန်လျှင်လဲ ယမ်းပုံမီးကျ ပမာဏသို့ တားမရ ဆီးမနိုင်အောင် ဝုန်းဝုန်းဒိုင်းဒိုင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

နာမပညတ်ကို ဖယ်လှစ်၍ ဓာတ်စစ် ပရမတ်စစ် အနှစ်သာရကို ပိုင်နိုင်သေချာ ခွဲခြမ်းတတ်ခဲ့ပါလျှင် (ဝါ) ပိုင်းခြားနိုင်သည့်ပညာဖြင့် ပညတ်နှင့် ပရမတ်

တတ်အပ်သေချာ ခဲ့ခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ပါလျှင် (ဝါ) ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါလို့ မြင်ပြန် လျှင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မစိုရ် တရားပွားနိုင်အောင် ပွားရပေလိမ့်မည်။

မြေဓာတ် ရေဓာတ် လေဓာတ် မီးဓာတ် အဆင်း ဓာတ် အသံဓာတ် အနံ့ဓာတ် အရသာဓာတ်ကို တွေ့မြင် ပါလျှင် ဓာတ်သဘာဝတွေက ဖော်ပြသည့်အတိုင်း အမှန် ကိုမြင်အောင် ဉာဏ်ဖြင့်စေ့ငဲ့ ဝိပဿနာရှုသင့်ကြရာသည်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုဆန္ဒတော်အတိုင်း ဖြစ်ပေသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ယခုအချိန်အတန့်မှာ ဘာသံ တွေများကြားနေကြပါသလဲ။

ဆူးလေယင်ပြင်က ကြေးစည်သံတွေ ကြားနေရပါ သည်ဘုရား။

ပြီးတော့ကော။

မော်တော်ကားသံတွေ ကြားနေရပါသည်ဘုရား။

ဘယ်သူတွေကကြားတာလဲ။

တရားနာနေကြတဲ့ တပည့်တော်တို့ ကြားနေကြပါ သည်ဘုရား၊ မော်တော်ကားသံတွေကို ကြားနေကြရပါ သည်ဘုရား။

အဲဒီအထဲက “ကြေးစည်သံ” ဆိုတဲ့စကားကို ခဲ့ခြမ်း စိတ်ဖြာ လေ့လာကြစို့၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာကြောင့် ကြေးစည်

သံရယ်လို့ တပေါင်းထဲ တခုထဲကဲ့သို့ ပြောကြားပါသည်။
 ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုမှုသည် သမုတိသစ္စာဖြစ်လို့မို့ အများ
 ပြောအမှန် လက်ခံနိုင်သော်လည်း အမြင်ကတော့ မစင်
 ကြယ်၊ ကြေးစည် ဆိုတဲ့ အထည်ခြိမ်ကြီးကို မလွန်
 မြောက်နိုင် မဖောက်ထွင်းနိုင်သေးပါ။ ဘာကြောင့် မလွန်
 မြောက် မဖောက်ထွင်းနိုင်ပါသလဲဆိုပါလျှင် ကြေးစည်
 ရယ်၊ အသံရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ထင်ထင်ရှားရှား
 ကွဲပြားနေပါလျက် တခုတည်း တပေါင်းတည်းကဲ့သို့
 “ကြေးစည်သံ” လို့ ပြောဆိုမှတ်သား ထင်မြင်မှုမှားကြ
 ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုမှတ်သား ထင်မြင်မှုမှား
 ခြင်းသည် စိတ္တဝိပလ္လာသ သညာဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ
 တွေမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။

ဒါကြောင့် ဝိပလ္လာသတွေကင်းပြီး ဉာဏ်အမြင်ရှင်း
 လင်းစင်ကြယ်သွားစေဖို့ ပညတ် ပရမတ်ခွဲရပါလိမ့်မည်။

ကြေးစည်က ပညတ် (အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေ ပေါင်း
 ထား၍ သမူဟပညတ်)၊ အသံက အသံ သဒ္ဓရုပ် ပရမတ်၊
 ကြေးစည်က ပုံသဏ္ဌာန်ရှိလို့ သဏ္ဌာနပညတ်၊ အသံက
 ပုံသဏ္ဌာန်မရှိလို့ သဒ္ဓရုပ်ပရမတ်၊ အသံသဒ္ဓဓာတ်သည်
 ယခုဖြစ်ပြီး ယခုပျက်လို့ အသက်တန်းလွန်စွာ တိုတောင်း
 လှပါသည်။

အို့ သူတော်ကောင်းတို့၊ သင်တို့ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ပါသည်။
 ကြေးစည်သံ၏ အသက်တန်း ဘယ်မျှကြာရှည်ပါသနည်း။

ပညတ်တရားသည် မရှိသောတရားဖြစ်၍ မည်မျှကြာ
သည် မကြာသည်ကို ပြော၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

အသံသဒ္ဓဓာတ်ရုပ်ပရမတ်၏ အသက်တန်းက ဘယ်မျှ
ရှည်ပါသနည်း။

ခဏအတွင်းမှာ အသံဖြစ်လာပြီး တခဏအတွင်းမှာ
ပင် ပျက်၍သွားပါသည်။ အသံသဒ္ဓ၏ အသက်တန်းတို့
တောင်းလှပါသည်ဘုရား။

အသံဓာတ်ဟာ တခဏအတွင်းဖြစ်ပြီး တခဏအတွင်း
မှာဘဲ ပျက်သွားတာကို တွေ့ရှိကြပြီလား၊ သိမြင်ကြ
ပြီလား။

တွေ့ရှိ သိမြင်ကြပါပြီဘုရား။

မြင်နေကျ ပကတိမျက်စိနဲ့မြင်တာလား၊ ဉာဏ်ပညာ
မျက်စိနဲ့ မြင်တာလား။

ဉာဏ်ပညာမျက်စိနှင့် မြင်ပါသည်ဘုရား။

ဒါကြောင့်မို့ အဲဒီလို မြင်တွေ့သိရှိခြင်းကို ဉာဏ်တွေ
ဉာဏ်မြင်လို့ မှတ်ကြရပါမည်။

ကြေးစည်ကိုတော့ အသက်မရှိလို့ မေတ္တာဘာဝနာ
ပွားလို့မရပါ။ အသံဓာတ်ကတော့ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားလို့မို့
အနိစ္စ၊ တသံဖြစ်ပြီး တသံပျက်၊ တသံပျက်ပြီး တသံဖြစ်
ကာ အစဉ်မပြတ် အသစ်အဟောင်း ပြောင်း၍နေသော
ကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ကြေးစည်မဟုတ် အနတ္တ၊ ကြေး

စည်ကိုတော့ အတ္တဒိဋ္ဌိ အထည်ခြိမ်းလို့ အထင်မှားခံရသောကြောင့် အတ္တ၊ စင်စစ်ကတော့ အတ္တရယ်လို့မရှိ၊ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်အစုအဝေးကို ဒိဋ္ဌိစေတသိက်က အထည်ခြိမ်းကြီးဘဲလို့ ထင်မှတ်မှားခံရခြင်းဖြစ်လေသည်။

ရှေ့ဆက်ကြဦးစို့၊ တပည့်တော်တို့ “အသံကို ကြားပါသည်” ဆိုတဲ့စကားကို ရှင်းကြဦးစို့၊ ဘာကြောင့် ရှင်းရမှာလဲဆိုတော့ ရှုပ်နေလို့မို့ ရှင်းရပါသည်။ ဘယ်လိုရှုပ်နေပါသလဲဆိုရင် ပညတ်နှင့်ပရမတ် တထပ်တသားထဲလို မှတ်ပြီး မကွဲမပြားဖြစ်နေလို့ ရှုပ်ပါသည်။

ဒါပေမဲ့ ရှုပ်ထွေးနေပါကလားလို့ မသိကြ၊ မသိတာက အဝိဇ္ဇာဖြစ်နေသည်။ အမှန်ကို အမှန်လို့သိပြန်တော့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပြန်ပါသည်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက်ပရမတ်က မြင်တော့ မြင်ပါသည်။ သူမြင်တာက အကောင်အထည်ခြိမ်းကြီး သဏ္ဌာန်ကြီးလို့ မြင်လေသည်။ ဥပမာ ဘာနှင့်တူပါသလဲဆိုလျှင် ညဉ့်အခါ လေတိုက်လို့ လွန်လူးနေတဲ့စက္ကူကြိုးကို အသက်ရှိတဲ့မြေကြီးလို့ အထင်အမြင်မှားမှုမျိုးဖြစ်နေသည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်ကတော့ မြင်လဲမြင်သည်။ မြင်ရာမှာလဲ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်းမြင်သည်။ ပညတ်ကို ပညတ်လို့ ပရမတ်ကို ပရမတ်လို့ ကွဲပြားခြားနားစွာ မြင်လေသည်။

အဲဒီလို သဘာဝဓာတ်တရားတွေက ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ် ကြပါသည်။

“ငါတို့ကြားသည်” ဆိုရာ၌ “ငါတို့”က ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ပုံသဏ္ဌာန်ရှိနေလို့ သဏ္ဌာနပညတ်၊ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် တွေ ကောဠာသတွေပေါင်းစု၍ထားသောကြောင့် သမူဟ ပညတ်၊ “ကြားမှု”က သောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ် ဓာတ် စိတ်ပရမတ်၊ သောတဝိညာဉ်စိတ် နားစိတ်ကို ကြားစိတ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မနာယတန သောတဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍ ဓာတုကထာကျမ်း၌ တိတိကျကျ ဟော ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်မှလည်း “သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ”ဟူ၍ ဓာတ်အစစ် ပရမတ် အစစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍ လေးပစ္စည်းမှာ လေးကြိမ် ဟောတော်မူပါသည်။ နားစိတ် ကြားစိတ် သောတဝိညာဏဓာတ်မှန်းကို ကိုယ်တွေ့ရော ဉာဏ်တွေ့ပါ ယခုရှင်းပါရပါဦးမည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။အကောင်းမျှသာ၊ ကြားလိုပါ၊ သတ္တဝါ မှန်သမျှ၊ လိုဆန္ဒ။

မကောင်း လဲကြား၊ ကောင်းလဲ ကြား၊
ကြားမှုသောတဝိညာဏဓာတ်၊ နားစိတ်
ဓာတ်၏ အလုပ်မှတ်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ကောင်းသော အသံကို ကြားလိုကြသလား၊ မကောင်းတဲ့အသံကို ကြား လိုကြသလား။

ကောင်းတဲ့အသံကိုသာ ကြားလိုကြပါသည်ဘုရား။

မှန်ပါသည်၊ မှန်တာပြော ဝစီသစ္စာတမျိုးဟု မှတ်ရ ပါမည်၊ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဘယ်လိုအသံကို ကြားချင် သလဲ။

တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကောင်းတဲ့အသံကိုသာ ကြား လိုကြပါသည်ဘုရား။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒအတိုင်း ကောင်းတဲ့ အသံကိုသာ ကြားကြရဲ့လား။

ကောင်းတဲ့အသံကိုသာ မကြားရပါ၊ မကြားချင်တဲ့ မကောင်းတဲ့အသံတွေကိုလဲ ကြားနေကြရပါသည်ဘုရား။

ဒီလိုဆိုရင် ကြားတယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေရဲ့ အလုပ်လား၊ သောတဝိညာဏဓာတ် နား စိတ်ဓာတ်ရဲ့ အလုပ်လား။

မသိပါ၊ အမိန့်ရှိပါဘုရား။

ရိပ်မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကကော ဖြေကြစမ်းပါ။

သောတ ဝိညာဏဓာတ် နား စိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ပါ ဘုရား။

အဲဒီတော့ “ငါ” ဆိုတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိရဲ့ အလိုဆန္ဒနှင့်
သောတဝိညာဏဓာတ် တရားသဘောရဲ့ အလိုနဲ့ တူကြ
ရဲ့လား။

မတူကြပါဘုရား။

ဘယ်လို မတူတာလဲ။

မသိပါ၊ အမိန့်ရှိတော်မူပါ။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတ
သိက်၏ ထင်မြင်ချက်အရ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေရဲ့ အလိုဆန္ဒက ကောင်းတဲ့အသံကိုသာ
တညီတညွတ်ထဲကြားလိုကြပေသည်။ ဤခန္ဓာကိုယ်အတွင်း
ဝယ် တစိတ်တပိုင်း တနေရာက နေရာယူထားတဲ့ သောတ
ဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်ကတော့ မကောင်းတဲ့အသံ
ကိုလဲ ကြားသည်။ ကောင်းတဲ့အသံကိုလည်း ကြားသည်။
သို့ဖြစ်၍ ဓမ္မသဘာဝအလိုနှင့် ငါ့အလို တူညီကြရဲ့လား။

မတူညီကြပါ ဘုရား။

ကဲ ဒါဖြင့် ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို လိုက်ဆိုကြ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ဓမ္မအလို၊ ငါ့အလို၊ အလိုနှစ်ခုခြားလှသည်။

ယခုမေးတဲ့ ပုစ္ဆာကို သေသေချာချာစဉ်းစားပြီး
အလုပ်သဘောနှင့် ဖြေကြစမ်းပါ။ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ် အတွင်း
ဝယ် တစိတ်တပိုင်းတနေရာက နေရာယူထားသည့် နား
စိတ်ဓာတ်သည် (ဝါ) ကြားစိတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ

တို့၏ အလိုသို့ မလိုက်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် ကောင်းတဲ့အသံ
မကောင်းတဲ့အသံကို ကြားနေရသလဲ။

“သောတဝိညာဏဓာတုယာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည့်
အတိုင်း သောတဝိညာဏဓာတ် နား စိတ်ဓာတ်သည်
ဓာတ်သဘာဝစစ်စစ် အမှန်ဖြစ်လို့ပါ ဘုရား။

အေး၊ ဒီအမြင်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
လမ်းစဉ်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ သတိထားပြီး အသိ
တရားနှင့် ဖြေဆိုကြရပါလိမ့်မည်။ ကောင်းတဲ့အသံကို
လည်းကြား၊ မကောင်းတဲ့အသံကိုလည်းကြား၊ ကြားလိုလဲ
ကြား၊ မကြားလိုလဲကြားနေရခြင်းဟာ ငါကောင်အလုပ်
မဟုတ်ပါ။ သောတဝိညာဏဓာတ် နား စိတ်ဓာတ် ကြား
စိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ပါတကားဟု အမှန်ကိုသိလိုက်တော့
သောတ ဝိညာဏဓာတ် နား စိတ်ဓာတ် ကြား စိတ်ဓာတ်
ကို ကောင်းတာ ကြားရပါတကားဟု သဘောကျတဲ့
လောဘ သောမနဿဝေဒနာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ
တဖက်အစွန်းကို ငြိနေသေးရဲ့လား။

မကပ်ငြိတော့ပါ ဘုရား။

မကောင်းတာကြားရတော့ သဘောမကျ ဒေါသ
ဒေါမနဿဝေဒနာ အတ္တကိလမထာနုယောဂ တဖက်
အစွန်းကို ငြိသေးသလား။

မကပ်ငြိတော့ပါ ဘုရား။

ဘာကြောင့် လောဘမီး ဒေါသမီးတွေကထပြီး
မတောက်လောင်တော့တာလဲ။

အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ရပြီး သဘာဝဓမ္မကို သိသွား
လို့ပါ ဘုရား။

ဒီအမြင်ကို “ဓမ္မစက္ခု ဥပပါဒိ”လို့ ဟောတော်မူ
ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ “ငါကြားသည်”၌ ပညတ်
ပရမတ်ကဲ့အောင် ရှုတတ်ပါက “ငါမြင်သည်” ဆိုတဲ့
အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက်လည်း မဝင်
လာနိုင်တော့ပါ။ အပါယ်လေးပါး လားနိုင်လောက်တဲ့
လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ကို အချိုးကျပယ်စွန့်နိုင်သော
ကြောင့် နားစိတ်ဓာတ် စိတ်ပရမတ်အလုပ်ကို ငါ့အလုပ်လို့
အထင်မှား အမြင်မှား အမှတ်မှားပြီး မြင်ချင်တာကို
မြင်ရသည့်အခါ သဘောကျတော့ လောဘလောင်မီး
တွေ့မမြင်ချင်တာ မြင်ရပြန်တော့ “ငါ မမြင်ချင်တာတွေ
မြင်ရလေခြင်း”လို့ သဘောမကျ ဒေါသလောင်မီးတွေ့
မသိတဲ့ မောဟမီးတွေကလဲ သံသရာတလျှောက်လုံး
တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင် ပူပန်ခဲ့ရတဲ့ လောဘမီး
ဒေါသမီး မောဟမီး အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ
မီးတို့သည် ယခုလိုအမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ရတော့ တဒဂ်
တခဏလောက်တော့ ငြိမ်းအေး မသွားကြပေဘူးလား။

ငြိမ်းအေးသွားကြပါသည်ဘုရား။

သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။
 ငါရယ်၊ ကြားမှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ထင်ထင်ရှားရှား ခြားနားနေပါလျက် တခုထဲ တပေါင်းထဲကဲ့သို့ပြု၍ “ငါကြားသည်” ရယ်လို့ “အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ” ပြောလဲ ပြောကြသည်။ ထင်မြင်မှတ်သားကြပါသည်။ “ငါ” ဆိုတာက ပုဂ္ဂလပညတ် ပုရိသပညတ် ဣတ္ထိယပညတ်၊ အဲတာလို ပညတ်ကိုမြင်တဲ့အပိုင်းမှာ “သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော သဗ္ဗေ ပုရိသာ အဝေရာ ဟောန္တု အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တု အနိဿာ ဟောန္တု သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တု ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တု ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တု ကမ္မသကာ” ရယ်လို့ သမထဗြဟ္မဝိဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများကြရပါသည်။

မကောင်းလဲကြား ကောင်းလဲကြားမှု သောတဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ် ကြားစိတ်ဓာတ်ကတော့ ဓာတ်သဘာဝ သက်သက်မှုလို့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်သောကြောင့် မေတ္တာပို့လို့ မရနိုင်ပါ။ ဉာဏ်မျက်စိနှင့်ကြည့်လိုက်တော့ ကောင်းတဲ့အသံဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းတဲ့အသံဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကြားပြီးလျှင် တခဏအတွင်းမှာ အနိစ္စရောက်ချုပ်ပျောက်သွားပါသည်။

တကယ်တမ်း အိပ်ပျော်နေတဲ့ အချိန်မှာ နားစိတ် ကြားစိတ်တွေ အနိစ္စဆိုမှ အနိစ္စ ဒုက္ခဆိုမှ ဒုက္ခ လူမဟုတ်

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်လို့ အနတ္တဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကိုယ်တိုင်သိ ကိုယ်တိုင်တွေ့နိုင်ကြပါသည်။

ငါကမြင်သည်၊ သူကမြင်သည်၊ လူကမြင်သည်၊ မျက်စိကမြင်သည်၊ မျက်စိစိတ်ကမြင်သည် စသည်ဖြင့် မြင်ပုံမြင်နည်း အစားစားရှိပါသည်။ “ငါကမြင်သည်၊ စိတ်ကမြင်သည်၊ လူက မြင်သည်၊ မျက်စိကမြင်သည်”လို့ အစဉ်မပြတ် ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင် မှတ်သားလဲ မှတ်သားကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သာမန် ကလေးသိ ကလေးထင် ကလေးပြောမျှသာ ဖြစ်လို့မို့ အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာဖြစ်ပါသည်။ ဒါပေမဲ့ သမုတိသစ္စာကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က ပယ်တော်မမူပါ။

မပယ်သော်လဲဘဲ “ငါက၊ သူက၊ လူက” ဆိုတဲ့ စကားက အကြောင်းအထောက်အပံ့မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ငါက၊ သူက၊ လူကတော့ မမြင်တတ် မမြင်နိုင်ပါ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မျက်စိစိတ်ကသာလျှင် မြင်သည်ဟု သဘောပေါက်ရပါလိမ့်မည်။ မျက်စိကလဲ အမှီခံအကြောင်း အထောက်အပံ့မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ မျက်စိက မမြင်တတ်(ဝါ) စက္ခုပသာဒရုပ်က မမြင်တတ် မမြင်နိုင်ပါ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မျက်စိစိတ်ကသာလျှင် မြင်သည်ဟု မှတ်သားနားလည်ရပါလိမ့်မည်။ ဒါ့ကြောင့်—

“ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူ၍၎င်း
 “စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ နိဿယပစ္စယေန
 ပစ္စယော” ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူပါသည်။

ငါကကြားသည်၊ သူကကြားသည်၊ လူကကြားသည်၊
 (သမုတိသစ္စာ) နားကကြားသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စိတ် ပရမတ်ကကြားသည်။

(ပရမတ္ထသစ္စာ)

ငါက သူက လူက အနံ့ကိုသိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

နှာခေါင်းက အနံ့ကို သိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

ဃာနဝိညာဏဓာတ် စိတ်ပရမတ်က အနံ့ကိုသိသည်။

(ပရမတ္ထသစ္စာ)

ငါက သူက လူက အရသာကို သိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

လျှာက အရသာကို သိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်က အရသာကို
 သိသည်။ (ပရမတ္ထသစ္စာ)

ငါက သူက လူက ပူမှု အေးမှု နွေးမှု မာမှု ပျော့မှု
 စသည်ကို သိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

လက်က ခြေက ပါးက နားက ကိုယ်က ပူမှု အေးမှု
 နွေးမှု မာမှု ပျော့မှုစသည်ကို သိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

လက်စိတ်က ခြေစိတ်က ပါးစိတ်က နားစိတ်က ကိုယ်
 စိတ်က ပူမှု အေးမှု နွေးမှု မာမှု ပျော့မှုစသည်ကိုသိသည်။

(ပရမတ္ထသစ္စာ)

ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံအားဖြင့် လက်နှင့်ရေကို စမ်း၍ ကြည့်
တော့ ရေ၏ အေးမှု သိတတေဇော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ကာယ
ဝိညာဏဓာတ် စိတ်ပရမတ်ကသာလျှင် သိသည်။ လက်က
မသိ၊ လူကမသိ၊ သူကမသိ၊ ငါကမသိ၊ ဒါပေမဲ့ ရေအေး
သည်ကို “ငါကသိသည်၊ သူကသိသည်၊ လူကသိသည်”ဟု
ပြောဆိုမှတ်သား ထင်မြင်မှုမှားကြပါသည်။ အကောင်
အထည်က သိသည်ဟု အထင်မှားသောအခါ အတ္တဝါဒ
အတ္တဒိဋ္ဌိသာဖြစ်ပါသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်နိုင်ပါ။ အများ
ပြော အမှန် သမုတိသစ္စာ မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ တရား
သဘော အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာ ကား မဟုတ်ဟု သိရပါ
သည်။

ကာယဝိညာဏစိတ်ဓာတ်ကသာ သိသည်ဟု အမှန်ကို
သိမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အသိအမှန်ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်သိသည်
နှင့် တပြိုင်နက် အမြင်မှား အသိမှား အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းကွာ
သည်ဟု ယုံကြည်ကြပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

ရေကို လက်မှ လွှတ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် သိနေ
သော ကာယဝိညာဏစိတ်ဓာတ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဇာတိ ဇရာ မရဏ အဖြစ်ဖြင့် ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ပုံကို
ရှု၍ သိမြင်ပါလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်လေတော့သည်။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲသော မြင်စိတ် ကြားစိတ် နှံစိတ်
လျှာစိတ် ကိုယ်စိတ် ဤစိတ်ငါးပါးတို့မှ တပါးသော

ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အတိတ်အာရုံ အနာဂတ်အာရုံ ဓမ္မသဘာဝ
အာရုံ ဓမ္မာရုံတို့ကို—

ငါသိ၊ သူသိ၊ လူသိသည်။ (သမုတိသစ္စာ)

မနောဝိညာဏစိတ်ကသာ သိသည်။ (ပရမတ္ထသစ္စာ)

အထွေထွေသော စိတ်အတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ
ဓမ္မသဘာဝအာရုံ ဓမ္မာရုံတို့ကို ငါကိုယ်ကောင်ကလဲ
မသိ၊ သူတပါးကလဲမသိ၊ အမှန်အားဖြင့် ထိုထိုဓမ္မသဘာဝ
အာရုံ ဓမ္မာရုံတို့ကြောင့် အသီးသီးဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်
သော မနောဝိညာဏစိတ်ဓာတ်ကသာလျှင် သိရှိနိုင်ပါ
သည်။

တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့်လိုရင်းကို နားလည်ရန်ကတော့-

အဆင်းမျိုးစုံကို မြင်မှု

အသံမျိုးစုံကို ကြားမှု

အနံ့မျိုးစုံကို နံမှု

အရသာမျိုးစုံကို သိမှု

အတွေ့အထိမျိုးစုံကို သိမှု

ဓမ္မာရုံအမျိုးမျိုးကို သိမှု

တို့သည် စိတ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့၏ အလုပ်ကိစ္စ စင်စစ်
ဖြစ်ကုန်၏။

နတ် လူ ဗြဟ္မာ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ကြပါကုန်၊ မြေ ရေ လေ

မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါး အစရှိသော ရုပ်ပရမတ်တရားတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိရပါမည်။

အဟုတ်အမှန်ကိုသိလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လျှင် အမြင်မှန်၏။ အမြင်မှန်လျှင် အမြင်မှား အတ္တဒိဋ္ဌိ ပျောက်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိပျောက်လျှင် အနတ္တဝါဒသို့ ရောက် လေသည်။ အပါယ်လေးဘုံဆိုင်ရာ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ် သုံးမျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်လေတော့၏။

အမြင်မှားက အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်ဟု သဘော ပေါက်နားလည်ကြပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

၁၂။ အတ္တ ရှိ-မရှိ စိစစ်ပြပုံ

“ငါမြင်သည်” ဟု ပြောဆိုကြရာ၌ ငါက အတ္တ၊ မြင်မှု စိတ်ပရမတ်က အနတ္တဖြစ်ပါသည်။ ငါက အတ္တဆိုရာမှလဲ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ” ဟူ၍လည်း ကြားနာရဘူးသည့် အတွက် ငါ အတ္တရှိနိုင်ပါသလား အရှင်ဘုရားလို့ မေးသင့် လှပေသည်။ အဖြေကတော့ လွယ်လွယ်ပါတဲ့၊ ပဋ္ဌာစာရီ အမျိုးသမီးကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ချစ်သမီး ပဋ္ဌာ- စာရီ၊ သင်၏အတ္တကို ရှာစမ်းပါ”ဟူ၍ အရှာခိုင်းတော်မူပါ သည်။ အတ္တရှိ၍ အရှာခိုင်းသည်မဟုတ်၊ အတ္တဟူ၍ အထင် မှား အမြင်မှား နေခြင်းကို သိရှိဘို့ အရှာခိုင်းတော်မူ ပါသည်။

ဆိုလိုတဲ့ သဘောကတော့ အတ္တရှိနေလို့ ပြောဟော
နေရခြင်းမဟုတ်ပါ။ အတ္တဟု အထင်မှား အမြင်မှားနေကြ
ခြင်းကြောင့် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ရရှိစေရန်ရည်သန်၍
အတ္တကို ထည့်၍ထည့်၍ ဟောပြောရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“ငှက်ပျောသီး ချိုသည်” ဆိုရာ၌ ငှက်ပျောသီးက
သဏ္ဌာနပညတ်၊ ချိုမှုက အရသာ ရသဓာတ် ရုပ်ပရမတ်၊
တဖန် ငှက်ပျောသီးက အတ္တ၊ ချိုမှုက အနတ္တ ဖြစ်ပါသည်။
ဤ “ငှက်ပျောသီး ချိုသည်” ဆိုသည့်စကား၌ သင်
သူတော်ကောင်းတို့သည် ငှက်ပျောသီးကို ငှက်ပျောသီးဘဲ
လို့ မြင်သလား၊ ဘယ်လိုမြင်ကြပါသလဲ။

အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာပါဠိ စာမျက်နှာ(၃၄၆) ပဒ
အမှတ် (၅၉၆) မှာ

“အယံ မေ အတ္တာတိ ဗာလဇနေန ပရိဂ္ဂဟိ-
တတ္တာ အတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ သရီရမ္ပိ ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ၊
တသ္မိံ ပရိယာပန္နော တန္နိဿိတောတိ အတ္တပရိယာ-
ပန္နော”

လို့ပြဆိုတော်မူပါသည်။

“ဤ စက္ခုသည် ငါ၏အတ္တ ငါ၏ကိုယ်ဟူ၍ အန္ဓဗာလ
ပုထုဇဉ်လူသားတို့သည် သိမ်းဆည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ကိုယ်ကို၎င်း ခန္ဓာငါးပါးကို၎င်း အတ္တဘောဟူ၍
ခေါ်ဆိုအပ်၏၊ ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်၏၊
ထိုခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကိုမှီ၏” လို့ ဆိုလိုပါသည်။

ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော ထိုခန္ဓာ အတ္တဘောမှာ နေရာတခုယူ၍ထားသော စက္ခု (ဝါ) မျက်စိ ရုပ်ပရမတ်ရှိပါသည်။ တကိုယ်လုံးကိုလည်း အတ္တဟု အမြင်မှားသည်။ စက္ခု သောတ စသည်တို့ကိုလဲ အတ္တဘဟု အမြင်မှားသည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တကိုယ်လုံးကို အနတ္တဟု အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ရအောင် မရူမပျိုး နိုင်စေကာမူ တကိုယ်လုံး၌ အကျုံးဝင်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတခုဖြစ်တဲ့ စက္ခုကို (ဝါ) မျက်စိကိုမူ အတ္တ ဟူ၍အမြင်မမှားစေရန် ပညတ် ပရမတ်, အတ္တ အနတ္တ, ရုပ် နာမ်, အကြောင်း အကျိုးတို့ကို သေချာကျနခဲ့စိတ်ကြည့်ရ ရခြင်း ဖြစ်ပါတော့သည်။ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

ဒီတော့ ခုနစ်ကပြောခဲ့တဲ့ ငှက်ပျောသီးချိုမှုကိုပင် ငှက်ပျောသီးနှင့် ချိုမှု တခုထဲ တပေါင်းထဲပြုပြီး “အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ” အမြင်မှားမှုရှိနေသောကြောင့် ငှက်ပျောသီးမှာ ရုပ်ဓာတ်ရှစ်ခု မခွဲနိုင်သေး၍ ငှက်ပျော သီးဟူ၍ပင် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ပါဦး။ အတ္တတော့ မဟုတ် ပါ။ သို့သော် ဇီဝါဒ္ဓါရ လျှာတံခါးဝသို့ ရောက်၍ လျှာစိတ်ဇီဝါဝိညာဏ်စိတ်ဖြင့် သိသောအခါ ချိုမှုအရသာ ရသဓာတ်သည် ရုပ်ဓာတ်စင်စစ် ရုပ်ပရမတ်စင်စစ် ကေန ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်မှုကို “အမြင်မှန်” သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုကြ စေလိုပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

၁၃။ စားရင်း သောက်ရင်း ဝိပဿနာရှုပုံ

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ “ငါ့ထမင်းစားသည်၊ ငါတို့ထမင်းစားသည်” ဆိုတဲ့စကားကို အများပြော အမှန်သမုတိသစ္စာအားဖြင့် လက်ခံရပါလိမ့်မည်။ ဒါပေမဲ့ တရားသဘော အမှန် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထမင်းအာရုံ ဟင်းအာရုံတို့မှ (ဝါ) ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်အောင် အမြစ်တယ်တတ်တဲ့ ငြိကပ်တတ်တဲ့ လောဘကို (ဝါ) လောဘစေတသိက်ကို အရကောက်ရပါသည်။ အာရုံမှာ အမြစ်တယ်တာ အာရုံမှ မထနိုင်အောင် ငြိကပ်တယ်တာ၍ ထားတာ သင်္ခလောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားဘဲဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ဟေတုပစ္စယော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း နားလည်ကြရသည်။ အကယ်၍ မယုံကြည်လျှင် မိမိကိုယ်တိုင် နေ့စဉ်တွေ့ရှိနေကျ ကိုယ်တွေ့တွေ့ကို ဉာဏ်တွေ့ ဉာဏ်မြင်ဖြစ်စေရန် ရှုကြည့်ကြပါကုန်စို့။

ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် ပဒအမှတ် (၁၂၃၆) မှာ လောဘစေတသိက်ပရမတ်၏ အမည်အမျိုးမျိုးတို့ကို ပုဒ်ပေါင်းတရာကျော်ဖြင့် ဟောတော်မူပါသည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မသိမသာ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် လောဘအငယ်စားကစပြီး တော့ “အဓမ္မရာဂ ဝိသမလောဘ လောလုပ္ပံ လောလုပ္ပါယနာ လောလုပ္ပါယိတတ္ထံ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဟောတော်မူခြင်းကို မာန်လည်ဆရာတော်

ဘုရားက မဃဒေဝ ပဒအမှတ် (၅၂၁)မှာ “လော်လည်
မြူးရှင်၊ ဆုံးမမြင်အောင်၊ လိုချင်မပြီး၊ မငြီးသာယာ၊
လက္ခဏာဖြင့်” စသည်ဖြင့် ရေးသား စပ်ဆိုတော်မူခဲ့
ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သင်တို့အား နေ့စဉ်နေ့တိုင်း
ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်အောင် တွယ်တာထားခြင်းဟာ
လက်သည်အစစ် ဘယ်သူဖြစ်ပါသလဲလို့စစ်တမ်းထုတ်လိုက်
ပါလျှင် တဏှာ လောဘ စေတသိက်ပရမတ် ဖြစ်သည့်
အချက်ကို သိနိုင်ကြပေပြီ။ လက်သည်အစစ်သည် ဟေတု-
သတ္တိ ရှိသော တဏှာ လောဘဖြစ်ပေသည်။

မှန်ပါသည်။ လက်သည်ဖြစ်သော ပရမတ်အစစ် ဓာတ်
အစစ်ကို မဖော်မထုတ်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် တဏှာ မာန
အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုးတွေက မောဟဓာတ် မှောင်ခိုပြီးလုပ်
သည့် အလုပ်တွေကို ငါအလုပ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးကြပါ
သည်။ ယောက်ျားအလုပ် မိန်းမအလုပ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
တို့၏ အလုပ် လက်အလုပ် ခြေအလုပ် စသည်ဖြင့်
အကောင်အထည် ဖြစ်တို့၏ အလုပ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးကြ
ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ယခု
သိရှိနားလည်ကြပြီ။ ထမင်းမှ မထနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်
တာ လူ့အလုပ်လား၊ လောဘအလုပ်လား။

လောဘအလုပ်ပါဘုရား။

ဤသို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြသည့် ကိုယ်တွေ့တွေ့ကို ဉာဏ် မြင်တွေ့သည်ဟု ခေါ်ရပေသည်။ “ဆုံးမမြင်အောင် လိုချင် မပြီး”လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ယခု ထမင်း ဝကြသောကြောင့် ထမင်းပွဲကထကြပြီ။ လောဘ သေသွားသောကြောင့် ထမင်းပွဲက ထနိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လောဘဓာတ် မသေသေးလျှင် ထလို့ကို မဖြစ်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ထမင်း အာရုံနှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ လောဘဓာတ်ကတော့ တဇာတ်သိမ်း သွားပါပြီ။ ထမင်းစားပြီးတော့ ဘာများလုပ်ချင်ကြ သေးသလဲ။ ကိုယ်တွေ့ကို ဖြေကြစမ်းပါ။

ရေသောက်ချင်ကြပါသည်ဘုရား။

ရေသောက်ချင်တယ်။ ရေသောက်ချင် တာကကော လက်သည်ဘယ်သူလဲ။

ရေသောက်ချင်တာ လက်သည် တပည့်တော်တို့ပါ ဘုရား။

မှန်ပါသည်။ အများပြော အမှန်မို့ သမုတိသစ္စာဖြစ် ပါသည်။ ဤသို့ဆိုပါလျှင် သင်တို့ကိုယ်မှာရှိတဲ့ ပထဝီဓာတ် နှစ်ဆယ်ထဲက ဆံပင်တွေဟာ သင်တို့ဘဲလား။

ဆံပင်တွေဟာ တပည့်တော်တို့ မဟုတ်ကြပါဘုရား။

ဤလိုဆိုလျှင် မွေးညှင်းတွေ ခြေသည်း လက်သည်း တွေကို ပေယျာလကန် ဝကွက်ချန်ကြစို့။ ဥဏှောက်တွေ ဟာ သင်တို့ဘဲလား။

ဥဏှောက်တွေဟာ တပည့်တော်တို့ မဟုတ်ကြပါ
ဘုရား။

ဒါဖြင့် ဆံပင်အစရှိတဲ့ ပထဝီဓာတ် နှစ်ဆယ်တို့လဲ
သင်တို့မဟုတ်ပါဘူးဆိုလျှင် သည်းခြေ သလိပ်စတဲ့ အာပေါ
ရေဓာတ် တဆဲ့နှစ်ပါးဟာကော သင်တို့လား။

မဟုတ်ပါဘုရား။

ဝါယော လေဓာတ် ခြောက်ပါးကော သင်တို့လား။

ဝါယောလေဓာတ် ခြောက်ပါးလဲ တပည့်တော်တို့
မဟုတ်ပါဘုရား။

ဒီလိုဆိုလျှင် အစာကိုကြေညက်စေတဲ့ ပါစကတေဇော
အစရှိသည့် တေဇောမီးဓာတ်ဟာ သင်တို့ ဟုတ်ကြရဲ့လား။

တပည့်တော်တို့ မဟုတ်ကြပါဘုရား။

ဒါဖြင့် သင်တို့မှာ ရရှိနေကြတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်
ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် ဟသိတုပ္ပါဒ်မှ တပါးသော
အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး ပေါင်း
၄၅-ပါးဟာ သင်တို့လား။

မဟုတ်ပါဘုရား။

သင်တို့မှာ ရသင့်တဲ့ စေတသိက် ၅၂-မျိုးဟာ သင်
တို့လား။

စေတသိက် ၅၂-မျိုးလဲ တပည့်တော်တို့ မဟုတ်ကြပါ
ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဒီ၂၂-ကောဠာသ ၄၂-
 ကောဠာသ (ဝါ) မြေ ရေ လေ မီး ရုပ်ဓာတ်ကြီးလေးခု
 အစရှိတဲ့ ရုပ်အစုအဝေး စိတ် စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာ
 အစုအဝေးတို့ကိုပင် တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့ ငါတို့
 သူတို့ ယောက်ျားတို့ မိန်းမတို့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရယ်လို့
 ပြောကြရ ခေါ်ကြရ နာမည်ပေးကြရ ပညတ်ကြရသည့်
 အများပြော အမှန် သမုတိသစ္စာလို့ ခေါ်သည်။ ပါးစပ်
 အပြောဘဲဖြစ်သည်။ ဓာတ်သဘောအားဖြင့် ယခုဖော်ပြ
 သော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေသာ အမှန်ရှိကြသည်ဟူ၍
 နားလည်ကြစေလိုသည်။ သဘောပေါက်ကြစေလိုသည်။
 ဒီလို နားလည်ပြီးသည့်နောက် ရေကို မသောက်ရဟု
 ပြောနေခြင်း ဟောနေခြင်းမဟုတ်။ ရေသောက်သည့်အခါ
 ငါမပါနှင့်၊ ရေသောက်တဲ့အခိုက် ဉာဏ်နှင့်လိုက်ပါ။ ရေ
 သောက်တာ ငါ့ကိုယ်ဘဲဟု ထင်မြင်လျှင် အထင်မှား
 အမြင်မှားမှုသည် အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ အော်
 ရေကို အမြစ်တွယ်ပြီး ရေကို လက်မလွှတ်နိုင်တာဟာဖြင့်
 လောဘဓာတ်ရဲ့ အလုပ်ပါကလားလို့ ဟုတ်မှန်တဲ့အတိုင်း
 မြင်လျှင် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိအလင်းရောင်ရလို့ အတ္တဒိဋ္ဌိ
 အမှိုက်ကင်းတော့သတည်း။

ထမင်းစားပြီးနောက် ရေမသောက်ရလျှင် မနေနိုင်၊
 ရေကိုသောက်မှဖြစ်မည်။ ဒါကြောင့် ရေကို အမြစ်တွယ်

ကပ်ငြိနေတဲ့ ဓာတ်တခု ရှိနေသည်။ အဲဒီဓာတ်ကို ဘာဓာတ်
လို့ ခေါ်ကြမလဲ။

သိရှိနားလည်ကြပါပြီ။ ဟေတုသတ္တိရှိတဲ့ လောဘ-
ဓာတ်ပါ။ အရှင်ဘုရား။

ကောင်းပါပြီ။ ရေသောက်ချင်တဲ့ လက်သည်အစစ်ကို
တွေ့ကြပြီလား၊ မြင်ကြပြီလား။

ရေသောက်ချင်တဲ့ လက်သည်အစစ်ဟာ လောဘ
ဓာတ်ပူ ဓာတ်လောင်ပါဘုရား။

ဒါကြောင့်မို့ ဉာဏ်တွေ့မှတ်ကြ၊ သစ်ပင်ကလေးများကို
အမြစ်မတူယ်မီ ငယ်ငယ်ကနုတ်လျှင် အမြစ်ပါပြုတ်သည်၊
နုတ်လို့လွယ်သည်။ သစ်ပင်ကြီးပြီး အမြစ်စုံ့မှ နုတ်လျှင်
အမြစ်မပြုတ်နိုင်ပါ။ မီးပွားငယ်ငယ်ကလေးများကို သတ်
လျှင် ငြိမ်းသတ်လို့လွယ်သည်။ မီးတောက်မီးလျှံ ကြီးကျယ်
အားကောင်းမှ ငြိမ်းသတ်လျှင် မနိုင်ဘဲ မလွယ်ဘဲဖြစ်တတ်
ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ လောဘမီးခေါ်တဲ့ အပူ
အလောင်ဓာတ်ကို ထမင်းစားရင်း ရေသောက်ရင်းဆို
သလို လောဘအလုပ်ကို လောဘအလုပ်မှန်းသိ၍ ငြိမ်း
လိုက် သတ်လိုက်လျှင် လွယ်ကူနိုင်နင်းပါသည်။ အဲဒါ
ကြောင့် ရေဆိုတဲ့အာရုံကို အမြစ်တူယ်ပြီးလျှင် ရေ
သောက်ချင်သည့် လောဘဓာတ်ကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင် ကြည့်ပြီးလျှင် ရေကို လက်မလှွတ်နိုင်လျှင်

လက်မလွှတ်နိုင်မှန်း သိရမည်။ ရေအာရုံကြောင့် ယခုမှ အသစ်စက်စက် ဖြစ်ပေါ်လာသော လောဘဓမ္မဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ရေသောက်၍ဝသည့်နှင့်တပြိုင်နက် ရေကိုလက်မလွှတ်နိုင်အောင် ငြိကပ်တယ်တာသော လောဘဓာတ်သည် အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လက်မဟုတ်အနတ္တ၊ လူမဟုတ်အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရေကို လက်မလွှတ် နိုင်တာ အသင် တကာ တကာမတွေ့ ဟုတ်ကြရဲ့လား။

မဟုတ်ပါဘုရား။

သင်တို့ မဟုတ်လျှင် ဘယ်သူလဲ၊ လက်သည်အစစ်ကို တွေ့ချင်ကြပြီလား။

ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်ပါ၊ ရေကိုလက်မလွှတ်နိုင်မှု၏ လက်သည်အစစ်သည် ဟေတုသတ္တိရှိသော လောဘဓမ္မဓာတ်ပါဘုရား။

ကိုယ်တွေ့လား၊ ဉာဏ်တွေ့လား။

ကိုယ်တိုင်တွေ့နေကျမှာ ဉာဏ်မျက်စိက ထပ်၍တွေ့ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ယခု ရေသောက်ဝ ပြီ၊ ရေကို လက်မှလွှတ်လိုက်ပြီ၊ လောဘဓာတ် ရှိသေးရဲ့လား။

လောဘဓာတ် သေသွား၍ လောဘဓာတ် အနိစ္စ ရောက်သွား၍ လောဘဓာတ် မရှိတော့ပါဘုရား။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မပိဋက ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် ဆဋ္ဌမူ စာမျက်နှာ (၁၁၄) ပဒအမှတ် (၂၉၆)မှာ—

“အဟု ပုဗ္ဗေ လောဘော၊ တဒဟု အကုသလံ၊ သောတေရဟိ နတ္ထိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ”တဲ့၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ရှေးရှေးက လောဘဖြင့် ငြိတုယ်စွဲကပ် လိုချင်မှုဖြစ်ဘူးပြီ၊ ထိုလောဘဆိုတာ အကုသိုလ်ဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ထိုလောဘသည် ယခုအခါ မရှိတော့ပါ၊ မရှိတော့ပြီ၊ ဤသို့ ယခုအခါ လောဘမရှိခြင်းသည် လောဘသေဆုံး၍ သွားမှုသည် ကောင်းမြတ်လှပါပေ၏။

ရေမသောက်ရ မနေနိုင်၊ ရေကိုလက်မှလွှတ်နိုင်မှုသည် လောဘဓာတ်၏အလုပ်၊ ယခု ရေသောက်၍ ဝ ပြီ၊ လက်လွှတ်ပြီ၊ အော် လောဘဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

“နေတံ မမ=န တေံ မမ” အာရုံ၌ အမြစ်တုယ်တတ်သော လောဘဓမ္မဓာတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ”
 ငါ့မိလို့ ငါတို့မိလို့ လက်မလွှတ်နိုင်အောင် အမြစ်တွယ်တာ
 မဟုတ်ပါတကား၊ လောဘဓမ္မဓာတ်မှို လက်မလွှတ်နိုင်
 အောင် အမြစ်တွယ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ = န မေ သော အတ္တာ”
 အာရုံကို အမြစ်တွယ်တတ်သော လောဘသည် လူမဟုတ်
 ပါတကား၊ လူသည် လောဘ မဟုတ်ပါတကား၊ လောဘ
 ပေါ်မှာ လူကမမှီပါတကား၊ လူပေါ်မှာ လောဘကမမှီ
 ပါတကား။

(တဏှာ မာန အတ္တ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်၊ ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ထမင်းပွဲက မထနိုင်အောင်
 ထမင်းပွဲမှာ အမြစ်တွယ်သည့် လောဘ ထမင်းဝလို့
 ထမင်းပွဲကထတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အစစ်ဖြစ်ကြ
 ပါသည်။

တဖန် ရေမသောက်ရလျှင် မနေနိုင်၊ ရေကြောင့်
 အသစ်တဖန်ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သော လောဘ၊ ရေသောက်
 လို့ ဝပြန်တော့ ရေ လောဘ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်ပြန်
 ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ “လော်လည်မြူးရှင်၊ ဆုံးမ
 မြင်အောင်၊ လိုချင်မပြီး၊ မငြီးသာယာ၊ လက္ခဏာဖြင့်”
 ရယ်လို့ လောဘ၏သဘာဝကို ပြဆိုပါသည်။

ကဲ ရေသောက်ပြီးကြတဲ့အခါ ဘယ်လိုဆန္ဒတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကြသလဲ။

တရားနာ ပရိသတ်တို့တွင် တချို့က လဘက်ရည်သောက်ချင်ပါသည်။ တချို့က ဆေးသောက်ချင်ပါသည်။ တချို့က ကွမ်းစားချင်ကြပါသည်ဘုရား။

ဘယ်သူကစေခိုင်းလို့သောက်ချင်စားချင်ကြပါသလဲ။

တဏှာလောဘဓာတ်ကခိုင်းလို့ သောက်ချင်ကြ စားချင်ကြပါသည်ဘုရား။

နားလည်ကြပါပြီလား။

နားလည်ကြပါပြီဘုရား။

လောဘဓာတ်၏ အလုပ်ကို ငါ့အလုပ် သူ့အလုပ် ယောက်ျားအလုပ် မိန်းမအလုပ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ အလုပ်စသည်ဖြင့် အကောင်အထည်ဒြပ်ဖြစ်အောင် ဘယ်ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးတွေက ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်ကြပါသနည်း။

တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးတို့က အကောင်အထည် ဒြပ်ဖြစ်လာအောင် ဝင်ရောက် နှောက်ယှက်နေကြပါသည်ဘုရား။

တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ ဓာတ်ဆိုးတို့က လောဘဓာတ် ပူပူလောင်လောင်ကို အကောင်ကြီး အထည်ဒြပ်ကြီး အတ္တ အစိုင်အခဲကြီးလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းကြသည်။ ထိုအခါမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်က ဝင်ရောက်ပြီးတော့ “ဟေ တဏှာ

မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါးတို့၊ အသင်ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးတို့ ထင်မြင်သလို ပူပူလောင်လောင် လောဘ ဓာတ်သည် ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ အကောင် အထည်မဟုတ်ပါ၊ ကြည့်ကြစမ်းပါ၊ အကောင်အထည်ဒြပ် ရယ်လို့ အထင်ခံရပြီး သင်တို့ သိမ်းပိုက်ထားလိုသော အာရုံအမြစ်တယ်မှ လောဘဓမ္မဓာတ်ကို သတိထား၍ ကြည့်ကြပါကုန်စို့။

ထမင်းစားပြီးတိုင်း စားပြီးတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။
 ရေသောက်ပြီးတိုင်းပြီးတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။
 လဘက်ရည် သောက်ပြီးတိုင်း ပြီးတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ
 အနတ္တ။

ဆေးသောက်ပြီးတိုင်း ပြီးတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

ဒီအတိုင်း မှန်ကြရဲ့လား။

မှန်ပါသည်ဘုရား။

ရှေ့ဆက်ပြီး ဘာများလုပ်ချင်ကြသေးသလဲ၊ လောဘ ဓာတ်က အေးအေးမနေစေဘူး၊ ကိုယ်တွေ့တွေ့ကို ပြော ကြစမ်း။

ထိုအခါ တချို့က အရောင်းအဝယ်သွားရပါလိမ့်မယ်၊ တချို့က အရောင်းအဝယ်တို့အတွက် သွက်သွက်လယ်နေ ကြရပါသည်၊ အေးအေးဆေးဆေးမဟုတ်၊ ပြေးရသည်၊ လွှားရသည်၊ ဘယ်သူကခိုင်းပါသနည်း၊ အလုပ်ကိစ္စမပြီး

မချင်း အလုပ်အကိုင်ဆိုတဲ့အာရုံပေါ်မှာ ခုံမင်တယ်တာ၍
နေကြပါသည်ဘုရား။

လက်သည်အစစ် အမှုသည်အစစ်က ဘယ်သူပါလိမ့်၊
သတိထား၍ ဖြေကြရပါမည်၊ သတိမထားတော့ ငါ့အလုပ်
ဖြစ်ဖြစ်နေကြပါသည်။

အဆုံးမမြင်အောင် လိုချင်မှုမပြီးတဲ့ လောဘ ဓာတ်
စေး ဓာတ်ကပ်ကြီးပါဘုရား။

မှန်ပေသည်၊ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကတော့ လောကီ
အာရုံ အဖုံဖုံတို့၌ သာယာသည့် ငြိမ်းသည့် ချစ်ခင်သည့်
စတဲ့ အမြစ်တယ်နေသမျှ အလုပ်တွေကို အော် လောဘ
ဓာတ်စေး ဓာတ်ကပ်၏ အလုပ်တွေပါတကားဟု အဟုတ်
အမှန်ကို သိကြရပါမည်၊ နားလည် သဘောပေါက်ကြရ
ပါမည်၊ လောဘကို လူမထင်ကြနှင့်၊ လောဘတခြား
လူတခြားပါ၊ လူက ပုဂ္ဂလပညတ်ဖြစ်ပါသည်၊ ပညတ်ဆိုတာ
အရှိတရားမဟုတ်၊ မရှိတဲ့တရားဖြစ်ပါသည်၊ လောဘကို
ဓာတ်အသီးအခြား ပရမတ်အသီးအခြား တခုအဖြစ်ဖြင့်
မသိခဲ့ပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး၏ ထင်မြင်မှု
အတိုင်း လောဘကို လူရယ်လို့ အထင်းမှားတတ်သည်၊
ငါ့ကောင်ရယ်လို့ အထင်မှားတတ်သည်၊ အဓမ္မရာဂ ဝိသမ
လောဘအဖြစ် တိုင်အောင် ကြီးထွား လာတတ်သည်၊
လောဘခိုင်းသမျှ လုပ်ကိုင်မိကြပါလျှင် “အူပြတ်
သည်းကြေ၊ အသက်သေနှင့်၊ ထွေထွေပြားပြား၊ ထူးထူး

အားဖြင့်၊ များပူသန်လျက်၊ လျှာဖြင့်လျက်သို့” ဆိုသည့် အတိုင်း ပစ္စုပ္ပန်ရော သံသရာပါ လွန်စွာဒုက္ခပေးတတ်ခြင်းကြောင့် အာရုံမှာ အမြစ်တွယ်တတ်သော လောဘ၊ မခွါနိုင်တဲ့လောဘကို ထမင်းစားရင်း ရေသောက်ရင်း သေးသေးငယ်ငယ် လောဘကစပြီး-

ဟေ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သင်လာမရှုပ်နှင့်၊ လောဘ ငါကောင် မဟုတ်၊ လောဘဟာ လူကောင်မဟုတ်၊ လောဘ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရယ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မှန်မှန်ပယ်သတ်ကြစေလိုသည့်အတွက် “ (လောဘ) အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ” စသည်ဖြင့် ပညာဝါရမှာ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟောတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သစ်ပင်ငယ်ကလေး၊ မီးပွားကလေး ဥပမာထားပြီးတော့ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားလာတဲ့ တဏှာလောဘဓာတ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် သတ်လိုက်ပါလျှင် ဒီတဏှာလောဘဓာတ်သည် ဝစီကံမြောက် ကာယကံမြောက် တောက်လောင်လာအောင် မျိုးစေ့မအောင်မြင်နိုင်ပါ။ အပါယ်နရက်ဘေးမှလည်း ကင်းဝေးနိုင်ပါသည်။ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ လောဘဓာတ် စေတသိက် ပရမတ်ကို (ဝါ) ငါ့ဥစ္စာ ငါ့ပစ္စည်းဘဲ ငါ့မို့လို့ဘဲ ငါ့ကိုယ်ကောင်ဘဲဟူ၍ အကောင်အထည် ဖြစ်လုပ်လေ့ရှိကြသည့် အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုးလည်း ပေါ်လာခွင့်မရှိတော့ပြီ။ အတ္တ

ဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဘေးကြီးမှ ကင်းဝေးလွှတ်မြောက် နိုင်ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ထမင်းအာရုံ ဟင်းအာရုံ စသည်တို့အပေါ်မှာ လက်မလွှတ်နိုင်အောင် ငြိတုယ်နေသည့် လောဘကို သင်တို့ပယ်နိုင်ကြပြီလား။

မပယ်နိုင်ကြသေးပါဘုရား၊ မသိမသာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွ စားချင်သည့် သောက်ချင်သည့် လောဘကို မပယ်နိုင်ကြသေးပါ ဘုရား။

မှန်ပေသည်၊ ဒီလောဘကို မပယ်နိုင်ကြသေးပေဘူး၊ သို့သော်လဲ ဒီလောဘကို ငါကောင်ထင်မှု လူကောင်ထင်မှု သတ္တဝါကောင်ထင်မှုဆိုတဲ့ အထင်မှားမှ “အတ္တဒိဋ္ဌိ” အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးကိုတော့ မပယ်နိုင်ကြသေးဘူးလား။

ပယ်နိုင်ကြပါသည် ဘုရား။

ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံ ပယ်ကြမလဲ။

လောဘမည်သည် လူမဟုတ်၊ လောဘမည်သည် အကောင်အထည်မဟုတ်၊ လောဘမည်သည် စေတသိက် ပရမတ်ဖြစ်သည်၊ လောဘသည် အာရုံရှိမှ ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်၊ ဖြစ်ပြီးက ပျက်သွားသည်၊ “ဟယ် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ နင် မလာခဲ့နှင့်၊ လောဘဓာတ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ” လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ရှုလိုက်ပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ မလာမရောက်

နိုင်တော့ဘဲ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် (ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာ ကင်းသွားပါသည် ဘုရား၊ ဤနည်းနှင့် ပယ်နိုင်ပါသည် ဘုရား။

မှန်ပေသည်၊ အဲဒီတော့ “အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ “အရ စားရင်း သောက်ရင်း ခဲရင်း လျက်ရင်း ကိလေသာ(၁၀)ပါးတို့အထဲက ဘယ်ကိလေသာကို ရှေးဦးစွာပယ်ကြမည်နည်း။

အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာကို ရှေးဦးစွာ ပယ်ရပါမည်ဘုရား။

အတ္တဒိဋ္ဌိအမြင်မှားမှုကို ပယ်စွန့်နိုင်ရန် ဘယ်ဉာဏ်ပညာကို တတ်မြောက်နားလည်ဘို့လိုပါသလဲ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို တတ်မြောက်နားလည်ဘို့လိုပါသည်ဘုရား။

ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် နားလည်ရပါမည်လဲ။

ငါထမင်းပွဲမှ မထချင်၊ ရေကိုလက်မလွှတ်ချင် စသည်ဖြင့် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ပညတ်နှင့် ပရမတ်မကွဲမှုတွေကို ငါက ပုဂ္ဂလပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်၊ သမူဟပညတ်ပါတကား၊ ပညတ်ဆိုတာ တကယ်ရှိတဲ့ တရားမဟုတ်ပါတကား၊ ဒီအာရုံမှ မထနိုင်မှု မခွဲနိုင်မှု လက်မလွှတ်နိုင်မှုတွေသည် လောဘစေတသိက် ပရမတ်အလုပ်ပါတကားဟု ပညတ် ပရမတ်ကွဲပြားအောင် ခွဲခြားနားလည်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာကို တတ်မြောက်နားလည်ရပါမည်ဘုရား။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဆိုတာက ဘာလဲ။

အာရုံတခုခုမှ မထနိုင်မှု မခွါနိုင်မှု လက်မလွှတ်နိုင်မှု ဆိုတာ လောဘစေတသိက် ပရမတ်နာမ်ဓာတ်၏ အလုပ် ကိစ္စပါတကား၊ ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်နှင့် မဟာဘုတ် လေးပါးတို့၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု နာမ်အလုပ် ကို နာမ်အလုပ်မှန်း၊ ရုပ်အလုပ်ကို ရုပ်အလုပ်မှန်း ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သေသေချာချာ သိသောအတတ် ပညာကို နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ ဟောတော်မူပါသည် ဘုရား၊ “ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အရူပိနော ဓမ္မာ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူ၍ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ပစ္စယ နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူပါသည်ဘုရား။

လောဘဓာတ် လောဘစေတသိက် ပရမတ်သည် လူမဟုတ်၊ လောဘဓာတ်သည် အာရုံ၌ တွယ်တာငြိကပ် တတ်သည့် အလေ့ရှိသည်၊ အလေ့ရှိလို့မို့ အာရုံကို အမြစ် တွယ်သည်၊ အလုပ်ကို လုပ်သည်၊ လောဘဇောထွက်ပြီး အကျိုးပေါ်နေသည်၊ ဒီလောဘဓာတ်သည် လောဘဖြစ် စရာ အာရုံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သို့ကလို့ လေးစိတ်လေးမှာ စိတ်ဖြာပြလိုက်ရုံနှင့် အတ္တ- ဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး ကင်းကွာနိုင်သည်၊ သို့ပါလျက် အဘယ်

ကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်ပျက်အားဖြင့် လောဘ
ကို ဝိပဿနာရှုကြပါသလဲ။

အမိန့်ရှိတော်မူပါဘုရား။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ရုပ်ဓာတ်တခု နာမ်ဓာတ်တခု
ပေါ်လာလျှင် “ငါ့ပစ္စည်း၊ ငါ့မို့လို့၊ ငါ့” ဟူ၍ အညှီ
ရှိလျှင် ယင်အုံသလို အပြေးအလွှားကပ်ရောက်လာကြ
ကုန်သော တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ ဓာတ်ဆိုးသုံးခုတို့အနက်
အထူးအားဖြင့် “ကုမ္မဂ္ဂ=စက်ဆုပ်စရာလမ်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
လမ်းမှား”ဟူ၍ နာမည်ရသော အပါယ်ချသည့် အတုန်း
သမား အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိ အမြစ်ပြုတ်သွားအောင်
ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တက်ပြီး ဆက်လက် ပွားများရခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အရာမှာ
ငါကောင် သူကောင် ယောက်ျားကောင် မိန်းမကောင်
အထည်ခြင်သဏ္ဌာန်တို့ကို ကြည့်ပြီး ဝိပဿနာရှုပွားခြင်း
မပြုရပေ၊ လောကီနယ်မှာဖြစ်ကြတဲ့ ရုပ်ဓာတ် စိတ်ဓာတ်
စေတသိက်ဓာတ် ပရမတ်တရားတို့ကိုသာ အာရုံပြုပြီး
ဝိပဿနာရှု ပွားများခြင်းပြုနိုင်ကြပါသည်။

လူကောင်ကြီးကို (ဝါ) ပညတ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဟူ၍ မရှုမပွားရ၊ လောဘဓာတ်အနိစ္စ၊ ဒေါသဓာတ်အနိစ္စ၊
မောဟဓာတ်အနိစ္စ၊ မြင်စိတ်အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ စသည်

ဖြင့် ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါးတို့ကို တခုစီ တခုစီ လှည့်လည်၍
ကြည့်ရှုပွားများသင့်ကြပေသည်။

လောကုတ္တရာစိတ် စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်
တို့ ကိုဝိပဿနာမရှုရ။

အဗျာကတော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ သေက္ခာ ဝါ
ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ—

စက္ခု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

သောတံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဃာနံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဇိဝံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ကာယံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ရူပေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

သဒ္ဓေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဂန္ဓေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ရသေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဖောဠဗေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဝတ္ထု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ။

ဝိပါကာဗျာကတေ ခန္ဓေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။

မှာထားချက်။ ။ဝိပါကာဗျာကတေ ခန္ဓေအတွင်းမှာ
စက္ခုဝိညာဏ် မြင်စိတ်၊
သောတဝိညာဏ် ကြားစိတ်၊
ဃာနဝိညာဏ် နှံစိတ်၊
ဇိဝှာဝိညာဏ် လျက်စိတ်၊
ကာယဝိညာဏ် ထိသိစိတ်၊

တည်းဟူသော ဝိပါက်စိတ်များပါဝင်လျက် ရှိပေသည်။
ထိုသင်္ခတဓာတ် (၁၈)ပါးတို့ကိုသာလျှင် ယထာဘူတဉာဏ်
ဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အားဖြင့်
ဝိပဿနာရှုရပုံတို့ကို ပဋ္ဌာန်း ပဉ္စာဝါရမှာ ဟောတော်မူ
ပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို
“ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ
ကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော
ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူ
၍၎င်း—

အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ
ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန
ပစ္စယော—

ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူပါသည်။

၁၄။ ဟေတုပစ္စည်း၌ ဝိပဿနာရူပုံ

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ဟေတုပစ္စည်းကို ပရိယတ်နှင့်
ပဋိပတ်၊ သရုပ်နှင့်အလုပ်၊ ကိုယ်တွေ့နှင့်ဉာဏ်တွေ့ အရင်း
ဖြစ်ပုံတို့ကို သင်တန်းသဘော တရားဟော တရားပြသဘို့
ရန် အချိန်သင့်ရောက် အခွင့်ပေါ်ပေါက်၍လာပေပြီ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ “ဟေတုပစ္စယောတိ
ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော” လို့ ဟောတော်မူ
ပါသည်။

ဟေတုပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ ဟေတုအရ ဟေတုသတ္တိ ရှိကြတဲ့—

လောဘ

စေတသိက်ပရမတ်

ဒေါသ

။

မောဟ

။

အလောဘ

။

အဒေါသ

။

အမောဟ

။

ရယ်လို့ ပေါင်း ၆-မျိုးရှိပါသည်။ အကုသိုလ်ဘက်က ၃-မျိုး၊ ကုသိုလ်ဘက်က ၃-မျိုး ပေါင်း ၆-မျိုးရယ်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဤဟိတ် ၆-ပါး စေတသိက် ပရမတ်တို့သည် ၎င်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းညီညွတ် တိုက်ဆိုင်ပါလျှင် ခန္ဓာ ကိုယ်အတွင်းမှာ ချက်ချင်း နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဖွဲ့စည်းပြီး တဟုန်တည်းလှုပ်ရှား ထကြွလေ့ရှိပါသည်။ ဒီလိုလှုပ်ရှား ထကြွမှုမျိုးကို “ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ” ရယ်လို့ ဟောတော်မူသည်။ စိတ်ထကြွမှု မနောကံ ထကြွမှုကို “ပရိယုဋ္ဌာန” လို့ ကျမ်းဂန်ဒေသနာများမှာ သုံးနှုန်းမိန့်ဆို တော်မူကြလေသည်။

တဖန် မနောကံနှင့်မပြီး ကာယကံမြောက်အောင် ဝစီကံမြောက်အောင် လွန်ကြူးဖြစ်ပွားမှုများကို “တံ- သမုဋ္ဌာနာနုဉ္စ ရူပါနံ” ရယ်လို့ ဟောတော်မူပါသည်။

“ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော”ဆိုတာကတော့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အာရုံတွေမှာ အမြစ်တယ်ပြီးနောက် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုမှုများကို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပရမတ္ထသံခိပ်ကျမ်းမှာတော့....

(၁၂၁) လော၊ ဒေါ၊ မော၊ သုံး၊ အနှင့်သုံး၊ ခေါ်ထုံး
ဟိတ်ခြောက်ပါး။

(၁၂၂) ရေသောက်မြစ်နယ်၊ ကျေးဇူးကြွယ်၊ ကြီး
ကျယ် ကြောင်းရင်းများ။

ဟူ၍ ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဒီအချိန်ကစပြီးတော့ ဟိတ် ခြောက်ပါးထဲက “လောဘ”ဓမ္မဓာတ်ရဲ့ အလုပ်လုပ်ပုံကို ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်တွေများဖြင့် ဝိပဿနာအလုပ်စခန်းဖွင့်ကြ ပါစို့၊ လောဘဆိုတာ ဟေတုအကြောင်းရင်းဖြစ် ဖြစ်သ လို သစ်ပင်မှာ ရေသောက်မြစ်နှင့် အလားသဏ္ဌာန်တူပါ သည်။ ဋီကာဆရာများကတော့ လောဘဆိုတာ လိုချင် တဲ့ အစွမ်းသတ္တိရှိခြင်းကြောင့် ရစရာဆိုလျှင် ပြည့်စုံသည် ပိုမိုသည်ဟု မရှိနိုင်၊ လို၍လို၍သာ နေသောကြောင့် “လောဘ”လို့ ခေါ်ရသည်ဟု ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။ တော မျောက်တွေကို ထောင်ဖမ်းသည့် မျောက်နဲ့စေးကော်နှင့် ဥပမာတူသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပါဠိတွေကိုတော့ ချန်လှပ် ခဲ့သည်။

နောက်တဖန် ဒီ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ဘက်က ကျမ်းဂန်ဒေသနာစကားတွေ ဟုတ် မဟုတ်ကို လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်၍ ကြည့်ကြပါကုန်စို့။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အဘိဓမ္မပိဋက (ဆဋ္ဌမူ) ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၁၆၈) ပဒအမှတ် (၁၈၂)မှာ “အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ” ဟူ၍ ဟောတော်မူပါသည်။

အသိတေ-စားသည်ရှိသော် သတိ အသိနှင့် ယှဉ်၍ စားရမည်ဆိုသည့်အချက်ကို ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်တွေ ရှေးဦးစွာ အလုပ်လုပ်ကြပါစို့။

သင် သူတော်ကောင်းတို့၊ မိမိတို့ ထမင်းစားချိန်မှာ ထမင်းပွဲတွင် ထိုင်မိကြပြီဆိုပါစို့၊ ထမင်းပွဲတွင် ထိုင်မိကြတဲ့အခါ ထမင်းပွဲကို ကင်မရာနှင့်ဓာတ်ပုံရိုက်လျှင် ရနိုင်ကြမလား၊ မရနိုင်ဘူးလား။

ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလျှင် ရနိုင်ပါသည်ဘုရား။

ထမင်းစားနေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုကော ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလျှင် မရနိုင်ဘူးလား။

ရနိုင်ပါသည်ဘုရား။

ကောင်းပြီ၊ သင်တို့သည် ထမင်းမစားရဘဲ ဒီထမင်းပွဲက ထိုင်ကြပါမည်လား၊ ထ၍ သွားနိုင်ကြပါမည်လား။

ထမင်းမစားရဘဲ မထနိုင်၊ ထ၍ မသွားနိုင်ကြပါဘုရား။

သတိထားပြီး စဉ်းစားဖြေကြပါ။ ဘယ်သူတွေ မထနိုင်ကြတာလဲ။

တပည့်တော်တပည့်တော်မတို့မထနိုင်ကြတာပါဘုရား။

တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့ဆိုတဲ့စကားကို သေသေချာချာမှတ်သား၍ ထားကြစမ်းပါ။ တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့ မထနိုင်၊ ငါတို့မထနိုင်လို့ လိုက်ဆိုကြစမ်းပါ။

ငါတို့ရယ်၊ မထနိုင်တာရယ် မထနိုင်တာရယ်၊ ငါတို့ရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါလျက် တမျိုးထဲ တပေါင်းထဲ ပြုပြီး တခုတည်းကဲ့သို့ “ငါတို့မထနိုင်” ဟူ၍ ပြောဆိုမှတ်သား ထင်မြင်မှုမှား၍ နေကြပါသည်။ ဒီလိုထင်မြင် မှတ်သား မှားယွင်းနေခြင်းဟာ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ သညာ ဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသ ဖြစ်ပါသည်။

ငါတို့ကလူ ထမင်းကိုစားသည့်လူ ပုဂ္ဂလပညတ် ဖြစ်ပါသည်။ ပုံသဏ္ဌာန်တွေရှိလို့ သဏ္ဌာနပညတ်လည်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်တွေ နာမ်တွေ စုပေါင်းထားလို့ သမူဟပညတ်လည်း ခေါ်သည်။ ပညတ်ဆိုသည်မှာ မရှိတဲ့တရားဖြစ်ပါသည်။ တကယ်ရှိတရားက စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရယ်လို့ ပရမတ္ထတရားလေးပါးသာ ရှိပါသည်။ ဒီပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ လူရယ်လို့ မပါဝင်၊ သတိထားကြပါ။ ပရမတ်မဟုတ်လျှင် ပညတ်ဘဲဖြစ်ရမည်။ နာမည်ဘဲဖြစ်ရမည်။ ပါးစပ်ပြောဘဲဖြစ်ရမည်။ လူဇာတ်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ “ခန္ဓပဉ္စက’ မုပါဒါယ ပုရိသပုဂ္ဂလာဒိကာ” သင်္ဂြိုဟ်ပစ္စည်း

ပိုင်းမှာ ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍
ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အဲဒါကြောင့် ငါတို့ကလူ ပုဂ္ဂလပညတ် သဏ္ဌာနပညတ်
သမ္မဟပညတ် အဝိဇ္ဇမာနပညတ်တွေသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထမင်းပွဲမှာ မထနိုင်မှုက လောဘစေတသိက် ပရမတ်
ဓမ္မဓာတ်၊ သို့ကလို့ ငါတို့က ပုဂ္ဂလပညတ်၊ မထနိုင်မှုက
လောဘစေတသိက် ပရမတ်ရယ်လို့ ပညတ်နှင့် ပရမတ်
သေသေချာချာခွဲပြီးတော့ လူအနိစ္စရောက်သလား၊ လော
ဘအနိစ္စရောက်သလားဆိုတာကို ဆက်လက်ပြီးကြည့်လျှင်
ဓာတ်သဘာဝတွေက ဖော်ပြပါလိမ့်မည်။

ထမင်းတလုပ်စား၊ နောက်တလုပ် ထပ်ပြီးစား၊
ဝအောင်စားတော့ ဝကြပြီလား။

ထမင်းဝကြပါပြီ အရှင်ဘုရား။

ထမင်းဝရင် ထမင်းပွဲမှာ တနာရီလောက် ထိုင်ပြီး
နေလိုက်ကြစမ်း။

တနာရီလောက်ထိုင်ပြီး မနေချင်ပါ။ ထပြီးသွားချင်
ကြပါသည်။ ထသွားဘို့ ကြိုးစားကြရပါလိမ့်မည်ဘုရား။

အဲဒီတော့ ထမင်းမစားမီ ထမင်းပွဲက မထကြနှင့်လို့
ဘယ်သူက ခိုင်းထားသလဲ၊ စဉ်းစားပြီး ဖြေကြစမ်းပါ။

ထမင်းဆိုတဲ့ အာရုံပေါ်မှာ အမြစ်တွယ်ထားတဲ့
လောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားက မထနိုင်အောင်
အမြစ်တွယ်ထားလို့ပါ အရှင်ဘုရား။

အဲဒီလို ထမင်းအာရုံပေါ်မှာ အမြစ်တယ်ထားတဲ့ လောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားကို ကင်မရာနှင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလို့ ရနိုင်ပါမလား။

လောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားကို ကင်မရာနှင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလို့တော့ မရနိုင်ပါအရှင်ဘုရား။

ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလို့ မရနိုင်သော်လဲ လောဘဓာတ်အမြစ် တွယ်ပြီး အလုပ်လုပ်သွားပုံတွေကတော့ မထင်ရှားဘူးလား။

အင်မတန် ပေါ်လွင် ထင်ရှားလှပါတယ် ဘုရား၊ “ရေသောက်မြစ်နယ်၊ ကျေးဇူးကြွယ်၊ ကြီးကျယ်ကြောင်းရင်းများ”ဆိုတဲ့ သံခိပ်စကားအတိုင်း လောဘစေတသိက် ပရမတ်၏ အမြစ်တွယ်ပုံကို သဘောပေါက်ကြပါပြီဘုရား။

ထမင်းပွဲထဲက ထမင်းအာရုံမှာ မထနိုင်လောက်အောင် အမြစ်တွယ်ထားသည့် ဒီလောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားသည် ယခုလို ထမင်းဝကြ၍ ထမင်းပွဲမှ ထကြသည့်အချိန်မှာ ထင်ထင်ရှားရှား ရှိသေးရဲ့လား၊ အမြစ်တွယ်သေးရဲ့လား။

ထမင်းပွဲမှ ထကြတဲ့အခါမှာ ထမင်းအာရုံကို အမြစ်တွယ်ထားသည့် လောဘစေတသိက် ပရမတ်တရား မရှိတော့ပါဘုရား။

ဘဒ္ဒကြောင့် မရှိတော့တာလဲ။

လောဘစေတသိက် ပရမတ် အနိစ္စ ရောက်သွားလို့ပါ။
လောဘစေတသိက် ပရမတ် သေသွားလို့ပါဘုရား။

မှာထားချက်။ ။ ထမင်းစားချင်သည်၊ ထမင်းမစားချင်
ဘူး၊ ထမင်းပွဲက မထနိုင်၊ ထမင်းပွဲကထ
သည်ဟူ၍ကား သိကြ၏၊ ပြောတတ်ကြ
၏၊ ထမင်းဟင်းအာရုံကြောင့် လောဘ
ဓာတ် လောဘဓမ္မဓာတ် ဖြစ်ပေါ်
ပေါက်ဖွားလာမှု၊ တဖန် လောဘဓမ္မ
ဓာတ်၏ ဇရာ မရဏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဖြစ်ပုံ အမှန်တရားကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မကြည့်တတ် မမြင်တတ်ကြ၍ ဘုရား
သခင်က ဉာဏ်ပညာမျက်စိကို ဖွင့်၍ ပေး
ပေးတော်မူသည်၊ “ဓမ္မစက္ခု ဥပပါဒိ” ။

လောဘစေတသိက်ပရမတ် အနိစ္စရောက်သွားတာကို
သေသွားတာကို ပကတိသာမန်မျက်စိနဲ့ မြင်ကြသလား။
မမြင်ပါဘုရား။

ဘာမျက်စိနဲ့ မြင်ကြသလဲ။

ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ မြင်ကြပါသည်ဘုရား။

နေ့တိုင်း ထမင်းပွဲက မထနိုင်တာ ကိုယ်တွေ့နေ၊
လောဘအမြစ်တွယ်တာကို ဉာဏ်ပညာမျက်စိက တွေ့မြင်
နေပါသည်၊ အို သူတော်ကောင်းတို့။

ထမင်းပွဲက မထနိုင်အောင် ထမင်းအာရုံကို အမြစ်
တွယ်၍ထားသော လောဘစေတသိက် ပရမတ်တရားက
ဟေတုသတ္တိဖြင့် အလုပ်လုပ်ပုံကို သိကြပြီ၊ မြင်ကြပြီ၊ ယခု
ထမင်းဝ၍ ထမင်းပွဲမှ ထကြသည့်အခါ လောဘစေတသိက်
ပရမတ်တရား သေဆုံးအနိစ္စရောက်လို့ ထနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

လူသည် အနိစ္စလား၊ လောဘသည် အနိစ္စလား။

လောဘစေတသိက် အနိစ္စပါဘုရား။

လောဘစေတသိက် အနိစ္စရောက်အောင် မည်သူက
ပြုလုပ်လိုက်ပါသလဲ။

မည်သူကမှ မလုပ်ပါ။ သူ့အလိုလို အနိစ္စရောက်သွား
ပါသည်ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရုပ်တွေ နာမ်တွေစုပေါင်း၍
နေတဲ့ ငါတည်းဟူသော ပုဂ္ဂလပညတ် ပုရိသပညတ်
ဣတ္ထိယပညတ် လူကို လူ လူဟူ၍ပင်ထင်ပါဦးတော့၊ မှတ်
သားပါဦးတော့၊ “သမ္မုတိ” ဌပေတွာ နိဗ္ဗတ္တိတပရမတ္ထ-
ဝသေန”အရ လူဟူသော ပုဂ္ဂလပညတ်ကို အသာထား၍
ထိုပညတ်မှ အသီးအခြား ထွက်ပေါ်၍ အလုပ်လုပ်တဲ့
(ဝါ) ထမင်းအာရုံ ဟင်းအာရုံတို့မှ မထနိုင်အောင် အမြစ်
တွယ်၍ အလုပ်လုပ်သွားတဲ့ ယခုထမင်းဝပြီးတော့ ချုပ်
ပျောက် ပျက်စီး၍သွားတဲ့ လောဘစေတသိက် ပရမတ်

တရား ဓာတ်တရားကို သတိထားပြီး အသိတရား ဉာဏ် မျက်စိဖြင့် သေချာစေ့ငဲ့ ကြည့်ရှု၍ထားကြရပါမည်။

အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်အရ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်တိုင်က ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်တော်မူပါသည်။ တဏှာ လောဘကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ရယ်လို့ ဓာတုကထာကျမ်းမှာ ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပါဠိတော် တွေ ချန်လှပ်ပြီး မြန်မာဘာသာအားဖြင့် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ကြပါစို့။

ယခုအခါ ထမင်းပွဲမှမထနိုင်အောင် ထမင်းအာရုံမှာ အမြစ်တွယ်၍ (ဝါ) ငြိမ့်ကပ်တွယ်တာနေပြီး ထမင်းဝကြလို့ ထမင်းပွဲမှ ထကြတဲ့အချိန်မှာ တဏှာလောဘဓာတ်သည် ပုဂ္ဂလပညတ် လူဟုတ်ကြသေးရဲ့လား။

တဏှာလောဘဓာတ်သည် လူမဟုတ်ပါဘုရား။

ပုဂ္ဂလပညတ် ထမင်းစားကြသည့်လူတွေက ဘယ် လောက် အသက်ရှည်ကြပါမည်နည်း။

ပညတ်တရားဆိုတာ တကယ်ရှိတဲ့တရားမဟုတ်၍ မည် မျှ အသက်ရှည်သည်ဟု မဖြေထိုက်ပါဘုရား။

ထမင်းပွဲကို အမြစ်တွယ်သော တဏှာလောဘဓာတ် က ဘယ်လောက်အသက်ရှည်ပါသနည်း။

ချက်ချင်းဖြစ်ပြီး ချက်ချင်းပျက်ပါသည်ဘုရား။

လူ အနိစ္စလား၊ ဓာတ်အနိစ္စလား။

ဓာတ် အနိစ္စပါဘုရား။

လူသေသလား၊ ဓာတ်သေသလား။

တဏှာလောဘ ဓမ္မဓာတ်သေပါသည်ဘုရား။

ထင်ထင်ရှားရှား အလုပ်လုပ်၍ ထင်ထင်ရှားရှား
သေဆုံးသွားသော တဏှာလောဘဓမ္မဓာတ်ကို သုခဓာတ်
လို့ဆိုမလား၊ ဒုက္ခဓာတ်လို့ ဆိုမလား။

ဒုက္ခဓာတ်အစစ်အမှန်ပါ ဘုရား။

ဒုက္ခဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဆိုတဲ့ ဒုက္ခ
သုံးမျိုးထဲက ဘယ်ဒုက္ခမျိုးဖြစ်သွားသလဲ။

ပြုပြင်ပေးမှ ပေါ်လာနိုင်ပြီး၊ အသစ်အဟောင်း
ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်၍ သွားရသောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခ၊
ဝိပရိဏာမဒုက္ခဖြစ်သွားပါသည် ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ပညတ်နှင့်တုံ့၍ ပြောရလျှင်
ထမင်းတခါစားမျှသာ အသက်ရှည်သော ထမင်းမှာ
အမြစ်တွယ်သော ထိုတဏှာလောဘဓာတ်တရား ပရမတ်
တရားကို ထမင်းစားတဲ့လူတွေရဲ့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ တို့က

ထမင်းပွဲက မထနိုင်တာသည် ငါ့ဥစ္စာပစ္စည်းဘဲ၊

ငါတို့မို့ ထမင်းပွဲက မထနိုင်တာဘဲ၊

ထမင်းပွဲက မထနိုင်တာ ငါတို့ဘဲ၊

ငါတို့ပင် မထနိုင်တာဘဲ၊

မထနိုင်မှုပေါ်မှာ ငါတို့မှီတာဘဲ၊

ငါတို့ပေါ်မှာ မထနိုင်မှုမှီတာဘဲ၊

လို့ ဓာတ်မသိ ပရမတ်မသိ တဏှာငါ မာနငါ အတ္တဒိဋ္ဌိ

ငါတို့ဖြင့် တွယ်တာခြင်းငှါ သိမ်းပိုက်ခြင်းငှါ ချစ်ခင်ခြင်း
ငှါ သင့်ပါမည်လား၊ တော်ပါမည်လား။

“နော ဟေတံ ဘန္တေ” တဏှာလောဘဓာတ်သည်
အာရုံ၌ မထနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်မှု အလုပ်လုပ်မှုကို
သိပြီဖြစ်ပါ၍ နားလည်ပြီဖြစ်ပါ၍ ထိုတဏှာလောဘဓာတ်
ကို တဏှာငါ မာနငါ အတ္တဒိဋ္ဌိငါတို့ဖြင့် မတွယ်တာသင့်၊
မသိမ်းပိုက်သင့်၊ မချစ်ခင်သင့်ပါပြီ (ဝါ) မတွယ်တာတော့
ပါ၊ မသိမ်းပိုက်တော့ပါ၊ မချစ်ခင်တော့ပါ၊ မြတ်စွာဘုရား
မြတ်စွာဘုရား။ (ဝေ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဤနည်း ဤပုံ ထမင်းစားကြ
တဲ့အခါ(ဝါ)ထမင်းမစားမီ (ဝါ)ထမင်းစားပြီးတဲ့နောက်
ထမင်းအာရုံကြောင့် အသစ်စက်စက် ဖြစ်ပေါ်လာသော
ထမင်းအာရုံ၌ မထနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်သော ကင်မရာ
ဖြင့် ဓာတ်ပုံရိုက်၍မရသော တဏှာလောဘဓာတ်ကို
သတိရှေ့ထားပြီး ဉာဏ်မျက်စိနှင့် စေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်ပြီး
လျှင် ဟောသလို ဝိပဿနာ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း
ပွားများကြပါသည်။

၁၅။ လောဘ စေတသိက်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

ထမင်းပွဲက မထနိုင်လျှင် မထနိုင်မှန်းကိုသိ၊ ထမင်း
အာရုံကြောင့် ယခုမှ အသစ်စက်စက် ဖြစ်ပေါ်လာသော
တဏှာလောဘ ဓမ္မဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ ပါတကားဟု

အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်)၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ် ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါ တကား မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာတပရိညာဏ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်အောင် အမြစ်တယ်၍ထားတဲ့ တဏှာ လောဘဓမ္မဓာတ်သည် ထမင်းဝ၍ ထမင်းပွဲမှ ထသောအခါ အမြဲမရှိ အနိစ္စ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍သွားသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ လူမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” တဏှာလောဘသည် ငါ့ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား။

“နေသော ဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါကောင် မှီ ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်တာမဟုတ်ပါတကား၊ တဏှာလောဘ ဓမ္မဓာတ်မှီ ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်တော့ပါတကား၊ မထနိုင် အောင် အမြစ်တယ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” အမြစ် တွယ်မှု တဏှာလောဘဓာတ်သည် ငါကိုယ်ကောင်းမဟုတ် ပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်းသည် အမြစ်တွယ်မှု တဏှာ လောဘဓာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ အမြစ်တွယ်မှု တဏှာ လောဘဓာတ်ပေါ်မှာ ငါကိုယ်ကောင်းက မမှီပါတကား၊

ငါ့ကိုယ်ကောင်ပေါ်မှာ တဏှာလောဘဓာတ်က မမှီပါ
တကား။ (တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်သော ပဟာနပရိညာဉ်၊
ကတဉာဏ်)

တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ “ထမင်း
ပွဲမှာ အမြစ်တယ်သော လောဘသည် ငါမဟုတ်၊ ငါသည်
လောဘမဟုတ်၊ လောဘပေါ်မှာ ငါမမှီ၊ ငါ့ပေါ်မှာ
လောဘမမှီ” ဟူ၍ နားလည်ကြစေလိုသည်။

အဘယ်ကြောင့် ယခုလို ဝိပဿနာပွားရပါသလဲဆိုလျှင်
ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်မှု၊ ပရမတ္ထတရား လောဘဓာတ်ကို
ဓာတ်မှန်းမသိ ပရမတ်မှန်းမသိကြသည့်အတွက် အမြင်
မှားပြီးလျှင် မထနိုင်တာ ငါဘဲ၊ ငါမထနိုင်တာဘဲ၊ မထ
နိုင်မှုပေါ်မှာ ငါမှီတယ်၊ ငါ့ပေါ်မှာ မထနိုင်မှုမှီတယ်
ဟူ၍ ထွေးလုံးရစ်ပတ် ရှုပ်ယှက်ခတ်ပြီး မှောက်မှောက်
မှားမှား စွဲလမ်းနေကြသော တဏှာငါ မာနငါ
အတ္တဒိဋ္ဌိငါတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ရန်အလို့ငှါ မလာမရောက်
မကပ်ငြိနိုင်စေခြင်းငှါ ယခုဆိုရိုးအတိုင်း ဝိပဿနာကမ္မ-
ဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများကြရပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ယထာဘူတ ကျနစွာ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိမြင်
မှုကဉာဏ်၊ အသိခံ အမြင်ခံရတဲ့ ဓာတ်က လောဘ
စေတသိက် ပရမတ် ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်သည်။

လောဘစေတသိက် ဓမ္မဓာတ်ကို ထမင်းအာရုံ၌ အမြစ်
တယ်တတ်သည့် ဓာတ်ဟူ၍၎င်း ယခုမှ ထမင်းအာရုံ

ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် “ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ” အရ လောဘမူစိတ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ စုပေါင်းကြကုန်ပြီးကာ “တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ” အရ လောဘမူစိတ္တဇရုပ်တို့ဖြင့် ထမင်းတလုပ်ဝအောင် စားကြ ကုန်လျက် ယခုအခါ လောဘ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတရား ပါတကားဟူ၍၎င်း သိမြင်သောကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ရလေ၏။ ဉာဏ်ကုသိုလ်ကိုရလေ၏။ လောဘအကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ရသော အတတ် ပညာကြီးတခုဟူ၍ ယုံယုံကြည်ကြည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မှတ်သားကျင့်ကြံကြပါကုန်လော့။

ပဉ္စာဝါရပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပဒအမှတ် (၄၀၈) ဆဋ္ဌမူ

“အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခံာ ဝါ
ပုထုဇ္ဇေနာ ဝါ (လောဘ) အကုသလံ အနိစ္စတော
ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော”

ဟူ၍ ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်က (လောဘ) အကုသိုလ်ကို အာရုံပြုပြီး တော့ ကာမာဝစရကုသိုလ်ရလေ၏။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၎င်း ပညတ်နှင့်ပရမတ်၊ အတ္တနှင့်အနတ္တ၊ ရုပ်အလုပ် နာမ်အလုပ်တို့ကို ခွဲခြားနိုင်ကုန်သော ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်

ထားသော လောဘအကုသိုလ် စေတသိက်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟူ၍ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ ပွားများရှုမြင်ကြကုန်ရာ၏။

ဤသည်ကား လောဘအကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံ ဝိပဿနာပွားများပုံ ပွားများနည်း ဖြစ်ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မဟာကုသိုလ် စိတ်သည် “အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ” အပြစ်ဟူသမျှ ဘာကမှ မရှိ၊ လူ့ရပ်နတ်ဌာန် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ကောင်းမြတ်သော အကျိုးကိုသာ ပေးတတ်သော သဘောရှိလေ၏။

“အကုသလဝိဒ္ဓိသနရသာ” ဆန့်ကျင်ဘက်အကုသိုလ် ဓာတ်ဆိုးတို့ကို ဖြတ်ချိုး ဖျက်ဆီးတတ်သော အလုပ်ကိစ္စ များကိုလဲ လုပ်တတ်သော သဘောရှိလေသည်။

ဤ မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပဿနာကုသိုလ်စိတ်က အဘယ်မည်သော အကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးတို့ကို ဖြတ်ချိုး ဖျက်ဆီး၍ ပစ်ပါသနည်းဆိုပါလျှင် ထမင်းပွဲမှ မထနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်သော တဏှာလောဘကို လူထင်၍ အကောင်အထည်ထင်၍—

“ငါ့ဥစ္စာ ငါ့ပစ္စည်းဘဲ” (ဧတံ မမ)။

“ငါ့မိလို့” (ဧသော ဟမသ္မိ)။

“ငါဘဲ” (ဧသော မေ အတ္တာ)။

ရယ်လို့ တမျိုးစီ စွဲလမ်းကြသော တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ

အကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးတို့ကို ဖြတ်ချိုးဖျက်ဆီး၍ ပစ်ပါသည်။ သဟဇာတ၊ သဟဇေကဋ္ဌ ဖြစ်တဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ကိုလဲ အချိုးကျ ဖျက်ဆီး၍ပစ်ပါသည်။ မပယ်ဘူးသေးသော အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးကို ပယ်၍ မဖြစ်ဘူးသေးသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကုသိုလ်ဖြစ်လေ၏။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ထမင်းလဲစားရသေးရဲ့၊ ကုသိုလ်လဲရသေးရဲ့၊ တနည်းအားဖြင့် ထမင်းလဲဝ ကုသိုလ်လဲရနိုင်တဲ့ အတတ်ပညာကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က သွန်သင် ဆုံးမ ပြသပေးသနားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ထားရန်။ ။ မှောက်လှန်ဖုံးဖွင့်၊ လည်လင့်လမ်းမှန်၊ မှောင်ယာမ်မီးပြ၊ ဓမ္မဓာတ်တွေ၊ မြင်ရချေသည်၊ များထွေကျေးဇူး၊ အထူးထူးကြောင့်၊ မြှော်ဖူးကိုးစား၊ မြတ်စွာဘုရား။

ဥပဒေသထုတ်လိုက်တော့—

လောဘကို လူမထင်ပါလေနှင့်၊ လောဘသည် လူမဟုတ်၊ လောဘသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၊ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မှ မထနိုင်အောင် မခွါနိုင်အောင် အမြစ်တွယ်တတ်တဲ့ လောဘ အနိစ္စ၊ လောဘဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လောဘသည် လူမဟုတ် အနတ္တ၊ အကောင်အထည်မဟုတ် အနတ္တ-ဟု လောဘဓမ္မဓာတ်ဆိုးကို သတိကို ရှေ့သွားပြု ပညာ

ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် မြင်အောင် ရှုနိုင်ကြလေသောကြောင့် “ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဌာန်” ဟု မှတ်သား နားလည်ကြ ကုန်ရာသတည်း။

ဤကား “အသိတေ သမ္ပဇာနကာရီ” ဟူသော ပုဂ္ဂလ ပညတ်ပါဠိတော်အရ ထမင်းစားသည်ရှိသော် လောဘ ဓမ္မဓာတ်ကို ဝိပဿနာရှု၍ လိုရင်းဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိအမြင် မှားမှုကို သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန်ဖြင့် ပယ်ပုံဖြစ်ပါသည်။

သုခါပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ = ချမ်းချမ်းသာသာကျင့် လျင်လျင်မြန်မြန် အမြင်ဉာဏ်ဖြစ်စေသော လွယ်လွယ် ကူကူလုပ်နိုင်သော အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။ သူတော်ကောင်း တို့၊ ထို့ကြောင့် မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားက မဃဒေဝ လင်္ကာသစ် ပဒအမှတ် ၆၀၉-မှာ—

“ပွားဆည်းကုသိုလ်၊ သမ္မာလိုဖြင့်၊ ထိုထိုပုည၊
မြတ်ဓမ္မနှင့်၊ နိစ္စမကင်း၊ ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ကိုယ်တိုင်း
တည်ဘိ၊ ကိန်းနေရှိသား၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်ဉာဏ်၊ နှစ်တန်အာ
သယည်း၊ ပွား၊ ပယ် နည်းကို၊ နိဿရည်းရရ၊ ကြိုး
လုံ့လ၍၊ မချရံခါ၊ စဉ်မကွာဘဲ၊ နတ်ရွာခြောက်တန်၊
ဗြဟ္မာဆန်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေဆင့်ကဲတည်း။

ဟူ၍ ရေးသားမိန့်မှာတော်မူခဲ့ပါသတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မှုကိုဆိုလိုသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ဟူသော ပရမတ္ထတရား လေးပါးတို့အနက် အသင်္ခတဓာတ်

နိဗ္ဗာန်ပရမတ် တရားသည်သာလျှင် တခုထဲနေနိုင်သည်။ စိတ် စေတသိက် ပရမတ်တို့သည် တခုထဲမနေနိုင်ကြပါ။ မဖြစ်နိုင်ကြပါ။ အနည်းဆုံးအားဖြင့် စိတ် ၁- စေတသိက် ၇- (အဋ္ဌကလာပ) ပရမတ်ရှစ်ခု ဖွဲ့စည်း၍ နေကြသည်။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဝိဇာနန ဖုဿနစသော အလုပ်ကို လုပ်ကြသည်။ ရုပ်ပရမတ်တရားများကလည်း တခုထဲ မနေနိုင်ကြပါ။ မဖြစ်နိုင်ကြပါ။ (အဝိနိဗ္ဗောဂ) အနည်းဆုံး (အဋ္ဌကလာပ) ရုပ်ရှစ်ခု ဖွဲ့စည်း ပူးပေါင်း၍ နေကြပါသည်။

ယခုဟောပြခဲ့သည့် လောဘစေတသိက် ပရမတ် တရားသည် ထမင်းအာရုံ၌ အမြစ်တွယ်သည့်အခါ လောဘမူစိတ် ၈- စေတသိက် ၂၂-ပါးတို့နှင့် အတူဖြစ် အတူပျက် အတူအာရုံပြုပြီး မှီရာတခုထဲမှာ မှီကြသည်။

“ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ”ဟု ဆိုတဲ့ အချက်ဘဲဟု မှတ်သားကြပါလေ။ လောဘမူ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ထိုလေးပါးတို့အနက် လောဘစေတသိက် အလုပ်လုပ်ပုံကို သတိ အသိ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကြည့်ရှုလို့ “ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောခဲ့ပါပြီ။

ယခု ဆက်လက်၍ “စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” အလုပ်စခန်းဖြစ်ပုံကို နာကြားရပါဦးမည်။

၁၆။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ရှုပုံ

“ထမင်းအရသာရှိသည်” ဆိုသောစကား၌ ထမင်းရယ်၊ အရသာရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခြားနားပါလျက် ထမင်းအရသာဟူ၍ တမျိုးတည်းကဲ့သို့ တခုတည်းကဲ့သို့ ပေါင်း၍ “အဒွယံ သမနုပဿတိ” ပြောလဲပြောကြပါသည်။ ထင်မြင်မှတ်သားလဲ မှတ်သားကြပါသည်။

ထမင်းက သမူဟပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်၊ ပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ ထမင်းမပါပါ။ အရသာက ရုပ်ပရမတ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ အဲဒါလို ပညတ်နှင့် ပရမတ်ကို ခွဲလိုက်ကြပါ။

ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊ ဖန်၊ အခါး၊ အငန့်၊ အဆိမ့်၊ အအိမ့် စသည့် အရသာကိုသိတာက ဇိဝှိဝိညာဉ်စိတ် လျှာစိတ်ကသိတာ၊ သိရုံဘဲသိပါသည်။ မလိုချင်ပါ။ မငြိတုယ်ပါ။ တဆက်တည်း ရွှေ့နောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လောဘစိတ်ကမှ လိုလိုချင်ချင် ငြိတုယ်၍ သိလာပါသည်။ ဇောဝိညာဉ် အသိလို့ ခေါ်ပါသည်။ လောဘစေတသိက်နှင့်တူလို့ လောဘစိတ်လို့ ခေါ်ပါသည်။

ကဲ ထပ်မံပြီး ဒီလောဘစိတ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ပြီး ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်ရပါလိမ့်မည်။

ထမင်းအရသာ၌ အရသာကို အရသာမှန်းသိ၊ ထမင်းကို ထမင်းမှန်းသိ၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်စိတ်ဓာတ်နှင့် လောဘမှု

မနောဝိညာဏစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု ဉာဏ် ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏ ပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့် လောဘမူမနောဝိညာဏ စိတ် ဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လူကောင် မဟုတ် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏ ပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ =န ဧတံ မမ”ဇိဝှိဝိညာဏ စိတ်ဓာတ် နှင့် လောဘမူ မနောဝိညာဏစိတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ ပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ် ပါတကား၊ အရသာ-ရသာရုံ (သို့မဟုတ်) ထမင်းအာရုံ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍ လာတာပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ”ငါ့ကောင် မှီ ရသာချိုချဉ်ကို သိတာမဟုတ်ပါတကား၊ ဇိဝှိဝိညာဏ ဓာတ်မှီ (လောဘမူ မနောဝိညာဏ စိတ်ဓာတ်မှီ) ရသာ ချိုချဉ်ကို သိတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”လောဘမူ မနောဝိညာဏစိတ်ဓာတ်သည် ငါ့ကိုယ်ကောင် မဟုတ်ပါ တကား၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်သည် လောဘမူ မနောဝိညာဏ စိတ်ဓာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ ဇိဝှိဝိညာဏစိတ်ဓာတ်နှင့် လောဘမူ မနောဝိညာဏ စိတ်ဓာတ်ပေါ်မှာ ငါ ကိုယ်

ကောင်းက မမှီပါတကား၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်းပေါ်မှာ လောဘမှု မနောဝိညာဏစိတ်ဓာတ်က မမှီပါတကား။ (ပဟာန ပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ဤကား စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပေသည်။

၁၇။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ရှုပုံ

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ “ထမင်းစားလို့ကောင်းသည်၊ ထမင်း အရသာ ကောင်းလိုက်တာ” ဟု ပြောဆိုကြရာ၌ “ကောင်းသည်၊ မကောင်းဘူး” ဆိုတဲ့ စကားများရဲ့ တရားကိုယ်သည်ကား ဝေဒနာစေတသိက် ပရမတ္ထတရား သာ ဖြစ်သည်။

လောဘစေတသိက်နှင့်တုံ့လျှင် သဘောကျ သောမနုဿဝေဒနာ။

ဒေါသစေတသိက်နှင့်တုံ့လျှင် သဘောမကျ ဒေါမနုဿဝေဒနာ ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းအရသာ မကောင်းအရသာ တို့ကို ဖြစ်ညှစ်ဖမ်းဆီးသော ဓာတ်ကို ဖဿဓမ္မဓာတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ပါသည်။ (တဇ္ဇာပညတ်)

ကောင်းအရသာ မကောင်းအရသာတို့ကို စားသောဓာတ်ကို ဝေဒနာဓမ္မဓာတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ပါသည်။ ယခုအခါ ဝေဒနာ(အစား)ဓာတ်ကို ဝိပဿနာ ရှုကြရပါမည်။

မကောင်းလဲစား ကောင်းလဲစား စားလျှင်စားမှန်း သိ၊ သောမနဿဝေဒနာ ဓမ္မဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား ဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ထင်မြင်သလို ငါကိုယ် ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

အမြဲကောင်း၍ မနေနိုင်သောကြောင့် သောမနဿ ဝေဒနာ အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါကိုယ်ကောင်း မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ၊ ငါမပိုင် ငါမနိုင်၊ ငါနှင့် အလွတ်ကြီးပါတကား။ (တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

ဟေတု၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးတို့အနက် မေတ္တာ အဒေါသ စေတသိက် ပရမတ္ထတရားအတွက် သမထနှင့် ဝိပဿနာ ရှုနည်း။ (ယုဂနဒ္ဒ)

ဆောင်ရန်။ ။ပညတ်ကိုမြင်၊ ဗြဟ္မစိုရ်ဝင်၊ ဉာဏ်မြင် ဆတ်ဆတ်၊ ပရမတ်၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားကြရာ၏။

အညမညဿ ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ။ (မေတ္တသုတ်) အညမည-ဿ သုခံ ဣစ္ဆေယျ၊ သူရောငါပါ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အချင်းချင်း တယောက်သည် တယောက်၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကို အလိုမရှိကြပါစေကုန်သတည်း၊ အချင်းချင်း တဦး

သည် တဦး၏ ချမ်းသာသုခကိုသာ အလိုရှိကြပါစေကုန်သတည်း။ ဤကား သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ မေတ္တာသမထဘာဝနာ ပွားများပုံတည်း။

“ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ” မေတ္တသုတ်ဒေသနာအရ ဝိပဿနာ၏ မူလတန်း အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ချိပုံမှာ—

မေတ္တာ၌ ပို့မှန်းသိ၊ အဒေါသစေတသိက် ပရမတ္ထတရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကိလေသာ ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

မေတ္တာ အဒေါသစေတသိက် ပရမတ္ထတရားသည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

(က) နေတံ မမ=န ဧတံ မမ၊ တဏှာကိုပယ်သည်။

(ခ) နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ၊ မာနကို ပယ်သည်။

(ဂ) န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သည်။

(ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

(က) မေတ္တာ အဒေါသ ဓမ္မဓာတ်သည် ငါ့ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား။

(ခ) ငါကောင်မှို မေတ္တာပို့တာ မဟုတ်ပါတကား၊
မေတ္တာ အဒေါသ ဓမ္မဓာတ်မှို မေတ္တာပို့တာပါ
တကား။

(ဂ) မေတ္တာ အဒေါသ ဓမ္မဓာတ်သည် လူမဟုတ်
ပါတကား။

လူသည် မေတ္တာအဒေါသ ဓမ္မဓာတ်မဟုတ်ပါ
တကား။

မေတ္တာ အဒေါသ ဓမ္မဓာတ်ပေါ်မှာ လူက
မမှီပါတကား။

လူပေါ်မှာ မေတ္တာအဒေါသ ဓမ္မဓာတ်က
မမှီပါတကား။

မေတ္တာ အဒေါသ ဓမ္မဓာတ်သည် ကျန်နာမ်
ခန္ဓာသုံးပါးကို မှီပါတကား၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာ
လေးပါးတို့သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီပါ
တကား။

ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် မိမိကလာပ်၌ရှိသော
မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို
မှီပါတကား။

ထိုဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်း
မှီကြပါတကား၊ ငါမပိုင် ငါမဆိုင်၊ ငါနှင့်အ
လွတ်ကြီးပါတကား၊ လူနှင့် အလွတ်ကြီးပါ
တကား။

မှာထားချက်။ ။ သြဝါဒ အနုသာသန ၂-မျိုးတို့ အနက်
အနုသာသန နည်းဖြစ်၍ အထပ်ထပ်
အဖန်ဖန် ဆိုလိုက်ရသည်။

မေတ္တာအဒေါသ ဓမ္မဓာတ်နှင့်တကွ နာမက္ခန္ဓာလေး
ပါး ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့ကိုပါ ဝိပဿနာရှုရလေသည်။ ရှုနိုင်
လေသည်။ ရှုကြပါ သူတော်ကောင်းတို့။ သတိ သတိ
သတိ။

ပညာလဲရှိ သတိလဲထား ကောင်းကျိုးများလှပါ
သတည်း။

ဆောင်ထားရန် သံပေါက်လင်္ကာများ

- ၁။ လောဘနှင့်လူ၊ အတူတူ၊ ထင်မှုမှားစွ၊ မြင်မှုမှားစွ၊
သက္ကာယ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ငြိလေ၏၊ ဖြစ်လေ၏။ (အတ္တ-
ဒိဋ္ဌိဘေးမှမလွတ်၊ အတ္တဝါဒ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်နေ
၏ဟု ဆိုလိုသည်။)
- ၂။ လောဘတခြား၊ လူတခြား၊ ခြားနား၍သိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
- ၃။ လောဘပရမတ်၊ လူပညတ်၊ နှစ်ရပ်ခွဲသိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
(လောဘသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သွားခြင်း
ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိဘေးမှ ကင်းလွတ်သည်ဟု ဆိုလို
သည်။)
- ၄။ လောဘကိုပင်၊ လူမထင်၊ ဖြူစင်အေးမြ၊ ကုသိုလ်ရ၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်၏။

၅။ လောဘသက်တန်း၊ လှူသက်တန်း၊ ခွဲခြမ်း၍သိ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၆။ လောဘသာသေ၊ လှူမသေ၊ ဓာတ်သေကိုသိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

မှာထားချက်။ ။ စေတသိက် ၅၂-တို့သည် အားလုံး
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဓမ္မာရုံဖြစ်ကြ
သည်ကို သတိပြုပါ။ ဤနေရာ၌ ယခု
ဖော်ပြထားသော အကုသိုလ် စေ
တသိက်တို့ကို လောဘနေရာမှာ အစား
သွင်း၍ တခုစီ တခုစီဆိုကြည့်ပါ။ အနု
ပဒနည်းဟု ဟောတော်မူပါသည်။ စဉ်း
စားဆိုပါ။ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရင်း
ကြည့်ရင်းဆိုပါ။ ပွားများပါ။ “ဓမ္မာ
နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝါ” ကို ဉာဏ်သဘော
ပေါက်ရောက်သွားလျှင် (တဒဂ်)
အတ္တဒိဋ္ဌိဘေး၊ အတ္တဝါဒ ဘေးကြီးမှ
လွတ်၍ လွတ်၍ သွားပုံတို့ကို ဝမ်းသာ
စရာ မြင်လာပါလိမ့်မည်။ မကြေနပ်
လျှင် အချိန်မရွေး ဆွေးနွေး နိုင်ကြပါ
သည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

၇။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဘဲ၊ ကိုယ်စွပ်စွဲ၊ လွတ်ဘဲမလွတ်နိုင်။

၈။ လက်သည်မူလ၊ ထုတ်မပြ၊ ဒုက္ခမလွတ်သာ။

၉။ လက်သည်မူလ၊ ဖော်ထုတ်ပြ၊ ဒုက္ခလွတ်သည်သာ။

မှာထားချက်။

။ငါးရာငါးဆယ် မဟာသာရ ဇာတ်
တော်ကြည့်ပြီးလျှင် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်
အတွင်း ရုပ်အစုအဝေး နာမ်အစု
အဝေးတို့တွင် မည်သည့်ဓာတ်က သူ
အကြောင်း တိုက်ဆိုင်တိုင်း ထ၍ ထ၍
(ဝါ) ဇာတ်ထွက်၍ ဇာတ်ထွက်၍
အလုပ်လုပ်နေပုံတို့ကို တိတိကျကျ ပြတ်
ပြတ်သားသား တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်
(ဝါ) ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သိရှိနားလည်လာ
ကြပါလိမ့်မည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

“နေတံ မမ=န တေံ မမ” အစားဓာတ်ကြီးသည်
ဝေဒနာဓာတ်ကြီးသည် ငါ့ဥစ္စာ ပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား၊
ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်ပါတကား၊ ထမင်း
အာရုံ ဟင်းအာရုံ အရသာ ရသာရုံကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာ
တာပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
အရသာကို စား တာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဝေဒနာ
ဓမ္မဓာတ်မို့ စား တာ ပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” အစား
ဓာတ် ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် အစား
ဓာတ်ဝေဒနာမဟုတ်ပါတကား၊ အစားဓာတ် ဝေဒနာ

ပေါ်မှာငါက မမှီပါတကား၊ ငါ့ပေါ်မှာ အစားဓာတ်ဝေဒ
နာက မမှီပါတကား။ (ပဟာနုပရိညာဉ်၊ ကတညဏ်)

မှာထားချက်။ ။အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ဖဿဝေဒနာ
တို့ကို ဝိဂြိုဟ်ပြု အရကောက် ဥပမာ
ဥပမေယျတို့ဖြင့် စုံစုံလင်လင် အလိုရှိ
ပါက ကြည့်ရှုကြစေလိုပါသည်။ ဝိပဿ-
နာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာဖြစ်၍ အာရုံ၏
အရသာတို့ကို ဖိစီးသိမ်းကြုံး၍ ဖမ်း
သော ဓာတ်ကို “အဖမ်းဓာတ် ဖဿ-
ဓာတ်” အစားဓာတ်ကို “ဝေဒနာ
ဓာတ်” ဟု သုံးနှုန်းလိုက်ပါသည်။

အို့ သူတော်ကောင်းတို့၊ ထမင်း စားသည်ရှိသော်
ကာယာနုပဿနာရှုပုံကို ဝိပဿနာအလုပ်ဖြင့် ထမင်းစားပုံ
အခန်း၌ ပါရှိလေပြီ။

ဤသည်ကား “အသိတေ သမ္ပဇာနကာရီ” ဟူသော
ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်အရ—

၁။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊

၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊

၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊

၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊

အလုပ်လုပ်ပုံတို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါ
သည်။

၁၈။ ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

အို ဓမ္မဿဝနပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊
တနေ့သောအခါက အမှန်ကို တကယ်လိုလားသိရှိကြကုန်
သော ဓမ္မဂဝေသီ သူတော်စင်တို့က “အရှင်ဘုရား
ငါကောင် သူကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်၊ လူကောင် နတ်
ကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ် စသည်ဖြင့် အကောင်အထည်
မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်ဆိုသောစကားကို တပည့်တော်တို့ သိရှိ
မှတ်သား နာလည်ထားလိုကြပါသဖြင့် ဟောဖော်ညွှန်ပြ
ရှင်းလင်းမြှောက်ဟတော်မူပါဘုရား” လို့ ရိုးရိုးသားသား
လျှောက်ထား တောင်းပန်လာကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တောင်းပန်လျှောက်ထား ပန်ကြားခြင်း
ကြောင့် ထိုမေးလျှောက်သည့် အကြောင်းအရာကို ၁၃၃၀
ပြည့်နှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်နေ့က
စပြီး ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယူဝ (ဝိုင် အမ်
ဘီ အေ) အသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကြင်အမှူးပြုသော
အသင်း၏ အမှုဆောင်လူကြီးတို့၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ
ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော် ဟောပြောပို့ချစဉ် အလျဉ်းသင့်
သဖြင့် ထည့်သွင်းဟောပြောခဲ့ရပေသည်။

အို ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်းတို့၊ ဓမ္မဒါန
ဝေငှရရှိထားကြတဲ့ ပစ္စယဥဒ္ဓေသ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်

စာအုပ်ငယ်အတွင်းမှာ ကြည့်လိုက်ကြ။ “သဟဇာတပစ္စယောတိ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ သဟဇာတပစ္စယော” ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်စကားကို တွေ့ကြရဲ့လား။

တွေ့ကြပါသည်ဘုရား။

အဲဒါ ငါကောင် သူကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်၊ လူကောင် နတ်ကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်၊ အဖိုကောင် အမကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ် ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား သခင်က ပဋ္ဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ သာမုက္ခိသိက ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်တော်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ရှင်းလင်း ဟောပြောတော်မူခဲ့သည့် ဒေသနာတော် အစစ်ဖြစ်ပေသည်။

မိခင်၏ဝမ်းထဲမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေခဲ့ကြသည့် အသင် ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမတို့တတွေ ငါတို့တတွေသည် ရှေးဦးအစ ယခုဘဝမှာ ဂဗ္ဘသေယျကခေါ်တဲ့ မိခင်၏ သားအိမ်အတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့သည့် ဘဝအစဆုံး အဦးဆုံး “နာမရူပံ” နာမ်နှင့်ရုပ်ပါဘဲတဲ့။ နာမ်နှင့်ရုပ်မှ တပါး အကောင်အထည် ဖြစ်အစအန ဘာဆို ဘာကမျှ ရှာမရပါဘူး။

ဤစကားကို ဤနေရာမှာ သေသေချာချာ မှတ်၍ ထားလိုက်ကြပါ။ ပြီးတော့မှ ပြန်ဆက်ရပါမည်။

ကိုင်း အားလုံးသော တရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ဆယ်နှစ်အရွယ် (သို့မဟုတ်)

ကျောင်းသူ ကျောင်းသားအရွယ်သို့ ပြန်ပြီး ငယ်လိုက်ကြစမ်း။

ပြန်ပြီး ငယ်လိုက်ကြပါပြီဘုရား။

ကျောင်းသူကျောင်းသား အရွယ်ကနေပြီး အူဝဲ အူဝဲ လို့ငိုတတ်တဲ့ ကလေးသူငယ်ဘဝ ပြန်ရောက်လိုက်ကြစမ်း။

ပြန်ရောက်ကြပါပြီဘုရား။

တကယ်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ကြတာနော်။

တကယ်ဘဲ ကလေးအရွယ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်ဘုရား။

ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိ ဆိုတာလို ယက္ခသံယုတ် ပါဠိတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူခဲ့သည်နှင့် အညီ သီကုံးခဲ့တဲ့ “ရေမြုပ်ခဲ့တစ်၊ ခက်မဖြစ်၊ ရင့်လစ်ငါးသတ္တာ”ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထသံခိပ်လင်္ကာကလေးအရ အားလုံးသော တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် မိမိတို့၏ မိခင်ဝမ်းဗိုက် သားအိမ်အတွင်းကို ပြန်ရောက်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ကြစမ်း။

အမိဝမ်းတိုက်အတွင်းသို့ ပြန်ရောက်ပြီလို့ မှတ်လိုက်ကြပါပြီဘုရား။

အဲဒီလို ရောက်တဲ့အခါမှာ အသားတစ်ကလေးတခုမှာ ဦးခေါင်းနေရာက အဖုကလေးတခု လက်နှစ်ဘက်နေရာက အဖုကလေးနှစ်ခု ခြေနှစ်ဘက်နေရာက အဖုကလေးနှစ်ခု

ပေါင်း အဖုကလေးငါးခု ဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့တယ်။ အဲဒါ ယုံရဲလား။

ယုံပါသည်ဘုရား။

ဖြစ်ခဲ့ ကြုံခဲ့ရတာကော မှန်ရဲလား။

မှန်ပါသည်ဘုရား။

မိမိတို့ကိုယ်တိုင် တကယ်ဖြစ်ခဲ့ကြရ ကြုံခဲ့ကြရတဲ့ “ပဉ္စ သာခါ” ခက်မငါးဖြာတို့သည် လူရုပ်လူသဏ္ဌာန် ပီပီသသ ပေါ်လွင်ကြရဲလား။

ပီပီပင်ပင် မပေါ်ကြသေးပါဘုရား။

လူရယ်လို့ ခေါ်နိုင်ကြပြီလား။

လူရယ်လို့ မခေါ်နိုင်သေးပါဘုရား။

လူရယ်လို့ မခေါ်နိုင်လျှင် ဘယ်လို ခေါ်ကြမလဲ။

အဖုကလေး ငါးခုနှင့် အသားတစ်ကလေးလို့ ခေါ်ရ ပါမည် အရှင်ဘုရား။

ခေါ်တာရယ် နာမည်ပေးတာရယ် ပညတ်တာရယ် အတူတူပါဘဲနော်။

မှန်ပါသည်ဘုရား။

အဲဒီ ခက်မငါးဖြာနှင့်တကွ သားသစ်ကလေးသည် လူလဲမဟုတ်၊ လူရယ်လို့လဲ မခေါ်နိုင်သေးဘူး၊ နာမည်မှည့် လူ မဖြစ်သေးဘူး၊ လူရယ်လို့ မပညတ်နိုင်သေးဘူး၊ ခက်

မငါးဖြာနှင့် အသားတစ်ကလေးလို့ဘဲ ခေါ်ဝေါ် ပညတ်
မှတ်သားရပါလိမ့်မည်။ မှန်ရဲ့လား။

မှန်ပါဘုရား။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ သတိထားပြီး အသိတရားဖြင့်
စဉ်းစား၍ ဖြေကြစမ်းပါ။

မှန်လှပါဘုရား။

မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့ကြရ ကြုံခဲ့ကြရတဲ့ အဲဒီ ခက်မ
ငါးဖြာနှင့် သားတစ်ကလေးကို စိတ်ထဲက ရည်မှန်းပြီး
ကိုင်ကြည့်ကြစမ်း၊ မာမာထင်ကြသလား၊ ပျော့ပျော့
ထင်ကြသလား။

ပျော့ပျော့ကလေးလို့ ထင်ပါသည်ဘုရား။

အဲဒီ ပျော့ပျော့ကလေးကို လက်နှင့် ကိုင်ကြည့်လျှင်
လက်ရှိ ရှိသည့် လက်စိတ် ကာယဝိညာဏ် စိတ်ဓာတ်က
သာလျှင် ပျော့ပျော့ကလေးကို သိပါသည်။ ပျော့ပျော့
ကလေးကို ပျော့ပထဝီဓာတ်လို့ မှတ်သားကြရမည်။ တဖန်
လဲ ဒီခက်မငါးဖြာ အသားတုံးကလေးကို ကိုင်ကြည့်၊
ပူသလား၊ နွေးသလား၊ အေးသလား၊ တခုခုတွေ့ရလိမ့်မည်။
ပူမှု အေးမှု အားလုံးတို့သည် တေဇောဓာတ်ဘဲ၊ ဒီ
တေဇောဓာတ်ကို ကာယဝိညာဏ် စိတ်ဓာတ်ကသာ သိပါ
သည်။ ဒီ အသားတုံးကလေးမှာ လှုပ်မှုက ဝါယော လေ
ဓာတ်ဘဲ၊ အသားတုံးက မလှုပ်နိုင်ဘူး၊ နီနီရဲရဲ အဆင်း
ရောင်က ရူပါရုံ ရူပဓာတ်၊ အသားတုံးမဟုတ်ဘူး၊ နမ်း

ကြည့်လျှင် အနံ့က ဂန္ဓဓာတ်၊ အသားတုံး မဟုတ်ဘူး၊
အကယ်၍ စားကြည့်မည်ဆိုလျှင် အရသာတခုခုကို သိရ
မည်၊ အရသာသည် ရသဓာတ်ဖြစ်သည်၊ အသားတုံး
မဟုတ်၊ ဒီ ရုပ်ဓာတ်တွေကို ဖွဲ့စည်းထားတာက အာပေါ
ဓာတ်ဖြစ်သည်၊ အသားတုံးမဟုတ်၊ ရုပ်ဆီသြဇာဓာတ်
ကလည်း ပါသေးသည်၊ ဤအရာကလည်း အသားတုံး
မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီတော့ ဒီခက်မငါးဖြာကို ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ
တော်နည်းနှင့် ဓာတ်ခွဲကြည့်မယ်ဆိုပါလျှင်—

အမာခံ မြေဓာတ်

လေဓာတ်

မီးဓာတ်

အဆင်းဓာတ်

အနံ့ဓာတ်

အရသာဓာတ်

အဆီ သြဇာဓာတ်

တည်းဟူသော အဋ္ဌကလာပရုပ်ဓာတ်ရှစ်ခု ဖွဲ့စည်းနေမှုကို
သာ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် တွေ့ရှိရပေလိမ့်မည်၊ ကလာပ်
တခုနှင့်တခု အာကာသခြားခြားပြီး ကမ္မဇကလာပ် စိတ္တဇ
ကလာပ် ဥတုဇကလာပ်ပေါင်း မရေမတွက် နိုင်အောင်
စုပေါင်းနေမှုကို “ပဉ္စသာခါ” ခက်မငါးဖြာလို့ နာမည်
တပ်ပြီး ပညတ်ခေါ်ဆိုနေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်၊ သူတော်

ကောင်းတို့။ (ရုပ်နေမည်စိုး၍ ရသင့်သမျှတို့ကို ချင်းချန်၍
ထားလိုက်သည်)

သန္တိ၊ ဥ၊ မှာ၊ ကမ္မဇာ၊ ဌိမှာ ဥတုဇ။

ပဘွင်၊ ဥ၊ မှာ၊ စိတ္တဇာ၊ ဟာရာစိမ့်မျိုမှ။

ဆိုသည့် (ပရမတ္ထသံခိပ်) အရ ဒီခက်မငါးဖြာအချိန်
အခါမှာ အာဟာရဇရုပ်များ မဖြစ်ပွားနိုင်သေးဘူး၊ ထို
ရုပ်ကလာပ်တို့နှင့်အတူ ဝိပါက်စိတ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး
တို့ကတော့ ဖြစ်ပွားလျက် ရှိနေသည်။ ဤဟာ တွေဟာ
နာမက္ခန္ဓာနှင့် ရုပ်ဓာတ်များပေဘဲ၊ ဒီ နာမ်သဘော ရုပ်
သဘောကိုဘဲ နာမ်ရုပ် နာမ်ရုပ်လို့ မှတ်သားနားလည်ကြ
စေလိုပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အမှန်တကယ်
ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ ကြံခဲ့ရတဲ့ ခက်မငါးဖြာသည် ငါ့ကောင်လဲ
မဟုတ်သေးဘူး၊ သူကောင်လဲ မဟုတ်သေးဘူး၊ လူလဲ
မဟုတ်သေးဘူး၊ နာမ်နှင့်ရုပ်သာ အဟုတ်ရှိပုံ တကယ်
ကေန္တရှိပုံတို့ကို ရိပ်မိလောက်ကြပေပြီ၊ ရိပ်မိကြသလား၊
သဘောကျပြီလား။

ရိပ်မိကြပါသည်၊ သဘောကျကြပါသည် အရှင်ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ တဖန် ခက်မ ဘဝမှ
အသားတစ် သက်သက်ဘဝသို့ ပြန်ရောက်ကြရမယ်၊
ပြန်ရောက်လိုက်ကြဦးစို့။ ။

ယခု တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့သည် အကောင်
အထည် လူရယ်သို့ ပြောလို့မရသေးတဲ့ အသားသစ်ဘဝသို့
ပြန်၍ရောက်ကြပါပြီဘုရား။

သားတစ်ဆိုတာလဲ နာမည် ပညတ် ပါးစပ်ပြောပါတဲ၊
ဓာတ်သဘောအားဖြင့် ကမ္မဇကလာပ်ရုပ် စိတ္တဇကလာပ်
ရုပ် ဥတုဇကလာပ်ရုပ်တွေ စုပေါင်းဖြစ်ပေါ်၍ နေကြတာ
ပါတဲ၊ ငါကောင်လဲ မခေါ်နိုင်သေးပါဘူး၊ သူကောင်လဲ
မခေါ်နိုင်သေးဘူး၊ ယောကျ်ားရယ်လို့လဲ မခေါ်နိုင်သေး
ဘူး၊ မိန်းမရယ်လို့လဲ မခေါ်နိုင်သေးဘူး၊ “အသားတုံး
အသားတစ်ကလေး”လို့သာ ခေါ်လို့ရသေးတယ်၊ နာမည်
ပညတ်ပေးလို့ရသေးတယ်၊ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်ခဲ့ ကြုံခဲ့
ကြရသည့် အသားတစ် ဘဝတွေကို ရိပ်မိကြပြီလား၊
နားလည်ကြပြီလား။

ရိပ်မိကြပါပြီ၊ နားလည်ကြပါပြီ အရှင်ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အကဲခပ်လို့ ရိပ်မိကြရင်ပင်
အကျိုးများလှပါပြီ၊ တဖန် ဆက်လက်ပြီး မိခင်တို့ရဲ့
ကိုယ်ကာယ သားအိမ်အတွင်းဝယ် အသားအခဲကလေး
ဘဝသို့ နောက်ပြန်ရောက်ကြရမည်၊ ရောက်လိုက်ကြဦးစို့၊
မိမိတို့ကိုယ်တိုင် တကယ်ဖြစ်ပြီး တကယ်ကြုံခဲ့ရသည့် အခဲ
ဘဝ သွေးခဲကလေးဘဝနော်။

မှန်လှပါ၊ ပြန်၍ သွေးခဲကလေးဘဝသို့ ရောက်ကြပါပြီ
ဘုရား။

ကိုယ့်ကိုယ်တိုင် လူရယ်လို့ မပြောနိုင်သည့် သွေးခဲ
ဘဝနော်၊ သွေးခဲဆိုတာ ပါးစပ်ပြောဘဲ၊ ဓာတ်သဘော
ပရမတ်သဘော အစစ်အမှန်ကတော့—

မြေဓာတ်ရယ်

ရေဓာတ်ရယ်

လေဓာတ်ရယ်

မီးဓာတ်ရယ်

အဆင်းအရောင်ဓာတ်ရယ်

အနံ့ဓာတ်ရယ်

အရသာဓာတ်ရယ်

ရုပ်ဆီဩဇာဓာတ်ရယ်

ကာယပဿဒ အကြည်ရုပ်ရယ်

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရယ်

အမျိုးသားဖြစ်မည့်သူအတွက် ပုမ္မာဝရုပ်ရယ်

အမျိုးသမီးဖြစ်မည့်သူအတွက် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ရယ်

နပုံးပဏ္ဍုက် ဖြစ်မည့်သူအတွက် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ရော
ပုမ္မာဝရုပ်ရော မပါနိုင်တော့ဘူး၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာရယ်၊
ဒီရုပ် ဒီနာမ်၊ ဒီနာမ် ဒီရုပ် နှစ်ပါးဘဲရှိကြသည်။ “နာမ်နှင့်
ရုပ်” “နာမ်နှင့်ရုပ်” ဆိုတာကို သဘောပေါက်လောက်
ပါပြီ၊ လူမဟုတ်ဘူး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ

မျှားကို နားလည်လောက်ကြပေပြီ။ သဘောပေါက်
လောက်ကြပေပြီ။

သဘောပေါက်ကြပါပြီဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အသွေးခဲ ဘဝမှနေပြီး
နောက်ကို ဆုတ်လိုက်ကြဦးစို့။ နောက်ခုနစ်ရက်လောက်
ပြန်ပြီး ဆုတ်လိုက်တော့ အမြှုပ် ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ကြ
သည်။ ရေမြှုပ်ကလေးလိုပေါ့။ လွန်စွာသေးငယ်လှပါ
တယ်။ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ရောက်ခဲ့ကြရသည့်ဘဝတွေနော်၊
သူမျှားကို ပြောနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ သူတပါးကိုပြော
နေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ယခု
ရေမြှုပ် ကလေးဘဝကို ရောက်ခဲ့တာဟာ သူတပါးလား၊
ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျလား။

သူတပါးရော တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့ရော
ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ရောက်ခဲ့ကြ ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်အရှင်
ဘုရား။

ဒီရေမြှုပ်ကလေးသည် လူဟုတ်ရဲ့လား၊ သူဟုတ်ရဲ့
လား၊ ငါကောင်ဟုတ်ရဲ့လား။

လူကောင်လဲမဟုတ်၊ သူကောင်လဲမဟုတ်၊ ငါကောင်လဲ
မဟုတ်၊ အဟုတ်အမှန်မှာတော့ ရေမြှုပ်ကလေးပါဘုရား။

ရေမြှုပ်ကလေးဆိုတာလဲ ပါးစပ်ပြောဘဲ၊ နာမည်ဘဲ၊
ပညတ်ဘဲ၊ ဓာတ်သဘော အစစ်အမှန်ကတော့ ဘာလဲ။

ဓာတ်သဘော ပရမတ်သဘော အစစ်အမှန် နာမ်နှင့် ရုပ် နာမ်ရုပ်တရား အပေါင်းအစုမျှသာ ဖြစ်ပါတော့သည် ဘုရား၊ ရှိပါတော့သည်ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရေမြုပ်ဘဝမှတဖန် နောက် သို့ပြန်လိုက်သော် ရေကြည် ဘဝသို့ ရောက်တော့သည်။ “ပထမံ ကလလံ ဟောတိ” ရယ်လို့ ဟောတော်မူသည့် အတိုင်းကလလရေကြည်ရယ်လို့ခေါ်ကြရပါသည်။ နာမည် ပေးထားကြပါသည်။ ပညတ်ထားကြပါသည်။ မည်မျှ လောက် သေးငယ်ပါသလဲဆိုလျှင် ပကတိလူတို့၏ မျက်စိ ဖြင့် ကြည့်ရှုလို့ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မမြင်ရပါ။ မမြင်နိုင်ပါ။ သာသနာဝင် ကျမ်းဂန်များမှာ ဥပမာ ဥပမေယျများနှင့် တကွ အကြီးအကျယ် အများအပြား ပြဆိုထားပါသည်။ တို့တို့ ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ဆိုလိုရင်းမှာတော့ ဒီကလလ ရေကြည်ကလေးကို ပကတိလူတို့၏ မျက်စိဖြင့် မြင်လို့ မရဘူးလို့သာ မှတ်သားကြပေရော့။ လူတို့၏ ပကတိမျက် စိဖြင့် မြင်တွေ့လို့ မရသော်လည်း ပရမတ္ထသဘောအား ဖြင့် စင်စစ်ကေနိ အမှန် ထင်ထင် ရှားရှား ရှိပါသည်။ ဘယ်လို ထင်ထင်ရှားရှား ရှိပါသလဲဆိုတော့—

ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ထို နာမက္ခန္ဓာလေး ပါးနှင့် အတူတကွ ယှဉ်ပြိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်။

ဒီ နာမ်နှင့် ရုပ်ကိုသာ အဓိကထားပြီး

“ဩက္ခန္ဓိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ သဟဇာတ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော”

ဟူ၍ ပဋ္ဌာနပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူ
ပါသည်။

အိုသုတော်ကောင်းတို့၊ ယခုဘဝအတွက် သင်သုတော်
ကောင်းတို့၏ လူ့ဘဝ ပဋိသန္ဓေ (ကလလ) ရေကြည်က
အစဟူ၍ မှတ်သား ယုံကြည်ကြစေလိုသည်။ ကလလ
ရေကြည်၏ တရားကိုယ်သရုပ် အရေအတွက်ကို သိလိုက
အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟခေါ် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏ ရုပ်ပိုင်း ရူပ-
ပဝတ္တိက္ကမမှာ “ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာနံ ပန” စသည်ဖြင့်
ပါရှိလေသည်။ ကြည့်ရှုလေ့လာကြပါကုန်။

ပဋ္ဌာန်း ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်အရ “လူ၏ယခုဘဝ
အစ, ပဋိသန္ဓေ နာမ်ရုပ်က” ဆိုတာကို လေးလေး နက်နက်
နှစ်သက်ယုံကြည်ကြစေလိုသည်။ သင်သုတော်ကောင်းတို့
သည် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဖြစ်ခဲ့ ကြုံခဲ့ကြရသည့် ရေမြုပ်
ဘဝမှ ကလလရေကြည်ဘဝသို့ ပြန်၍ရောက်ကြရပါမည်။
ပြန်၍ ရောက်လိုက်ကြဦးစို့။

ကလလရေကြည်ဘဝသို့ ပြန်ရောက်ကြပါပြီဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ တကယ်စင်စစ်တော့ ပကတိ
မျက်စိနှင့် မမြင်ရသည့်—

ကလလရေကြည်ဘဝနှင့် (၇) ရက်

ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်ရမည့်—

ရေမြပ်ကလေးဘဝနှင့် (၇) ရက်

သွေးခဲကလေးဘဝနှင့် (၇) ရက်

အသားတစ်ကလေးဘဝနှင့် (၇) ရက်

ခက်မငါးဖြာဘဝနှင့် (၇) ရက်

စသည်ဖြင့် ဒီဘဝလမ်းစဉ်အတိုင်း လာခဲ့ကြရ ဖြစ်ခဲ့ကြရ
ကြုံခဲ့ကြရပုံတို့ကို နားလည်ကြစေလိုသည့်အတွက် သတိရ
ကြစေလိုသည့်အတွက် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်စေလိုသည့်
အတွက် ဟောပြောရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်၌ “အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်
အဇ္ဈတ္တံ ဝါဗဟိဒ္ဓါ ဝါ” စသည်ဖြင့် အထင်အရှားဟောကြား
တော်မူသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဲဒီတော့ “လူတို့
ဘဝအစ ကလလရေကြည်က” ဆိုတဲ့စကားကို သုံးစွဲသင့်
ပါတော့သည်။ ဩပပါတိက သံသေဒဇ စသည်တို့ကိုတော့
ဒီနေရာမှာ အသာထားခဲ့ကြပါစို့။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ လူတို့၏ ပကတိမျက်စိဖြင့်
မမြင်နိုင်လောက်အောင် သေးငယ် သိမ်မွေ့လှစေသည့်
နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်နှစ်ပါး (သို့မဟုတ်) နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး

သည် ငါကောင် သူကောင် အကောင်အထည်ကြီး
ဟုတ်ကြပါရဲ့လား၊ မှန်ကြပါရဲ့လား။

ငါကောင် သူကောင် အကောင်အထည်ကြီး မဟုတ်၊
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ် နာမ်နှင့်
ရုပ်နှစ်ပါးသာ အစစ်အမှန်ရှိခဲ့ပါသည်ဘုရား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သတိထားပြီး သမာဓိတရား
အသိတရားနှင့် နာယူကြစေလိုသည်။ ငါကောင်လဲမဟုတ်၊
သူကောင်လဲမဟုတ်၊ ယောကျ်ားလဲမဟုတ်၊ မိန်းမလဲ
မဟုတ်၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမှ မဟုတ်သည့် ပဋိသန္ဓေနာမ်
နှင့်ရုပ်ကိုအများနားလည်စေရန်အလို့ငှါ ကလလရေကြည်
ဟူ၍ နာမည်မှည့်ထားမည်၊ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သတ်မှတ်
ထားမည်၊ အများပြော အမှန် သမုတိသစ္စာဟု မှတ်သား
ကြရမည်၊ တရားသဘော အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့်
ပဋိသန္ဓေစိတ် စေတသိက်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ် နာမ်ရုပ်
နှစ်ပါးသာ အဟုတ်ရှိ အမှန်ရှိပါသည်။ (တဇ္ဇာပညတ်)

အဲတာကြောင့် “အော် လူ၏ဘဝ ပဋိသန္ဓေ တာထွက်
တံခါးဝကနေပြီး စစ်လိုက်တော့ ငါမဟုတ်၊ သူမဟုတ်၊
လူမဟုတ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်မှတစ်ပါး အခြား ဘာတခုမျှ မရှိ
ပါဘဲကား”လို့ ယုံကြည်မှုကို ရစေလျက် ဤကဲ့သို့ ဝိပဿ-
နာ အလုပ်စခန်းကို စပြီးတော့ ဖွင့်ရပါသည်။

လူ့ဘဝရလျှင် ရမှန်းသိ၊ လူဖြစ်လျှင် ဖြစ်မှန်းသိ။

ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သည့် နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်နှစ်ပါး၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား ဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်)၊ အတ္တဒိဋ္ဌိစေတသိက်စိတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ)

လူ့ဘဝရလျှင် ရမှန်းသိ၊ လူဖြစ်လျှင် ဖြစ်မှန်းသိ။ ရှေးရှေးအတိတ်ဘဝက ကာမာဝစရကုသိုလ် စေတနာ၏ နာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိကြောင့်ဖြစ်သည့် ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သည့် နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်နှစ်ပါး၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ)၊ ဤအထိ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)ဟု မှတ်ပါလေ။

ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သည့် နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်နှစ်ပါးသည် မိခင်၏သားအိမ်၌ နဂိုရ်မူလကလံ အမြဲရှိ၍မနေ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်၍ ပျက်၍ သွားမြဲထုံးစံသဘောရှိသောကြောင့် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်းပြောင်းလဲ၍ နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ၊ အတ္တကိုယ်ကောင်းဟူ၍ အထင်မှားစရာ မရှိသောကြောင့် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက်

အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ပဋိသန္ဓေရုပ်ဓာတ် နာမ် ဓာတ်နှစ်ပါးသည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ဖွား၍ နေသည်မဟုတ်ပါ တကား၊ ရှေးရှေးအတိတ်ဘဝက ကာမာဝစရကုသိုလ် စေတနာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ဖွား၍နေတာပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါကောင် မှီ ကလလရေကြည် ပဋိသန္ဓေတည်နေသည် မဟုတ်ပါ တကား၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် ဟဒယ ဝတ္ထုမှီ တည်နေကြတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” ပဋိ သန္ဓေနာမ်နှင့် ရုပ်သည် ငါကောင် မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကောင်သည် ပဋိသန္ဓေ နာမ်နှင့်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား၊ ပဋိသန္ဓေ နာမ်နှင့်ရုပ်ပေါ်မှာ ငါကောင်က မမှီပါတကား၊ ငါကောင်ပေါ်မှာ ပဋိသန္ဓေနာမ်နှင့်ရုပ်က မမှီပါတကား။

တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိကို တဒင်္ဂပယ်။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနသမုဇ္ဈေဒပဟာန်တိုင်အောင် ပယ်ခွင့်ရပေမည်)

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ အသင်တို့ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့ကြရ ကြုံခဲ့ကြရသည့် ကေန့်မုချ အစတည်ခဲ့ကြရသည့် ဒီ ပဋိ သန္ဓေ ကလလရေကြည် နာမ်နှင့်ရုပ်သည် ငါကောင် သူကောင် လူကောင် သတ္တဝါကောင်လဲ မဟုတ်ပါ၊ ငါ

ကောင် သူကောင် လူကောင် သတ္တဝါကောင်ကိုလဲ မမှီ
ဘူးဆိုလျှင် အဘယ်ကို မှီကြပါသလဲဟု မေးပါလျှင် ပဋိ
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်း အပေး
အယူသဘော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ကိုသာ မှီလေသည်။
ပဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ—

“သဟဇာတပစ္စယောတိ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူ-
ပိနော အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”
ဟူ၍ တိတိကျကျ ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အစိတ်အပေါင်းဖြစ်တဲ့ ထို
ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အဘယ်ကို မှီကြ
ပါသလဲဟု မေးခဲ့လျှင် မိမိနှင့် အတူတကွ ယှဉ်ပြိုင်၍
ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီပါသည်။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်က
လဲ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါးကို မှီပါသည်။ ထို့ကြောင့်

“နိဿယပစ္စယောတိ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ
အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော”
ဟူ၍ တိတိကျကျ ဟောတော်မူပါသည်။

ထို ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ဘယ်ကို မှီပါသလဲဆိုလျှင်
ဝတ္ထုဒသကကလာပ်၌ရှိသည့် မြေ ရေ လေ မီး ရုပ်ဓာတ်
ကြီးလေးပါးကို မှီပါသည်။ ထိုမြေ ရေ လေ မီး ရုပ်ဓာတ်
ကြီးလေးပါးတို့က ဘယ်ကိုမှီပါသလဲလို့ မေးလျှင် အချင်း
ချင်း မြေ ရေ လေ မီး ရုပ်ဓာတ်ကြီးတို့ကိုပင် မှီကြ

တည်ကြပါသည်ဟု “နိဿယပစ္စယောတိ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” ရယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဟောတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် တိထွင်ကြံဆ၍ ဟောပြတော်မူခြင်း မဟုတ် ပါ။ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်၍ နာမ် ဓာတ် ရုပ်ဓာတ် သဘောတရားလို့—

- ၁။ ဖြစ်ပေါ်ကြ=ဥပစယ၊
- ၂။ အစဉ် ပွားများကြ=သန္တတိ၊
- ၃။ ဆုတ်ယုတ်ကြ=ဇရတာ၊
- ၄။ ပျက်ဆုံးက=အနိစ္စတာ၊

တို့ကို တိတိကျကျ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ခွဲခြမ်း စိတ် ဖြာ၍ ဒေသနာဉာဏ်ဖြင့် ဟောပြတော်မူခဲ့ပါသည်။ အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ပေးတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် အစစ် ဖြစ်တော်မူပါပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ (ဂဗ္ဘသေယျက) ယခုဘဝ၊ လူ၏အစ၊ နာမ်ရုပ်က။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မြင့်မိုရ်တောင်ဦး မကကျူး သည့် ကျေးဇူးရှင် မွေးမိခင်၏ ဝမ်းဗိုက်အတွင်းမှာ သားအိမ်အတွင်းမှာ သင်တို့၏ လူ့ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ခဲ့ကြပုံ ကြုံခဲ့ရပုံတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ”ဟု ပဋ္ဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိ

တော်စကားဖြင့် သင်တို့အား ပညာပေးတော်မူခဲ့ပါပြီ။ အလိမ္မာ ပေးတော်မူခဲ့ပြီ။ ဉာဏ်မျက်စိအလင်းကို ပေးတော်မူခဲ့ပြီ။ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကျေးဇူးရှင် ပေးတော်မူခဲ့သော ဉာဏ်ပညာစက္ခုဖြင့် ဘယ်အရာကို သင်သူတော်ကောင်းတို့ ကြည့်ကြ မြင်ကြပါမည်နည်း။

အော် လူ၏ဘဝ လူ့အဖြစ်ဆိုတာ အကောင်မဟုတ်၊ အထည်မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ နာမ်နှင့် ရုပ်ပါတကား၊ လူ့ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေကလလရေကြည်ကပါတကား၊ အော် ကလလရေကြည်ဆိုတာ လူတို့၏ ပကတိ သာမန်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရ၍ မမြင်နိုင်၊ ကင်မရာနှင့် ဓာတ်ပုံရိုက်၍ပင် မရနိုင်တဲ့ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ် နာမ်ဓမ္မ ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ရုပ်ဓမ္မမျှသာပါတကား၊ နာမ်ဓမ္မ ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ရုပ်ဓမ္မကို ဓမ္မမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရမှသာ မြင်နိုင်ပါတကား။

အော် ဓမ္မစက္ခုပဝတ္တနသုတ်တော်၌ “ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ” ဟူ၍ ဟောတော်မူချက်သည် ဤအချက် ဤအရာကို ဟောတော်မူခြင်းပါတကားဟူ၍ သိရှိနားလည်ကြစေလိုပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့၊ တီထွင်ကြံဆ၍ ဟောတော်မူခြင်း မဟုတ်ပါတကား၊ လောကကြီးမှာ အစဉ်အလာရှိ၍နေသော ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မတို့ကိုသာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုးနှင့်တကွ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ ဟောပြောတော်မူသည့် “ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ” မြတ်စွာဘုရားပါတကား။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ လူတို့၏ ပကတိမံသမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု၍ မမြင်နိုင်သည့် ဤ ပဋိသန္ဓေနာမ်နှင့် ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်တို့သည် အတူတကွ ယှဉ်ပြိုင်ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြငြား သော်လည်း ရုပ်သဘာဝကတခြား နာမ်သဘာဝကတခြား တခြားစီကဲ့ပြားလျက် ရှိနေဟန်တို့ကို “ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပီနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အရူပိနော ဓမ္မာ ရူပီနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူ၍ ဟောတော်မူခဲ့သည်။

“ပ အာ ဝါ တေ၊ မြေ ရေ လေ မီး၊ လွန်ပွားစီး၊ ဘုတ်ကြီးစတုက္က” ဆိုသည့် ပရမတ္ထသံခိပ်အရ လွန်စွာ ကြီးထွား ပွားများမြဲဖြစ်ကြကုန်သည့် မြေ ရေ လေ မီး မဟာဘုတ်ကြီးလေးမျိုးတို့သည် လူ့ဇာတိဆိုလျှင် ယခု လူတို့၏ အရွယ်အစားလောက် ဆင်ဇာတိဆိုလျှင် ဆင် ကောင်ကြီးတို့၏ အရွယ်အစားလောက် တောကြီးလောက် တောင်ကြီးလောက် ကြီးကျယ် ပွားများပုံများကိုတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သုတ္တန်ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာကြီး များမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ အလိုရှိ လျှင် ကြည့်ရှုမေးမြန်းနိုင်ကြပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ယခု ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုရင်းကတော့ ဓာတ်တရား ပရမတ်တရားတွေ အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်၍နေ ခြင်းကို ငါကောင် သူကောင် လူကောင် သတ္တဝါကောင် စသည်ဖြင့် “အမြင်းမှားမှု” အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး အမှိုက်

မှောင်ကို ဒါက ပညတ်၊ ဒါက ပရမတ်၊ ဒါကအကြောင်း၊
ဒါကအကျိုး စသည်ဖြင့် “အမြင်မှန်မှု” သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလင်း
ရောင်ဖြင့် ပယ်စွန့်နိုင်ဘို့အရေးကို ဟောပြောပြသရခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သင်သူတော်ကောင်းတို့သည်
ယခုအရွယ်မျိုးရောက်အောင် ကလလရေကြည် နာမ်ဓာတ်
ရုပ်ဓာတ်ကလေးကအစ တည်ခဲမှုကို သဘောပေါက်ကြ
ပါပြီလား၊ နားရှင်းကြပါပြီလား။

သဘောပေါက်သင့်သလောက် သဘောပေါက်ကြပြီး
နားရှင်းသလောက် နားရှင်းကြပါပြီ အရှင်ဘုရား။

“ဝိညာဏံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ” အိုသူတော်ကောင်းတို့၊
ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်စိတ်သည် ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊
အစိုးမရ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အနှစ်သာရမရှိ
အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တဟူ၍၎င်း

“ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ” အို သူတော်ကောင်းတို့၊
ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်စိတ်နှင့် အတူပြိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့
မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အနှစ်သာရမရှိ အနတ္တ၊
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ၊ ဒီအနတ္တ လက္ခဏသုတ်နှင့်
တထပ်ထဲကျအောင် မှတ်သားကြရမည်၊ ဝိပဿနာလဲရှုကြ
ရမည်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ “ဝိညာဏံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ” ရယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်က အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူရပါသနည်းဟု မိမိတို့ကိုယ်တိုင်တွေးခဲ့လျှင် သူတပါးတို့က မေးခဲ့လျှင် “ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ” စိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တကောင် နိစ္စကောင် ဇီဝကောင် လိပ်ပြာကောင်စသည်ဖြင့် မှားသောအမြင်ဖြင့် မြင်ကြလေသောကြောင့် အယူဝါဒရှိကြလေသောကြောင့် ထို အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်စေခြင်းငှါ “ဝိညာဏံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ” ဝိညာဏ်စိတ်ဓာတ်သည် တခါဖြစ်က အနှစ်တရာလည်းမတည်၊ မိနစ်တရာလည်းမတည်၊ အတ္တကောင်လည်းမဟုတ်၊ ဇီဝကောင်လည်း မဟုတ် အနတ္တ၊ လိပ်ပြာကောင် စသည်လည်းမဟုတ်၊ ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ အနှစ်သာရမရှိ အနတ္တ တရားစင်စစ်ဖြစ်ပေသည်၊ အာရုံစိတ်ရှိမှ စိတ်ဝိညာဏ်ဓာတ်ရှိသည်၊ အာရုံမရှိက စိတ်ဝိညာဏ်ဓာတ် မရှိနိုင်၊ အာရုံပူလျှင် စိတ်ပူသည်၊ အာရုံအေးလျှင် စိတ်အေးသည်၊ အာရုံပြောင်းတိုင်း စိတ်ပြောင်းသည်။

အကုသိုလ် ပူပူလောင်လောင် စိတ်တွေ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဒါနကုသိုလ်နှင့် ပြုပြင်လျှင် ရနိုင်သည်၊ သီလကုသိုလ်စိတ်နှင့် ပြုပြင်လျှင် ရနိုင်သည်၊ မေတ္တာ ကရုဏာ အစရှိသော သမထဘာဝနာကုသိုလ်နှင့် ပြုပြင်လျှင် ရနိုင်သည်။

အကုသိုလ် ပူပူလောင်လောင် စိတ်ဝိညာဏဓာတ်တွေကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတရားတွေ ပါတကားဟု ဝိပဿနာဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်နိုင်လျှင် ပွားများနိုင်လျှင် ဝိပဿနာကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်နိုင်သည်။ ရနိုင်သည်။ ဤသို့ ရနိုင်ကြောင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို—

“အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”

ဟူ၍ ပဋ္ဌာန်းပညာဝါရမှာ ဟောတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ထို ဝိပဿနာ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်မှ နိဗ္ဗာန်အမတဓာတ်ဖြစ်သည့် မသေတရား တော်မြတ်ကြီးကိုပင် မျက်မှောက်ပြု၍ သိနိုင်မြင်နိုင်သည့် မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်နိုင် ရနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ၍ ရခြင်းသည် စိတ်ဝိညာဏဓာတ်၏ အနိစ္စဖြစ် ၍ အနတ္တဖြစ်၍ အနန္တရသတ္တိရှိ၍ သမနန္တရသတ္တိ ဥပနိဿယသတ္တိ အာသေဝနသတ္တိ အနန္တရကမ္မသတ္တိ နတ္တိ သတ္တိ ဝိဂတသတ္တိရှိ၍ ပြောင်းလဲ၍ ရပေသည်။ ပြုပြင်၍ ရလေသည်။ စိတ်ဝိညာဏဓာတ်သည် အတ္တကောင်များ ဖြစ်ခဲ့လျှင် တခါဖြစ်က အနှစ် ရာ ထောင် သိန်း သန်း မပျက်တော့ဘူးဆိုလျှင် ဘယ်မှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ရနိုင်တော့မည်နည်း။

ပြုပြင်နိုင်သည့်ဘဝ ပြုပြင်၍ရနိုင်မှန်းကို သိရှိနားလည်ကြသည့် ယခုလိုဘဝကောင်းကြီးကို ရကြတဲ့အခိုက် စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း ပါရမီဆယ်ပါး ကုသိုလ်ကောင်း၊ ပုညကြိယာဝတ္ထု ကုသိုလ်ကောင်း၊ သမထဘာဝနာ ကုသိုလ်ကောင်း၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကုသိုလ်ကောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်တိုင်အောင် ကုသိုလ်ကောင်းတွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ယူနိုင်ကြစေရန် “ဝိညာဏံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ” စသည်ဖြင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ပြုပြင်နိုင်ကြသည့်ဘဝ ပြုပြင်၍ ရနိုင်မှန်းကို သိကြသည့်ဘဝ နားလည်ကြသည့်ဘဝ စိတ်ဝိညာဏဓာတ်ကို ကြပ်ကြပ်တင်းတင်း သတိထား၍ အသိဉာဏ်တရား သမာဓိတရား ဝီရိယတရားတို့ဖြင့် ကြည့်ရှုပွားများလိုက်ကြပါ။ သူတော်ကောင်းတို့။

မိမိ မိမိတို့၏ လက်ရှိဖြစ်နေကြတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်က ဖြစ်ခဲ့သမျှ ကြုံခဲ့သမျှ ခန္ဓာကိုယ်တို့ကို ငါဘဲ သူဘဲ လူဘဲ နတ်ဘဲ စသည်ဖြင့် အထင်အမြင်မှားမှုသည် အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ်တရား ဓာတ်တရား၏ အလုပ်ကိစ္စဖြစ်ပေသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ်တရားသည် မြင်တော့မြင်ပါ၏။ အမှားကိုသာမြင်သည်။ အကောင်အထည် အလုံး

အခဲကြီး အဖြစ်ဖြင့်သာမြင်သည်။ အပါယ်လေးပါး လမ်း
အမှားကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင် သယ်ယူ၍ နေသည်။
ကုမ္မဂ္ဂ အစွမ်းသတ္တိရှိသော ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ပူ ဓာတ်လောင်
ကြီးဖြစ်ပေသည်။

ဒီအမြင်မှား အပါယ်တံခါး သွားရောက်စေတတ်သည့်
အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးကို “အမြင်မှန်” လူ့ရပ်နတ်
ဌာန် နိဗ္ဗာန်တံခါး သွားစေ ရောက်စေတတ်သည့်
“သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဉာဏ်အမြင်ဓာတ်က အမြစ်ပြတ်အောင်ပယ်
နိုင်သည်။ ဒိဋ္ဌိအနုသယ အမြစ်ပြုတ်အောင် သတ်နိုင်သည်။
ဖြတ်နိုင်သည်။ ဓာတ်ချင်းမှနိုင်သည်။ ပရမတ်ချင်းမှနိုင်
သည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ယခုလက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ် တကိုယ်လုံးကို ရုပ်အစုအဝေး
ဘဲ နာမ်အစုအဝေးဘဲရယ်လို့ ဘုရားသာသနာတော်
အတွင်းမှာ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် ကြားတော့ကြားဘူး
သည်။ နာတော့နာဘူးကြသည်။ အဲဒါကို သုတမယဉာဏ်
လို့ ခေါ်ပါသည်။ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် တကိုယ်လုံးကို
နာမ်ရုပ်အစုအဝေးဘဲဟူ၍ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ဉာဏ်
အမြင်ရှင်းလင်းဘို့ မလွယ်ကူကြဘူး။ ဟုတ်ရဲ့မဟုတ်လား။

မှန်လှပါ။ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ဉာဏ်အမြင်ရှင်းလင်း
ဘို့ မလွယ်ကူကြပါ အရှင်ဘုရား။

အဲဒါကြောင့် တကိုယ်လုံးကို တကောင်လုံးကို နာမ်
အစုအဝေးဘဲ ရုပ်အစုအဝေးဘဲလို့ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း

ဉာဏ်အမြင် မရှင်းနိုင်ခဲ့လျှင် တရားဦးအစ ဖော်ထုတ်၍ ပြခဲ့သည့် လူတို့၏အစ ကလလရေကြည် ပဋိသန္ဓေ နာမ် နှင့်ရုပ်ကို အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သတိထား ပြီး အားထုတ်ကြည့်ရှုကြစေလိုသည်။

သမုက္ကံသိက = သမံ ဥက္ကံသိက မြတ်စွာဘုရား သည် ကိုယ်တိုင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် ပရိယတ္တိပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော်စကားကို မိမိ မိမိတို့၏ နှုတ်ပေါ် လျှာပေါ်မှာ

“သဟဇာတပစ္စယောတိ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ

အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော”

ဟု အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရွတ်ဆိုကြ၍ အရဆောင်ကြပါ ကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေကို “ပဋိသန္တိက္ခဏေ” ဟူ၍၎င်း နာမရူပံ ကို “ဝတ္ထုဝိပါကာ” ဟူ၍၎င်း သင်္ဂြိုဟ်ပစ္စည်းပိုင်းမှာ အရှင် အနုရုဒ္ဓါ အဋ္ဌကထာဆရာက ဖွင့်ပြတော်မူပါသည်။ အဋ္ဌကထာကြီးများရဲ့ ဖွင့်ဖော်ချက်အတိုင်း ဖွင့်ပြတော်မူပါသည်။

ပရမတ္ထသံခိပ် ပဒေသမှတ် (၅၈၀) မှာ လယ်တီဆရာ တော်ဘုရားကြီးက “ဝတ္ထုနှင့်သံ၊ အပြန်ပြန်၊ သုံးတန် သဟဇာ” ရယ်လို့ ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အော် ငါတို့၏ လူ့ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေ ရုပ်နာမ်မျှပါ တကား၊ ငါကောင်မဟုတ်သည့် အနတ္တ၊ သူကောင်မဟုတ် သည့် အနတ္တ၊ လူကောင်မဟုတ်သည့် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်

သတ္တဝါမဟုတ်သည့် အနတ္တ တရားမျှပါတကားရယ်လို့ “အမြင်မှန်” သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အလင်းရောင်ဖွင့်ပေပြီ။ ငါကောင် လူကောင် အထင်မှားသည့် အတ္တဒိဋ္ဌိ ဓာတ်ဆိုးကင်းကွာလွင့်စင်သွားပေပြီ။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဒေသနက္ကမ = ဟောစဉ် ပြောစဉ်အားဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပရယ်လို့ ကိလေသာ အပူဓာတ် အညစ်အနှမ်း ဓာတ် ၁၀-ပါး ရှိပါသည်။

ဟိတ်ကြီးကြို၊ မာန်၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိ၊ ထိ၊ ဥဒ္ဓိ၊ ဟိ၊ နေတ်၊ ဒသ၊ ပူပန်ညစ်ကျ၊ နှိပ်စက်မှု၊ ဆယ်ခုကိလေဓာတ်။
(ပရမတ္ထသံခိပ်)

ပဟာနက္ကမ = ပယ်စဉ်အားဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ဒီကိလေသာ အပူအလောင် ဓာတ်နှစ်မျိုးကစ၍ ပယ်ရပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

“သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာပဟာနေန” စသည်ဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများမှာ လာရှိပါသည်။ အပါယ်လေးပါး ကျစေတတ်သည့် လောဘ ဒေါသ မောဟ ကိလေသာတို့ကိုလဲ သူ့အချိုးကျအတိုင်း ပယ်စွန့်နိုင်လေ၏ဟု မှတ်သားကြပါကုန်။

သူတော်ကောင်းတို့၊ ဥပမာ ပုံစံကလေးတခုကို ပြောပြလိုပါသည်။ သူငယ်တန်းမှာ ရှိကြသည့် ကလေး

သုဇယံတွေကို ဆိုင်ရာ ဆရာသွားများက ကျောင်းသင်ပုန်း ကြီးပေါ်မှာ ဂဏန်း ၁၀-ကို ရေး၍ပြကြသည်။ ကလေး သုဇယံတွေက ၁၀-၁၀-၁၀-ရယ်လို့ သိရှိမှတ်သား နား လည်ကြသည်။ ဒီအသိမျိုးကို သညာသိလို့ ခေါ်သည်။ သည်အသိကိုလည်း မပယ်ရပါဘူး။ ကလေးသုဇယံတွေ အများက ၁၀-ကို ၁၀-လို့ ပြောကြသည့်အတွက် အများ ပြော အမှန် သမုတိသစ္စာ ဖြစ်ပါသည်။

တဖန် ဆရာ-ဆရာမတွေက “ကလေးတို့ရေ ၁၀- ဘာကြောင့် ဖြစ်လာရသလဲဟေ့၊ ၁၀-ဖြစ်လာရခြင်း အကြောင်းက ဘာလဲ”လို့ မေးလိုက်တဲ့အခါ မူလတန်း ကလေးသုဇယံ လူမမယ်ကလေးတွေက အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ ဝေဘန်ပြီး ကေနံကေ ဖြေနိုင်ကြပါမည်လား။

ဖြေနိုင်မည် မဟုတ်ပါဘုရား၊ မသိပါ နားမလည်ပါ စသည်ဖြင့် ဥက္ခေဒ်ခါကြပါလိမ့်မည်ဘုရား။

တဖန် ဆရာ-ဆရာမတွေက တလုံးစီ ကလေးတို့ရေ၊ ဒီမှာကြည့်ကြစမ်းဆိုပြီး တစ်ဂဏန်းကို တလုံးစီ ဆယ်လုံး အထိ စုပေါင်းထားလို့ ၁၀-ဆိုတဲ့ အကျိုးတခု ပေါ်ပေါက် လာတာဘဲလို့ ရှင်းပြပြီးနောက် ဘာကြောင့် ၁၀-ဖြစ် ပေါ်လာရသလဲလို့မေးလျှင် ကလေးတွေက တစ်ဂဏန်း ၁၀-လုံးကို ပေါင်းထားလို့ဟူ၍ အားရဝမ်းသာ ဖြေကြ ပါလိမ့်မည်။ ဒီအသိမျိုးကတော့ အကြောင်းနဲ့အကျိုး ပါလာခြင်းကြောင့် ဉာဏ်ရိပ်မကင်းပါ၊ ဉာဏ်ရိပ်ပင်မကင်း

စေကာမူ ထိုးထွင်းညဉ်း ကိုယ်ပိုင်ညဉ်း မဟုတ်သေးသည့် အတွက် ဝိညာဏ်သိ စိတ်သိလို့ ခေါ်ရပါမည်။ ဒီဝိညာဏ် သိစိတ်သိကိုလဲ မပယ်ပါဘူး၊ အဆင်းအရောင်ကို မြင်သည့် စိတ် အသံကိုကြားသည့်စိတ် အနံ့ကို နံသည့်စိတ် အရသာကို သိသည့်စိတ် အပူအအေး အတွေ့အထိကို သိသည့် စိတ်တွေဟာ ဝိညာဏ်သိချည်းပါဘဲ။

တဖန် ဒီသုဇယံတန်း ကလေးသုဇယံတို့သည် တစတစ ပညာရေဝကြပြီး အလယ်တန်း အထက်တန်းသို့ ရောက်ကြသည့်အခါ ဆိုင်ရာ ဆရာ ဆရာမတို့က “တပည့်တို့ ဒီမှာကြည့်ကြ” ဟု ဆိုပြီး ကျောင်းသင်ပုန်းကြီးပေါ်မှာ ရေးပြသည်။

“ဆယ်ဂဏန်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာစရာ အကြောင်း မည်မျှနည်း တပည့်တို့၊ ၁၀-ဂဏန်းဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏ အကြောင်းများကို သင်တို့သိသမျှ ရေးခဲ့ကြပါ” ဟူ၍ ပုစ္ဆာ အမေးရေး၍ ပြလိုက်သောအခါ တပည့်အသီးသီးတို့က တစ်ဂဏန်း ၁၀-လုံးကို စုပေါင်းခြင်းအကြောင်းကြောင့် ၁၀ (တစ်ဆယ်) ဖြစ်ပုံကို မှတ်ဘူး သိဘူးသော သညာသိ ဝိညာဏ်သိတို့ကို အခြေခံ၍ မိမိတို့၏ ပင်ကိုယ်ညဉ်းဖြင့် (ဝါ) ထိုးထွင်းညဉ်းအသိတို့ဖြင့်—

တစ်ဂဏန်းဆယ်ခုပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၂ နှင့် ၈ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃ နှင့် ၇ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၄ နှင့် ၆ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
၅ နှင့် ၅ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
၆ နှင့် ၄ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
၇ နှင့် ၃ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
၈ နှင့် ၂ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
၉ နှင့် ၁ ပေါင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
ဟူ၍ ၁၀ (တစ်ဆယ်) ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း
တို့ကို ဖြေနိုင်ကြပေမည်။

ဤအသိမျိုးကို ဉာဏ်ပညာသိ၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုး
ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍သိသော “လောကီ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” အသိ
“လောကီဝိဘဇ္ဇဝါဒီ” အသိဟူ၍ နားလည်ကြစေလိုသည်။
သူတော်ကောင်းတို့။

ဤစကားသည် ဥပမာအားဖြင့် ပြောကြားခြင်း
ဖြစ်သည်။ မူလတန်းကစခဲ့သော အလယ်တန်း အထက်
တန်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့၏ အသိမျိုးဟူ၍
မှတ်သားကြရမည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဤဥပမာ ပုံပြင်ကလေးလို
ပါဘဲ၊ တစုံတယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်က တစုံတယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာထုတ်သည် ဆိုကြပါစို့။
အသင်တို့သည် ယခုလူ့ဘဝကို ရကြသည်။ လူ့အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်လာကြသည်။ဘယ်လိုအကြောင်းများကြောင့်ဖြစ်လာ

ကြပါသလဲ၊ လူ့ဘဝကို ရကြပါသလဲ၊ ဤစကားသည် ပုစ္ဆာဖြစ်၍ ဖြေချင်သလိုဖြေဆိုနိုင်ကြပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက မသိပါ၊ မသိဘူးဟု ဖြေကြပါလိမ့်မည်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း အမေ အဖေတို့ကြောင့် လူဖြစ်လာရပါသည်ဟု ဖြေဆိုကြပေလိမ့်မည်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်လာရပါသည်ဟု ဖြေဆိုကြပေလိမ့်မည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ မိမိတို့၏ အယူအဆအတိုင်း အမျိုးမျိုးဖြေဆိုကြပေလိမ့်မည်။ အမေးရှိလို့ အဖြေထွက်ကြရတာကိုး၊ တစုံတရာ မတားမြစ်သင့်ပါဘူး၊ မကန့်ကွက်သင့်ပါဘူး၊ တားမြစ်ကန့်ကွက်ဘို့ အခွင့်မရှိပါဘူး။

သို့သော် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အတုလမှန်က သဃမ္ဘူဖြစ်တော်မူသည့် မြတ်စွာဘုရားသခင်ကတော့ “ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့် လူဖြစ်လာပါသည်ဟု ငါမဟော၊ သတ္တဝါဖြစ်လာပါသည်ဟုလည်း ငါမဟော၊ မဟောပင် မဟောငြားသော်လည်း အများပြောအမှန် သမုတိသစ္စာစကားကိုလည်း ငါဘုရားက ပယ်တော်မမူ၊ တရားသဘောအစစ်အမှန် ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေစိတ်ပရမတ် စေတသိက်ပရမတ် ပဋိသန္ဓေ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ပရမတ် ဒီနာမ် ဒီရုပ်ဖြစ်ပေါ်မှုကိုသာ ငါဘုရားဟောတော်မူသည်” ဟု ပြတော်မူလို

သဖြင့် “ဩက္ခန္ဓိက္ခဏေ နာမရူပံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သင်တို့ကိုယ်တိုင် ကလလ ရေကြည်ဘဝက အစတည်ခဲပုံများကို သတိထားကြ၊ အောက်မေ့ကြ၊ မမေ့မလျော့ကြစေလို။

ဤပဋိသန္ဓေ နာမ်ရုပ်နှစ်မျိုးတို့တွင် ပဋိသန္ဓေနာမ် ဖြစ်ပေါ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ အတိတ်ဘဝက ကာမာဝစရကုသိုလ် စေတနာ အကြောင်းတရားတို့က နာနာက္ခဏိကကမ္မ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်ဖြစ်ရပါသည် (ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ကမ္မပစ္စည်းကို ကြည့်ပါလေ)။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ဝီထိမုတ်ပိုင်း စုတိပဋိသန္ဓိက္ခမမှလဲ၍ “သင်္ခါရေန ဇနိယမာနံ ပဋိသန္ဓိ- သင်္ခါတံ မာနသံ ပတိဋ္ဌာတိ” ရယ်လို့ ရေးသားတော်မူခဲ့ ပါသည်။

တဖန် အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ သေခါနီးဇောစိတ်နှင့် ထင်သော ကုသိုလ်ကံအာရုံ ကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ်အာရုံ ကုသိုလ်ဂတိနိမိတ်အာရုံ ဤအာရုံ ၆-ပါးတို့တွင် တပါးပါး သော အကြောင်းတရားတို့က အာရမ္မဏအစွမ်းသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ဆပ်သောကြောင့် ကျေးဇူး ပြုသောကြောင့် လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်လာရပါ သည် (အာရမ္မဏပစ္စည်းကို ကြည့်ပါလေ)။ ဝီထိမုတ်ပိုင်းက

“တထာဂဟိတံ အာရမ္မဏံ အာရပ္ပ ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ မာနသံ ပတိဋ္ဌာတိ”လို့ ပြဆိုပါသည်။

တဖန် အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ဟိုဘက်ဘဝက ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီးသော စုတိနာမက္ခန္ဓာ အကြောင်းတရားတို့က အနန္တရသတ္တိ သမနန္တရသတ္တိ အနန္တရူပနိဿယသတ္တိ နတ္ထိသတ္တိ ဝိဂတသတ္တိ ငါးမျိုးတို့ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသောကြောင့်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ်တရား နာမ်ဓာတ် တရားများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လာကြသည် (အနန္တရပစ္စည်း ငါးမျိုး ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါလေ)။ သင်္ဂြိုဟ် ဝီထိမုတ်ပိုင်းကတော့ “တဿာနန္တရမေဝ ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ မာနသံ ပတိဋ္ဌာတိ”လို့ ပြဆိုပါသည်။

တဖန် အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်အတူ မြိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ် အကြောင်းတရားတို့က သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ အညမည ဝိပ္ပယုတ္တ အစွမ်းသတ္တိခြောက်မျိုးတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြသောကြောင့်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ်တရား နာမ်တရားများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လာကြသည် (၎င်းပစ္စည်း ပါဠိတော်ကို ကြည့်ကြလေ)။ သင်္ဂြိုဟ် ဝီထိမုတ်ပိုင်းမှာတော့ “သဝတ္ထုကံ....ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ မာနသံ ပတိဋ္ဌာတိ”လို့ ပြဆိုပါသည်။

တဖန် အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ တဏှာ အနုသယ သဘောတရားတို့က (ဝါ)ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်ကုန်

သော ပညတ် နာမ်ရုပ်အကြောင်းတရားတို့က (ဝါ)မိခင်
ဖခင်ကျေးဇူးရှင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုကြသောကြောင့်လည်း ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဓာတ်
တရား နာမ်တရားများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လာကြ
ပါသည် (ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းမှာ ကြည့်လေ)။
“ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဗဟု ဝါ
ဟောတိ ပကတူပနိဿယော”လို့ ဟောတော်မူပါသည်။
ဝီထိမုတ်ပိုင်းမှာတော့ “အဝိဇ္ဇာနုသယပရိက္ခိတ္တေန တဏှာ-
နုသယမူလကေန ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ ပတိဋ္ဌာတိ”လို့ ပြဆို
ပါသည်။

တဖန် အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး အကြောင်းတရားတို့က သဟဇာတ နိဿယ
အတ္တိ အဝိဂတ အညမည ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ တို့ဖြင့်၎င်း
ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ၌ရှိကြသောဆိုင်ရာဆိုင်ရာအကြောင်း
တရားတို့က ဟေတု ကမ္မ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ
သတ္တိတို့ဖြင့်၎င်း ပေါင်း ၁၃-ပါးသောသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုကြသောကြောင့်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ်တရား နာမ်
ဓာတ်တရားသည် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွား၍ လာကြပါသည်
(ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ၁၃ ပစ္စည်းမှာကြည့်လေ)။ သင်္ဂြိုဟ်ဝီထိပိုင်းမှာ
တော့ “သဟဇာတာနုမဓိဋ္ဌာနဘာဝေန ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ
မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ ပတိဋ္ဌာတိ ဘဝန္တရေ”ဟူ၍
ဖွင့်ပြတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ငါဘဲ သူဘဲ လူဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ သတ္တဝါဘဲဟူ၍ ခေါ်လို့ကိုမရနိုင်သေးသည့် ပညတ်စရာပင် မရှိသေးသည့် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် သဘော တရားသည်....

သဟဇာတမျိုး အကြောင်းသတ္တိ		၁၃
အာရမ္မဏမျိုး	။ ။	၁
အနန္တရမျိုး	။ ။	၅
ဝတ္ထုမျိုး	။ ။	၆
နာနာက္ခဏိကကမ္မ	။ ။	၁
ပကတူပနိဿယ	။ ။	၁

အားဖြင့် အမျိုးအားဖြင့် ၆-မျိုး အကြောင်းအားဖြင့် ၂၇-ကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိ၍လာပုံကို ဟောပြောတော်မူခဲ့ပါသည်။

မှာထားချက်။ ။ အတိတ်ကုသိုလ် စေတနာက နာနာက္ခဏိကကမ္မ ပကတူပနိဿယ ၂-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည် ဟူ၍လည်း မှတ်သားနိုင်ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ စိတ်တခု လျော့၍နေသော စိတ်ပေါင်း ၉၀ (ဝါ) စိတ် ၈၉-တို့တွင် မည်သည့်စိတ်ကိုဘဲ ဖြစ်စေ၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းအကြောင်းပေါင်း မည်မျှစုပေါင်း၍ ကျေးဇူးပြုမှ စိတ်ဓာတ်တခုဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံကို တိတိကျကျ သိရှိနားလည်နိုင်သော ဤနည်းကို ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သည် တွေ့ရှိတော်မူပါသည်။ (စိတ်ဓာတ်တခုစီ စေတသိက် ဓာတ်တခုစီ ရုပ်ဓာတ်တခုစီ တခုစီ၏ အကြောင်းပစ္စည်း အတိအကျကို တွက်ချက်နားလည်နိုင်သောနည်းဟု ဆိုလို ပါသည်။)

ဆရာတော်ဘုရားကြီး သင်ကြား ပို့ချတော်မူသော နည်းအတိုင်း ပဋိသန္ဓေစိတ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင် ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ထုတ်ဖော် ဟောပြောရပါသည်။ ဝိပဿနာ ရှုပွားသောအခါမှစ၍ အကြောင်း ရှိရှိသမျှ တို့ကို ကြည့်ရှုရန်မလိုပါ။ အကြောင်းရင်း ပဒဋ္ဌာန်ကို သိမြင်လျှင် ကိစ္စပြီးစီးပါသည်။

ထို့ကြောင့် “လူ့ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေက” ဟူသည်နှင့် အညီ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပွားများဘို့ရန် အခြေခံဖြစ်သော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် ဒိဉာဏ်နှစ်ပါးကို မူတည်ထားလိုက်ကြဦးစို့။

လူ့ဘဝရလျှင် ရမှန်းသိ၊ လူဖြစ်လျှင် ဖြစ်မှန်းသိ။

ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ် သည့် နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ် ၂-ပါး၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား ဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဤကား နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်)

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်။ (ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ)

တဖန် လူဘဝရလျှင် ရမှန်းသိ၊ လူဖြစ်လျှင် ဖြစ်မှန်းသိ။ အတိတ်ဘဝက ကာမာဝစရကုသိုလ်စေတနာ၏ နာ- နာက္ခဏိကမ္မသတ္တိကြောင့် ဖြစ်သည့် (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်) ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သည့် နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ် ၂-ပါး၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ)

အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

ကလလရေကြည်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ် သော နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်နှစ်ပါးသည် မိခင်၏သားအိမ် ၌ ပင်ကိုယ်မူလကလည်း အမြဲရှိ၍မနေ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင်လည်း ပျက်၍ပျက်၍ သွားမြဲထုံးစံဖြစ်သောကြောင့် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ အတ္တကိုယ်ကောင်းဟူ၍ အထင်မှားစရာ မူလကပင် မရှိသေးသောကြောင့် အနတ္တ၊ အစိုးမရ၍

အနတ္တ၊ အလိုသို့ မလိုက်သောကြောင့် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်၍ အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ပဋိသန္ဓေ နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်သည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်နေသည်မဟုတ်ပါတကား၊ အတိတ် ဘဝက ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စေတနာ၏ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍နေခြင်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါကောင် မှီ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မဟုတ်ပါတကား၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး မှီ ပဋိသန္ဓေတည်နေတာပါတကား။ (ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ)

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်သည် ငါကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ အထင် မှားစရာ အစကပင်မရှိသေးသော ငါကောင်သည် ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား၊ ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်ပေါ်မှာ ငါကောင်ကမမှီပါတကား၊ ငါကောင်ပေါ်မှာ ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်က မမှီပါတကား၊ ဤကား တဏှာ မာန အတ္တဒိဋ္ဌိ တို့ကို တဒင်္ဂပယ်သော ပဟာနပရိညာဉ် ကတဉာဏ်ဖြစ် ပါသည်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ သမုဇ္ဈဒပဟာနံတို့ဖြင့် ပြီးစီး အောင် ပယ်စွန့်ရပါဦးမည်။

ဤ ဆိုရိုးဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပွားများကြ ပါကုန်၊ သူတော်ကောင်းတို့။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနှင့် ယှဉ်ပြပုံ

အသင်တို့ကိုယ်တိုင် အမှန်တကယ်ကြုံခဲ့ရ ဖြစ်ခဲ့ရသော လူ့ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဝိညာဏ်ကို ပြန်ကြည့်လျှင် ထိုပဋိသန္ဓေစိတ် ဝိညာဏ်သည် ဓမ္မာရုံဘဲ၊ ဓမ္မသဘာဝ အာရုံဘဲ၊ ယခုချက်ချင်းလက်ငင်း သိတာက သတိအသိနှင့် ယှဉ်တွဲစိတ်ဘဲ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကိုတော့ အာရုံကိုသိတတ် တဲ့ စိတ်ဟူ၍ မှတ်ရမည်။ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့် ပဋိသန္ဓေ စိတ် ဓမ္မာရုံကို သတိအသိနှင့်ယှဉ်သော ယခုစိတ်က ပြန်၍ကြည့်သောကြောင့် ပြန်၍သိသောကြောင့် “စိတ္တာ- နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” ရယ်လို့ မှတ်သားကြရမည်။

ထို့အတူ ဖဿဓမ္မဓာတ်ကို ပြန်ကြည့်လျှင် “ဓမ္မာ- နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” ရယ်လို့ မှတ်သားကြရမည်။

ထို့အတူ ဝေဒနာစေတသိက်ကို ပြန်ကြည့်လျှင် “ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” ရယ်လို့ မှတ်သားကြရ ပါမည်။

ထို့အတူ ပဋိသန္ဓေ ဝတ္ထုဒသကကလာပ်အတွင်းမှာ ပါရှိသည့် မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အဖြစ်ကို ပြန်ကြည့်လျှင် “ကာယာ- နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်” ဟူ၍ မှတ်သားကြရပါမည်။ သူ တော်ကောင်းတို့။

ဤသည်လျှင် တရားပွဲအစမှာ ပြောခဲ့ ဟောခဲ့တဲ့ ငါကောင်မဟုတ် သူကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်၊ လူကောင် သတ္တဝါကောင်မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်ဆိုတာကို အရပ်သူ အရပ်သား ဝတ်ကြောင်ဝတ် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရိပ်မိနိုင်ရုံ တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြောပြသရခြင်း ဖြစ်ပေသ တည်း။

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူသော ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ”အရ မိမိ ကိုယ်တိုင် အမှန်တကယ် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည့် ပဋိသန္ဓေ နာမ်ရုပ်ဓမ္မာရုံ ဓမ္မသဘာဝအာရုံကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ကြ ပါကုန်။

“မနော” အရ မိမိတို့၏ ဘဝင်စိတ် အကြည်အလင် စိတ်ကို ဆိုသည်ဟု နားလည်ကြပါလေ။

“ဝိညာဏဓာတုယာ” အရ ပြန်၍သတိရတဲ့ ထင်မြင် နိုင်သော သတိအသိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် မနော- ဝိညာဏဓာတ်ကို ဆိုသည်ဟု နားလည်ကြပါလေ။

“အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ် ဓမ္မာရုံ ဓမ္မသဘာဝအာရုံက မနောဝိညာဏဓာတ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာ အောင် တည်ရှိအောင် ကျေးဇူးပြုသည်ဟု နားလည်ကြ ပါ။ သူတော်ကောင်းတို့။

ဆောင်ရန်။ ။ဉာဏ်မြင်ပေါ်ရှိ၊ အမှန်သိ၊ အမှားသိကို
ပယ်စွန့်သည်။
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဉာဏ်ရောင်ရှိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်း
ပျောက်သည်။

မဿဒေဝပဒအမှတ် (၁၃၈) မှ

“ရှေးဖျားနာမ၊ ကောဏ္ဍညနှင့်၊ မင်္ဂလမြတ်စွာ၊
သုမေဓာ သုဇာတ၊ ဖုဿ ဝေဿဘူ၊ သုံးဆူတတန်၊
ကကုသန် ကောဏာဂမန၊ ကဿပတို့၊ လောကသုံးပါး၊
ပွင့်ထင်ရှားစဉ်၊ ပယ်ရှားအိမ်ယာ၊ သာသနာသမယ၊
ဒုလ္လဘနှိုက်၊ အရတော်လစ်၊ ရဟန်းဖြစ်၍၊ ရှင်ချစ်
ဘုရား၊ မြတ်ကိုးပါး၏၊ ထံပါးကပ်ဆည်း၊ ခယမ်း
ပည်းလျက်၊ စံနည်းရယူ၊ ဂေါတြဘူနှင့်၊ အတူရှေးရှိ၊
နုလုံထိအောင်၊ ဝိပဿနာ၊ မဟာဝဇီရာ၊ ဉာဏအထူး၊
လေ့လာဘူးသား၊ ကျေးဇူးဥပ၊ နိဿယကြောင့်”
ဟူသည်နှင့်အညီ ဆုထူးကြီးပန်ဘုရားအလောင်း သူတော်
ကောင်းတို့သည် ဂေါတြဘူစိတ်၏ ရှေ့အနုလောမ အနုလုံ
စိတ်တိုင်အောင် သာသနာတော်တွင်း ဝိပဿနာကုသိုလ်
အထူးတို့ကို အားထုတ်ရှုမြင် ပွားများခဲ့ဘူးကြောင်းတို့ကို
အားကျ နည်းယူသင့်လှပေသည်။

ပဋိသန္ဓေ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့၌ ဝိပဿနာရှုနည်းကို
ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

၁၉။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဓာတ်ဝိပဿနာရှုနည်း

ဓမ္မဒါယကာ ဓမ္မဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား စီရင်တော်မူခဲ့သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီကျမ်းမှ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ထုတ်နုတ်ကိုးကားပြီးလျှင် ဓာတ်လေးပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ယခုခေတ်နှင့် လျော်ညီအောင် ရှင်းလင်း၍ပြပါမည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကျမ်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိပါရိနပုံ မာတိကာ အခန်း၌ ရူပက္ခန္ဓာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း (၁၁၂-ပါး) ရှိသည်တိုင်—

ပထဝီမှာ ၄-ပါး

အာပေါမှာ ၄-ပါး

တေဇောမှာ ၄-ပါး

ဝါယောမှာ ၄-ပါး

ဆံပင်လျှင် ငါဘဲ၊ ငါ့ဆံပင်ဘဲ၊ ဆံပင်ပေါ်မှာ ငါတည်သည်၊ ငါ့ပေါ်မှာ ဆံပင်က တည်သည် မှီသည်။

ယခုလို မူအတိုင်း ထုတ်နုတ်ထားသည့် အချက်ကို ဝိပဿနာအလုပ်ဖြစ်အောင် ဤကဲ့သို့ ပွားများရပါသည်။

မိမိတို့ဆံပင်ကို လက်နှင့်ထိထားကြ၊ မာမှုကိုတွေ့လိမ့်မည်၊ ဒီမာမှုကို အာရုံပြုထားကြ၊ စိတ်စိုက်ထားကြ၊

မာတာကို မာမှန်းသိ၊ အမာခံ မြေပထဝီဓာတ်၏ အလုပ်
 ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊
 ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်
 စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ပညတ်ဆံပင်၏အလုပ်
 ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
 ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဆံပင်၏မာမှုကို လူကလဲမသိ
 နိုင်ဘူး၊ လက်ကလဲမသိနိုင်ဘူး၊ လက်မှာရှိတဲ့ ကာယ
 ဝိညာဏ်စိတ်ကသာလျှင် ဒီမာမှုကို သိနိုင်ပါသည်။

ကဲ ဆံပင်ကို ရေဆွတ်ကြည့်ကြစမ်း၊ ဆံပင်တွေ ဘာ
 ဖြစ်သွားသလဲ။

ဆံပင်တွေ ပျော့သွားပါသည်ဘုရား။

မှန်ပါသည်၊ သတိရှိရှိ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်၍
 ဉာဏ်ဖြင့်သိကြပါ၊ ဆံပင်တွေ ယခုပျော့သွားသည်၊ ခုနစ်
 က မာမှုတွေ ရှိကြသေးရဲ့လား။

မာမှုတွေ မရှိတော့ပါဘုရား။

ဒါကြောင့်မို့ မာမှုပထဝီ မြေဓာတ် ရုပ်ပရမတ် အနိစ္စ၊
 ဒုက္ခ၊ ဆံပင်မဟုတ် အနတ္တ။

ထို့ကြောင့် လိုက်ဆိုကြ၊ မာမှုမြေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်
 သည် အမြဲရှိ၍ မနေနိုင်သောကြောင့် အနိစ္စ အနိစ္စ၊
 ပျော့ပထဝီရောက် မာပထဝီ ပျောက်ရသောကြောင့်
 ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ဆံပင်မဟုတ် မာမှုမြေဓာတ် အနတ္တ၊

အကြိမ်ပေါင်း ရာ ထောင် ရှုတ်၍ ပွားများကြရာသည်၊
ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်ကြရာသည်။

(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဆံပင်ရယ်၊ မာမူရယ် နှစ်မျိုး
နှစ်စား ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပါလျက် တခုထဲပေါင်း၍
တခုထဲပြု၍ “ဆံပင်မာသည်”ဟု အထင်အမြင်မှား၍
နေသော အတ္တဒိဋ္ဌိကို (ဝါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အမြင်မှန်
သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ဟောတာလို ကြေငြာ၍ ပယ်စွန့်ပစ်ရသည်။

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” မာမူပထဝီဓာတ် မြေ
ပရမတ်သည် ဆံပင် (ပညတ်)၏ ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါ
တကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ဆံပင်
မို့လို့ မာသည်မဟုတ်ပါတကား၊ ပထဝီဓာတ် မြေပရမတ်
မို့ မာတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”
မာမူသည် ဆံပင်မဟုတ်ပါတကား၊ ဆံပင်သည် မာမူ
မဟုတ်ပါတကား၊ မာမူပေါ်မှာ ဆံပင်က မမှီပါတကား၊
ဆံပင်ပေါ်မှာ မာမူက မမှီပါတကား။

တဏှာငါ့ မာနငါ့ အတ္တဒိဋ္ဌိငါ့ကို ပယ်ပါသည်။ (ပဟာန
ပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

ပဌမ ဆံပင်မာသည်၊ ရေလောင်းလိုက်တော့ ဒုတိယ
ဆံပင်ပျော့သည်၊ မာမူ ပျော့မူ ပထဝီဓာတ်သာလျှင် တခု

ပျောက်ပြီးလျှင် တခုရောက်ပြီး ပြောင်းလဲသည်။ သတိ အသိ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဒီနည်း ဒီစံနစ်အတိုင်း မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အကျုံးဝင်လျက်ရှိကြသည့် (ဝါ) အသီးသီး အသက အသက နေရာယူ၍ထားကြသည့် ပထဝီကောဠာ သန္တုစိသိယကို တခုစီ တခုစီ ကုန်စင်အောင် ပွားများကြ ရမည်။ ပထဝီကောဠာသန္တုစိသိယကို သိကြရဲ့လား၊ အစဉ် အတိုင်း ဆိုတတ်ကြရဲ့လား၊ အေး အေး၊ လူဖြစ်လာတဲ့ ဘဝရအောင် ကျက်နိုင်လျှင် ဆိုနိုင်လျှင် သမာဓိ၊ ပရမတ် ဖြစ်ပျက်မြင်နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာအသိ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူ၍ နားလည်ကြရမည်။ နားရှင်းကြရမည်။ မိမိတို့ အလို အလျောက် ပွားများကြည့်ကြစမ်း။

ဆံပင် မာသည်။

နှုတ်ခမ်းမွှေး မာသည် (ကြမ်းသည်)။

ခြေသဲ လက်သဲ မာသည်။

သွား မာသည်။

အရေထူ အရေပါး မာသည်၊ ပျော့သည်။

ဤတစပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သမထ ဝိပဿနာ နှစ်ဖြာ ယှဉ်ပြီး ပွားများကြရသည်။

၂၀။ အာပေါဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီကျမ်းမှ ဆက်လက်ပြီး ထုတ်ဆောင်၍ ပြဦးမည်၊ ဖွဲ့စည်းမှုကိုစွဲ၍ ငါဟုဆိုသောအရာ အာပေါဋ္ဌဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိပင်၊ ဥပမာ- ငါသလိပ်ကပ်သည်၊ ဤကဲ့သို့ ငါနှင့်သလိပ် ရောပြီးပြော လျှင် ပြောတဲ့အတိုင်း ထင်မြင်မှတ်သားလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်တခုဖြစ်လေသည်၊ ဤအမြင် မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိဘေးမှ ကျွတ်လို လွတ်လိုလျှင် ဟောသလို ပွားကြရမည်။

သလိပ်ကပ်လျှင် ကပ်မှန်းသိ၊ ဖွဲ့စည်းအာပေါဓာတ် ၏အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို အမည် ပညတ်မျှသာဖြစ်သော သလိပ်၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါ တကား၊ ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ဆက်လက်၍ ပွားကြပါကုန်လော့၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ် အာပေါဓာတ် တစ်ဆယ့်နှစ်မျိုး၊ ဤကား ရှင်းလင်းချက်ဖြစ်သည်။

၂၁။ တေဇောဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

တဖန် ဆက်လက်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီကျမ်းက ဆို
ပြန်သည်။

ထုတ်နှုတ်ချက်။ ။ “ငါပူသည်၊ ငါနှေးသည်၊ ငါအေး
သည်၊ ငါချမ်းသည်” ဟု ဆိုသော
အခါ တေဇောဓာတ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိ
တည်း၊ အဲဒါက ထုတ်နှုတ်ချက်။

ရှင်းပြပါဦးမည်၊ ဥပမာ “ကျောပူ” ဆိုကြပါစို့ ၊
ကျောပြင်ရယ်၊ ပူမှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ထင်ထင်ရှားရှား
ဖြစ်ပါလျက် “ကျောပူသည်” ဟု တခုတည်း တပေါင်း
တည်းကဲ့သို့ ပြောဆိုထင်မြင်ပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်
စေတသိက်ဖြစ်သည်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိလက်ချက်ဖြစ်သည့် အမြင်
မှားမှုကို အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ်ကမှ ပယ်နိုင်
သည်၊ ဓာတ်ကို ဓာတ်ချင်းမှနိုင်သည်၊ ပရမတ်ကို ပရမတ်
ချင်းမှနိုင်သည်။

ကဲ အမြင်မှန်နှင့် အလုပ်ကို လုပ်ကြ။

ကျောပူလျှင် ပူမှန်းသိ၊ တေဇောဓာတ်၏ အလုပ်
ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊
ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်
စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို ကျောပြင်
၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊

ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊
အကြိမ် ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်း များစွာ ပွားများကြ
ပါလေ။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ နေပူလို့ ကျောပူသည်၊ အရိပ်
အတွင်းကို ဝင်လိုက်ကြ၊ အေးကြရဲ့လား။

အေးကြပါသည်ဘုရား။

ဘယ်ကအေးသလဲ။

ကျောအေးပါသည်ဘုရား။

စောစောကပူတာ ရှိကြသေးလား။

စောစောကပူတာ မရှိတော့ပါဘုရား။

ဘယ်ရောက်သွားပြီလဲ။

အနိစ္စရောက် ချုပ်ပျောက်သွားပါပြီဘုရား။

မြင်လျှင် မြင်တဲ့အတိုင်း ကြည့်ကြ ရှုကြပါလေ။

တေဇောအပူဓာတ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ခြေပူသည်၊ လက်ပူသည်၊
ကျောပူသည်၊ ရင်ပူသည်၊ မျက်စိပူသည်၊ နားပူသည်၊
နှာပူသည်၊ လျှာပူသည်၊ ရူပကာယ ပူပူသမျှတို့ကို
အလုံးကြီး အခဲကြီး အထည်ကြီး ခြပ်ကြီးရယ်လို့ တစု
ထဲ တခေါင်းထဲ မဖြစ်စေရပါ။ နာမည်ပညတ်တွေရယ်
(ဝါ)သဏ္ဌာနပညတ်တွေရယ်၊ တေဇောအပူဓာတ် ပရမတ်
ရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားတို့ကို ခွဲခွဲခြားခြား စေ့စေ့စပ်စပ်
ကြည့်ကြရမည်၊ အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ကို အမြင်

မှန်မှု သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု
သုတ်သင် ရှင်းလင်းကြရမည်။

၂၂-ဝါယောဓာတ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီကျမ်း၌ ငါလှုပ်ရှားသည်ဟုဆိုသော
အခါ ဝါယော၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်းဟု ဆက်လက်၍လာ
ပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်—

ခြေလှမ်းလျှင် လှမ်းမှန်းသိ။

လက်ယမ်းလျှင် ယမ်းမှန်းသိ။

မျက်တောင်ခပ်လျှင် ခပ်မှန်းသိ။

ပါးစပ်လှုပ်လျှင် လှုပ်မှန်းသိ။

လက်ယပ်လျှင် ယပ်မှန်းသိ။

ဥက္ခေခာင်းခါလျှင် ခါမှန်းသိ။

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော လှုပ်ရှားဝါယော လေဓာတ်၏
အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် စေတသိက်
ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ခြေ လက် မျက်တောင် ပါးစပ်
လက် ဥက္ခေခာင်းတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊
(ဉာတ၊ ရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်)တို့ကို ဆက်
လက်၍ ပွားပါလေ။

၂၃-ဇရတာရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ

တဖန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီမှာ “ငါကြီးပြီ၊ ငါကြီးရလတုံ၊ ငါအိုပြီ၊ ငါအိုရလတုံ၊ ငါသေလပြီ၊ ငါသေရလတုံ” ဟုဆိုသောအရ ဇရတာရုပ် အနိစ္စတာရုပ်တို့၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဤသို့လျှင် အနိစ္စဖြစ်သော ဇရာရုပ် မရဏတာရုပ်တို့မှာပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (အတ္တဒိဋ္ဌိ) ငရဲမီး တောက်လောင်ချေသေး၏။ ကြွင်းကျန်သော ရုပ်တို့မှာ အဘယ်ဆိုဘယ်ရာ ရှိအံ့နည်းဟူ၍ မိန့်မှာတော်မူခဲ့ပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ယခု ထုတ်နုတ်ချက်တို့ကို အလုပ်လုပ်ရန်အတွက်နှင့် ရှင်းပြပါဦးမည်။

ငါရယ်၊ အိုမှုရယ် အိုမှုရယ်၊ ငါရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား အထင်အရှားရှိပါလျက် တခုတည်း တပေါင်းတည်းပြု၍ “ငါအိုပြီ” ဟု ပြောလဲပြောကြသည်။ ထင်မြင်မှတ်သားလဲမှတ်သားကြသည်။ ငါကလူ ပုဂ္ဂလပညတ် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိလို့ သဏ္ဌာနပညတ် ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ် ပေါင်းစပ်ထားသောကြောင့် သမူဟပညတ်၊ အိုမှုက ဇရတာ ရုပ်ဓာတ် ရုပ်ပရမတ်၊ အဲတာလို ပညတ် ပရမတ် ခွဲခြားပြီးသည့် နောက် အိုလျှင် အိုမှန်းသိ၊ ဇရတာရုပ် ပရမတ်၏ အလုပ် ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏

အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်
မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏ်ပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ဇရတာရုပ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

ငါ့ခွဲလို့ အိုမင်းဆွေးမြေတာမဟုတ်၊ ဇရတာရုပ် ပရ
မတ်မှို အိုမင်းဆွေးမြေတာပါတကား။

အိုမှုသည် ငါမဟုတ်၊ ငါသည် အိုမှုမဟုတ်၊ အိုမှုပေါ်မှာ
ငါကမမှီ၊ ငါပေါ်မှာ အိုမှုက မမှီပါတကား။

အဲတာကို အိုမှုကတခြား ငါကတခြား ကွဲပြားအောင်
အမြင်မှန်ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အကြိမ်ပေါင်း
များစွာ ရှုပွားပြီးလျှင် အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်
မောင်းနှင်တတ်ကြရမည်။ အိုမှုဇရတာရုပ်ကို အာရုံပြု၍
ကောင်းမှုကုသိုလ် အကောင်းဆုံးကို ယူတတ်ကြရမည်။
သူတော်ကောင်းတို့။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ အပူဓာတ် ကိလေသာဆယ်
မျိုးတို့အနက် ရှေးဦးစွာပယ်ဖျက်ရသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
(ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိအတွက် ဆက်လက်ပြီး ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးကရေးသားတော်မူခဲ့ပြန်ပါသည်။ မိမိကိုယ်ကိုဆိုမှသာ
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (အတ္တဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
မိန်းမ ယောက်ျားဟူသော ထင်မြင်စွဲလမ်းချက်နှင့် မည်သူ
ဖြစ်သည် မည်သူကြားသည် စသည်ဖြင့် ဆိုရာ၌လည်း
သူတပါးတို့၏ ရုပ်နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခုတို့မှာ စွဲသော မိမိ၏

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင်တည်း။ ခက်မာမှု ပူမှု အေးမှု စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ် မခွဲခြားမှု၍ တကိုယ်လုံးကို တခုတည်းပြု၍ ငါ ငါဟု စွဲသောဒိဋ္ဌိ (အတ္တဒိဋ္ဌိ) ချည်းပင်ဟူ၍ ရေးသား တော်မူခဲ့ပါသည်။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ပညတ်နှင့် ပရမတ်တုံစပ်၍ မြင်လျှင် အမြင်မှား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ(အတ္တဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်တော့သည်။ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပညတ်နှင့် ပရမတ်ခွဲခြားပြီး ပရမတ်တရား ဓာတ်တရားတို့က သူတို့သဘာဝအတိုင်းဖြစ်၍ပြပျက်၍ ပြပုံတို့ကို သတိထားပြီး အသိတရားနှင့်ကြည့်လိုက်လျှင် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ကို ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်ကူစွာဖြင့် ရရှိနိုင်သည့် အချက်တို့ကိုလဲ နားလည်ကြစေလိုသည်။ နားရှင်းကြစေလိုသည်။ ငါပူသည်ဆိုသည့်စကားကို ခွဲခြားနိုင်အောင် ခွဲခြားသကဲ့သို့ ကွဲပြားအောင်လည်း ခွဲခြားကြစေလိုသည်။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ဝိပဿနာမှ ရှုသင့်ရှုထိုက်သော လောကီရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မတို့ကို အကုန်ပင်မဟုတ်စေကာမူ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်—

မြေ ရေ လေ မီး၊ ဓာတ်ကြီးလေးခု၊ စက္ခုသောတာ၊ သာန ဇိဝှါ၊ ကာယ မန၊ ဆအကြည်ဓာတ်၊ ဖဿ ဝေဒနာ၊ စေတနာနှင့်၊ သညာတက္ခ၊ ဤဓာတ်မျှကို၊ လှလှကိုယ်တိုင်း၊ ကွင်းကွင်းမြင်က၊ ဉာဏ်သက္ကာ

ယ၊ သေကိန်းကျသည်၊ ဆေးမျှားသိဒ္ဓိ အကျော်
တည်း။

ဤဆေးနိဒါန်းကို ကြေကြေကျက်၍ ထိုတဆယ့်လေး
ပါးသော ဓာတ်ရင်းဓမ္မရင်းတို့ကို မိမိကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း
သူတပါးတို့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ ဖြစ်မှုပျက်မှုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
နှင့်တကွ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းပိုင်ပိုင် မြင်စွမ်း
နိုင်အောင် သဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယ သတိ သမာဓိတို့ဖြင့် နေ့ည
မခြား အားထုတ်ရာသတည်း။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီကျမ်းမှ)

ဤလင်္ကာအရ ဥဒါဟရုဏ်ထုတ်၍ ပြလိုက်မည်။ ပညတ်
နှင့်ပရမတ်၊ အတ္တနှင့် အနတ္တ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ ရုပ်၏
အလုပ် နာမ်၏အလုပ် ခွဲခြားပြီး ကွဲပြားအောင် ရှုကြ
စေလိုသည်။ သူတော်ကောင်းတို့။

ဆံပင်မာသည်	ဓမ္မသင်္ဂဏီ	ပဒအမှတ်	(၆၄၇)
သွားမာသည်	။	။	(၂)
အရေပျော့သည်	။	။	(၂)
သလိပ်ကြပ်သည်	။	။	(၇၂၆)
ဥက္ခေဒ်ငြိမ်းသည်	။	။	(၆၄၇)
ကျောပူသည်	။	။	(၂)
မျက်စိကြည်သည်	။	။	(၅၉၆)
နားကြည်သည်	။	။	(၆၀၀)
နှာခေါင်းကြည်သည်	။	။	(၆၀၄)

လျှာကြည်သည် ။ ။ (၆၀၈)

ကိုယ်ကာယကြည်သည်။ ။ (၆၀၉)

စိတ်မနောကြည်သည် ။ ။ (၆၁၀)

မျက်စိထဲတွေ့သည် ။ ။ (၆၁၁)

ကြည့်ကောင်းသည် ။ ။ (၆၁၂)

ကြည့်မကောင်းဘူး ။ ။ (၆၁၃)

ငါလုပ်သည်၊ ငါပြောသည် ။

ငါနှိုးဆော်သည် (စေတနာ) ။ (၆၁၄)

ငါမှတ်မိသည် (သညာ) ။ (၆၁၅)

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ “ငါမှတ်မိသည်” ဆိုရာ၌ ငါရယ်၊ မှတ်မိမှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား အထင်အရှား ရှိပါလျက် တခုတည်း တပေါင်းတည်းပြု၍ “အဒွယံ သမနုပဿတိ” ငါမှတ်မိသည်ဟုပြောလဲပြောကြသည်၊ ပြောတဲ့အတိုင်း ထင်မြင်မှတ်သားလဲ မှတ်သားကြသည်။

“ငါ”ကလူ ပုဂ္ဂလပညတ် သဏ္ဌာနပညတ် သမူဟပညတ်၊ “မှတ်မိမှု”က သညာ စေတသိက် ပရမတ်၏ ဓမ္မဓာတ်။

သင်္ခတဓာတ်၊ ပရမတ်မှန်၊ ခပ်မြန်မြန်၊ ကေန့်မုချ၊ ဖြစ်ပျက်ပြု၏။

သို့ကလို့ ပညတ် ပရမတ် ခွဲပြီးမှ အာရုံတခုခုကို “မကောင်းလဲမှတ်၊ ကောင်းလဲမှတ်၊ မှတ်မိလျှင် မှတ်မှန်းကိုသိ၊ သညာစေတသိက် ပရမတ္ထတရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါ

တကား”ဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်
မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတ
သိက် ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါ၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ
တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းလဲမှတ်၊ ကောင်းလဲမှတ်၊ မှတ်သားမှုသည်
ပရမတ္ထတရားသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လူ
မဟုတ် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။

(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ” မှတ်သားမှု သညာသည် ငါ၏ဥစ္စာ
ပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ” ငါ့မို့လို့ မှတ်သားမိတာ မဟုတ်ပါ
တကား၊ သညာစေတသိက်ပရမတ္ထတရားမို့ မှတ်သားမိ
တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ” မှတ်သားမှုသည် ငါမဟုတ်ပါ
တကား၊ ငါသည် မှတ်သားမှုသည် မဟုတ်ပါတကား၊
မှတ်သားမှုသည်ပေါ်မှာ ငါက မမှီပါတကား၊ ငါပေါ်
မှာ မှတ်သားမှုက မမှီပါတကား။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ မှတ်သားမှုသည် ဓမ္မဓာတ်
သည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာတို့အပေါ်မှာ မှီပါသည်၊
ရင်းနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှာ မှီပါသည်၊
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ဝတ္ထုဒသကကလာပ်၌ရှိသော မြေရေ

လေ မီးဓာတ်ကြီးတို့သည် အချင်းချင်းမှီကြကုန်သည် ဖြစ်၍ တနာရီအတွင်းမှာပင် ဓာတ်ကမ္ဘာလောကကြီး အကြိမ်ကြိမ်မီးဖျက်၍ အကြိမ်ကြိမ်လဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြပြန်ပါသည်။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ = “နိဿယပစ္စယောတိ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” အစရှိသော ပါဠိတော်မှာ ကြည့်ရှုလေ့လာကြစေလိုသည်။

၂၄-ပရိယတ်နှင့်ပဋိပတ်

ဓာတ် (၁၈) ပါး ဝိပဿနာရှုရန်

ပဋ္ဌာန်းနည်းဆိုရိုး

“ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”

ဟူသော ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌....

ရူပါယတနံဖြင့် အတိုက်ဓာတ်ကိုပြတော်မူသည်၊ စက္ခုဖြင့် အခံဓာတ်ကို ပြတော်မူသည်၊ ဝိညာဏဖြင့် အပွင့်ဓာတ်ကို ပြတော်မူသည်၊ ဓာတုယာဖြင့် ဓာတ်သဘာဝသက်သက် ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူသည်၊ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ အကောင်အထည် ခြေသဏ္ဌာန် မရှိဟု နားလည်ကြစေလိုသည်။

ရူပါရုံမျိုးစုံတို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပဒအမှတ် (၆၁၆) မှာ ကြည့်ပါ။ “အဝတ်ညိုညို” အပေါင်းခေါ် အပေါင်းကို သိလျှင် အတ္တဝါဒ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ “အဝတ်နှင့်အဆင်းညို” နှစ်မျိုးခွဲခြားသိလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ အလုပ်စခန်းဝင် လျှင် ယခုဆိုရိုးကို ဆောင်ထားကြပါကုန်။

၂၅-အတိုက်ဓာတ် ရူပါရုံ၌ ဝိပဿနာရူပုံ

စက္ခုပသာဒရုပ် ကြည်ကြည်လင်လင်မှာ ထိခိုက်၍ ထင်ပေါ်လျှင် ထင်ပေါ်မှန်းကိုသိ၊ အဆင်းအရောင် ရူပါရုံ ရူပဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါး ထင် မြင်သလို အဝတ်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

အဝတ်ကိုလျော်၍ သဘောကျရာ နီ ဝါ နက် စိမ်း တခုခု ဆိုးလိုက်လျှင် အညိုရောင်အဆင်း အနီစွရောက်ပုံကို ကိုယ် တွေ ဉာဏ်တွေ တွေ့ကြရလိမ့်မည်။ အညိုရောင် ရူပဓာတ် အနီစွ၊ ထို့ကြောင့် အညိုအဆင်းအရောင် ရူပဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနီစွ၊ အဆင်းညိုညိုမှ အခြား တပါးသော အဆင်းအရောင် ပြောင်းရသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ အဝတ်အထည်မဟုတ် အနတ္တ၊ (တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” အညှိရောင် ရူပဓာတ်သည် အဝတ်၏ ဥစ္စာမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” အဝတ်မှို စက္ခုပသာဒ မျက်စိအကြည်အလင်မှာ ထင်ပေါ် ထိခိုက်သည် မဟုတ်ပါတကား၊ အညှိရောင် ရူပဓာတ်မှို မျက်စိအကြည့်မှာ ထိခိုက်သင်ပေါ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” အညှိရောင် ရူပဓာတ်သည် အဝတ် မဟုတ်ပါတကား၊ အဝတ်သည် အညှိရောင် မဟုတ်ပါတကား၊ အညှိရောင်ပေါ်မှာ အဝတ်က မမှီပါတကား၊ အဝတ်ပေါ်မှာ အညှိရောင်က မမှီပါတကား၊ အညှိရောင် အဆင်း ရူပဓာတ်သည် မိမိကလာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကိုသာ မှီပါတကား။

၂၆-အခံဓာတ် စက္ခုပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ ရူပဓာတ် ထိခိုက်၍ ထင်ပေါ်လောက်အောင် ကြည်လင်လျှင် ကြည်လင်မှန်းကိုသိ၊ စက္ခုပသာဒဝတ္ထု မျက်စိ အကြည်အလင်ရုပ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါး ထင်မြင်သလို မျက်စိ၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ

မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်
မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏ်ပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

စက္ခုပသာဒဝတ္ထု မျက်စိအကြည်အလင်ရုပ်သည် အမြဲ
မရှိ၊ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်၍
နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ပညတ် မျက်စိမဟုတ်
အနတ္တ၊ ငါကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
မဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” စက္ခုပသာဒဝတ္ထု မျက်စိ
အကြည်အလင်ရုပ်သည် ငါကိုယ်ကောင်၏ ဥစ္စာပစ္စည်း
မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတာ မဟုတ်ပါ
တကား၊ အတိတ်ဘဝကံ ကာမာဝစရကုသိုလ်စေတနာ
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတာပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ပညတ်
မျက်စိမှို့ ကြည်လင်တာမဟုတ်ပါတကား၊ စက္ခုပသာဒရုပ်
ပရမတ်မှို့ ကြည်လင်တာပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်မှို့
ကြည်လင်တာမဟုတ်ပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” စက္ခု
ပသာဒ အကြည်အလင်ရုပ်သည် ငါကိုယ်ကောင် မဟုတ်
ပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်သည် စက္ခုပသာဒ အကြည်
အလင်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား၊ စက္ခုပသာဒ အကြည်

၂၇-အပွင့်ဓာတ်စက္ခုဝိညာဉ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ၂၀၉

အလင် ရုပ်ပေါ်မှာ ငါကိုယ်ကောင်က မမှီပါတကား၊ ငါ
ကိုယ်ကောင်ပေါ်မှာ စက္ခုပဿာဒ အကြည်အလင် ရုပ်က
မမှီပါတကား။ (ပဟာနုပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

စက္ခုပဿာဒဝတ္ထု မျက်စိအကြည်အလင်ရုပ်သည် စက္ခု
ဒသကကလာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီး
လေးပါးတို့ကိုမှီသည်။ (မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ နိဿယ
ပစ္စယေန ပစ္စယော။)

၂၇။ အပွင့်ဓာတ် စက္ခုဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

အဆင်းအရောင်မျိုးစုံ ရူပါရုံတို့ကို မကောင်းလဲမြင်၊
ကောင်းလဲမြင်၊ မြင်လျှင်မြင်မှန်းသိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
မျက်စိစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်
ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို
စက္ခုပဿာဒရုပ်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ ကိုယ်
ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်
သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊
သစ္စဉာဏ်)

“မျက်လွှာကိုပိတ် အာရုံဆိတ် (တနည်း) မျက်စိကို
မှိတ် အာရုံဆိတ် မြင်စိတ်မရှိပြီ” မြင်စိတ်အနိစ္စ၊ မကောင်း
လဲမြင်၊ ကောင်းလဲမြင်၊ မြင်မှုစက္ခုဝိညာဏစိတ် မျက်စိ
စိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်းပြောင်း

လဲ၍ နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါကိုယ်ကောင်
မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုရှိရာ မပါမလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ
အနတ္တ၊ လူမဟုတ်အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ = န တေ မမ” မြင်စိတ်သည် ငါကိုယ်ကောင်
၏ ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား၊ ရူပါရုံကြောင့်ဖြစ်၍
ရူပါရုံ၏ဥစ္စာပစ္စည်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ = န သော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
မြင်တာ မဟုတ်ပါတကား၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မျက်စိ
စိတ်ဓာတ်မို့ မြင်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ = န မေ သော အတ္တာ” မြင်စိတ်
သည် ငါကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်သည် မြင်
စိတ်မဟုတ်ပါတကား၊ မြင်စိတ်ပေါ်မှာ ငါကိုယ်ကောင်က
မမှီပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင်ပေါ်မှာ မြင်စိတ်က မမှီပါ
တကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

မြင်စိတ်သည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာလေးပါးပေါ်မှာ
မှီကြ၏၊ ထို နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် စက္ခုပသာဒ
ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီကြ၏။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ရူပါယတနံ အတိုက်ဓာတ်၊
စက္ခု အခံဓာတ်၊ ဝိညာဏ အပွင့်ဓာတ်တို့၌ အမြင်မှားမှု
အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်ကို ပယ်စွန့်ရန် ဓာတ်သဘာဝသုံးခုတို့ကို
ဓာတ်သဘာဝအတိုင်း အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ကုသိုလ်

ရနိုင်သော “ဝိဇ္ဇာ” အတတ်ပညာဟု နားလည်ကြစေလိုသည်။ ကိလေသာ ၁၀-ပါးတို့အနက် အတ္တဒိဋ္ဌိ (ဝါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကိလေသာကိုပယ်နိုင်ပြီ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးတို့အနက် မဖြစ်ဘူးသေးသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အမြင်စင်ကြယ်မှု ဝိသုဒ္ဓိအထူးကုသိုလ်ရပေပြီ၊ အတတ်ပညာကိုရပေပြီ။

၂၈။ အတိုက်ခတ်သဒ္ဒါရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”

သဒ္ဓါယတနံဖြင့် အတိုက်ခတ်ကို ပြတော်မူ၏။ သောတဖြင့် အခံဓာတ်ကို ပြတော်မူ၏။ ဝိညာဏဖြင့် အပွင့်ဓာတ် ပေါ်ပေါက်လာသောဓာတ်ကို ပြတော်မူ၏။

အတိုက်ခတ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ဆဋ္ဌမူ ပဒ အမှတ် (၆၂၀) ၌ ဘေရိသဒ္ဓေါစည်သံစသည်ဖြင့် အကျယ် ဟောတော်မူသည်။ ပါဠိတော်လာ၍ စည်သံ ကိုပင်အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိဘေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်စေရန် “အမြင်မှန်” သမ္မာဒိဋ္ဌိကဆောင်၍ အလုပ် လုပ်ပုံကို ပြပေအံ့။

သောတပသာဒအကြည်အလင်ရုပ်မှာ ထိခိုက်၍ ထင်ပေါ်လျှင် ထင်ပေါ်မှန်းကိုသိ၊ အသံသဒ္ဓဓာတ်၏ အလုပ် ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို စည်၏ အလုပ်ကိစ္စ

မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏ်ပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

အသံသဒ္ဓသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ရှေးတသံပျက်မှ
နောက်တသံဖြစ်ပြီး အသစ်နှင့်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍
နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ စည်မဟုတ် အနတ္တ။
[တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်]

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” အသံ သဒ္ဓဓာတ်သည်
စည်၏ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” စည်မှိုလို့
သောတပဿဒနားအကြည်ရုပ်မှာ ထိခိုက်ထင်ပေါ်ခြင်း
မဟုတ်ပါတကား၊ အသံသဒ္ဓဓာတ်မှို သောတပဿဒ နား
အကြည်ရုပ်မှာ ထိခိုက်ထင်ပေါ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” အသံ
ဓာတ်သည် စည်မဟုတ်ပါတကား၊ စည်သည် အသံဓာတ်
မဟုတ်ပါတကား၊ အသံဓာတ်ပေါ်မှာ စည်က မမှီပါ
တကား၊ စည်ပေါ်မှာ အသံဓာတ်က မမှီပါတကား။
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

၂၉။ အခံဓာတ်သောတပဿဒရုပ်၌ဝိပဿနာရူပုံ

အသံမျိုးစုံ ကောင်း-မကောင်း သဒ္ဓါရုံ သဒ္ဓဓာတ်တို့
ထိခိုက်ထင်ပေါ်လောက်အောင် ကြည်လင်လျှင် ကြည်
လင်မှန်းကို သိ၊ သောတပဿဒဝတ္ထုရုပ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါ

တကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်
မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတ
သိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်
ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

သောတပဿဒ နားအကြည်အလင်ရုပ်သည် အမြဲမရှိ
အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်းပြောင်းလဲ၍ နေသောကြောင့်
ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါကိုယ်ကောင်းမဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့
မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရအနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်
အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” နားအကြည်ရုပ်သည်
ငါကိုယ်ကောင်းဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
အသံအမျိုးမျိုးတို့၏ အတိုက်အခိုက်ခံရသည် မဟုတ်ပါ
တကား၊ သောတပဿဒနားအကြည်ရုပ်မို့ အသံ အမျိုး
မျိုးတို့၏ အတိုက်အခိုက်ကိုခံ၍ နေရတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”
သောတပဿဒအကြည်ရုပ်သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါ
သည် သောတပဿဒ အကြည်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား။
သောတပဿဒ အကြည်ရုပ်ပေါ်မှာ ငါကမမှီပါတကား၊
ငါပေါ်မှာ သောတပဿဒအကြည်ရုပ်က မမှီပါတကား။
(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

သောတပဿာဒဝတ္ထု အကြည်အလင်ရုပ်သည် သော
တဒသကကလာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီး
လေးပါးတို့ကို မှီပါတကား။ (နိဿယပစ္စယောတိ မဟာ-
ဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။)

၃၀။ အပွင့်ဓာတ်သောတဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရူပံ

“ငါကြားသည်” ပြောကြရာ၌ မကောင်းလဲကြား၊
ကောင်းလဲကြား၊ ကြားလျှင်ကြားမှန်းသိ၊ သောတဝိညာ
ဏဓာတ်နားစိတ်ဓာတ်၏အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်
အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး
ထင်မြင်သလို နား၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကား၊
ငါ၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်
သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းလဲကြား၊ ကောင်းလဲကြား၊ ကြားမှုသောတ
ဝိညာဏဓာတ် နားစိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ အသစ်
အဟောင်းပြောင်းလဲ၍ နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊
ငါကိုယ်ကောင် မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊
အစိုးမရအနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။

(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

၃၀-အပွင့်ဓာတ်သောတဝိညာဉ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ၂၁၅

ဆောင်။ ။ နားသီးကိုပိတ်၊ အာရုံဆိတ်၊ ကြားစိတ်မပွင့်
ပြီ။
နားတံခါးပိတ်၊ အာရုံဆိတ်၊ ကြားစိတ်
မဖြစ်ပြီ။

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” နားစိတ်ဓာတ်သည် (ဝါ)
ကြားစိတ်သည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့
ကြားတာ မဟုတ်ပါတကား၊ နားစိတ်မို့ ကြားတာပါ
တကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” ကြားမှု
သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် ကြားမှုမဟုတ်ပါ
တကား၊ ကြားမှုအပေါ်မှာ ငါက မမှီပါတကား၊ ငါပေါ်
မှာကြားမှုက မမှီပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

ကြားမှုသည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာကိုမှီ၏၊ ၎င်း
နာမက္ခန္ဓာသည် သောတပသာဒဝတ္ထုရုပ်ကို မှီသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သဒ္ဓ အသံ အတိုက်ဓာတ်၊
သောတ အခံဓာတ်၊ ဝိညာဏ ကြားမှုအပွင့်ဓာတ်သုံးမျိုး
တို့၌ အထင်အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်ကိလေသာ
ဓာတ်ဆိုးကင်းကွာစေရန် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့်
ဤသို့ ဝိပဿနာ ပွားများကြရပေသည်။

၃၁။ အတိုက်ခတ်ဂန္ဓာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ဂန္ဓာယတနံ သာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”

ကောင်းမကောင်း အနံမျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံတို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် ဆဋ္ဌမူပဒအမှတ် (၆၂၄) ၌ “မူလဂန္ဓော သာရဂန္ဓော” စသည်ဖြင့် အကျယ်ဟောတော်မူပါသည်။ ယခု ပုပ္ဖဂန္ဓော ပန်းနံတခုကိုသာ ဖော်ပြပါသည်။

“စမ္ပယံပန်းနံသည် မွှေးသည်၊ စမ္ပယံပန်းမွှေးသည်” ဟု ဆိုရာ၌ ပန်းရယ်၊ မွှေးမှုရယ် နှစ်မျိုးနှစ်စားထင်ရှား ရှိပါလျက် တပေါင်းတည်းပြု၍ တခုတည်းပြု၍ “ပန်းမွှေးတယ်” ဟု ပြောလဲပြောကြသည်။ စိတ်ကလဲထင်မြင်မှတ်သားကြပါသည်။

“ပန်းနံ” သာနပသာဒဝတ္ထုရုပ်မှာ အကြည်အလင်ကို ထိခိုက်၍ ထင်ပေါ်လျှင် ထင်ပေါ်မှန်းကိုသိ၊ အနံဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် စေတသိက်ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါ၏အလုပ်ကိစ္စမဟုတ် မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

အနံဓာတ် ဂန္ဓဓာတ်သည် အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ အသစ် အဟောင်းပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ပန်းမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

၃၂-အခံဓာတ်ဃာနပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ၂၁၇

“နေတံ မမ=န တေံ မမ” အနံဓာတ်သည် ပန်းခြံ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ဂန္ဓာရုပ်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ပန်းမို့လို့ ဃာနပသာဒဝတ္ထု နှာအကြည်အလင်၌ ထိခိုက်ထင်ပေါ်တာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဂန္ဓာရုံမို့လို့ ထိခိုက်ထင်ပေါ်တာ ပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” အနံဓာတ်သည် ပန်းမဟုတ်ပါတကား၊ ပန်းသည် အနံဓာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ အနံဓာတ်ပေါ်မှာ ပန်းက မမှီပါတကား၊ ပန်းပေါ်မှာ အနံဓာတ်က မမှီပါတကား။
(ပဟာနရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

၃၂။ အခံဓာတ် ဃာနပသာဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

ကောင်း - မကောင်းသော အနံ့မျိုးစုံ အနံဓာတ် ဂန္ဓာရုံတို့ ထိခိုက်ထင်ပေါ်လောက်အောင် ကြည်လင်လျှင် ကြည့်လင်မှန်းကိုသိ၊ ဃာနပသာဒဝတ္ထုရုပ် နှာအကြည်အလင် ရုပ်၏အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက်ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို

ငါ့ကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ဃာနပဿာဒဝတ္ထု နှာအကြည်အလင်ရုပ်သည် အမြဲမရှိ
အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့်
ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့
မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်
အနတ္တ။
(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ဃာနပဿာဒဝတ္ထု နှာ
အကြည်အလင် ရုပ်သည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါ
တကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့ကိုယ်
ကောင်မှို့ ကောင်းမကောင်းသောအနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံတို့၏
အထိအခိုက်ကို ခံရသည် မဟုတ်ပါတကား၊ ဃာနပဿာဒ
ဝတ္ထု နှာအကြည်အလင်ရုပ်မှို့ အထိအခိုက်ကို ခံယူရတာ
ပါတကား။

န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” နှာအ
ကြည်ရုပ်သည် ငါ့ကိုယ်ကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကိုယ်
ကောင်သည် နှာအကြည်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား၊ နှာအ
ကြည်ရုပ်ပေါ်မှာ ငါက မမှီပါတကား၊ ငါ့ကိုယ်ကောင်
ပေါ်မှာ နှာအကြည်ရုပ်က မမှီပါတကား။

(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

သနပဿာဒ နှာအကြည်ရုပ်သည် သနဒသက က
လာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို
မှီပါတကား။

၃၃။ အပွင့်ဓာတ် သနဝိညာဉ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

မကောင်းလဲနံ၊ ကောင်းလဲနံ၊ နံလျှင်နံမှန်းသိ၊ သန
ဝိညာဏ်ဓာတ် နှာစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို
ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းလဲနံ၊ ကောင်းလဲနံ၊ နံမူသန ဝိညာဏဓာတ်
နှာစိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း
ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ကိုယ်
ကောင်မဟုတ် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
မဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” နှာစိတ်ဓာတ်သည် ငါကိုယ်
ကောင်း၏ ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မျှလို့
အနံ့ကို နံသည်မဟုတ်ပါတကား၊ သနဝိညာဏဓာတ်
နှာစိတ်ဓာတ်မျှ အနံ့ကိုနံတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ” နှာ စိတ်သည် ငါကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကိုယ်ကောင် သည် နှာစိတ်ဓာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ နှာစိတ်ဓာတ်ပေါ် မှာ ငါက မမှီပါတကား၊ ငါကောင်ပေါ်မှာ နှာစိတ်ဓာတ် က မမှီပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်) (အဆင့်ဆင့် မှီပုံများကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး)

၃၄။ အတိုက်ဓာတ် ရသာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”

ဇိဝှိပသာဒဝတ္ထုရုပ် လျှာအကြည်အလင်မှာ ထိခိုက်၍ ထင်ပေါ်လျှင် ထင်ပေါ်မှန်းကိုသိ၊ ကောင်းမကောင်း သော ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့၏ အလုပ်ကိစ္စပါ တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင် မြင်သလို အမြစ် အနှစ် အခေါက် အခွံ အပွင့် အသီးတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ကောင်း မကောင်းသော အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့သည် လျှာပေါ်တွင်ပျောက်ကြ၍ အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့်

ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ အမြစ် အနှစ် အခေါက် အခွံ အပွင့်
အသီးမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န တေ မမ”အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ
ရသဓာတ်တို့သည် အမြစ် အနှစ် အခေါက် အခွံ အပွင့်
အသီးတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ကြပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” အမြစ်
အနှစ် အခေါက် အခွံ အပွင့် အသီးတွေ့မှီ လျှာ အကြည်
အလင်မှာ ထိခိုက်ထင်ပေါ်တာ မဟုတ်ပါတကား။ အရ
သာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်များမှီ ဇီဝိပဿာဒဝတ္ထု
လျှာ အကြည်အလင်မှာ ထိခိုက် ထင်ပေါ်ကြတာပါ
တကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ”အရသာ
မျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့သည် အမြစ် အနှစ် အခေါက်
အခွံ အပွင့် အသီး မဟုတ်ကြပါတကား။ အမြစ် အနှစ်
အခေါက် အခွံ အပွင့် အသီးတို့သည် အရသာမျိုးစုံ
ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့ မဟုတ်ကြပါတကား။ အရသာ
မျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့အပေါ်မှာ အမြစ် အနှစ်
အခေါက် အခွံ အပွင့် အသီးတို့က မမှီပါတကား။ အမြစ်
အနှစ် အခေါက် အခွံ အပွင့် အသီးတို့အပေါ်မှာ ရသာ
မျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့က မမှီပါတကား။

(ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံတို့သည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အဋ္ဌကလာပ်မှာရုံကြကုန်သော မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကိုသာ မှီကြပါကုန်တကား။

“မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။”

ထိုဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်း မှီကြပါတကား။

“စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။”

၃၅။ အခံဓာတ်ဇိဝှိပဿဒရုပ်၌ ဝိပဿနာရူပံ

ကောင်း မကောင်း ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ ရသဓာတ်တို့ ထိခိုက်ထင်ပေါ်နိုင်လောက်အောင် ကြည်လင်လျှင် ကြည်လင်မှန်းကိုသိ၊ ဇိဝှိပဿဒ ဝတ္ထု လျှာ အကြည်အလင်ရုပ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါ့အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

ဇိဝှိပဿဒ လျှာအကြည်အလင်ရုပ်သည် အမြဲမရှိအနိစ္စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ငါကိုယ်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုမလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ” ဇိဝှါပသာဒဝတ္ထု လျှာ အကြည်အလင်ရုပ်သည် ငါ၏ဥစ္စာပစ္စည်း မဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န သော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မို့လို့ ကောင်း မကောင်း အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံတို့၏ အထိ အခိုက်ကို ခံယူသည် မဟုတ်ပါတကား။ ဇိဝှါပသာဒဝတ္ထု လျှာအကြည်အလင်ရုပ်မို့ အထိအခိုက်ကို ခံယူတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ သော အတ္တာ”ဇိဝှါပသာဒ လျှာ အကြည်ရုပ်သည် ငါမဟုတ်ပါတကား။ ငါသည် ဇိဝှါပသာဒ လျှာအကြည်ရုပ် မဟုတ်ပါတကား။ ဇိဝှါပသာဒ လျှာအကြည်ရုပ်အပေါ်မှာ ငါကမမှီပါတကား။ ငါပေါ်မှာဇိဝှါပသာဒ လျှာအကြည်ရုပ်က မမှီပါတကား။ (ပဟာနုပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

ဇိဝှါပသာဒ လျှာ အကြည်ရုပ်သည် ဇိဝှါဒသက ကလာပ်၌ရှိသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးကို မှီ၏။ ထိုဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့သည် အချင်းချင်းမှီကြ၏။

၃၆။ အပွင့်ဓာတ်ဇိဝှါဝိညာဉ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

မကောင်းသော အရသာကိုလဲသိ၊ ကောင်းသော အရသာကိုလဲသိ၊ သိလျှင်သိမှန်းသိ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ် လျှာစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကား။ အဟုတ်အမှန်ကို

ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို
ငါ့ကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်
ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

မကောင်းအရသာ ကောင်းအရသာသိမှု ဇိဝှါဝိညာဏ
ဓာတ်လျှာစိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အ
ဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊
ကိုယ်ကောင်းမဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊
အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။

(တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န ဧတံ မမ”လျှာစိတ်သည် ငါ့ကိုယ်
ကောင်း၏ ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ငါ့မိလို့
အရသာကိုသိတာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်မို့
အရသာကို သိတာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”လျှာ
စိတ်ဓာတ်သည် ငါ့ကောင်မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ့ကောင်
သည် လျှာစိတ်ဓာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ လျှာစိတ်ဓာတ်
ပေါ်မှာ ငါကမမှီပါတကား၊ ငါပေါ်မှာ လျှာစိတ်ဓာတ်က
မမှီပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

၃၇-အတိုက်ခတ်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ၂၂၅

လျှာစိတ်ခတ်သည် အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာလေးပါးကို မှီ၏။

ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် ဇိဝှိပဿာဒဝတ္ထု လျှာအကြည်ရုပ်ကိုမှီ၏။ ထိုဇိဝှိပဿာဒဝတ္ထုရုပ်သည် ဇိဝှိ-ဒသကကလာပ်၌ရှိသော မြေ ရေ လေ မီး ခတ်ကြီးလေးပါးကို မှီ၏။ ထိုခတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်းကို မှီကြ၏၊ ဖြစ်ကြ၏၊ ပျက်ကြ၏၊ ငါမပိုင် ငါမဆိုင်၊ ငါနှင့်အလွတ်ကြီးပါတကား။

၃၇-အတိုက်ခတ်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

“ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။”

မာမူ ပျော့မူ အကြမ်းအနုကို ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ပူမူ နွေးမူ အေးမူကို တေဇောဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ထောက်ကန်လှုပ်ရှားမှုကို ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗရယ်လို့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသုံးမျိုးရှိပါသည်။

ဥဒါဟရုဏ် ပုံစံအားဖြင့် “ဆံပင် မာသည်၊ ဆံပင် ပျော့သည်” ဆိုရာ၌ ကိုယ် ကာယပဿာဒ အကြည်အလင်၌ ထိခိုက်ထင်ပေါ်လာလျှင် ထိခိုက်ထင်ပေါ်မှန်းသိ၊ မာမူ ပျော့မူ ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ခတ်ဆိုး ထင်မြင်

သလို ဆံပင်၏အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု ဉာဏ်
ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မာမူ ပျော့မူ ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊
အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍ နေသောကြောင့် ဝိပရိ-
ဏာမဒုက္ခ၊ ဆံပင်မဟုတ် အနတ္တ။ (တိရုဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န တေံ မမ”မာမူ ပျော့မူ ပထဝီ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်သည် ဆံပင်၏ဥစ္စာပစ္စည်းမဟုတ်ပါတကား။

“နေသောဟမသ္မိ=န ဧသော အဟံ အသ္မိ” ဆံပင်မှ
မာမူ ပျော့မူဖြစ်ခြင်း မဟုတ်ပါတကား၊ ပထဝီဓာတ်မှ
မာမူ ပျော့မူဖြစ်တာပါတကား။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ”မာမူ
ပျော့မူသည် ဆံပင်မဟုတ်ပါတကား၊ ဆံပင်သည် မာမူ
ပျော့မူမဟုတ်ပါတကား။ မာမူပျော့မူပေါ်မှာ ဆံပင်က
မမှီပါတကား၊ ဆံပင်ပေါ်မှာ မာမူပျော့မူက မမှီပါ
တကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

မာမူပျော့မူ ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်သည် မိမိကလာပ်၌
ရှိသော ကြွင်းသော မဟာဘူတသုံးပါးကို မှီပါတကား။

“နိဿယပစ္စယောတိ စတ္တာရော မဟာဘူတာ
အညမညံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။”

မှာထားချက်။ ။အခံခတ် ကာယပသာဒနှင့် အပွင့်
ခတ် ကာယဝိညာဏ်တို့၌လည်း နည်း
မှီ၍ သိလောက်ပါပြီ။ (ဆိုကြည့်ပါ)

ဆောင်။ ။ဝတ္ထုအာရုံ၊နှစ်ပါးဆုံက၊သိခတ်ဖမ်းခတ်၊
အစား ခတ်နှင့်၊ မှတ်သားသည့်ခတ်၊
နှိုးဆော်ခတ်၊ ပရမတ်သက်တူ၊ ဖြစ်ပျက်တူ
၏။ (စိတ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေ
တနာ)

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော”။

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ”ဖြင့် ဓမ္မသဘာဝ အာရုံခြောက်မျိုးကို
ဟောပြတော်မူ၏။ ဓမ္မာရုံခြောက်မျိုးဟူသည် “ဓမ္မာ-
ရမ္မဏံ ပန ပသာဒသုခုမရူပစိတ္တစေတသိကနိဗ္ဗာနပညတ္တိ-
ဝသေန ဆဓာ သင်္ဂယုတိ” လို့ သင်္ဂြိုဟ်ပကိဏ်းပိုင်း
အာရမ္မဏသင်္ဂဟအတိုင်း ယူပါလေ။

“မနော”ဖြင့် မိမိတို့သန္တာန်၌ ယခုရှိနေဆဲဖြစ်သော
ဘဝင်အကြည်စိတ်ကို ဟောပြတော်မူပါသည်။

မနောဒွါရံ ပန ဘဝင်္ဂန္တိ ပဝုစ္စတိ။

(ပကိဏ်းပိုင်းဒွါရသင်္ဂဟ)

“ဝိညာဏ” ဖြင့် မနောဝိညာဏစိတ်ခတ်ကို ဟော
တော်မူ၏။ (ဝတ္ထုသင်္ဂဟမှာပင်ကြည့်ပါလေ)

ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံအားဖြင့် တာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌ တည်
ထားအပ်သော စူဠာမဏိစေတီတော်ကို စိတ်ကူး၍ (ဝါ)
အာရုံပြု၍ ကိုယ်စီကိုယ်၌ ဖူးမြော်လိုက်ကြပါ။ ယခုစိတ်ကူး
ဖြင့် ဖူးမြော်စဉ် အခိုက်အတန့်၌—

၃၈။ အတိုက်ခတ်ဓမ္မာရုံ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိခွါပုံ

မနောအကြည်မှာ ထင်ပေါ်လာလျှင် ထင်ပေါ်မှန်း
ကိုသိ၊ စူဠာမဏိစေတီတော် ပညတ်ဓမ္မာရုံ၏ အလုပ်ကိစ္စပ၊
တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ထင်မြင်သလို
ပစ္စုပ္ပန် ပဉ္စာရုံတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။

(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

မှာထားချက်။ ။ ပညတ်ဓမ္မာရုံဖြစ်၍ ဝိပဿနာတင်ရန်
မလို၊ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံ၊
ပစ္စုပ္ပန် ဂန္ဓာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ရသာရုံ၊
ပစ္စုပ္ပန် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ပဉ္စာရုံဆိုသည်။
(ပဉ္စာရုံ=ပဉ္စ+အာရုံ)

၃၉။ အခံခတ် မနောဘဝင်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

တာဝတိံ သာရုံ၊ စူဠာမဏိစေတီတော် ထင်ပေါ်
လောက်အောင် ကြည်လင်လျှင် ကြည်လင်မှန်းကိုသိ၊

မနောဘဝင်စိတ် အကြည်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန် ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်, သစ္စဉာဏ်)

မနောအကြည်ဘဝင်စိတ်ဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ အကောင်အထည်မဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ။ (တိရဏပရိညာဉ်, ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ=န တေံ မမ” ဘဝင်အကြည်စိတ်သည် ငါကိုယ်ကောင် မဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် ဘဝင်အကြည်စိတ်မဟုတ်ပါတကား၊ ဘဝင်အကြည်စိတ်ပေါ်မှာ ငါမမှီပါတကား၊ ငါပေါ်မှာ ဘဝင်အကြည်စိတ် မမှီပါတကား။ (ပဟာနပရိညာဉ်, ကတဉာဏ်)

ဘဝင်အကြည်ဓာတ်သည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာလေးပါးကိုသာမှီ၏၊ ၎င်းနာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီ၏၊ ဟဒယဝတ္ထုသည် မဟာဘုတ်လေးပါးကိုမှီ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါးသည် အချင်းချင်းမှီကြ၏၊ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှာကြည့်ပါလေ။

၄၀-အပွင့်ဓာတ် မနောဝိညာဏ်၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

တာဝတိံသာ စူဠာမဏိစေတီတော်သို့ စိတ်ရောက်လျှင် ရောက်မှန်းသိ၊ ထိုအာရုံကြောင့် ယခုမှ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော မဟာကုသိုလ် မနောဝိညာဏစိတ်ဓာတ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် စေတသိက်ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါ၏အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာဏပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)

တာဝတိံသာ စူဠာမဏိစေတီတော်သို့ အာရုံပြုသည့် မဟာကုသိုလ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ၍နေသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ကိုယ်ကောင်းမဟုတ် အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက် အနတ္တ၊ အစိုးမရ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ် အနတ္တ၊ ငါမပိုင် ငါမဆိုင်၊ ငါနှင့်အလွတ်ကြီးပါတကား။

(တိရဏပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)

“နေတံ မမ” နှင့် “နေသောဟမသ္မိ” ရှေ့အတိုင်း ဆင်ခြင်ပါ။

“န မေသော အတ္တာ=န မေ ဧသော အတ္တာ” တာဝတိံသာနတ်ပြည် စူဠာမဏိစေတီတော်သို့ လူမကူးနိုင်၊ စိတ်သာကူးသော စိတ်ကူးမှု မနောဝိညာဏ စိတ်ဓာတ်

သည် ငါမဟုတ်ပါတကား၊ ငါသည် မနောဝိညာဏစိတ်
ဇာတ် မဟုတ်ပါတကား၊ မနောဝိညာဏ စိတ်ဇာတ်မှာ
ငါက မမှီပါတကား၊ ငါပေါ်မှာ မနောဝိညာဏစိတ်ဇာတ်
က မမှီပါတကား။ (ပဟာနုပရိညာဉ်၊ ကတဉာဏ်)

မနောဝိညာဏစိတ်ဇာတ်သည် အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ
လေးပါးပေါ်မှာ မှီပါတကား။

ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီပါ
တကား၊ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမကို မမှီပါတကား။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်၌ရှိသော
မြေ ရေ လေ မီး ဇာတ်ကြီးလေးပါးကို မှီပါတကား၊ ထို
ဇာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်း မှီကြပါတကား၊
ငါမပိုင် ငါမဆိုင်၊ ငါနှင့်အလွတ်ကြီးပါတကား။

ဤကား အတိုက်ဇာတ် ပညတ်ဓမ္မာရုံ၊ အခံဇာတ်
မနောအကြည်ဘဝင်စိတ်၊ အပွင့်ဇာတ် တာဝတိံသာ
ရောက်အောင်ပြေးသော မဟာကုသိုလ် မနောဝိညာဏ
ဇာတ် ပေါင်းဇာတ်သုံးပါးတို့ကို တခုစီ တခုစီ၌ အမြင်
မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိကင်းစင်စေရန်နှင့် အမြင်မှန် သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိကို ပြုစုပျိုးထောင်ပုံများ ဖြစ်ပေသည်။

၄၁။ အကုသိုလ်အပူဇာတ်၌ ဝိပဿနာရူပုံ

ပြုခဲ့မိသမျှ ပြောခဲ့မိသမျှ ကြံစည်မိခဲ့သမျှ ပြုဆဲပြောဆဲ
ကြံစည်ဆဲ အကုသိုလ်အပူဇာတ်တွေကို လူမမှတ်ကြနှင့်။

လူမမှတ်ရလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မထင်မှတ်ရလျှင်
ဘယ်လို မှတ်ထင်သိမြင်ရမလဲ။

စိတ်ပရမတ် စေတသိက် ပရမတ် စိတ်ဓာတ် စေတသိက်
ဓာတ်တွေဟု သိမြင်နားလည်ကြရမည်။

ဓာတ်သဘာဝ ပရမတ်သဘာဝကို ဘယ်လိုသိမြင်နိုင်
ပါမည်နည်း။

သင်္ခတဓာတ် အသင်္ခတဓာတ် နှစ်မျိုးတို့အနက် ရှေးဦး
စွာ သင်္ခတဓာတ်ကို ရှုကြည့်ကြပါကုန်လော့။

သင်္ခတဓာတ် ပရမတ်မှန် ခတ်မြန်မြန် ကော်မုချဖြစ်၍
လဲ ပြုကြပါသည်။ ပျက်၍လဲပြုပါသည်။

လောဘဓမ္မဓာတ်။ ။ နှစ်သက်စရာ အာရုံတခုခုမှ မထ
နိုင်လျှင် မထနိုင်မှန်းကိုသိ၊ မခွါနိုင်လျှင် မခွါနိုင်မှန်းကိုသိ၊
အမြစ်တယ်လျှင် အမြစ်တယ်မှန်းကိုသိ၊ လောဘဓာတ်စီး
ဓာတ်ကပ်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို
ငါ့ကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု
ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်
(ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊ လောဘ ဓမ္မဓာတ်သည် လူမဟုတ်
ဘူး၊ သူတော်ကောင်းတို့။

ဤလောဘကို တဏှာလည်းခေါ်၏၊ အဘိဇ္ဈာလည်း
ခေါ်၏၊ ကာမလည်းခေါ်၏၊ ရာဂလည်းခေါ်၏၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော် ပဒအမှတ် (၁၂၃၆) ၌ နာမည်ပရိယာယ်ပုဒ်
ပေါင်းတရာကျော်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်၊ လွန်စွာ နာမည်
ပေါများသော ဓာတ် ကျော်စောသော ဓာတ်ဆိုး
ကြီးတည်း။

ဒေါသဓမ္မဓာတ်။ ။မနှစ်သက်စရာ အာရုံတခုခု၌
ယမ်းပုံမီးကျ ဟုန်းကနဲထ၍ ကြမ်းတမ်းလျှင် ကြမ်းတမ်း
မှန်းကိုသိ၊ ဒေါသ ဓမ္မဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး၏ အလုပ်ကိစ္စ
ပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်
မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါး
ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတ
ကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
ကြည့် (ဉာဏ်ပရိညာဉ်၊ ကိစ္စဉာဏ်)၊ ဒေါသဓမ္မဓာတ်သည်
လူမဟုတ်ဘူး။

ဒေါသဓမ္မဓာတ်၏ နာမည်အမျိုးမျိုး ပရိယာယ်ပုဒ်
များကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပဒအမှတ် (၁၂၃၇) မှာ ကြည့်ပါလေ။

မောဟဓမ္မဓာတ်။ ။အဟုတ်အမှန်ကိုမသိလျှင် မသိ
မှန်းကိုသိ၊ နားမလည်လျှင် နားမလည်မှန်းကိုသိ၊ မိုက်လျှင်
မိုက်မှန်းသိ၊ မှားလျှင် မှားမှန်းသိ၊ တွေဝေလျှင် တွေဝေ
မှန်းသိ၊ မောဟဓမ္မဓာတ် မိုက်ဓာတ်မှောင်ကြီး၏ အလုပ်
ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊

ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်မမှန် ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်အောင် ကြည့် (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊ မောဟဓမ္မဓာတ်သည် လူမဟုတ်။

ဤမောဟကို အဝိဇ္ဇာလည်းခေါ်၏၊ အညာဏလည်း ခေါ်၏၊ အဒဿနလည်း ခေါ်၏၊ ပရိယာယ်ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပဒ (၁၂၃၈) မှာကြည့်ပါလေ။

ဤဓမ္မဓာတ် စေတသိက် ပရမတ်သုံးပါးသည် အလုံးစုံ သော အကုသိုလ် ပါပဓမ္မတို့၏ အရင်းအမြစ် အခြေခံဖြစ် သောကြောင့်တကြောင်း မိမိတို့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အာရုံတို့၌ အမြစ်တွယ်တတ်သောကြောင့်တကြောင်း မူလတရား သုံး ပါးမည်၏၊ ၎င်း၏ ပရိယာယ်ပုဒ်များကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒ အမှတ် (၉၈၆) မှာကြည့်ပါလေ။

ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ပရမတ် ဆိုသည်ကား တရားဓမ္မအရာ၌ အမြင်မှားခြင်းတည်း၊ အယူမှားခြင်းတည်း၊ အနိစ္စကို နိစ္စဟုယူခြင်း၊ ဒုက္ခကို သုခဟုယူခြင်း၊ အနတ္တကို အတ္တဟု ယူခြင်း၊ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံကို ပယ်ခြင်း၊ ကံ ကံ၏ အကျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်း စသည်တည်း။

ထိုဒိဋ္ဌိကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာတင်ရန်မှာ အမြင်မှား လျှင် မှားမှန်းသိ၊ အယူမှားလျှင် မှားမှန်းသိ၊ ဒိဋ္ဌိ စေတသိက်၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို

ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒ (၁၂၄၀) ကြည့်ပါလေ။ ဒိဋ္ဌိ စေတသိက် ဓမ္မဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးသည် လူမဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အကောင်အထည်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းတိုက်ဆိုင် လျှင် ပေါ်ပေါက်လာသော ဓာတ်သက်သက်မျှသာ ဖြစ် သည်ကို သတိပြု၊ အသိနှင့်ရှုမြင်ပါလေ။

မာနစေတသိက်ပရမတ် - ဆိုသည်ကား - အထင်မှား ခြင်း အထင်ကြီးခြင်းတည်း၊ ငါကောင် သူကောင် လူ ကောင်မဟုတ်သော နာမ်ဓာတ် ရုပ်ဓာတ်ကို ငါကိုယ် ကောင်ဟု အထင်မှားခြင်း အထင်ကြီးခြင်း၊ ထို ငါကိုယ် ကောင်ကိုပင် တဖန်ထပ်ဆင့်လျက် အမျိုးကိုစွဲ၍ ယုတ်ညံ့ သည် မြင့်မြတ်သည်ဟု အထင်ကြီးခြင်း၊ အနွယ်ကိုစွဲ၍ ယုတ်ညံ့သည် မြင့်မြတ်သည်ဟု အထင်မှားခြင်း အထင် ကြီးခြင်းတည်း။

ထိုမာနစေတသိက်ကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာတင်ရန်မှာ အထင်ကြီးလျှင် ကြီးမှန်းသိ၊ အထင်မှားလျှင် မှားမှန်း သိ၊ မောက်လျှင် မောက်မှန်းသိ၊ မာလျှင်မာမှန်းသိ၊ မောက်မာလျှင် မောက်မာမှန်းသိ၊ အကုသိုလ်မာနစေတ သိက် ပရမတ္ထတရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ် အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်

သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်။

(ပညတ်နှင့် ပရမတ် ပိုင်းခြား၍သိသော ဉာတပရိညာဉ်၊ အမှန်ကို သိသော သစ္စဉာဏ်) (ဏီ ပဒ-၁၂၃၉-ကြည့်)။

တခါတရံ မာန်မာန ထောင်လွှားမိသောအခါ အထက် တွင် ပါရှိသော စာအတိုင်း ရှုရသည်။ ဪ ယခု မာန် မာနထောင်လွှားတာ ငါတကိုယ်လုံး၏ အလုပ်မဟုတ်ပါ တကား၊ အကုသိုလ် မာနစေတသိက် ဓမ္မဓာတ်တရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ မြင် အောင် ကြည့်ရသည်။ အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ကြည့်ရသည်။ ကြည့်ကြပါလေ၊ သူတော်ကောင်းတို့။ ။ ဤကားမှာထား ချက်။ မာနဓာတ် လူမဟုတ်ဘူး၊ ခဏဖြစ် ခဏပျက်။

ဣဿာစေတသိက် ပရမတ်ဆိုသည်ကား ငြူစူခြင်း တည်း၊ သူတပါး ကောင်းစားသည်ကို မနာလိုခြင်း မကြားလိုခြင်း မကြည့်လိုခြင်း ဝမ်းမမြောက်နိုင်ခြင်း မချီးမွမ်းနိုင်ခြင်း အကောင်းမပြောနိုင်ခြင်း မကောင်း ပြောရန် အပြစ်ကိုသာ ရှာကြံခြင်းတည်း။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒအမှတ်-၁၁၂၆)

မိမိတို့သန္တာန်၌ ထိုဣဿာဓာတ်ဆိုး ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဪ ဣဿာဓာတ်ဆိုး ဖြစ်ပေါ်လာပါတကား၊ ငါ့ အလုပ်မဟုတ်ပါတကား၊ ဣဿာ အကုသိုလ် စေတသိက်

ဓာတ်ဆိုး၏ အလုပ်ပါတကားဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်
အောင် ကြည့်ရှုကြပါကုန်။

ထိုဣဿာဓာတ်ဆိုးကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာရှုရန်မှာ
ဥပုသ်လျှင် ဥပုသ်မှန်းကိုသိ၊ မနာလိုလျှင် မနာလိုမှန်းကို
သိ၊ ဣဿာ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ် ဓာတ်ဆိုး
၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာ
ဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကု
သိုလ်ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်
ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊ ဣဿာ
စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးသည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ ဣဿာ
ဓာတ်သည် လူမဟုတ်ပါတကား။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော
အတ္တာ။”

မစ္ဆရိယ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ် ဆိုသည်ကား
ဝန်တိုခြင်းတည်း၊ မိမိကောင်းစားသည်ကို သူတကာတို့
အား မမျှတလိုခြင်း နှမြောခြင်း စေးနဲခြင်းတည်း။
(ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒအမှတ်-၁၁၂၇-မှာ ကြည့်ပါလေ။)

ထိုမစ္ဆရိယဓာတ်ဆိုး တခါတရံ ပေါ်ပေါက်လာလျှင်
ချက်ချင်းသတိထားပြီး အသိတရားဖြင့် ပယ်ရှားမောင်း
နှင်၍ လွှတ်ကြပါ။ သူတော်ကောင်းတို့၊ ထိုမစ္ဆရိယ
ဓာတ်ဆိုးကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာ မှုဖြစ်ကြပါလေ။

ရူပုံရူနည်းမှာ ဝန်တိုလျှင် ဝန်တိုမှန်းကိုသိ၊ မမျှတလို့လျှင် မမျှတလို့မှန်းကိုသိ၊ မစ္ဆရိယ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့် (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊ မစ္ဆရိယဓာတ် လူမဟုတ်၊ ငါကောင်မဟုတ်၊ သူကောင်မဟုတ်၊ ဘယ်ကောင်မှမဟုတ်၊ သူ့အကြောင်း ညီညွတ်လျှင် ဖြစ်ပေါ်၍၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်၍ သွားသော စေတသိက် နာမ်ဓာတ် သက်သက်မျှသာလျှင်တည်း၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် စေ့စေ့စပ်စပ် နိုင်နိုင်နင်းနင်းကြည့်ပါလေ၊ ယောင်ဝါးဝါး ဖြစ်နေတတ်သည်။

မစ္ဆရိယ အကုသိုလ်စေတသိက်ဓာတ်ဆိုးသည် အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”

ကုက္ကုစ္စဆိုသည်ကား နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်းတည်း၊ ကုန်လွန်ခဲ့ပြီးသောအခါမှ ငါမေ့ခဲ့မိလေခြင်း ငါမှိုက်ခဲ့မိလေခြင်း ငါမှားခဲ့မိလေခြင်းဟု တအံ့နှေးနှေး ပူဆွေးခြင်းတည်း။

လောက၌ အမှားနှစ်မျိုးရှိ၏။ ဒုစရိုက်မှုကိုပြုမိခြင်း သည်လည်း အမှားတမျိုး သုစရိုက်မှုကို မပြုမိခြင်းသည် လည်း အမှားတမျိုး၊ ဤသို့ အမှားနှစ်မျိုးရှိ၏။

နောင်တတဖန် ပူပန်မှုမျိုး နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဒုစရိုက်မှုကို ငါပြုခဲ့မိလေခြင်းဟု နောင်တတဖန် ဖြစ်ရခြင်းတမျိုး ဒါန သီလစသော သုစရိုက်မှုကို ငါမပြုခဲ့မိလေခြင်းဟု နောင်တ တဖန်ဖြစ်ရခြင်းတမျိုးဟု လောက၌ နောင်တတဖန်ပူပန် မှု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထို နောင်တတဖန် ပူပန်မှုအလုပ်သည် ကုက္ကုစ္စအကုသိုလ်စေတသိက်၏ အလုပ်စင်စစ်ကော်အမှန် ဖြစ်၏။ ကုက္ကုစ္စအကုသိုလ်စေတသိက် မဖြစ်အောင် နေပါ လေ။

အကယ်၍ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု နှစ်မျိုးတို့အနက် တမျိုးမျိုးဖြစ်ခဲ့သော် ထိုကုက္ကုစ္စ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာရှုပါလေ။

ဝိပဿနာရှုပုံမှာ နောင်တတဖန် ပူပန်လျှင် ပူပန် မှုန်းကိုသိ၊ ကုက္ကုစ္စ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ်တရား ဓာတ်တရား၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင် ၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်။ (ဉာတပရိညာဉ်,သစ္စဉာဏ်)

ကုက္ကုစ္စစေတသိက် ပရမတ်တရား ဓာတ်တရားသည်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒအမှတ်-၁၁၆၆-မှာကြည့်)၊ ကုက္ကုစ္စ ဓာတ်ကို
လူမထင်နဲ့၊ လက်မခံလေနှင့်၊ မြင်အောင်လဲကြည့်၊ မိအောင်
လဲဖမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းသတ္တိ အပါယ်ဘေးမှလွတ်အောင်ကြည့်။

သတိ သတိ သတိ။

ဆောင်။ ။ မပြုမိလေ၊ ပြုမိလေနှင့်၊ မပြောမိလေ၊
ပြောမိလေနှင့်၊ မကြေစိတ်ညစ်၊ မပြေစိတ်
ညစ်၊ တဖြစ်တောက်တောက်၊ ဒေါင်းနှယ်
တောက်၊ ဒေါင်းတောက်ခေါ်ကြ၊ ကုက္ကုစ္စ။

ဟယ် ကုက္ကုစ္စဓာတ်၊ လာမကပ်နှင့်၊ ကုက္ကုစ္စဓာတ်သည်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
အဟိရိကအကုသိုလ်စေတသိက် ဟူသည် အရှက်မရှိ
ခြင်းတည်း။

အနောတ္တပ္ပအကုသိုလ်စေတသိက် ဟူသည် အကြောက်
အလန့်မရှိခြင်းတည်း၊ မကောင်းမှုဒုစရိုက် ပြုခွင့်ဆိုက်ကြုံ
ခဲ့သော် မိမိ၌ မိုက်မှု ငြိစွန်းညစ်ထေးမှု လူးလဲချေတော့
မည်ဟု အဟိရိကက မရှက်မိခြင်း၊ အနောတ္တပ္ပစေတသိက်
က မကြောက်လန့်ခြင်းတည်း။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဤအကုသိုလ်စေတသိက် နှစ်မျိုးမဖြစ်အောင် နေပါလေ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့သော် အဟိရိက အနောတ္တပ္ပကိုအာရုံပြု၍ ဝိပဿနာရှုပါလေ။

ရှုနည်း နားလည်လောက်ပြီ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပဒအမှတ် ၁၂၄၄-၅-မှာ ကြည့်ပါလေ)၊ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဇာတ် လူ မဟုတ်ဘူး။

ဥဒ္ဓစ္စအကုသိုလ်စေတသိက် ဟူသည် အာရုံတခုခု၌ စိတ် ရပ်တည်မှု မရရှိမှု စိတ်ပျံ့လွင့်မှုတည်း၊ မဖြစ်အောင် နေရ လိမ့်မည်၊ ဖြစ်လာလျှင် ဥဒ္ဓစ္စကိုအာရုံပြု၍ ဝိပဿနာရှုကြ ပါကုန်၊ ဥဒ္ဓစ္စ လူမဟုတ်၊ စိတ်ပျံ့လွင့်လျှင် ပျံ့လွင့်မှန်းကိုသိ။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ အမှတ်-၁၂၄၃)

ထိနအကုသိုလ်စေတသိက် ဆိုသည်ကား စိတ်၏ ထိုင်း မှိုင်းမှုတည်း၊ သိလိုသောအာရုံ၌ မပွင့်မလင်းမှေးမှိန်ခြင်း တည်း။

မိဒ္ဓအကုသိုလ်စေတသိက် ဆိုသည်ကား စေတသိက် ပရမတ္ထတရားတို့၏ ထိုင်းမှိုင်းမှုတည်း၊ တွေ့လို ခံစားလို သော အာရုံတို့၌ မပွင့်မလင်း မှေးမှိန်ခြင်းတည်း။ ထိုမိဒ္ဓ အကုသိုလ်စေတသိက်မဖြစ်အောင်နေပါ၊ ဖြစ်လာပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိကို ခွဲပါ၊ ဝိပဿနာရှု၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်မှုသို့ ပို့ပါ၊ ထိုင်းမှိုင်းလျှင် ထိုင်းမှိုင်းမှန်းကိုသိ၊ ပျင်းရိလျှင် ပျင်းရိမှန်းကိုသိ၊ ထိနမိဒ္ဓ အကုသိုလ် စေတသိက် ဇာတ်ဆိုး ထင်မြင်သလို ငါကိုယ်ကောင်း၏ အလုပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါ

တကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
ကြည့်၊ (ဉာတပရိညာဉ်၊ သစ္စဉာဏ်)၊ ထိနမိဒ္ဓဓာတ် လူ
မဟုတ်ဘူး။

ထိန မိဒ္ဓ အကုသိုလ် စေတသိက်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော
အတ္တာ။”

ဝိစိကိစ္ဆာအကုသိုလ်စေတသိက် ဆိုသည်ကား ယုံ
ကြည်ထိုက်သောအရာ၌ မယုံကြည်မှုတည်း၊ သို့လော
သို့လော ဝိစိကိစ္ဆာသံသယ မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဖြစ်ပေါ်
လာလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ မဝင်လာစေရန် ဝိပဿနာပွားများကြ
ပါလေ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့် သေသေချာချာ
ထူထောင်ကြပါ၊ သူတော်ကောင်းတို့။

အာရုံတခု၌ မှားမှန်ထွေပြား ယုံမှားနေလျှင် ယုံမှား
မှန်းကိုသိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ အကုသိုလ်စေတသိက် ပရမတ္ထတရား
၏ အလုပ်ကိစ္စပါတကားဟု အဟုတ်အမှန်ကို ဉာဏ် ပညာ
ဖြင့်သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ
အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုးထင်မြင်သလို ငါကိုယ်
ကောင်၏ အလုပ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါတကားဟု ဉာဏ်ပညာဖြင့်
သိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၊ (ဉာတပရိညာဉ်၊
သစ္စဉာဏ်)၊ ဝိစိကိစ္ဆာဓာတ် လူမဟုတ်ဘူး။

ဝိစိကိစ္ဆာ ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ဝါးသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊
ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ လူမဟုတ် အနတ္တ။

“နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”
(ဓမ္မသင်္ဂဏီပဒ-၁၂၄၁-မှာကြည့်လေ)

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဤသို့လျှင် အကုသိုလ်
စေတသိက် ပရမတ်တရား ဓာတ်တရားများကို မိမိတို့
သန္တာန်မှာ မဖြစ်ပေါ်စေရန် သီလကုသိုလ်ဖြင့် တားဆီး
နိုင်ကြရာ၏၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ဖြင့် တားဆီးနိုင်ကြရာ၏၊
အကယ်၍ တားဆီးပါလျက်နှင့် အကြောင်း တိုက်ဆိုင်
သဖြင့် အကုသိုလ်ဓာတ်ဆိုးတို့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လျှင်
ယခု ဟောကြားသည့် နည်းလမ်း ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
အကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အဖြစ်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့်
ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို ပွားများကြရပါမည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပဉ္စာဝါရ ပဒအမှတ်
(၄၀၈) မှာ

“အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇ
နာ ဝါ အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။ ပ။ အာရမ္မဏပစ္စယေန
ပစ္စယော”

ဟူ၍ ဟောတော်မူပါသည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ် စိတ်နှင့် စေတသိက်တို့ ဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ၌ ပရမတ်မှန် ဓာတ်မှန်ကိုမသိသော မောဟက ဖုံးလွှမ်းနေပါလျှင် အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်စေတသိက် ဓာတ်ဆိုး ပရမတ်ကြီးက “တေံ မမ” ဒီအကုသိုလ်တွေဟာ ငါ့ဥစ္စာ ပစ္စည်းတွေဘဲဟူ၍၎င်း (တဏှာ)၊ “သောဟမသ္မိ” ငါတို့မို့ အကုသိုလ်ဖြစ်တာ၊ အခြားသူတွေမှာ အကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်ကြ တာ မဟုတ်ပါဘူး ဟူ၍၎င်း “သော မေ အတ္တာ” အကုသိုလ်တွေဟာ ငါဘဲ၊ ငါဟာ အကုသိုလ်ဘဲ၊ အကုသိုလ် ပေါ်မှာ ငါကမ္မိတာ၊ ငါပေါ်မှာ အကုသိုလ်က မ္မိတာဟူ၍ ၎င်း ပရမတ်အလုပ် ဓာတ်အလုပ်တွေကို ငါ့အလုပ် ကိုယ့် အလုပ် မိမိတို့အလုပ်ဟူ၍ ထင်မြင်မှတ်သား မှားယွင်းနေ ကြပါသည်။ “တပူပေါ် နှစ်ပူဆင့်” ပြီး အပြစ်နှင့်တကွ မကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်တဲ့ အကုသိုလ် ဓာတ်ဆိုးတွေ ပေါ်မှာ အမြင်မှားမှု အတ္တဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် ထင်ပြန်တဲ့ အတွက် သံသရာတသက် လွတ်ရန်မရှိ ဆိုတာလို သံသရာ ဝဲဂယက်မှ မထွက်နိုင်ဘဲ တဝဲလည်လည် ရှိနေကြရသည်။ နောက်ဆုံး အပါယ်သံသရာဝဲဂယက်မှ မထွက်နိုင်ဘဲ တဝဲ လည်လည် နှစ်မြုပ်ရလေတော့သည်။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ သံသရာ တလျှောက်လုံးမှာ ဖုံးလွှမ်းဖိစီးလာသော အကုသိုလ် ပရမတ်တရားတွေကို ဒါန သီလ သမထ ကုသိုလ်နှင့် ပယ်ကြရသည်။ ဒီမျှနှင့်

ကြေနပ်မနေကြပဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ဟောပြခဲ့သည့်
အတိုင်း ဝိပဿနာစခန်းသို့လည်း ဆိုက်ရောက်အောင်
အားထုတ်ကြပါ။ သူတော်ကောင်းတို့။

၄၂။ လယ်တီ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆောင်ပုဒ်

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓာတ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြချက်။ (မူရင်း
အတိုင်း)

နူးညံ့၊ ခက်မာ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊ မှတ်ပါမြေဓာတ်စစ်။

ဖွဲ့စေး၊ စီးယို၊ နှစ်ပါးကို၊ ခေါ်ဆိုရေဓာတ်စစ်။

အေးမှု၊ ပူမှု၊ ဤနှစ်ခု၊ ခေါ်မှုမီးဓာတ်စစ်။

ထောက်ကန်၊ လှုပ်ရှား၊ ဤနှစ်ပါး၊ ခေါ်ငြားလေ
ဓာတ်စစ်။

ဆင်းနံ့ရသာ၊ ဆီဩဇာ၊ လေးဖြာမှီရုပ်သေး။

ဆောင်ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်

(၁) ထိုထို သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ နူးညံ့မှု
မည်သည် ရှိ၏၊ ခက်မာကြမ်းတမ်းမှု မည်သည်ရှိ၏၊
လူအများ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌတွေ့ရှိနေကြသော အမှုပင်တည်း။

ထိုနူးညံ့မှု ခက်မာကြမ်းတမ်းမှုနှစ်ပါးသည် အဘိဓမ္မာ
၌လာသော ပထဝီဓာတ်အစစ်ပေတည်း။

(၂) ထိုထိုသက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ဖွဲ့စေးကပ် တွယ်မှုမည်သည်ရှိ၏။ အရည်ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ယိုစီးမှုမည် သည်ရှိ၏။ လူအများကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌသိမြင်၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း။ ထိုဖွဲ့စေးမှု နှစ်ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော အာပေါဓာတ်အစစ်ပေတည်း။

(၃) ထိုထိုသက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ အေးမှုမည် သည်ရှိ၏။ ပူမှုနွေးမှုမည်သည်ရှိ၏။ လူအများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌတွေ့ရှိ၍နေကြသော အမှုပင်တည်း။ ထိုအေးမှု ပူမှု နှစ်ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌လာသော တေဇောဓာတ်အစစ် ပေတည်း။

(၄) ထိုထိုသက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ထောက်ကန် မှုဟူသော အေးရှိန် ပူရှိန်မည်သည်ရှိ၏။ လှုပ်ရှားမှုမည် သည် ရှိ၏။ လူအများတို့ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍နေကြ သော အမှုပင်တည်း။ ထိုထောက်ကန်မှု လှုပ်ရှားမှုနှစ်ပါး သည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော ဝါယောဓာတ်အစစ် ပေတည်း။

(၅) ထိုထိုသက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ အဆင်း ဓာတ်တပါး အနံ့ဓာတ်တပါး အရသာဓာတ်တပါး အဆီ အစေးဟူသော ဩဇာဓာတ်တပါး၊ ဤ လေးပါးသည် ရှိ၏။ အဆင်းဓာတ်ကို မျက်စိစိတ်ဖြင့် မြင်ကြရ၏။ အနံ့ ဓာတ်ကို နှာခေါင်းစိတ်ဖြင့် နံကြရ၏။ ဩဇာဓာတ်သည် ကား ထိုထိုအစာအာဟာရတို့ကို စားသောက်၍ ဝမ်းတွင်း

သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့သော ဓာတ်အထူးပေတည်း။ ပရမတ်အထူးပေတည်း။

ဤဓာတ်လေးပါးသည်ကား မြေ ရေ လေ မီး ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး မျိုးပေတည်း။ (အငယ်စားရုပ် အသေးစားရုပ်)။

၄၃။ ပထဝီအာပေါ ဓာတ်နှစ်ပါးတွဲစပ်ပုံ

အလွန်ညက်ညောလှစွာသော ထုံးမှုန့်မျိုး ပြာမှုန့်မျိုး သည် ရေနှင့်မရောမီ အစေးအဖွဲ့မရှိ၊ တမှုန့်စီနေ၏။ လေသုတ်ခွဲလျှင် လွင့်၏။ ရေထည့်၍ ကြိတ်နယ်၍ အလုံးအခဲဖြစ်ခဲ့သော် ခွက်တောင်းခန့် ပြည်တောင်းခန့်ရှိသော် လည်း အဖွဲ့အစေးရှိ၍ တလုံးတည်း တခဲတည်း ဖြစ်၏။ ထုနှက်၍ပင် ကဲ့သည် ကြေသည်မရှိ၊ ခက်မာ၏။

အဘိဓမ္မာမြေဓာတ်သည် ဤဝတ္ထု၌ ထုံးမှုန့်ညက် ပြာမှုန့်ညက်နှင့် တူ၏။ အလားတူ၏။ အဘိဓမ္မာအာပေါရေဓာတ်သည် ဤဝတ္ထု၌ထည့်သော ရေနှင့်အလားတူ၏။ ထိုရေဖွဲ့စေးမှုကြောင့် ထုံးမှုန့် ပြာမှုန့်တို့သည် အချင်းချင်း ကပ်တွယ်ကြကုန်၏။ တလုံးတည်း တခဲတည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသည်ကား မြေပထဝီဓာတ်နှင့် ရေအာပေါဓာတ်ကို သိသာခြားနားအောင် ပြဆိုသော ယုတ္တိတည်း။

ဆင်ကောင်သဏ္ဌာန် မြင်းကောင်သဏ္ဌာန် နွား ကျွဲ
 ခွေး ဝက် ကြက် ငှက် လူကောင်သဏ္ဌာန် စသည်တို့၌
 လည်း ပထဝီအမှုန်နှင့် အာပေါအစေး လုံးထွေးမှုကြောင့်
 သဏ္ဌာန်ကြီးငယ် အထည်ခြပ် တလုံးတခဲတည်းဖြစ်၍
 နေပုံကို အကုန်မြင်လေ။

သစ်ပင် သစ်တုံး ကျောက်တုံး ကျောက်ပြား သံတုံး
 သံခဲစသည်တို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမြင်ပါလေ။

ဆံပင် မွေးညှင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ
 အရိုး အစရှိသော ကောဠာသကာယတို့၌လည်း ပထဝီ
 မြေဓာတ် မြေမှုန့်နှင့် ရေဓာတ် အာပေါအစေး လုံးထွေး
 မှုကြောင့်ပင်လျှင် သဏ္ဌာန်ကြီးငယ် အထည်ခြပ်အမျိုးမျိုး
 ဖြစ်၍ နေကြကုန်သည့်အတွက် အချို့ကို ဆံပင်ဟုခေါ်ကြ
 ရသည်၊ အချို့ကို မွေးညှင်းဟူ၍၎င်း အချို့ကို ခြေသည်း
 ဟူ၍၎င်း လက်သည်းဟူ၍၎င်း သွားဟူ၍၎င်း အရေ
 ဟူ၍၎င်း အသားဟူ၍၎င်း အရိုးဟူ၍၎င်း ခေါ်ကြရ
 သည်၊ ပညတ်ကြသည်၊ နာမည်ပေးကြသည်။

အဘိဓမ္မာအလိုအားဖြင့်မူကား ဆံပင်ဟူ၍မရှိ၊ ဓာတ်
 ကြီးလေးပါးနှင့် အမှမ်းတင် ရုပ်ငယ်ရုပ်သေးလေးပါးသာ
 အမှန်ရှိသည်၊ မွေးညှင်းဟူ၍မရှိ၊ ခြေသည်း လက်သည်း
 ဟူ၍ မရှိ၊ အရေဟူ၍ မရှိ၊ အသားဟူ၍ မရှိ၊ အရိုးဟူ၍
 မရှိ၊ ရုပ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးနှင့် အမှမ်းတင် ရုပ်ငယ်ရုပ်
 သေး လေးပါးသာ အမှန်ရှိသည်။

ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အညှို့ နှလုံး အသည်း အမြေးစသည်
တို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမြင်လေ။

ဓာတ်နှစ်ပါးတွဲစပ်နေပုံ ပြီး၏။

သို့သော် ထိုနာမည်ပညတ်ကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားသခင်
ကျေးဇူးရှင်က ပယ်တော်မမူ၊ အမျှားပြောအမှန် သမုတိ
သစ္စာအားဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။ ထိုပညတ်အာရုံဖြင့်
ကုသိုလ်ပြုလျှင် ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ၊ ဘုံရောက်၍ လောကီ
လှူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ရလေ၏။
အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်နိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်
စသော ကုသိုလ်မျိုးသည်ကား အပါယ်သံသရာမှ အရှင်း
ကျွတ်လွှတ်၍ နိဗ္ဗာန်အသင်္ခတဓာတ်သို့တိုင်အောင် ပေါက်
ရောက်နိုင်ပေသည်။

၄၄။ ဆံပင်၌ ဓာတ် ဂ-ပါးခွဲပုံ

ဆံပင်၌ ဓာတ် ဂ-ပါးခွဲနည်းကား—

(၁) ဆံပင်ကို စမ်းသပ်လျှင် မာမှုကို တွေ့ရှိ၏။ ထို
မာမှုသည် ပထဝီဓာတ်တည်း၊ မာမှုသည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၂) လုံးပတ်သဏ္ဌာန် ဖြစ်နေသည်ကိုမြင်၍ ဖွဲ့စေး
မှုကို သိရင် ထိုဖွဲ့စေးမှုသည် အာပေါဓာတ်တည်း၊ ဆံပင်
မဟုတ်။

(၃) ပူသောအခါပူမှု နွေးသောအခါနွေးမှု အေးသောအခါ အေးမှုကို တွေ့ရ၏။ ထိုပူမှု နွေးမှု အေးမှုတို့သည် တေဇောဓာတ်တည်း။ ပူနွေး အေးမှုသည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၄) ပူရှိန် နွေးရှိန် အေးရှိန်ကို တွေ့ရှိ၏။ ပူဟုန် နွေးဟုန် အေးဟုန်ကို တွေ့ရှိ၏။ ထို အရှိန်အဟုန်စုသည် ဝါယော မည်၏။ ထိုဝါယောသည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၅) မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုလျှင် ဆံပင်၌ ဆံပင်၏ အဆင်းကိုမြင်၏။ ထိုအဆင်းသည် ဝဏ္ဏမည်၏။ ထိုအဆင်းသည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၆) နှာခေါင်းဖြင့်နမ်းလျှင် ဆံပင်၌ ဆံပင်၏အနံ့ကို နံ၏။ ထိုအနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏။ ထိုအနံ့သည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၇) လျှာဖြင့်မြီးလျှင် အရသာကိုသိရ၏။ ထိုအရသာသည် ရသဓာတ်တည်း။ ထိုရသဓာတ်သည် ဆံပင်မဟုတ်။

(၈) ဆံပင်ကိုစားသောသတ္တဝါတို့မှာ ရူပကာယကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ထောက်ပံ့ခြင်းသဘောရှိသော အဆီအစေးမည်သည် ဆံပင်၌ရှိ၏။ ထိုအဆီအစေးသည် ဩဇာခေါ်သော အာဟာရဓာတ်တည်း။ ထိုအာဟာရဓာတ်သည် ဆံပင်မဟုတ်။

ဆံပင်၌ ဓာတ် ၈-ပါးခွဲနည်း ပြီး၏။

၄၅။ ကြွင်းကောဠာသတို့၌ ဓာတ် ၈-ပါးခွဲပုံ

ဤသို့ ပထဝီဓာတ်-၂၀၊ တခုတခု၌ ရှစ်ပါးစီ၊ အာပေါဓာတ် ၁၂-ပါး၊ တခုတခု၌ ဓာတ်ရှစ်ပါးစီ၊ ဝါယောဓာတ် ၆-ပါး၊ တခုတခု၌ ဓာတ်ရှစ်ပါးစီ၊ တေဇောဓာတ် ၄-ပါး၊ တခုတခု၌ ဓာတ် ၈-ပါးစီ အသီးအသီး အသက အသက ခွဲခြမ်း၍ သိမြင်ကြလေ။

မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်၊ လေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ အဆင်းဓာတ်၊ အနံ့ဓာတ်၊ အရသာဓာတ်၊ အဆီဩဇာဓာတ်၊ ဤဓာတ်ရှစ်ပါးတို့ ကလာပ်ဖွဲ့စည်း၍ မရေမတွက်နိုင်အောင် စုပေါင်းမိကြလျှင် ပုံသဏ္ဌာန် ပေါ်ပေါက်လာ၍ ဆံပင် မွေးညှင်းစသည် ခေါ်နိုင်သည်၊ နာမည်ပေးနိုင်သည်၊ ပညတ်နိုင်သည်၊ သမုတိသစ္စာဖြစ်၏။

ဆိုင်ရာမျက်စိတံခါး၊ နားတံခါး၊ နှာတံခါး၊ လျှာတံခါး၊ ကိုယ်အကြည်တံခါး၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်၍ သွားကြသောအခါ ဆံပင် မွေးညှင်း စသည် မခေါ်နိုင်တော့ပြီ၊ နာမည်မပေးနိုင်တော့ပြီ၊ မပညတ်နိုင်တော့ပြီ။

ဤဓာတ်သဘာဝဓမ္မတို့၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို မြင်မှသာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်သည်၊ ဆံပင်ခြေပ် ကျိုးပြတ်ပျက်စီးသွားမှုကို မြင်ခြင်းသည် ဝိပဿနာအနိစ္စအစစ်

ဒုက္ခအစစ် အနတ္တအစစ်မဟုတ်၊ သမုတိအနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

ဤဓာတ်ရှစ်ပါးကား အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်စုဖြစ်၍ ခပ်သိမ်း သောရုပ်အစုတို့မှာ အရင်းခံဖြစ်ကြ၏။ ဤဓာတ်ရှစ်ပါး ကို ခွဲခြမ်း၍မြင်နိုင်လျှင် ဉာဏ်၌ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝ မိန်းမ ယောက်ျား ဥက္ခေောင်း ခြေ လက် စသည် ဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း အရိုးစသည် ဉာဏ်မျက် စိ အကုန်ကွယ်ပျောက်လတုံ၊ ဓာတ်စု ဓာတ်ကြီးငယ်မျှ သာရှိ၏ဟူ၍ ဉာဏ်မျက်စိ၌မြင်လတုံ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် ပဒအမှတ် (၁၃၄၀) ဓာတုကုသလတာ စ ပဒအမှတ် (၁၃၄၁) ဓာတုမနသိကာရကုသလတာ စ။

ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့အနက် သင်္ခတပရမတ်ဓာတ် တခုတခုကို ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဩဋ္ဌာရိက သုခုမ ဟိန ပဏီတ ဒူရ သန္တိက တဆွဲ တစ်ချက်တို့ကို စုပေါင်း၍ ဝိပဿနာပညာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင် ခြင်းကို “ခန္ဓာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ခန္ဓာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်၍ ထားကြစေလိုသည်။ ထိုထို ဓာတ်တခုတခုကို အခြေခံ၍ အကြောင်းခံ၍ စိတ် စေ တသိက် ပေါင်းပွားမှု ပေါင်းပွားရာ အခြေခံ အစခံဓာတ် တို့ကို အာယတနခေါ်သည်ဟူ၍လည်း နားလည်ထားကြ စေလိုသည်။

၄၆။ နိဂုံးနှင့် ဆုတောင်း

မဃဒေဝ ပဒ (၅၀၅)မှ

အပ္ပဝတ္ထု၊ မရူတို့ရာ၊ နည်းမျှသာလည်း၊ တယာ
ကွမ်းဆေး၊ ရေအေးတခွက်၊ ဆီတစက်နှင့်၊ လဘက်
တရိုး၊ ကြံတချိုးမျှ၊ မြတ်နိုးကြည်ဖြူ၊ ဒါနဟူသည်၊
နိဗ္ဗူအေးဓာတ်တိုင်စေသော်။

မဃဒေဝလင်္ကာ ပဒအမှတ် (၆၀၉) မှ

ဤကုသလ၊ နုဘာဝကြောင့်...၊ လူလည်းလူချင်း၊
ရဲ့တသင်းတို့၊ သီတင်းသိက္ခာ၊ ပညာအယူ၊ သဘော
တူတည့်၊ ရှင်မူရှင်လျောက်၊ ကျင့်မဘောက်ဘဲ၊
မနောက်စိတ်ဖြူ၊ ငြူစူချင်းချင်း၊ မရှိခြင်းဖြင့်၊ မကင်း
ဗြဟ္မစိုရ်၊ ချစ်ကြည်ညိုလျက်၊ နှစ်ကိုယ်တစိတ်၊
ဆွေမြတ်ပြကတေ့၊ သူတော်လေ့မှ၊ မရွှေ့သောအား၊
တရားရောင်ခြည်၊ မြဲနှောင်ချည်၍၊ တည်စေသတည်း။

ပွားဆည်းကုသိုလ်၊ သမ္မာလိုဖြင့်၊ ထိုထိုပုည၊
မြတ်ဓမ္မနှင့်၊ နိစ္စမကင်း၊ ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ကိုယ်
တိုင်းတည်ဘိ၊ ကိန်းနေရှိသား၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်ဉာဏ်၊ နှစ်တန်
အာသယည်း၊ ပွား-ပယ်-နည်းကို၊ နိဿရည်းရရ၊
ကြိုးလုံ့လ၍၊ မချရံခါ၊ စဉ်မကွာဘဲ၊ နတ်ရွာ
ခြောက်တန်၊ ဗြဟ္မာဆန်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေ
ဆင့်ကဲတည်း။

မဃဒေဝ ပဒ (၅၀၇)မှ

တပါးထိုမှ၊ ဝိသေသတည့်၊ အန္တဒါန၊ ဟာရ
ကြည်ဖြူ၊ ဆွမ်းအလှူဖြင့်၊ သက်လှူအာယု၊ မန္တာ-
တုသို့၊ ရှည်မှုလုံပေါ်၊ သက်တန်းကျော်၏၊ တဘော်
ဆင်မြန်း၊ ဝတ်သင်္ကန်းကို၊ လှူဒါန်းသည့်သူ၊ အဆင်း
လှူတည့်။

ဆီမီးအလှူ၊ မျက်စိဟူရှင့်၊ ယာဉ်မူလှူသီး၊
ချမ်းသာကြီး၏၊ ခိုမှီးအာဝါ၊ သာယာရိပ်ချမ်း၊
ကျောင်းသင်ခန်းကား၊ ဆုံးကမ်းမရှိ၊ ကြီးဘိ ကျိုး
ရပ်၊ နိဗ္ဗာန်ခတ်အောင်၊ မဟပ္ဖလံ၊ ရှုရဗွံတည့်၊ နတ်တံ
သာရ၊ နုသာသဖြင့်၊ ဓမ္မတရား၊ သူတပါးအား၊
ဟောကြားပြသ၊ ဆုံးမတတ်သူ၊ အမြိုက်ဟူသည်၊
အလှူမျှားမင်း၊ အခေါင်ချင်းဟု၊ ကျမ်းရင်းဓမ္မစက်၊
မိန့်တော်ထွက်သည်၊ တုဘက်မခံမခိုင်းတည်း။

အာသီသ

ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယံ ဝဟံ ဟောတု။
ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

ပ-မ-ဗ-သ-စ—၉၈၀—၂၆-၆-၇၀—၅၀၀၀ အုပ်။ (၂)။

